

ZALOŽBA
Z R C

Glagolska vezljivost: iz teorije v slovar

Andreja **Žele**

Andreja Žele je leksikologinja v Leksikološki sekciji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Ukvarja se predvsem s slovensko skladnjo. Še posebej s problematiko vezljivosti v slovenščini. Tako s pomensko- kot strukturnoskladenjskega vidika skuša zlasti vezljivost slovenskih glagolov ujeti in sistematizirati v vezljivostni slovar slovenskih glagolov. Pri njenih jezikoslovnih obravnavah je v ospredju predvsem leksikološki vidik.

Linguistica et philologica

Zbirka Linguistica et philologica
Urednica zbirke Varja Cvetko Orešnik

Andreja Žele
Glagolska vezljivost: iz teorije v slovar

© 2003, Založba ZRC, ZRC SAZU

Prevod povzetka Margaret Davis
Oblikovanje Milojka Žalik Huzjan
Prelom Brane Vidmar

Izdal Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU
Za izdajatelja Varja Cvetko Orešnik

Založila Založba ZRC, ZRC SAZU
Za založnika Oto Luthar
Glavni urednik Vojislav Likar

Tisk Present d. o. o., Ljubljana

Izid knjige je podprl Raziskovalni sklad ZRC SAZU

Digitalna verzija (pdf) je pod pogoji licence CC BY-NC-ND 4.0 prosto dostopna:
<https://doi.org/10.3986/9616358790>.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

811.163.6'367.625
81'367

ŽELE, Andreja
Glagolska vezljivost : iz teorije v slovar / Andreja Žele ;
[prevod povzetka Margaret Davis]. - Ljubljana : Založba ZRC,
ZRC SAZU, 2003. - (Zbirka Linguistica et philologica)

ISBN 961-6358-79-0

124410368

ANDREJA ŽELE

**GLAGOLSKA VEZLJIVOST:
IZ TEORIJE V SLOVAR**

Ljubljana 2003

PREDGOVOR

Knjiga – priročnik *Glagolska vezljivost: iz teorije v slovar* ima predvsem aplikativno vrednost. Opozarja na možen praktičnouporabnostni prenos vezljivostne teorije v slovarsko prakso – ponuja oz. predstavlja slovarski prikaz pravil slovenske vezljivosti in je zato hkrati v nekem smislu tudi skladenjsko normativen. Slovarsko, z obrazci in zgledi, predstavlja vezljivostne zmožnosti posameznih glagolskih pomenov in s tem hkrati opozarja na specifične skladenjske lastnosti slovenščine. Ta vezljivostni priročnik z vzorčnimi slovarskimi sestavki iz osnovnih pomenskoskladenjskih skupin glagolov in legendami napoveduje vezljivostni slovar slovenskih glagolov.

Uporabnostno se je namreč zlasti v osemdesetih letih 20. stoletja, predvsem pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika, pokazala, in tudi eksplicitno izrazila, potreba po vezljivostnem slovarju slovenskega glagola, samostalnika in pridevnika. Praktične poučevalne potrebe so pokazale, da dvojezični slovarji, namenjeni Slovencem, ne upoštevajo, ali pa vsaj ne izražajo jasno, večpomenskosti slovenskih leksemov, kar onemogoča obvestilnost o vezljivosti. Tako da so osnovni pogoji za nastanek vezljivostnih slovarjev sodobni enojezični razlagalni slovarji (ustrezno izbrano in urejeno gradivo) z dodanimi izdelanimi teoretičnimi izhodišči. Glede na to, da je namen napovedanega vezljivostnega slovarja slovenskih glagolov zaobjeti vso tipično vezljivost slovenskih glagolov, je njegovo gradivno pomenskoskladenjsko izhodišče *Slovar slovenskega knjižnega jezika I–V*, s tem da se je že v začetku redakcijskega dela pokazala nujnost ažuriranja glagolskega pomenja v smislu spremenjene pomenske hierarhije znotraj slovarskih sestavkov posameznih glagolskih leksemov in v smislu iskanja novega aktualnejšega gradiva.

Zahvaljujem se Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU za možnost objave in še posebej Založbi ZRC za uvrstitev knjige v svoj knjižni program.

Andreja Žele

VSEBINA

PREDGOVOR	5
UVOD	9
Tip in namen slovarja	9
Obseg slovarja	9
1 TEORETIČNO-METODOLOŠKA IZHODIŠČA	10
2 DOLOČILA	23
3 TIPOLOGIJA OBVEZNE VEZLJIVOSTI	34
4 ZGRADBA SLOVARSKEGA SESTAVKA	35
5 LEGENDE	39
6 VZORČNA GESLA	47
SUMMARY	157
STVARNO KAZALO	173
VIRI IN LITERATURA	177

UVOD

Tip in namen slovarja

Vežljivostni slovar slovenskih glagolov (v nadaljevanju VSG) je enojezični razlagalni slovar. Namenjen je tistim, ki se želijo poučiti o normativno-stilno boljši tvorbi povedi in besedil. Lahko je aplikativni učni pripomoček učiteljem, učencem in študentom, še posebej tistim, ki se učijo slovenščine kot tujega jezika. Pri poučevanju slovenščine kot tujega jezika se je namreč pokazala, in tudi eksplicitno izrazila, potreba po vežljivostnem slovarju slovenskega glagola, samostalnika in pridevnika.¹

Ugotovljeno je bilo, da dosedanji dvojezični slovarji, namenjeni Slovincem, ne upoštevajo, ali pa vsaj ne izražajo jasno, večpomenskosti slovenskih leksemov, kar onemogoča obvestilnost o pomenski vežljivosti, in še, da pomanjkanje oblikoslovno-skladenjskih opredelitev onemogoča tudi (normirano) strukturoskladenjsko vežljivost.

Obseg slovarja

Slovar vežljivostno analizira 2352 glagolov kot slovarskih enot oz. gesel – analiza po glagolskih pomenskih skupinah je pokazala, da je za popolni prikaz (po pomenskih skupinah) slovenske pomensko- in strukturoskladenjske vežljivosti potrebno vzeti vsaj dva tisoč glagolov (kar je približno osmina vseh glagolov – iztočnic v Slovarju slovenskega knjižnega jezika I–V). Za izoblikovanje slovenskih vežljivostnih obrazcev je bilo obdelanih 600 s sinhronega vidika netvorjenih glagolov (pomensko so to temeljni in specializirani glagoli; v SSKJ jih je 837, kar je 5,08 % vseh slovarsko upoštevanih glagolov) in približno 1100 tvorjenih glagolov – pomensko so to nekateri temeljni glagoli, predvsem izpeljanke in tvorjenke iz predložne zveze z *biti*, *imeti* in *delati* v skladenjski podstavi (tovrstnih tvorjenk je v SSKJ 7525, kar je 45,66 % vseh glagolov) ter sestavljenke.²

Dodatni izbor glagolskega novejšega besedja po letu 1991 potrjuje jezikovnosistemsko prevlado sestavljenk kot drugostopenjskih tvorjenk z izsamostalniško besedotvorno podstavo in priponskim obrazilom *-ira-ti* (okoli 62 % od dva tisoč upoštevanih glagolov). Ker pa priponsko obrazilo *-ira-ti* ne dopušča drugotne dovršnosti, je zaradi njegove nevidskosti oz. dvovidskosti vse ločevanje med predponsko(obrazilno) faznostjo, prislovnostjo in lastnostjo preneseno na predponsko obrazilo – tako je pri nekaterih lahko izražena samo faz-

¹ M. Križaj Ortar, Vežljivost: iz pomena v izraz (SJLK 1989) ugotavlja, da Slovenci še nimamo izdelanega modela vežljivosti, teorija vežljivosti pa je še šibka, zato tudi ni vežljivostnih slovarjev kot aplikacij teoretičnih spoznanj. Dosedanje pojmovanje vežljivosti pri nas je preveč površinsko/strukturalno. Potrjuje tudi, da bi bila dobra osnova za nas metode in izhodišča češke pomenoslovnne skladnje.

² To sem podrobneje analizirala v monografiji Vežljivost v slovenskem jeziku, 2001, Ljubljana: Založba ZRC.

nost, npr. *zmasakrirati*, *zinternetizirati*, *zalbanizirati*, pri drugih pa je v ospredju prislovnost oz. lastnost, npr. *preorganizirati*, *prestrukturirati* ipd. V primeru dvojnic tipa *nadzirati* nasproti *nadzorovati* o izboru odloča pogostnost rabe.

Tako je slovarsko zaobjeta vsa bazična glagolska vezljivost (ne pa enake vezljivostne zmožnosti vseh predvidljivih izglagolskih tvorjenk). V okviru povedkove vezljivosti bodo upoštevani izglagolski pridevniki; od neizglagolskih pridevnikov pa bodo obdelani potencialni povedkovniki tipa (*biti*) *domač* 'ne imeti strahu pri stikih z ljudmi', (*biti*) *divji* 'biti zelo jezen', (*biti*) *ljudski* 'biti prijazen do preprostih ljudi', podobno še pri nesklonljivih *prida*, *tešč* ipd.

V okviru pridevnikov, ki so del povedka in povedkovodoločilne vezljivosti, je še z vidika dvoje vezljivosti (povedkovodoločilne in udeleženske) zanimiva omejena skupina izglagolskih in neizglagolskih pridevnikov, ki označujejo telesna in duševna stanja. In če je pri izglagolskih pridevnikih vezljivost posledica izhodiščnega glagolskega pomena, je pri neizglagolskih pridevnikih vezljivost posledica dinamičnega pomena pomensko sorodnih glagolov – gre predvsem za stanjske pridevnike s prevladujočim razmernostanjskim skladenjskim pomenom (ki ga dodatno potrjuje še prostopredložnomorfemska raba): a) meritve/mere: *biti oddaljen od* (*koga/česa*), *biti prisoten* (*pri kom/čem*), *biti skupen* (*komu/čemu*), *biti prost/poln* (*koga/česa*), *biti odprt* (*za koga/kaj*); b) primerjave: *biti isti/enak* (*kot kdo/kaj/s kom/čim*), *biti enak za* (*koga/kaj*), *biti odvisen od* (*koga/česa*), *biti podoben* (*komu/čemu*); in c) vrednotenja lastnosti/stanja: *biti očiten/jasen/znan* (*komu*), *biti zmožen* (*česa*), *biti nagnjen k/h* (*čemu/komu*), *biti radoveden za* (*koga/kaj*), *biti ponosen na* (*koga/kaj*), *biti nujen/obvezen/primeren/upravičen/pomemben za* (*koga/kaj*), *biti izkušen/zadovoljen/nepošten/pravičen/ljubezniv s* (*kom/čim*).

1 TEORETIČNO-METODOLOŠKA IZHODIŠČA

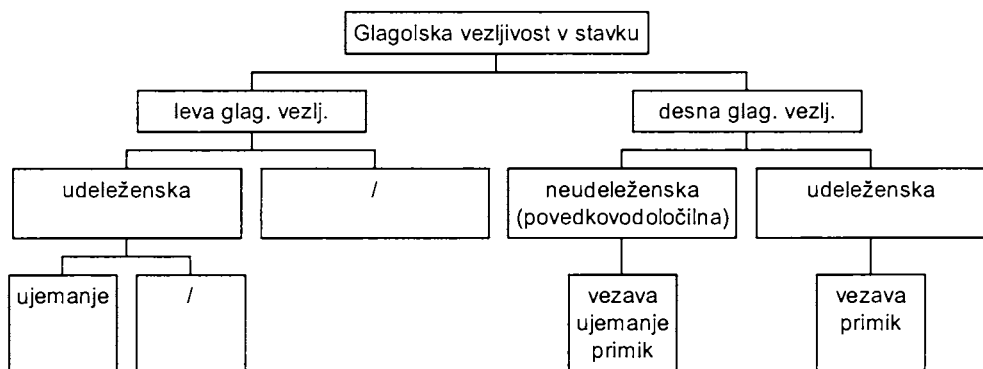
Osnovna pogoja za nastanek vezljivostnega slovarja sta 1) sodobni enojezični razlagalni slovar oz. ustrezno izbrano in urejeno gradivo in seveda 2) izdelana teoretično-metodološka izhodišča.

Izhodiščna teoretično-metodološka osnova za VSG sta *Větné vzorce v češtině* (Praha 1987) F. Daneša in sodelavcev in iz tega dela izhajajoča moja monografija *Vezljivost v slovenskem jeziku* (Ljubljana 2001).

Leksikografsko in leksikološko vodilo pa so bili še vezljivostni slovarji: G. Helbig, W. Schenkel (Leipzig 1969), *Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben*; z vidika jezikovnosistemskih podobnosti pa sta problemskouporabnostno najbližja vezljivostni slovar čeških glagolov *Slovesa pro praxi* (Praha 1997) avtoric N. Svozilové, H. Prouzové in A. Jirsové, in vezljivostni slovar slovaških glagolov *Valenčný slovník slovenských slovies* (Prešov 1998) avtoric J. Nižnikové, M. Sokolové in kolektiva.

1.1 Za vezljivost je izhodiščna večravninska obravnava – vezljivost kot del jezikovnega sistema (kot pomensko- in strukturnoskladenjski pojav) vzročno-posledično povezuje pomensko (pomenska usmerjenost), slovnično oz. skladenjskofunkcijsko in izrazno ravnino in je v besedilu uresničevana predvsem kot vezava ali primik. Vezava in primik sta torej načina izražanja vezljivosti, s tem da je pri vezavi glagolska usmerjevalnost izrazno napo-

vedljiva z določeno slovnično obliko oz. s sklonskimi določili in površinskoizrazno označuje pretežni del desne vezljivosti; pri primiku, ki označuje pretežni del družljivosti, pa pomenskoskladenjska povezanost z jedrnim glagolom nima sklonske vplivnosti, zato ni (končniško) izražena. Izjeme so mejni primeri a) z vezavnodružljivimi glagolskimi predložnimi morfemi (ti so od glagola samo sklonsko vplivani, zato imajo samo struktumoskladenjsko (sklonskodoločevalno) vlogo, pomenskoskladenjsko pa so del predložnih prislovnih določil, npr. *hoditi po cesti/travi* nasproti primiku *hoditi po/v hiši*), sèm spadajo tudi vezavnodružljiva predložna prislovna določila načina tipa *delati z veseljem* s primično pretvorbo *veselo delati*, in b) s primičnovezljivimi (predvsem krajevnimi) prislovi, npr. *živeti doma/tam*, *hoditi tja*, *goditi se zjutraj*, *delati strojno/ročno* ipd. Desnovezljive prislove bi lahko razlagali kot pretvorbe predložnih zvez, kjer predložni vezavni morfem s prostorsko-upravljalnim pomenom po pretvorbi ostaja neizražen in uvaja končniško neizraženo vezljivost. Pri vezljivosti kot pomenskoskladenjski kategoriji je smiselno in edino ustrežno upoštevati t. i. vidski pomen, ki se dá docela razbrati šele iz določenega stavčnega položaja (iz njegovega t. i. časovnega ustroja), tj. iz glagola v povedku in iz njegovih predvidenih udeleženskih vlog. Sicer pa ima vsak glagol kot slovarska enota svojo lastno vidsko vrednost, ki je njegova slovničnokategorialna stalnica in ni določljiva iz njegove vezljivosti oz. je glagolski vid lahko samo posredno povezan z vezljivostjo – vzajemna povezava prek posameznih skladenjskih pomenov. Na splošno velja, da je nezaznamovan, tj. slovarsko izhodiščni/osnovni, člen vidskega para nedovršnik. (Graf 1)

Dobro pripravljena naloga se je dobro/uspešno predstavila manjšemu zboru uporabnikov na srečanju.

1.2 Leksikalno izhodišče in osnovno vodilo pri hierarhičnem razvrščanju pomenov je Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ), čeprav zaradi drugačnega slovarskega koncepta vezljivost še zdaleč ni vedno ustrezno prikazana in, kot je bilo že večkrat ugotovljeno, SSKJ-jevske pomenske razlage ne ločujejo med pomenskosestavinskostjo zgolj obravnavanega leksema in že vključevanjem tudi udeležencev obravnavanega leksema oz. izražanjem pomensko- in struktumoskladenjske vezljivostne omejitve obravnavanih leksemov. Pomenske razlage jedrnega denotativnega pomena so praviloma pomenskosestavinske, redko sinonimne. Pri večpomenskih leksemih morajo biti pomeni predstavljeni ločeno, vsak s svojo pomensko vezljivostjo; pomeni so razvrščeni in obravnavani od osnovnega (najnavadnejšega) pomena k manj navadnim zaznamovanim pomenom. Izhodiščna pomensko-

skladenjska vezljivost je merilo tudi za določanje predložnomorfemskih iztočnic in hkrati za natančno razmejitev med leksikaliziranimi in neleksikaliziranimi glagolskimi predložnimi morfemi.

Za slovarski prikaz slovenske vezljivosti je s pomenskega vidika nujno upoštevati glagole (primitive, določene temeljne in specializirane), ki vzorčno zapolnjujejo t. i. glagolsko pomensko piramido. Pomensko- in struktumoskladenjska vezljivost je predstavljena tako, da je pri obravnavi vezljivosti vsakega glagola kot slovarske razlagane enote oz. leksema v njeni pomenski razlagi posredno predstavljena (vsaj deloma) ista vezljivost njene razlagalne besede. Te pomenskorazlagalne besede pa bi potem kot glagolske razlagane iztočnice v svojih pomenskih razlagah spet imele (vsaj delno) istovezljive razlagalne besede. Takšna verižna predstavitev vezljivosti bi se nadaljevala vse do razlagalnih *biti*, *imeti* ali *delati* v pomenskih razlagah. Te primarne glagolske nadpomenke pa so, kot že rečeno, lahko slovarske in besedotvorne uvrščevalne pomenske sestavine hkrati. Tako se izoblikuje nekakšna pomenskohierarhična vezljivostna mreža za glagol tipa *premikati se – iti – stopati – korakati, delati – udarjati/tolči – sekati – cepiti* ipd.

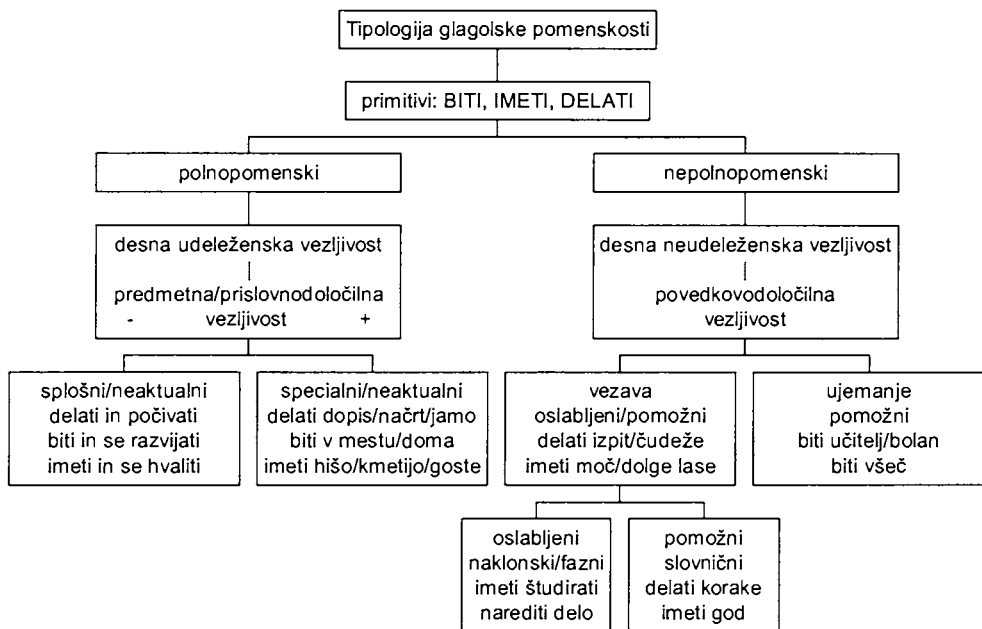
Razlagalne besede in hkrati vezljivostne uvrščevalne pomenske sestavine v leksikološkem smislu (tj. tudi na izrazni ravnini) so določeni nosilni temeljni glagoli *bivati, čutiti; govoriti, misliti, gledati; delovati, deti, vzeti, igrati (se); spreminjati (se); iti, hoditi*, ki zaradi širokega pomenskega polja ohranjajo vrstnost stanja/dejanja/procesa (s/d/p) in so zato hkrati tudi temeljni predstavniki posameznih glagolskih vezljivostnih skupin.³ Podskupina temeljnih glagolov so elementarni glagoli, ki označujejo osnovne življenjske procese/dejavnosti in

³ Glagoli s slovarsko oznako **s širokim pomenskim obsegom** (natančneje pojasnilo bi bilo **široka pomensko-skladenjska raba**) so vezljivostne nadpomenke in so kot nosilke vezljivosti v okviru svojega širokega/univerzalnega skladenjskega pomena zamenljive z več polnopomenskimi glagoli, ki imajo isti (navadno ožji/specializirani, z manj udeleženci) skladenjski pomen. Takšna pomenska splošnost z vsakokratno /pomensko-skladenjsko/ izbiro udeleženca v okviru možnih udeleženskih vlog omogoča hkratno vsakokratno izbiro glagolske uvrščevalne/razvrstitvene pomenske sestavine, npr. *Otroci so se spravljali na vrhove dreves* ('plezali, lezli' – premikanje), *Spravljaj je les iz gozda* ('voziti' – premikanje), *Spravljali so ovire s poti* ('odstranjevanje' – ravnanje s premikanjem), *Spravljala je madeže s preproge* ('čistiti' – lastnost dejanja), *Spravljali so dogodek v zvezo z njim* ('povezovati kaj s kom' – ravnanje), *Spravljaj je ljudi pod svojo oblast* ('podrejanje' – upravljanje) ipd. V Pregledu slovničnih kvalifikatorskih pojasnil v 3. knjigi SSKJ (Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša – interna izdaja, 1978), ki ga je pripravila A. Vidovič Muha, avtorica na strani 32 opozarja, da pomenska slovnična kategorialnost tega kvalifikatorskega pojasnila ni ugotovljiva in obenem predlaga, naj se ga čimmanj uporablja.

Z vidika široke in razširjene skladenjske pomenskosti se izoblikuje skupina glagolskih nadpomenk, ki v svoje pomensko polje vključujejo tako skladenjsko **oslabljene kot široke pomene** (obe sta slovarski oznaki; številke ob glagolih označujejo slovarske pomene): *biti sem2, dajati4/dati4, delati3,6/narediti1, dobivati2/dobiti2,4,5, držati4,5,6, izgubljeni2/izgubiti3, lotevati se2/lotiti se2, metati1* (nav. ekspr.), *mučiti se2* (ekspr.), *najti2, napraviti1, obstati3, ostati4, udariti11* (ekspr.). Vsi glagoli v Slovarju z možnostjo široke pomenskoscladenjske uporabe v vlogi t. i. temeljnih glagolov so: *biti sem, dajati/dati, delati/narediti, dobivati/dobiti, držati, iskati, izdajati/izdati, izdelovati/izdelati, izgubljeni/izgubiti, izkupiti, izročati/izročiti, klepati, končavati/končevati/končati, kópati, krotovičiti, lotevati se/lotiti se, metati, motoviliti, mučiti, najti, napravljati/napraviti, naskakovati/naskočiti, nesti, obdelovati/obdelati, obnašati se, obračati/obrniti, obračunati, obstatati, odgovarjati, odložiti, odpasti, odstranjevanje/odstraniti, onegaviti/poonegaviti, ostati, poiskati, položiti, ponesrečiti se, poprijemati/poprijeti, poračunati, posrečiti se, posredovati, prijeti,*

naravne pojave. Tako temeljni kot elementarni glagoli so slovarske uvrščevalne pomenske sestavine, primitivi (*biti*, *imeti*, *delati*) pa besedotvorne uvrščevalne pomenske sestavine: *govoriti* (slovarska UPS) vi / *delati* (besedotvorna UPS) vi > *vikati*, *iti* (slovarska UPS) kot štorcklja / *delati* (besedotvorna UPS) kot štorcklja > *štorckljati*, *spremeniti* (slovarska UPS) v kapital / *delati* (dati) (besedotvorna UPS) v kapital > *kapitalizirati*, *gledati* (slovarska UPS) / *delati* (besedotvorna UPS) srepo > *srepeti*, *vzeti* (slovarska UPS) za plen / *narediti* (besedotvorna UPS) za plen > *zapleniti*, *igrati* (slovarska UPS) (na) citre / *delati* (besedotvorna UPS) na citre > *citirati*).

Tipične izsamostalniške izpeljanke z zoženim vezljivostnim poljem (z udeležencem že v podstavi) so npr. *krampati*, *plužiti*, *bobnati*; *načelovati*, *fantovati*, *sestankovati*, *taboriti* ipd. (Graf 2)

1.2.1 Geslovník vezljivostnega slovarja pa je v bistvu vzorčna predstavitev glagolske pomenske piramide, ki je hkrati pomenskohierarhična vezljivostna mreža.

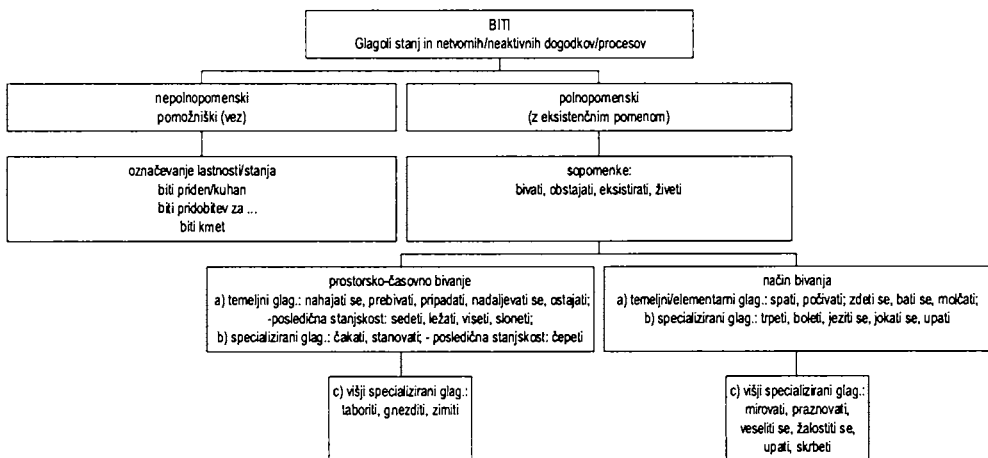
Osnovo pomenskohierarhične vezljivostne mreže sestavljajo osnovni oz. **temeljni glagoli stanja** (nadpomenki vseh stanjskih glagolov sta primitiva *biti* ('bivanje, obstajanje') in *imeti* ('razmerja, odnosi')), glede na tvorno/netvorno udeležbo vršilca dejanja/dogodka/procesa **temeljni glagoli tvornih/netvornih dejanj in procesov** (nadpomenki procesnih tvornih glagolov sta primitiv *delati* in *dati* < 'povzročiti, da (kdo) imeti', procesnih netvornih glagolov pa fazna *postati* < 'narediti se/začeti biti' in *dobiti* < 'začeti imeti'). (Graf 3)

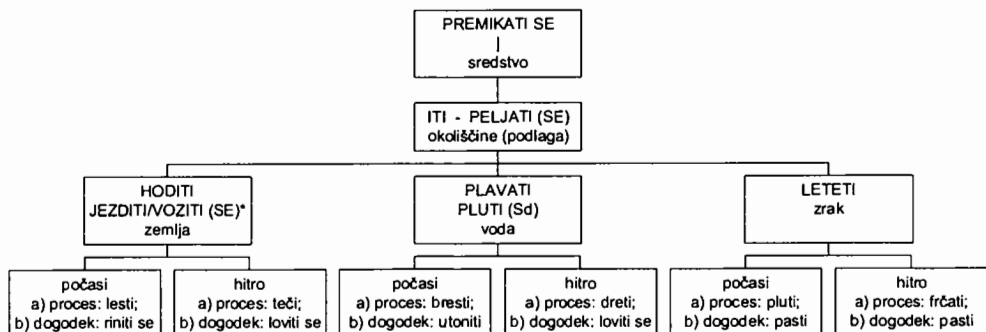
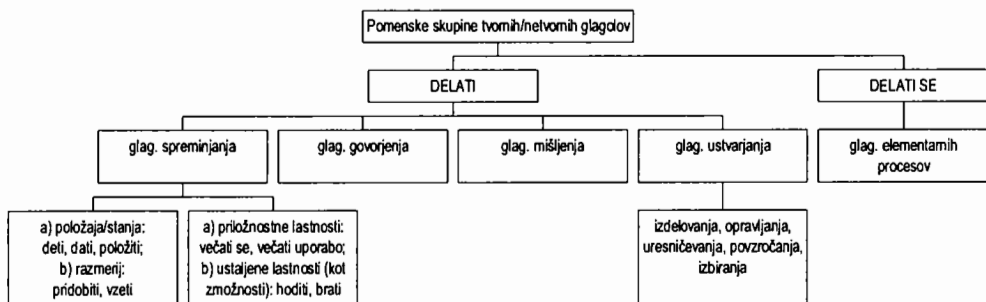
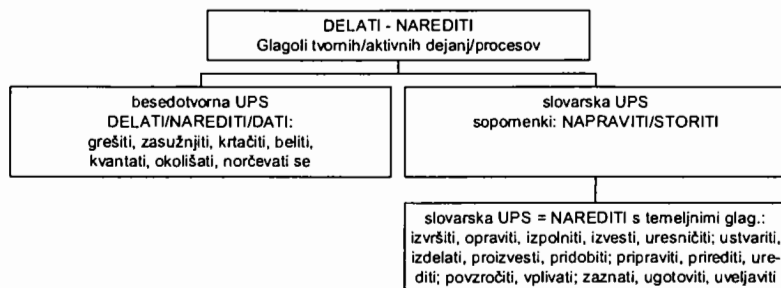
pripravljati/pripraviti, seči sežem, sipati, sklanjati, spopasti se, spoprijemati se z/s, spraviti, truditi se, udariti, upravljati, usipati/usuti, ustavljati se/ustaviti se, vesti se, vréči se.

Posebna podskupina temeljnih glagolov so **elementarni glagoli** naravnih pojavov in življenjskih procesov (so sinteza pomenja *biti* in *delati*, *narediti/delati se* in *postaja/jati*). Nosilni temeljni glagoli (že vrstno označeni in brez pravih sopomenk), npr. *bivati*, *čutiti*; *govoriti*, *misлити*, *gledati*; *delovati*, *deti*, *vzeti*, *igrati (se)*; *spreminjati (se)*; *iti*, *hoditi*, zaradi širokopolnostnosti ohranjajo vrstnost stanja/dejanja/procesa (s/d/p) in so zato hkrati tudi temeljni predstavniki posameznih glagolskih vezljivostnih skupin oz. so osnovno delitveno merilo za glagolske vezljivostne skupine in hkrati pomenskosljudenska osnova in izhodišče za pomsko **specializirane glagole** a) ravnanja/upravljanja/ustvarjanja, b) govorjenja, mišljenja, razumevanja, c) sprememb, č) premikanja.

Tvorjenke, izpeljanke in predvsem sestavljenke, glede na pomenskosestavinski obseg predstavljajo pomensko **višje specializirane glagole** s slovarskimi pomenskimi razlagami, ki vključujejo glagolske primitive in najpogostejše temeljne glagole (*narediti/delati*, *imeti*, *biti*; *vzeti*, *spremeniti*, *igrati (se)*, *govoriti*, *gledati*, *iti/priti*). (Graf 4), (Graf 5), (Graf 6), (Graf 7)

Pri vezljivostni primerjavi glagolskih sestavljenk s skladenjskopodstavnimi (predložnomorfemskimi) *delati*, *dati*, *biti*, *iti*, ki pretežno pokrivajo pomensko- in strukturnoskladenjsko vezljivost vseh glagolskih sestavljenk, z nepredponskoobrazilnimi primitivi pa se zaradi splošnopomenskosti primitivov še jasneje in natančneje izraža pomenska vrednost predpon oz. predponskih obrazil – razmerje med njihovo slovničnokategorialno vidsko vlogo in pomenskomodifikacijsko besedotvorno vlogo (pri uporabi določenega predponskega obrazila se v okviru pomenov iste sestavljenke ustvarijo tudi različna pomenskohierarhična razmerja med faznostjo, prislovnostjo ali lastnostjo določenega predponskega obrazila). Potrebno je poudariti, da se, tudi mimo tvorjenosti, z obsežnejšo pomenskosestavinskostjo glagola manjša obseg udeleženskih vlog; hkrati pa se udeleženci v vedno ožjem izboru lastnostno tipizirajo in specializirajo.

1.2.1.1 Prek prostih morfemov je še jasneje izražena soodvisnost pomenskosestavinskosti glagolov z njihovo vezljivostjo oz. tudi vzratni vpliv vezljivosti na pomensko sestavo glagola. Kako prosti morfemi sploh, še zlasti pa predložni morfemi, za določeni skladenjski pomen izberejo in izrazijo določeno prevladujočo (in zato tudi intenčno) pomensko sestavino, bom predstavila z glagoloma *udariti* in *tolči* (delna sinonima s pomenskorazločevalno 'faznostjo'), za katera je značilna široka pomenskosestavinskost. Ta široka pomenskosestavinskost pa se porazdeli oz. izbirno oži z izbiro pomensko bolj specializiranih glagolov kot npr. *klepati*, *sekati* ipd.

– *Udariti* – *tolči*: s prevladujočo pomensko sestavino 'premikanja', npr. *udariti jo čez travnik/v gore/za kom*; s prevladujočo pomensko sestavino 'govorjenja', npr. *Udarili so o politiki*; s prevladujočo pomensko sestavino 'igranja' v *udariti eno na klavir*; s prevladujočo pomensko sestavino 'pitja/jedenja' in s slovarsko izraženo kot 'začeti piti/jesti' v *Udarili so po novem vinu in štrukljih* s fazno različico, ki dopušča dvojnično vezavo *Tolče po zelju* in *Tolče zelje*.

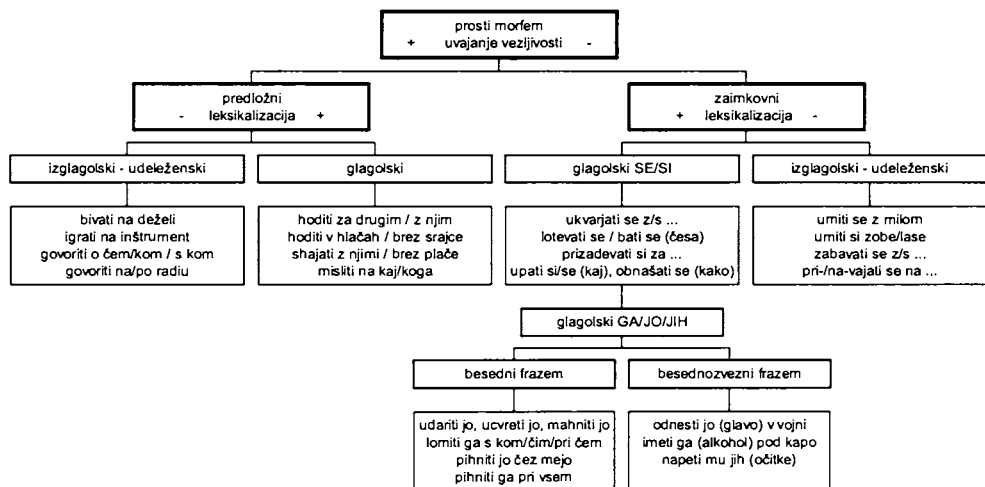
– *Klepati*, *sekati* izbirno vključujeta zgoraj omenjane pomenske sestavine in se tako pomensko ožita oz. specializirata: s prevladujočo pomensko sestavino 'premikanja', npr. *klepati ob palici*, *sekati jo čez travnik*; s prevladujočo pomensko sestavino 'igranja', npr. *klepati na klavir*; s prevladujočo pomensko sestavino 'jedenja' v *klepati žgance*; s prevladujočo pomensko sestavino 'ravnanja' v *Žena mu ga seka*.

Nadaljnja zožitev pomenskosestavinskosti je pri višjih pomensko specializiranih glagolih. Ti glagoli z vključenim 'sredstvom/orodjem/snovjo/načinom delovanja' že vključujejo več razločevalnih (udeleženskih) pomenskih sestavin, zato so usmerjeni predvsem na prizadeti predmet ali v cilj: *korakati* s pomensko sestavino 'premikanja' v *korakati po/v ...*; *kljuniti* izpostavlja pomensko sestavino 'jedenje', npr. *kljuniti jed / po jedi*; *bobnati*, *trobentati* izpostavlja pomensko sestavino 'igranja'.

Prosti glagolski morfemi se delijo na **predložne** in **zaimenske** oz. **zaimkovne**. Že to, da so predlogi izprislovnega izvora (razvili naj bi se iz prostorskih prislovov, ki natančneje določujejo dejanje), kaže na njihov obglagolski pomenskoskladenjski položaj – izhodiščno so torej prosti glagolski morfemi.⁴ Najtipičnejši zaimenski/zaimkovni morfem je SE/SI z raz-

⁴ Prosti predložni glagolski morfem, predvsem leksikalizirani, je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika izražen s slovničnimi kvalifikatorskimi pojasnili, ki še ne upoštevajo glagolske prostomorfemskosti in so zato z vidika današnjega jezikoslovja nepravilne: s predložnim povedkovim določilom, s predložno zvezo, s predlogom, v zvezi z/s.

lično stopnjo pomenske izpraznjenosti.⁵ Visoka stopnja pomenske izpraznjenosti omogoča tudi izbirno uporabo, npr. *oddaljiti se/si, premisliti se/si, upati si/se*. In če predložni morfem z dodatnim pomensko-izraznim izpostavljanjem t. i. vezljivih pomenskih sestavin glagola vezljivost uvaja oz. širi, jo zaimkovni morfem z zasedbo udeleženca – prizadeto/prejemnik oži: *upati v uspeh/na rešitev – upati si/se dvomiti o uspehu/rešitvi, igrati nogomet s pomarančo – igrati se slepe miši z otroki : *igrati se šah na računalniku, premikati pohišstvo po sobi – premikati se po sobi; privoščiti prijatelju počitnice – privoščiti si počitnice, seznaniti sodelavca z novostmi – seznaniti se z novostmi, želeti ljudem srečo – želeti (si) pijačo* ipd. Na glagolski pomen in posledično na njegovo vezljivost ne vplivajo neobvezni SE/SI, npr. *jokati (se), ogledovati (si), misliti (si)*, vendar je predvsem pri *smučati (se)* in *drsat (se)* raba že pomenskorazločevalna v smislu, da je v *On smuča/drsa* prednostni pomen 'znati/obvladovati', pomen 'voziti se' pa v *On se smuča po strminah, Drsa se na bližnjem jezeru*. (Graf 8)

Iz prvih treh naštetih slovničnih kvalifikatorskih pojasnil lahko takoj razberemo, da gre za predložne glagolske morfeme, kvalifikatorsko pojasnilo *v zvezi z/s* (165-krat za označevanje predložnih morfemov in 25-krat za označevanje zaimenskih morfemov). Predložni glagolski morfem je v Slovarju označen pri 165 leksemih tipa *dajati na* – ekspr. 'prisojati komu vrednote, ceniti'; *dajati se s/z* – ekspr. 's težavo upirati se čemu'; *dreti!* v – ekspr. 'zelo hitro se bližati čemu slabemu', *držati na* – nižje pog. 'ceniti, dati na kaj', *gledati na* – ekspr. 'prisojati čemu pomembnost', *gnati v* – 'razvijati se, rasti', *goreti od* – 'biti čustveno vznemirjen', *goreti za* – ekspr. 'izražati, kazati veliko prizadevnost, navdušenje', *graditi na* – publ. 'delati, ustvarjati kaj z upoštevanjem določenih izhodišč', *hoditi za* – pog. 'prizadevati si pridobiti ljubezensko naklonjenost koga'.

⁵ Raba potrjuje, da prostomorfemski *se/si* ni nikoli pomensko povsem izpraznjen ('povratnost' je stalna sestavina), zato ga glede na njegov (razločevalno)pomenski prispevek k pomenskosestavinskosti glagola delim na a) *se* 'samopremikanja' v *premikati se* (nasproti: *premikati koga/kaj*), *utopiti se* (nasproti: *utopiti koga/kaj*), *zgubiti se* (nasproti: *zgubiti koga/kaj*) ipd., b) *se* 'samodelovanja' v *razdajati se* (nasproti: *razdajati kaj*), *najesti se* (nasproti: *jesti kaj*), *dolgočasiti se* (nasproti: *dolgočasiti koga*) ipd., c) *se* 'stanja (počutja)' v *bati se* (nasproti: *strašiti koga/kaj*), *veseliti se* (nasproti: *raz/veseliti koga*), *jokati se*, *kesati se*, *kujati se*, *naveličati se*, *počutiti se*, *smejati se*, *zdeti se* ipd., č) *se* 'pojavnosti' v *daniti se*, *svitati se*, *temniti se*, *kolcati se (komu)*, *zehati se (komu)* ipd., d) *se* 'splošnovršilske navajenosti/navadnosti' v primerih kot *Tod se hodi na Triglav* ipd.

1.2.1.2 Hierarhična pomenskosestavinska in pomenskokladenjska razmerja med **primarnimi, temeljnimi in specializiranimi glagoli** omogočajo izoblikovanje vezljivostne mreže z vezljivostno prekrivnostjo:

1) **Specializirani glagoli telesnega in duševnega stanja** (*prebivati, stanovati, počivati, smejati se* ipd.) se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi stanjskimi glagoli** (*bivati, nahajati se, ležati, čutiti* ipd.).

2) **Specializirani glagoli ravnanja/upravljanja/ustvarjanja** se glede na prevladujočo pomensko sestavino naprej delijo na:

2.1) **Glagole omogočanja nastajanja/nastanka česa** (*organizirati, opremljati, osredotočati se* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli omogočanja nastajanja/nastanka česa** (*omogočati, pripravljati, prizadevati si* ipd.).

2.2) **Glagole s poudarjeno pomensko sestavino premikanja** (*nesti/nositi, lepiti, postaviti, čolnariti* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli ravnanja s premikanjem** in s **samopremikanjem** (*deti, namestiti (se), vzeti* ipd.).

2.3) **Glagole s poudarjeno pomensko sestavino sonahajanja/sopojavljanja/pripadnosti** (*zgrabit, čakati, pestovati, pustiti, pomagati, nabrati, sprejeti* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli ravnanja in upravljanja** (*ravnati, izvajati, upravljati, vplivati* ipd.); sestavina sonahajanja/sopojavljanja izpostavi še delno vezljivostno prekrivnost s **temeljnimi glagoli netvornih dogajanj in procesov** (*pojavit se, nastati, spreminjati se* ipd.), pomenska sestavina pripadnosti pa izpostavi delno vezljivostno prekrivnost s **temeljnimi glagoli ravnanja s premikanjem** (*vzeti, pustiti* ipd.).

2.4) **Glagole s poudarjeno pomensko sestavino spremembe lastnosti** (*aktivirati, kisati, odpirati/zapirati (se)* ipd.), ki se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli spremembe lastnosti** (*spreminjati (se), oblikovati, ohranjati* ipd.) in **ravnanja** (*izpolnjevati, izdelovati, pripravljati* ipd.).

3) **Specializirani glagoli govorjenja, razumevanja in mišljenja** (*sporočati, signalizirati, ugotavljati, razumeti, spoznavati, preučevati* ipd.) se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli govorjenja, razumevanja, mišljenja** (*govoriti, predstavljati (si), misliti* ipd.).

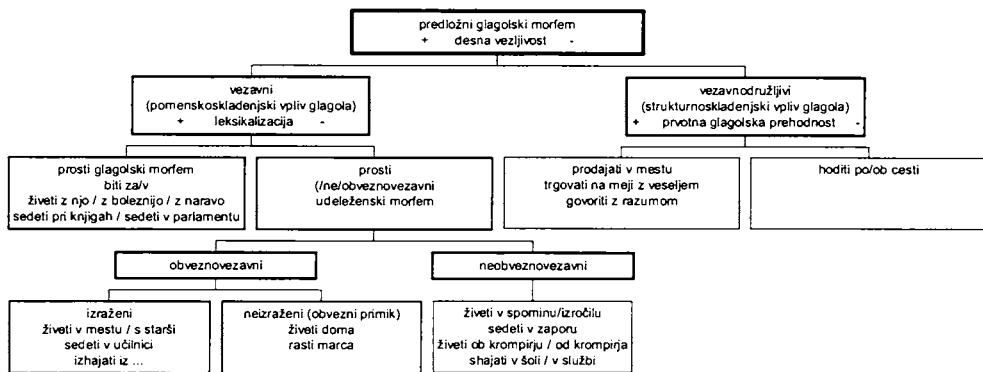
4) **Specializirani glagoli s splošnim pomenom spremembe** (*rušiti se, prikazovati se, vznikati* ipd.) se vezljivostno prekrivajo s **temeljnimi glagoli omogočanja nastajanja/nastanka česa** (*napravljati se, lotevati se, prizadevati si* ipd.), **ravnanja** in **samopremikanja** (*uresničevati se, uveljavljati se* ipd.). Udeleženske vloge so iste kot pri temeljnih glagolih spremembe lastnosti.

5) **Specializirani glagoli premikanja** se vezljivostno delijo na a) **desno nevezljive procesne glagole** (poudarjen je potek premikanja) in na desnovezljive b) **ciljno usmerjene glagole** (poudarjen je cilj/namen) in c) **dogodkovne glagole** (poudarjena je vsebina dogodka s prevladujočimi glagolskimi sestavljenkami). Elementarni glagol *premikati se* in temeljna *hoditi in iti* s svojimi tvorjenkami vzorčno pokrivajo celotno vezljivost glagolov premikanja.

1.2.1.2.1 Znotraj glagolskih pomenskih skupin so s tvorbenega vidika pomembna razmerja: netvorjenke – predložnomorfemski glagoli – tvorjenke (s prevladujočimi sestavljenkami). Izhodiščna pomenskokladenjska vezljivost je namreč merilo tudi za določanje predložno-morfemskih iztočnic in hkrati za natančno razmejitev med a) leksikaliziranimi in b) neleksikaliziranimi glagolskimi predložnimi morfemi, npr. a) *biti ob, delati na; prehajati k, oddaljiti se od*; (ekspr.) *sončiti se v; gledati na otroke, vpiiti na otroka/nad otrokom; živeti v*

strahu), nasproti b) *nadaljevati z/s, vstopati v; pritisniti (koga/kaj) na, pritisniti (koga/kaj) k, pritisniti (koga/kaj) v, pritisniti (koga/kaj) ob; temeljiti na; čakati (na) vlak, gledati (na) oblake, igrati (na) piščalko; živeti v mestu*) ipd.

Predložni glagolski morfem je leksikalizirani, ko pomensko sograjuje glagolski pomen in je del glagolskega leksema kot slovarske enote in hkrati del glagolske vezljivosti, ali neleksikalizirani, ko pomensko izhaja vsaj iz enega pomena glagolskega leksema in izraža njegovo pomensko- in strukturoskladenjsko vezljivost ter je zato del povedkove vezljivosti.⁶ (Graf 9)

Najbolj jasno razločevanje med leksikaliziranimi predložnimi morfemi in neleksikaliziranimi predložnimi morfemi je pri širokopomenskih primarnih glagolih, potem pa tudi pri glagolih s t. i. širokim pomenskim obsegom (tj. slovarska oznaka za glagole z največ možnimi skladenjskimi pomeni).⁷ Leksikalizacija predložnega morfema je pri nepolnopomen-

⁶ ESJ (1992) ločuje »vezavni morphem« oz. »predložni vezavni morphem« (*govoriti o, ukvarjati se z/s*) in »prosti morphem« (*misliti na, vstopiti v*). O tem tudi N. Ju. Švedova (1980: 156). Za predloge M. Žic Fuchs (1991: 123) povzema po J. M. Andersonu delitev na 'vgrajeno leksemsko vsebino' (inherent lexical content), kar je pomenskoscladenjsko **prosti predložni glagolski morphem**, in na 'izpeljano leksemsko vsebino' (derived lexical content), kar je pomenskoscladenjsko **udeleženski predložni izglagolski morphem**.

⁷ Predložni morfemi lahko s svojimi različnimi pomenskoscladenjskimi vlogami vplivajo na različno skladenjsko uporabo glagolskega pomena – glagole s široko pomenskoscladenjsko uporabo lahko pomensko precizirajo in obratno.

a) Ob prvotno splošnejših pomenih so navadno neleksikalizirani obveznovezavni predložni morfemi, ki s prostorskoopravljalnim/prislovnim pomenom precizirajo (in hkrati aktualizirajo) glagolski pomen, npr. *upravljati z orožjem* 'ravnavati', *napravljati iz sadja* 'pridobivati, izdelovati', *izročati denar v hrambo* ipd.

b) Prvotno dovolj pomensko specializirani glagoli z leksikaliziranim predložnim morfemom lahko postanejo širše pomenskoscladenjsko uporabni: ekspr. *Spet je segel po cigaretah, Rad seže po dobri knjigi*; nav. ekspr. *spopasti se z debelostjo/z obsežnim gradivom*; ekspr. *Sklanja se nad knjigo, Sklanja se nad bolniki*; ekspr. *truditi se za otroke/z otroke*. S predložnimi glagolskimi morfemi, npr. pri *obračunati z/s* v pomenu, ki 'izraža odklonilen odnos' npr. *Brezobzirno je obračunal z njim*, pri nedovršenem parnem glagolu *obračunavati z/s* pa v pomenu 'obračunavati medsebojne spore, nesoglasja', npr. *Z otroki je fizično obračunaval*, zaradi 'medsebojnega vplivanja' udeležencev se prosti predložni morphem lahko tudi nevtralizira, npr. *Grdo obračunavata* ipd.

Podobno je še pri glagolu *odpasti* v pomenu 'izraža, da kdo je, postane deležen tega, kar izraža

skih rabah kot *biti ob hišo* v pomenu 'izgubiti hišo', *imeti ga za pametnega* v pomenu 'ceniti ga kot pametnega', *dati na njegovo besedo* v pomenu 'upoštevati njegovo besedo', *delati na tej temi* v pomenu 'obravnavati to temo', *klobuk dobiti za suknjič* v pomenu 'klobuk zamenjati s suknjičem'. Neleksikalizirana uporaba predložnega morfema je pri polnopomenskih rabah kot *biti ob hiši* v pomenu 'nahajati se ob hiši', *imeti za pametne* v pomenu 'hraniti za pametne', *dati na mizo* v pomenu 'položiti na mizo', *delati na polju* v pomenu npr. 'orati na polju', *dobiti za nesramnost* v pomenu 'ozmerjati/pretepesti za nesramnost'.

Leksikalizirani predložni morfem oz. leksikalizacija predložnih morfemov s polnopomenskimi neprimarnimi glagoli lahko njihove prvotne specializirane pomene posploši. Takšne predložnoglagolske leksikalizirane zveze hkrati s posplošitvijo prvotnega specializiranega pomena glagola postanejo prehodne, in zaradi tega pridobijo še funkcijskozvrstno, socialnozvrstno ali čustvenostno oznako (po SSKJ): *leviti se v* (ekspr.) = 'postajati', *oblikovati se v* = 'postajati', *obstajati iz* = 'imeti', *predelati se v* = 'spremeniti se v', *zaplesti se v* (ekspr.) = 'začeti' ipd.

Predložne glagolske morfeme prehodnosti imajo zveze: *leviti se v, oblikovati se v, obstajati iz, preiti v, prekaljevati se v, prihajati do, razrasti se v, shajati brez, sloneti na, spravljati se nad, spremeniti se v, spustiti se v, stati pred, vleči se na, vzdržati brez, zaplavati v, zaplesti se v*; pri drugih glagolih pa **predložni glagolski morfemi samo pomensko- in strukturoskladenjsko spreminjajo vezljivost glagolov**, npr. *prerasti v, prestopiti na, prignati do, prijeti za, pripraviti ob, šteti za, trpeti za, valiti na, veljati za, vleči na*.

Vloge

1) Uvaja desno vezljivost:

1.1) Ob prvotno neprehodnih glagolih kot *priti do, dozoreti za, viseti med/nad/na, spuščati se v* ipd.

1.2) Pri primitivih (*biti ob* 'izgubiti', *delati na* 'preučevati' ipd.).

1.3) Ob glagolih premikanja ohranjajo samo usmerjevalne pomene, ki predložnomorfemskemu glagolu dajejo drugotne prenesene pomene a) **faznosti/omejevanja dejanja/lastnosti/ stanja**, npr. *prehajati k, prevesiti se v/prehajati v, oddaljiti se od, planiti po* ipd., in b) **naklonskosti** delovanja, npr. *spravljati se nad, dregati v* ipd.

1.3.1) Predložnomorfemskost lahko vodi v smer pomenskega **posploševanja**, npr. pri a) *vreči se na* 'namenskost' ali 'intenzivnost' dejanja, pri b) *vstati od* 'prenehanje dejanja' ali 'nasprotovanje', pri c) *zagoreti za* 'vznemirjenje' ali 'prizadevnost', pri č.) *zakopati se v* 'intenzivnost dejavnosti', č.) *zaplavati v, umirati od* 'intenzivnost stanja', pri d) *tiščati v/na* 'vsiljivost', pri e) *živeti od* 'tvorna/netvorna razmerja' ali 'pridobivanje' ali 'porabljanje'.

1.4) Pri glagolih s morfemom SE, ki ima 'povratnost' kot pomensko stalnico, prosti predložni morfem pomensko usmerja dejanje/dogajanje na druge udeležence, npr. *spopasti se z/s*

samostalnik', ki s predložnima glagolskima morfemoma *na* in *za*, ki se leksikalizirata v *odpasti na/ odpasti za*, in z dodatno stilnofunkcijsko oznako publ(icistično) še poudarja odmik od osnovnega pomena, npr. *Upa, da bo zanj/nanj kaj odpadlo, Del denarja odpade za nakup opreme, Na travnike odpade četrtnine površine*. Glagolu *vreči se* je dodan leksikalizirani predložni prosti morfem *na* izoblikoval pomen, ki 'izraža nastop intenzivne dejavnosti, kot jo določa samostalnik' v *vreči se na delo/v študij* 'začeti delati/študirati', *vreči se na jedačo* 'začeti hlastno jesti', *vreči se na knjigo* 'začeti brati/študirati', *vreči se na politiko* 'začeti politično delovati'.

(nav. ekspr.) v pomenu 'začeti reševati, opravljati kaj težavnega, neprijetnega', *posloviti se od* (ekspr.) v pomenu 'nehati uporabljati, uživati'; *sončiti se v v* v pomenu 'biti v veliki meri deležen naklonjenosti nekoga'.

2) **Prvotno prehodnim glagolom lahko spremeni pomen** in s tem tudi desno vezljivost, npr. *vleči na, gledati po, gnati v*.

3) **Povzroči pomenski prehod v neprostorsko vrednotenje stanja**, npr. *nagibati se k, oddaljiti se od, zaleči za, prebiti se do, vdajati se v*.

4) **Izpostavi tudi pomenske lastnosti izbranih udeležencev**, npr. *zagreti se za stvar, vstati proti sovražniku*.⁸

4.1) Tipični udeleženci so npr. **a)** pojmovni samostalniki: *viseti med dobrim in slabim*, **b)** pridevniške besede – barvni pridevniki: *vleči na rdeče*; – števnik: *zaleči za dva*, **c)** samostalniki s kategorijo človeško*: *lepiti se na koga*.

Neleksikalizirani predložni morfem pri sklonskih delovalniških določilih ohrani svoj a) prostorsko-usmerjevalni pomen ali pa samo b) upravljalno-usmerjevalni pomen in ima z upoštevanjem pomenskih lastnosti udeležencev stavčnočlensko vlogo a) prislovnih določil kraja ali b) predložnih predmetov; na izrazni ravni pa lahko govorimo o končniško izraženi/neizraženi sklonski vplivnosti predložnomorfemskega glagola. Neleksikalizirani predložni morfem je kot del povedkove vezljivosti lahko obveznovezavni in uvaja t. i. »delno obvezno vezljivost« glagola.⁹ S tem pa spreminja tudi skladijski pomen glagola oz. znotraj glagolskih pomenov odpira nove skladijske možnosti. Kot neobveznovezavni ne spreminja skladijskega pomena glagola in tako ne vpliva na izbiro glagolskega pomena, temveč dani pomen samo dodatno pomensko potrjuje ali še natančneje določa. Obveznovezavni morfemi pa omogočajo obvezno vezavnost samo prislovnih določil kraja (prehod iz obveznovezavne vezljivosti v obveznoprimečno vezljivost omogoča pretvorba v izsamostalniške prislove tipa *na dom – domov, na domu – doma*). Obveznovezljivi primik je možen, ko gre za a) pretvorbene različice, npr. *Živijo na domu/doma* ali za b) prislovne zaimke kot nadomestne različice, npr. *Živijo tam, Gre/Prihaja/Teče do tja/od tam*. Sicer pa glagol *živeti* v okvirih različnih pomenov dopušča tako prislovno/prostorsko, npr. *Živeti pri mestu/gledališču* ('v bližini'), kot usmerjevalno/upravljalno predložno vrednost, npr. *Živeti pri teti* ('skupaj'), uporabljenih predložnih morfemov.¹⁰ Strukturnoskladijska posledica tega pa je tudi slovničnofunkcijsko in izrazno razlikovanje med prislovnimi določili in predložnimi predmeti. V okviru obvezne vezljivosti in razmerja predložna vezava : primik so pomen-

⁸ V Slovarju (SSKJ) so zgledi, kako na preneseno rabo vplivajo različni udeleženci, npr. *Beži pred težaškim delom/pred svetom* ('umikati se/odklanjati'), *Luč bije v oči, Trušč bije v ušesa* ('slepiti/glušiti'), *Trpljenje je dospelo do vrha* ('doseči'), *Ozrl se je v preteklost/po zgodovini* ('pregledati/upoštevati'), *V govoru je mahnil po njem* ('kritizirati'), *Veter se je igral z listjem* ('premetavati'), *Njegovo dramo so izkopali iz pozabe* ('rešiti'), *Sonce je poskrbelo za toploto* ('prispevati/dati'), *Sreča se je oddaljila od njega* ('zapustiti').

⁹ Če v okviru določenega leksema lahko govorimo o absolutni obvezni predmetni vezljivosti, pa hkrati (razen redkih izjem, npr. *stanovati, trajati*) lahko govorimo le o delni obvezni prislovnodoločilni vezljivosti. Po vezljivostnem nihanju so poznani predvsem stanjski glagoli tipa *ležati*; o tem tudi M. Samardžija (1986: 119).

¹⁰ V nasprotju z vezavnovezljivim predložnim morfemom pa vezavnodružljivi morfem vedno ohrani svojo prislovno vrednost in uvaja nevezljivo dopolnilo, ki je s stališča slovnične pravilnosti stavka izrazno opustljivo.

sko- in struktornoskladenjsko zanimive glagolske zveze tipa *Živi tu, v mestu, prihajati od tam* (*tam* = 'pri prijatelju/na robu/v hiši') => *prihajati od prijatelja/z roba/iz hiše*, kjer se vezavno prislovno določilo kraja lahko zamenjuje s primičnovozljivim prislovnim zaimkom in obratno.¹¹ Prehod med vezavno in primično vezljivostjo pa so predložnomorfemski glagoli premikanja tipa *vstopiti v*. Z enakozvočnostjo predpon oz. predponskih obrazil in predložnih morfemov se izpostavlja tudi vezljivost predponskih glagolov, kjer se bolj očitno izpostavi tudi predponsko(obrazilno)-predložnomorfemsko razmerje: *zatlačiti za/v, vtláčiti v, zatipati za, zaviti za, naviti na* ipd.

Tvorjenke iz predložne zveze s predponsko-priponskim obrazilom vključujejo faznost, zaradi pretvorbe predloga iz skladenjske podstave v predpono pa se prislovna (prostorsko-časovna) vrednost porazdeli med predpono in predložnim morfemom, npr. *ukalupiti se v povprečje, včlaniti se v skupino sedmih, vprogramirati makroukaze v notranji makrorom, vtiriti koga v dejavnost*.¹²

Obstoj glagolskega neleksikaliziranega (udeleženskega) predložnega morfema in njegov izvorni prostorski posredno potrjujejo tudi prislovi – tj. sklopi predloga in prislovnega zaimka. Pomensko in siceršnje navezanost na glagole pa včasih izražajo tudi slovarske pomenske razlage, npr. *odtód* – 'izraža krajevno mejo v bližini govorečega, od katere poteka dejanje', *dotód* – 'izraža krajevno ali časovno mejo dejanja, stanja', *vstrán* – 'izraža mesto, položaj glede na osebek', *naokóli/naokróg* – 'za izražanje položaja v (širšem) krogu, ki v celoti obdaja kaj v središču'.

Vloge

1) **Uvaja nove udeleženske vloge** in s tem natančneje določa ter hkrati konkretizira/aktualizira prvotno splošnejši samozadostni pomen. Npr. **a)** predvsem usmerjevalni pomen imajo predložni morfemi pri glagolih usmerjenega obvladovanja, premeščanja, uvajanja/nadaljevanja, omejevanja, preprečevanja, npr. *poslati/pošiljati po, iztegniti iz, osnovati na, nadaljevati z/s, skrčiti na, predramiti iz*, **b)** prostorski pomen ohranjajo pri glagolih premikanja – npr. ciljnost: *drčati v, drseti v*; **c)** prenehanje stanja: *prebuditi se iz*. V pomenu 'razmerja, odnosa' je izpostavljena tudi kategorija živosti – *koketirati z/s (ž*) : operirati z/s (ž)*.

1.1) Enakozvočnost s predpono oz. predponskim obrazilom pri glagolih premikanja uvaja nekakšno smerno vezavnost, npr. *oddaljevati se od, vstopati v, zahajati za* ipd.

2) **Ohranja vezljivost glagolov z morfemskim SE/SI**, npr. *hraniti se z/s, pripraviti se k* ipd.

2.1) Medsebojna soodvisnost morfema SE in predložnega morfema se lahko predstavi s postopnim upadanjem (od 1 proti 5) pomenske vloge morfema SE in naraščanjem pomen-

¹¹ J. Toporišič (1982: 69–70) pri zvezah tipa *od tam* govori o posamostaljenih prislovihi. To utemeljuje med drugim s tem, da je edino logično, če predlog stoji pred samostalnikom. Vendar pa skladenjsko ti predlogi niso deli predložnih samostalniških zvez, ampak so udeleženski prosti morfemi glagolov. A. Vidovič Muha (1984a: 144, 148) govori o prislovihi ob predložnomorfemskih glagolih. In če za krajevne zveze velja, da so vedno predložne, predvideva, da bi vsaj implicitno to veljalo tudi za časovne, npr. *meseca maja – v mesecu maju*.

¹² Pri določenih glagolskih sestavljenkah pa predponska obrazila imajo oz. ohranijo samo faznost, celotna prislovna vrednost se prenese na predložne morfeme – dokaz za to je, da se z opuščanjem tovrstnih predponskih obrazil prav nič ne spremeni pomensko-skladenjska vezljivost, npr. *(po)muditi se z/s, (za)muditi se z/s, (za)riti (se) v, (za)vozlati (se) v, (po-/s-/za-)tláčiti v* ipd.

ske vloge predložnega morfema – na postopni prenos pomenskega težišča s SE na predložni morfem kažejo tudi razlage: 2.1.1 *hraniti se z/s* – 'uživati, jesti', 2.1.2 *preživljati se z/s* (knjiž.) – 'jesti, uživati', 2.1.3 *oblikovati se v* – 'izraža, da osebek dobiva vsebino, obliko, kot jo nakazuje določilo', *pripraviti se k* – 'izraža nastop opravljanja dela, opravila, kot ga določa samostalnik', 2.1.4 *koncentrirati se na* – 'usmerjati prizadevanje, aktivnost', *skoncentrirati se na* – 'usmeriti prizadevanje, aktivnost', *osredotočiti/osredotočiti se na* – 'usmeriti prizadevnost, aktivnost', 2.1.5 *izroditi se v* – 'spremeniti se na slabše sploh', *sprevreči se v* (ekspr.) – 'spremeniti se v kaj slabšega'; polno 'upravljalnost' in 'usmerjevalnost' predložnega morfema in hkrati pomensko izpraznitev prostomorfemskega SE-ja izražajo zgledi kot *obirati se z/s*, *obotavljati se z/s* ipd.

3) **Vzpostavlja različna pomenska razmerja s predpono oz. predponskim obrazilom**, npr. fazno-prislovno v *iztegniti (koga/kaj) iz*, fazno-upravljajno v *sprejemati (koga/kaj) z/s* in fazno-usmeritveno v *zainteresirati (koga) za* ipd. Pomenskoskladenjska usklajenost predponskih obrazil oz. predpon in predložnih morfemov je v zgledih kot *pritisniti (koga/kaj) na*, *pritisniti (koga/kaj) k*, *pritisniti (koga/kaj) v*, *pritisniti (koga/kaj) ob*, kjer predpona oz. predponsko obrazilo navadno ohrani prislovno vrednost, npr. *pri-* pomeni 'tesno bližino', predložni morfemi pa dodajajo različno smerno vezavnost z 'načini pritiskanja'.

4) **Je lahko stalni (stilno nezaznamovani) prosti morfem glagolov tipa temeljiti na**. Primerjalno zanimive so predložne zveze *mejiti na/z/s*: *mejiti na gorenjščino*, *mejiti z dvorano / s sosedom*, kjer je s predložnim morfemom eksplicitno izražena prostorska pomenska sestavina (nasproti leksikaliziranim prostim morfemom v pomenu 'biti zelo podoben', npr. *pisanje meji na reportažo/na blaznost*).

Tipični za to skupino so tudi prehodni glagoli s prostomorfemskim *se* tipa *ukvarjati se z/s*, ki samo strukturoskladenjsko zaseda mesto tožilniškega samostalnika, zato moramo izražati prvi premi predmet z nekim drugim sklonom (v SSKJ navadno s pojasnilom navadno v zvezi z/s): *ponašati se z/s*: *ponašati se z bogastvom/junaštvom/otroki*; *potegovati se za* (tudi v pomenu: 'prizadevati si za'): *potegovati se za naklonjenost*.

5) **Je neobvezen pri določenih glagolih**, ki v svoji pomenskosestavinskosti že vključujejo 'namenskost' ali 'ciljnost', primeri za *na* in *za*: *čakati (na) vlak*, *gledati (na) oblake*, *igrati (na) piščalko*, *odgovoriti (na) vprašano(Rd)* : *odgovoriti (na) vprašanje(Pd)*, *paziti (na) otroke/zdravje*, *pritisniti (na) gumb*, *streljati (na) sovražnika*, *zadeti (na) oviro*; *loviti (za) rakav*, *popasti (za) nogo*, *poterjati (za) denar*, *prositi (za) pomoč*.

2 DOLOČILA

Določila so lahko a) pomensko vezana in omejena na pomen osnovnih skladenjskih vzorcev (besednih zvez/povedi) kot /ne/obveznovezljiva določila, ali pa so b) vezana na funkcionalno pomensko razmerje med govorečim, naslovnikom in besedilom kot t. i. besedilna /ne/opustljiva določila. Tako v prvem primeru, z vidika skladenjskih vzorcev, lahko govorimo o a) skladenjsko (navadno stavčnovzorčno) blokiranih kategorijah, v drugem primeru,

ki spada na področje sporočanja, pa o b) pragmatično (besedilno) blokiranih kategorijah, s čimer upoštevamo tudi členitev po aktualnosti, posebnosti besedilne vezljivosti in pojav elipse (Kořenský 1979b: 73).

Besednovrstno so DOLOČILA najpogosteje samostalniške in pridevniške besede in prislovi, manj pogosto nedoločniki in namenilniki. Z oblikoslovnoskladenjskega vidika jih označujemo kot sklonska (samostalniška in pridevniška) določila, pri nedoločniških in namenilniških določilih govorimo o nekakšni skladenjski sinonimnosti s skloni, in kot nesklonska prislovna določila. So izrazi, ki zasedejo napovedljiva skladenjska mesta (nasproti dopolnilom na prostih skladenjskih mestih). Stavčnočlensko pa so to osebki, obvezni predmeti in obvezna prislovna določila. V okviru povedka imamo še neudeleženska povedkova določila, ki so ob nepolnopomenskih glagolih del povedka oz. povedja.¹³ V povedkovo vezljivost so kot skladenjsko obvezne povedkove neudeleženske sestavine vključeni tudi povedkovi prilastki, npr. *Spoznali so ga /za krivega//kot dobrotnika : On se je vrnil /prestrašen//kot gospod/cel možak.*¹⁴

2.1 Določila v sodobnem knjižnem jeziku

Oblikoslovnoskladenjska tipologija slovenske priglagoške, vezljivosti je narejena na podlagi oblikoslovnoskladenjskih lastnosti določil z upoštevanjem modelov skladenjskega okolja glagolov v nemškem, češkem in hrvaškem jeziku.¹⁵

V slovenskem jeziku ločujem pet osnovnih skupin določil, ki jih glede na oblikoslovnoskladenjske lastnosti še naprej delim v deset razredov (DI₁₋₁₀):

a) ob **polnopomenskih glagolih** kot nosilcih vezljivosti (zaradi vezljivostnih lastnosti so

¹³ Vezljivostno obveznost DOLOČILA potrjuje tudi términ povedkovo določilo. O tem J. Dular (1982: 114): »/.../ Vezava pa pogosto nastopa že znotraj povedka, in sicer ali med splošnim možnim glagolom in samostalnikom v vlogi povedkovega določila, npr. *Postal je predsednik*, ali med naklonskim ali faznim glagolom in nedoločnikom, npr. *Hočem/Začnem hoditi.*« Primerjalno koristno, tudi z vidika vrste določil, je ločevanje med pravimi primitivi, pravimi nepolnopomenskimi glagoli in polnopomenskimi glagoli v angleščini, prim. v *A Comprehensive Grammar of the English Language*, New York, ²⁰1994, 121–128.

¹⁴ V slovenski literaturi J. Dular (1982: 115) se v primeru povedkovega prilastka govori o posredni/pogojni vezavnosti, ki ni posledica glagolske usmerjenosti, ampak samo skladenjske odvisnosti, in sicer nekakšne sinteze osebkega/predmetnega ujemanja in povedkove vezave.

¹⁵ V vezljivostni literaturi sta se z modeli skladenjskih opisov glagolov največ ukvarjala G. Helbig (1984: 559–563) in U. Engel (1970: 374–375; 1977). Oba modela sta nastala s ciljem leksikografsko in slovnično opisati vezljivost nemških glagolov. Model U. Engela zajame samo obveznovzljiva določila, ki oblikujejo stavčne vzorce (Satzbaupläne) v določenem jeziku, npr. v slovenščini. Engel ločuje deset skupin določil (sklonska določila so Nominativergänzung, Akkusativergänzung, Genitivergänzung in Dativergänzung; predložnosklonska določila so Präpositivergänzung; prislovna določila so statična /Situativergänzung/ in smerna /Direktivergänzung/; določila kot povedkovniki so samostalniška /Subsumptivergänzung/ in pridevniška /Qualitativergänzung/; in glagolska oz. nedoločniška/namenilniška določila /Verbativergänzung/). Poleg prvih in najtemeljnejših nemških vezljivostnih študij sem primerjalno, predvsem zaradi skladenjske in siceršnje sorodnosti jezikov, upoštevala tudi hrvaške (Žepić 1975: 26; Samardžija 1986: 98–142) in češke (Ružička 1968b: 50–56; Mrázek 1964) vezljivostne študije.

mednarodno označeni kot funktorji, ob katerih določila označujejo ustreznega udeleženca oz. njegovo udeležensko vlogo na skladenjskofunkcijski ravnini):

- sklonska določila (DI_{1-4}): imenovalniška, tožilniška, roditeljska in dajalniška (besednovrstno so to samostalniške besede);¹⁶
- predložnosklonska določila (DI_{5-7}): mestniška in orodniška (besednovrstno so samostalniške besede, ki jih sklonsko določa predložni glagolski morfem); vezavna usmerjenost predložnomorfemskih glagolov pa je še posebej poudarjena pri drugotnih predložnosklonskih določilih (tožilniških, roditeljskih, dajalniških); stavčnočlensko so to predmeti in predložna prislovna določila s statičnim pomenom predložnega glagolskega morfema (v mestniku in orodniku) ali z dinamičnim pomenom predložnega glagolskega morfema (v tožilniku, roditeljski, dajalniku);
- prislovna določila (DI_8): besednovrstno so prislovi; stavčnočlensko so to statična prislovna določila (kraja/časa/načina/vzroka) in dinamična prislovna določila smeri in cilja;

b) ob **nepolnompomenskih glagolih** kot samó slovničnofunkcijskih nosilcih vezljivosti (zaradi pomenske splošnosti in elementarnosti so mednarodno označeni kot prafunktorji, ob katerih desna neudeleženska določila kot obvezna pomenska sestavina povedja določenega udeleženca lastnostno opredeljujejo):

- sklonska/prislovna povedkovniška določila (DI_9): besednovrstno so samostalniške in pridevniške besede, glagoli in prislovi;
- nedoločniška/namenilniška določila (DI_{10}): besednovrstno so glagoli.

2.2 Leva in desna vezljivost

Pri obravnavi določil je kot izhodiščni izbran strukturoskladenjski vidik vezljivosti, ker lahko opozori na slovenske vezljivostne lastnosti oz. posebnosti. Leva vezljivost s kanoničnimi oz. normativnimi lastnostmi namreč označuje ujemalnoprisojevalno stavkotvorno razmerje, in je zato pogoj za slovnično pravilni stavek.¹⁷

V okviru desne vezljivosti so najprej obravnavana sklonska in prislovna določila. Med določila ob predložnomorfemskih glagolih poleg mestniškega in orodniškega določila so upoštevana še (predložna) tožilniška, roditeljska in dajalniška določila. Z upoštevanjem ne-

¹⁶ Glede na to, da se sklon kot slovnična kategorija imenskih besed uporablja za slovnično organizacijo stavka, lahko upravičeno govorimo o sklonskih določilih.

¹⁷ J. Ružička (1968b: 54–55) s stališča tročlenske zgradbe pomenske/intencijske vrednosti glagolskega dejanja navaja šest intencijskih tipov, za katere je izhodiščno merilo vršilec dejanja – agens. F. Daneš (1987) govori o nesporazumni dvojnosti med vršilecem na pomenski ravnini in osebkom na slovnični ravnini. Dvojnosti tako na slovnični kot na pomenski ravnini pa ugotavlja J. Dular (1982: 58–61) – tako glagol a) na slovnični ravnini nastopa kot osrednji stavčni člen, ki določa slovnično sestavo stavka, ali kot odvisni člen zveze z osebkovim samostalnikom, b) na pomenski ravnini pa ločujemo položaj povedkovnega glagola v stavčni sestavi ali položaj glagola samo v povedkovi zvezi oz. v t. i. predikacijski sintagmi. Tako do križanja stavčnostrukturne vezljivosti in besednozvezne odvisnosti lahko prihaja samo v predikacijski sintagmi – v teh primerih govorimo o medsebojni/dvosmerni odvisnosti (po L. Hjelmleu, *IO základech teorie jazyka*, Praha, 1972, 28/ medsebojnoodvisnostno/interdependenčno razmerje). O tem tudi razprava F. Esvana (1989: 21): »/.../ on doit logiquement faire également l'hypothèse d'une relation de sujet au nominal gardant ses caractéristiques canoniques«.

polnopomenskosti določenih glagolov pa še povedkovniška sklonska in prislovna določila in nedoločniška/namenilniška določila.

Vsa desna sklonska določila so vezavna. Vezljivostna posebnost so t. i. notranji udeleženci, ki so že vključeni v glagolski pomen in so zato neobveznovezavni, npr. *Pel je celo pesem*.

2.2.1 Imenovalniško določilo (DI₁)

Položaj imenovalniškega določila v vezljivostnem skladenjskem okolju glagola je skladenjskofunkcijsko določen z osebkovimi vlogami v okviru leve vezljivosti.¹⁸

Leva vezljivost je kot oznaka za ujemanoprisojevalno stavkotvorno razmerje pogoj za slovnično pravilni stavek,¹⁹ kar potem velja tudi za osebkovo mesto, ki je stavčnoobvezno in zato vedno slovnično predvidljivo (Dular 1982: 211) ter zelo univerzalno glede izbire udeležencev (zato morajo biti upoštrevane slovnične kategorije živosti^{+/-}, človeškosti^{+/-} in abstraktnosti^{+/-}, npr. *Oče potrebuje denar/pomočnika/počitek : Stvar/Pobuda potrebuje čas*),²⁰ ki so strukturnoskladenjsko opredeljeni kot stavčnočlenska ali morfemska določila. Na površinskoizrazni ravnini so to imenovalniki ali samo glagolska končniška obrazila,²¹ ki označujejo ujemanlo razmerje.

¹⁸ V NSS, 151: »Čisto oblikovno bi se za osebek reklo, da je tisti stavčni člen, ki je obvezno v imenovalniku /.../.«. O. Kunst Gnamuš (1989/90: 16, 22, 24) ga označuje kot »formalni slovnični pojem«.

¹⁹ J. Ružička (1968b: 54–55) s stališča tročlenske zgradbe pomenske/intencijske vrednosti glagolskega dejanja navaja šest intencijskih tipov, za katere je izhodiščno merilo vršilec dejanja – agens. F. Daneš (1987) govori o nesorazmerni dvojnosti med vršilcem na pomenski ravnini in osebkom na slovnični ravnini. Dvojnosti tako na slovnični kot na pomenski ravnini pa ugotavlja J. Dular (1982: 58–61) – tako glagol a) na slovnični ravnini nastopa kot osrednji stavčni člen, ki določa slovnično sestavo stavka, ali kot odvisni člen zveze z osebkovim samostalnikom, b) na pomenski ravnini pa ločujemo položaj povedkovega glagola v stavčni sestavi ali položaj glagola samo v povedkovi zvezi oz. v t. i. predikacijski sintagmi. Tako do križanja stavčnostrukturne vezljivosti in besednozvezne odvisnosti lahko prihaja samo v predikacijski sintagmi – v teh primerih govorimo o medsebojni/dvosmerni odvisnosti (po L. Hjelmsevu, *10 základech teorie jazyka*, Praha, 1972, 28/ medsebojnoodvisnostno/interdependenčno razmerje). O tem tudi razprava F. Esvana (1989: 21): »/.../ on doit logiquement faire également l'hypothèse d'une relation de sujet au nominatif gardant ses caractéristiques canoniques«.

²⁰ Samoumevno udeleženosť osebkov zagovarja npr. N. Chomsky (1986: 122), ko trdi, da se osebek lahko izneveri udeleženski označenosti le, če je v ta položaj s pravilom premeščanja vstavljena neka druga prvina. Vsekakor pa različne razprave, tako za slovanske kot za neslovanske jezike, prihajajo do zaključkov o stavčni obveznosti osebkove vloge. Tako se v češko-ruskih primerjavah (prim. J. Popela 1968) o osebkovi govori kot o vsebinsko-logični kategoriji. Na poseben položaj osebkov opozarja tudi delitev vlog na osebkove vloge in dopolnilne vloge, ki obsegajo vsa predmetna in prislovna določila. O tem tudi M. Bolta (1986: 424): »Osebkovo mesto je v stavku torej vedno upoštevano, tudi v tistih primerih, kjer nekateri jeziki dovoljujejo zaimkovno osebkovo SZ izpuščati ali je celo nikoli ne ubesedujejo.« Ruska vezljivostna teorija najnavadnejši osebek (živo* in človeško*) označuje kot »kanoničejšji sub"jekt / nastojaščij sub"jekt«, neživi in nečloveški osebki pa so označeni kot »nekanoničeskie tipy sub"jektov« (47) – o tem gl. I. B. Levontina (1996: 46).

²¹ V ruski vezljivostni teoriji imamo za morfemsko izražen osebek skladenjsko oznako »determinacija sub"jektaja«, gl. N. Ju. Švedova (1989: 75), in še V. N. Belousov, G. K. Kasimova in M. M. Korobova v *Slovo i grammatičeskie zakony jazyka: Glagol*. Podrobneje o tem tudi V. S. Hrakovskij, G. N. Akimova in I. O. Gecadžev v *Tipologiji konstrukcij s predikatnymi aktantami*, Leningrad: Nauka, 1985.

V primerih nekakšne vzročne pojavnosti ali delujoče sile pri opisu naravnih pojavov, ko se medij zliva s procesom, je osebkova vloga le navidezna in, z obliko za tretjo osebo ednine srednjega spola, samo formalno neprisojevalno stavkotvorna (brezosebni /samotretjeosebni/ glagoli označujejo odsotnost udeležencev sploh.

Osebek lahko označuje različne udeleženske vloge, ki glede na to ali so a) prvotne osebkove udeleženske vloge ali b) drugotne osebkove udeleženske vloge izražajo a) izhodiščne stavčne zgradbe ali b) pretvorjene/drugotne stavčne zgradbe. Prvotne osebkove udeleženske vloge so vršilec/povzročitelj/pobudnik (V/Pv/Pb_d) ob glagolih tipa *spreminjati/zažigati/vzpodbujati* in nosilec dejanja/dogajanja/procesa/stanja (N_{d/dog/p/s}) ob glagolih kot *teči/dogajati se/spreminjati se/bivati* ipd. Drugotne osebkove udeleženske vloge pa so prizadeto/prejemnik/sredstvo/rezultat pri dejanju (Pr/Pre/S/R) v pretvorjeni povedi, pogosto ob zloženem povedku z deležnikom na -n/-t. Med najnavadnejšimi pretvorbami so potrpnjenje in postanjenje z najnavadnejšo drugotno osebkovo udeležensko vlogo – s prizadetim pri dejanju, npr. iz izhodiščnega stavka *Anica (Vd) stavi vazo (Pr_d) na mizo v Vaza (Pr_d) je stavljen/se stavi na mizo* (tj. potrpnjenje *proti stanju Vaza (Ns) stoji na mizi*) in *Vaza (Pr_d) je postavljena na mizi* (postanjenje). Težave pri določanju osebkove se najbolj jasno odkrivajo v BITI-stavkih. Pri nas je bilo ugotovljeno, da v takšnih primerih vlogo osebkove pripišemo tisti besedi, ki v nezaznamovanem besednem redu zaseda vlogo izhodišča. Drugo merilo pa je pomenski dejavnik, ki vlogo osebkove prisoja besedi s pomensko lastnostjo 'konkretno' (proti besedam z abstraktnjšimi pomeni), npr. v *Ta knjiga je resnica* je osebek *ta knjiga*.

2.2.2 Tožilniško določilo (DI₂)

Tožilnik je najbolj tipična vezavna oblika in s svojimi oblikoslovnimi merili tudi dovolj splošna (v tožilniku so lahko vse pregibne besedne vrste in tudi nedoločniki), da deluje kot sistemsko nezaznamovano izrazno sredstvo. Tudi današnja vezljivostna usmeritev slovenske gre še vedno v tožilniško vezljivost.

Pri tožilniku se jasno izrazijo razlike med pomensko- in strukturoskladenjsko vezljivostjo. Tako se strukturoskladenjska vezljivost v okviru stavka ravna po ustaljeni sklonski razvrstitvi, ki vedno daje prednost nepredložnim sklonom, ki se pri predložnomorfemskih glagolih vrinjajo med glagol in prosti predložni morfem, npr. *pripraviti/pregovoriti koga za kaj, določiti/dodeliti/klicati/imenovati/predlagati/potrditi/prepoznati/šteti/jemati koga za kaj, zamenjati/uporabiti koga za kaj, ceniti/prikazati koga kot kaj, povišati/oblikovati/spreminjati koga v kaj, obmetavati/pitati/obkladati/obsipati/častiti koga s čim* ipd.

Najpogostejše udeleženske vloge, ki jih označuje tožilnik v okviru t. i. **materialnih procesov** (prim. Pálaš 1990) so: razmerni predmet (/ne/živi, ki se ne spreminja, npr. *Delavec naklada premog / Učitelj sprašuje učenca*), rezultat (ki prej ni obstajal, npr. *Delavec je izrezal figurico*), izničenje (ki preneha obstajati, npr. *Razbil je bokal na črepinje*), spremenjenc (npr. *Obrusil je deske*), prizadeti (živi nosilec mišljenjskih ipd. procesov, ki so značilni za človeka, npr. *Ranil je prijatelja*); v okviru **govornih procesov** se ločujeta oblika in vsebina, npr. *Janez piše pismo, Opisuje nesrečo*; v okviru **procesov zaznavanja in spoznavanja** je pojav, npr. *Začutil je vonj*, v okviru **čutnih in čustvenih procesov** pa vzrok, npr. *Objokuje izgube/napake*.

2.2.2.1 Neudeležensko tožilniško določilo pa je zaimenski prosti glagolski morfem, t. i.

»leksikalni čustveni tožilnik« (prim. Dular 1982: 149). Imajo ga samo glagoli, ki v vseh pomenih skladijsko zahtevajo tožilniško določilo, npr. *odnesti jo* 'pobegniti', *lomiti ga* 'kršiti dogovorjene norme', *udariti jo* 'hitro oditi' ipd.

Med glagoli, ki nimajo kot prvo vezavno določilo tožilnik, je največ tistih s SE: *spomniti se*, *vdati se*, *seznaniti se*.

Poleg zaimenskega fiktivnega določila imamo še nezaimenski SE v vlogi glagolskega prostega morfema, ki pri neprehodnih glagolih (*mračiti se*; *smejati se*, *jokati se*;) in pri prehodnih glagolih (*bati se*, *veseliti se*) izraža samodejni pojav.

2.2.2.2 V okviru tožilniških določil imamo tudi splošno/minimalno predmetno določilo (ta términ je uvedla češka vezljivostna teorija, prim. Kořenský 1984: 19–20), ki je zaradi splošnosti pomensko izpraznjeno; npr. v *Janez rad bere* (–) lahko sklepamo, da rad bere (vse vrste literature), brez natančnejše opredelitve. Razlikovati moramo a) *Janez pije alkohol* (= aktualni dogodek) : b) *Janez pije alkohol* (= navada), ki je pomensko enakovredno s c) *Janez pije*. Pri primerih b) in c) imamo t. i. izraženi ali neizraženi splošni predmet. Ničelna vezljivost izhaja iz nedoločnega pomena, kjer pa neaktualnost ni pogoj, npr. *Janez ravno bere*. In obratno – neaktualnost tudi ne izloča desne vezljivosti, tako so primeri kot npr. *Janez kadi* : *Janez kadi pipo* lahko obravnavani kot aktualni ali kot neaktualni.

Neobvezna tožilniška določila so relativno redka, ker imajo precej poljubno vsebino, ki je za ene glagole obveznovezavna, za druge pa neobveznovezavna (*jesti*, *piti*, *pisati*, *brati*, *slikati* ipd).

2.2.3 Rodilniško določilo (DI₃)

S tvorbeno-pretvorbene vidika je roditelj nekakšna nevtralizacija imenovalniških in tožilniških sklonskih razmerij. Še zlasti to velja v besednih zvezah.

Neposredno roditelj določilo je iztožilniško ob zanikanem prehodnem glagolu (t. i. slovanski roditelj), zato je pri sklonski razvrstitvi obravnavano kot tožilnik. Posredno roditelj določilo pa je najpogostejše ob glagolih s SE (izzaimenskem ali prostomorfemskem), ki je hkrati lahko že pravo (izzaimensko) ali samo navidezno (pomensko izpraznjeno prostomorfemsko) tožilniško določilo – v zvezi s t. i. fiktivnim določilom J. Dular govori o sistemski redukciji. Roditelj kot prvo desno določilo pri glagolih brez SE pa učinkuje starinsko in je stilno opazen, zato se takoj ponudi dvojnična vezava roditelj/tožilnik, npr. *pogrešati česa/kaj*.

Opozorjeno je že bilo na ločevanje delnega in vezavnega roditelja, npr. *Pri zidavi je uporabil tudi nekaj samokolnic kamenja*, *Zidal je iz kamenja*.

Besednozvezni predložni roditelj ob /ne/glagolniškem jedru pretvorbena potrjuje tudi različne pomenskoskladijske vloge predlogov. V neglagolniškojedrnih zvezah pomensko pripadajo roditeljškemu prilastku, ki označuje snovnost/sestavinskost, npr. *hiša iz lesa/kart*, medtem ko so v glagolniških zvezah pomenskoskladijsko del glagola oz. glagolski morfe- mi, npr. *odhod od/iz hiše*.

2.2.4 Dajalniško določilo (DI₄)

Glede na vezljivost oz. vezavnost lahko dajalniška določila delimo na a) obvezno- in neobveznovezavne predmetne/vsebinske dajalnike z glagoli tipa *čestitati*, *kljubovati*, *služiti*, *škodovati* ipd., in na b) večinoma nevezljive proste dajalnike, ki so navadno čustveno obarvani in zato spadajo v nepomenskopodstavno naklonsko plast povedi ter potrjujejo tezo, da se je

prvotni razmerni (koristnostni) pomen dajalnika navezoval na osebek, obglagolska predmetna vloga pa naj bi bila drugotna.

2.2.5 Mestniško določilo (DI₅)

Mestniško določilo je predložnosklonsko določilo, ki omogoča stalno in najširšo pomenskoskladenjsko uporabo glagolskih predložnih morfemov predvsem ob glagolih ravnanja/upravljanja s pomenskima sestavinama 'premikanja' in 'sonahajanja/sopojavljanja', ki v okviru obvezne vezavnosti poleg predmetnih pomenov (npr. *govoriti o hiši*) uvajajo dinamične in statične okoliščine, npr. *iti po hiši/ob hiši; stati v/pri/na hiši* ipd.

2.2.6 Orodniško določilo (DI₆)

S splošnoslovanskega oz. primerjalnoslovanskega vidika je za začetek potrebna opomba, da je v slovenščini (poleg lužiške srbščine) nujna uporaba predloga oz. predložnega glagolskega morfema. Za osnovni in izhodiščni pomen je označen spremstveni pomen.

Razlika med sredstvom dejanja (Sd) in orodjem dejanja (Od) je ta, da Sd pri dejanju spreminja tudi svoje lastnosti oz. za uresničitev določenega dejanja lahko prispeva del sebe, Od pa tudi po koncu dejanja ostaja nespremenjeno. Sredstvo in orodje dejanja imata kot določili tudi z vidika strukturoskladenjske hierarhije različni oblikoslovnoskladenjski vlogi, npr. *Šivati hlače s črno nitjo na šivalnem stroju* ipd. Sicer pa so ob procesnih in dogodkovnih glagolih premikanja lahko trdimo, da pomen prevoznega sredstva navadno združuje sredstvo in mesto dejanja ($Sd \cap Md$), npr. *peljati se z avtobusom*. Prvotno orodniško sredstvo dejanja zaradi lastne aktivnosti oz. izvornosti dejanja lahko po metonimični/metaforični pretvorbi nastopa tudi v vlogi osebkka. Navadno je to tehnični pripomoček, stroj ali naravna sila, še najbolj navadno pa je prevozno sredstvo, npr. *Pripeljal se je z avtobusom, Avtobus ga je pripeljal*. Razmerja med vršilcem dejanja (Vd) ali družilnikom (Dd) in orodjem (Od) so izražena v zgledih kot *Se je odpeljal/je kopal / s prijateljem / s psom / z lopato*.

2.2.7 Tožilniško, roditeljsko in dajalniško določilo ob predložnomorfemskem glagolu (DI₇)

Tožilniška, roditeljska in dajalniška določila ob predložnomorfemskem glagolu pričakovano pokrivajo vse vezljivostne pomenske skupine glagolov (glagole stanja, glagole ravnanja/upravljanja, glagole govorjenja/mišljenja/razumevanja, glagole splošnih sprememb in glagole premikanja) prevladuje pa skupina glagolov ravnanja/upravljanja s pomensko sestavino 'premikanja'.

S strukturoskladenjskega vidika je to analitična raba, ki ima lahko tudi pomenskorazločevalno vlogo, npr. *navaditi se česa > navaditi se na kaj, končati kaj > končati s čim, igrati kitaro* 'znati igrati kitaro' : *igrati na kitaro* 'igrati kitaro'. Izpostavljena je tudi časovnost – v brezpredložnem tožilniku je pomen 'navadno, kadarkoli', pri predložni rabi tožilnika pa je poudarek na opredeljenem obdobju, pa tudi na vrsti inštrumenta. Tožilniško določilo lahko izraža združevanje predmeta in (pritrenega) sredstva dejanja, npr. *brisati čevlje ob krpo* (v nasprotju s tipičnim sredstvom dejanja *brisati čevlje s krpo*). Rodilniško določilo ima lahko tudi udeležensko vlogo orodja, s katerim se prosto upravlja, npr. *streljati iz puške, polivati iz vedra* ipd. Pri dajalniških določilih prevladujejo glagoli s pomenskimi sestavinami ciljnosti, ujemanja in nasprotovanja.

2.2.8 Prislovna določila (DI₈)

Pri obravnavi bodo upoštevani tako t. i. statični prislovi kraja/časa/načina/vzroka in dinamični prislovi smeri/cilja (ob glagolih premikanja).

Pravi prostorski in časovni prislovi so lahko tudi pomenskoskladenjskovezljivi in s strukturnoskladenjskega vidika izrazljivi kot primik.

Glagoli, ki zahtevajo obveznovozljiva prostorska ali časovna prislovna določila, so npr. *stanovati*, *trajati* (v SSKJ so označeni s slovničnim pojasnilom s prislovnim določilom).

Prav znotraj prostorskih določil, ki so v okviru prislovnih določil najboljše skupina, moramo izpostaviti razmerja med vezljivostno obveznimi prislovnimi določili, kot nasprotje nevezljivim dopolnilom, npr. *Živi doma/Gre domov* (nasproti npr. *Kmetuje doma/Staršem so pripeljali otroke nazaj domov*). Pomenskoskladenjsko obvezna prislovna določila lahko označujejo tudi procese v prostoru brez končnega cilja, npr. *Janez teka naokrog*, ali pa označujejo samo spremembo prostora, npr. *Janez teče domov*.

V okviru stavčne vezljivosti povedi pa ne moremo mimo pomenskoskladenjsko obveznih nevezljivih dopolnil. Pomenskoskladenjsko nevezljivi so izpridevniški prislovi kot posebni neudeleženski skladenjskoobvezni modifikatorji glagola.

Tako ima lahko npr. pravi izpridevniški prislov LEPO skladenjsko vlogo povedkovnega določila (povedkovodoločilna vezljivost), tj. pomenskopodstavno je del povedja, npr. *Bilo mu je lepo* (*On je lepo* > Njemu je lepo*). Čeprav ne more biti samostojna sestavina pomenske podstave povedi (v pomensko podstavo je lahko uvrščen le v glagolski zvezi), je s stališča pomena stavka sporočilno nujen in zato tudi upovedovalno obvezen. Izpridevniški prislov načina je kot lastnostni modifikator (kolikostni/kratnostni ali pozitivnega/negativnega vrednotenja) prisojevalnega razmerja stavčnočlensko neopustljiv oz. skladenjsko obvezno primatečno prislovno dopolnilo, npr. *Lepo je pisala*. Lastnostni izpridevniški prislovi so samo ob nepolnopomenskih glagolih del glagolske oz. povedkovodoločilne vezljivosti, sicer pa ne spadajo v glagolsko vezljivost – kot besede modifikatorji se uvajajo v pomensko podstavo samo kot del glagolske zveze, vendar so kljub temu v okviru proste enostavne povedi sporočilno obvezna neudeleženska dopolnila.

2.2.9 Določila v zloženem povedku (DI₉)

Tu gre za neudeležensko glagolsko vezljivost v mejah povedja oz. povedka ob nepolnopomenskih/pomožniških glagolih (najtipičnejši so fazni in naklonski glagoli z nedoločniki in namenilniki) in ob pravem pomožniku BITI s sklonskimi/prislovnimi določili, ki so stavčnočlensko povedkova določila; to so lahko t. i. pravi povedkovniki, samostalniške/izsamostalniške, pridevniške/izpridevniške in prislovne besede, ki so del povedka in določajo njegov pomen.

Samostalniška povedkova določila povedek vsebinsko razvrščajo in uvrščajo, pridevniška povedkova določila pa so neke vrste kvalifikatorji.

Glede na to, da je imenovalniško povedkovniško določilo najpogostejše, je tudi stilno nevtravno.

2.2.10 Nedoločnik/Namenilnik (DI₁₀)

Vezava nedoločnika kot nesklonskega določila z neko »notranjo predikacijo« je priznana tako v slovenistiki kot širše v slavistiki (zanika pa jo nova ruska slovnica). Nedoločnik se uporablja lahko tudi nevezavno, npr. *Tukaj ostati ni varno*, medtem ko je raba namenilnika

lahko samo vezavna, v nasprotnem primeru gre za izpust vodilnega glagola, npr. *Takoj spat!* Vezava nedoločniških določil gre v smeri glagolske popolnosti. Z vidika stavčnega vzorca so glagoli z nedoločniškimi določili dvovezljivi. Vsa nadaljnja vezljiva nedoločniška določila pa niso več neposredno vezljivostno odvisna od izhodiščnega glagola, zato lahko govorimo le o razširjenem prostem stavku.

2.3 Sklonska predstavitev obveznovezljivih udeleženskih vlog oz. oblikoslovnoskladenjska obravnava gre od sklonov z največjo vezljivostno zmožnostjo k sklonom z najmanjšo vezljivostno zmožnostjo – tj. od sklonov, ki lahko sprejmejo različne udeleženske vloge (večvlogovno skupino sestavljajo imenovalnik, tožilnik in roditeljski) do sklonov, ki sprejemajo vedno isto udeležensko vlogo (enovlogovno skupino sklonov sestavljajo vsi predložni skloni in nepredložni dajalnik).²²

Zato ni nobeno naključje, da se je pri obravnavi sklonskih določil v slovenščini in v njej sorodnih jezikih (tu jo primerjam s hrvaščino, češčino in slovaščino) izoblikovala ustaljena sklonska razvrstitev.²³

Čprav glagolske pomenske skupine, določene na podlagi glagolske vezljivosti, vključujejo vse udeleženske vloge, so nekatere udeleženske vloge pogostejše in zato prevladujoče.²⁴ Po posamostaljenju glagolov v jedrne izglagolske samostalnike se glede na besedotvorni pomen izglagolskega samostalnika izbirno ohranijo in razvrstijo le določene udeleženske

²² Najpogostejši predlogi *za, z/s, o, v, pri, na* so pomenskoskladenjsko vedno glagolski predložni morfemi. Rezultat predložnomorfemskih glagolov je sklonsko razmerje TMROD – mestnik (M) je po pogostnosti tako visoko, ker sta predloga *o* in *pri* samomestniška, *z/s* pa samoorodniški, drugi trije predlogi pa so večsklonski.

²³ Sklonska razvrstitev po pogostnosti rabe v slovenščini je TRIMOD. Sicer pa je v slovenski jezikoslovni literaturi stalna razvrstitev ITRDMO, ker so glagoli najprej obravnavani z vidika prisojevalne vezljivosti, kjer imenovalnik (I) skladenjskofunkcijsko označuje vse osebkove vloge, nato pa še z vidika vezavne vezljivosti. V okviru vezavne vezljivosti pa najprej vsi nepredložnosklonski udeleženci oz. nepredložni glagoli (tožilniški, roditeljski, dajalniški), sledijo še predložnomorfemski glagoli z delovalniki in okoliščinami (predvsem mestniški in orodniški) – o tem prim. NSS (82–100), SS (475–497, 349–361), SSB (57–64), J. Dular (1982: 117–122). Zgoraj navajano stalno razvrstitev sklonov s svojimi ugotovitvami uveljavlja R. Jakobson v *Beitrag zur allgemeinen Kasuslehre* (1936), kjer deli sklone na osrednje in obrobnne. Razmerja med splošnimi stalnimi pomeni sklonov določa z binarnimi nasprotji pomenskih lastnosti kot so a) usmerjenost, b) obsežnost in c) osrednjost. Tako v okviru osrednjih sklonov, tj. tistih, ki lahko izražajo osrednje vsebine, na prvem mestu navaja imenovalnik (I), na drugem pa tožilnik (T), ki izraža najtesnejšo pomensko-skladenjsko povezavo z glagolom in je v primerjavi z drugimi skloni sistemsko nezaznamovano izrazno sredstvo. Sledi roditeljski (R), ki je zanikani tožilnik, in nato pogosto skladenjsko neobveznovezljivo dajalniško določilo (D).

²⁴ Po posamostaljenju glagolov v jedrne izglagolske samostalnike se glede na besedotvorni pomen izglagolskega samostalnika izbirno ohranijo in razvrstijo le določene udeleženske vloge. V okviru izglagolskih samostalnikov so osnovni besedotvorni pomeni dejanja, lastnosti in stanja (De, L, St), samo primerjalno so predstavljeni še pomeni vršilca, predmeta, rezultata in sredstva dejanja (Vd, Pd, Rd in Sd). Besedotvorni pomen lastnosti (L) se pretvorbno povezuje z vrstnimi pridevniki, besedotvorni pomen stanja (St) pa se pretvorbno povezuje s pridevniki stanja. Izglagolski pridevniki pa imajo predvsem besedotvorni pomen stanja (St), redkeje besedotvorni pomen lastnosti (L).

vloge.²⁵ Vrstni red (od leve proti desni) udeleženskih vlog je za slovenščino vedno vršilec, prejemnik, prizadeto (31).²⁶ To pa pomeni, da se v okviru stalne izhodiščne pomensko-hierarhične razvrstitve (tj. podeljevanje in izražanje udeleženskih vlog gre v smeri vršilec/povzročitelj/izvor dejanja > prejemnik > prizadeto z dejanjem > okoliščine dejanja; najprej t. i. enovlogovni skloni in nato še večvlogovni skloni) ne morejo vedno zvrstiti vse udeleženske vloge, temveč so, glede na izhodiščni jedrni besedotvorni pomen dejanja (De), nekatere udeleženske vloge izpuščene.

Možnost soobstoja samo določenih udeleženskih vlog v okvirih istega sklona temu sklonu daje tudi prevladujočo specifičnopomensko vrednost – tako T označuje predvsem 'neposredno vključenost v dejanje in prizadetost z dejanjem sploh', R označuje predvsem 'izhodiščnost in razmerčnost dejanja', D označuje predvsem 'ciljnost dejanja', M označuje predvsem 'prostorsko razmeščenost dejanja', O pa 'način poteka dejanja in spremstvenost sploh'.

Zadostnost oz. pravilnost obsega glagolskih pomenskih skupin z vidika vezljivosti potrjuje tudi tožilniško določilo (T), ki pri glagolih stanja, poteka in dejanja skladenjsko označuje vse osnovne udeleženske vloge. Pri pretvorbah pa je namesto nepredložnega tožilnika roditelj (R).

(Pri čemer je upoštevana ugotovitev Ch. J. Fillmorja (1968: 24–25), da se v vezljivostnem polju določenega pomena nobena udeleženska vloga ne more podvojiti. Če pa udeleženec združuje dve udeleženski vlogi, je vedno ena izmed njiju prevladujoča.) Vezljivost oz. vezavnost predložnih sklonov (poimenovanje predložni sklon je dopustno samo s strukturnoskladenjskega vidika) natančneje določajo predložni glagolski morfemi:

– T_{iv} = rezultat dejanja (Rd) – neživo (v – ob SE)

– $T_{(na/za/ob/v)}$ = razmerni predmet dejanja/stanja/procesa ($Ra_{d/sp}$) – živo/neživo (po – SE)

²⁵ Pri jedrnih izglagolskih samostalnikih z besedotvornimi pomeni predmetov dejanja (Pd), rezultata dejanja (Rd) ali sredstva dejanja (Sd) je obseg udeleženskih vlog, v primerjavi z besedotvornim pomenom dejanja (De), okrnjen. Razvrstitvena hierarhija udeleženskih vlog se torej dosledno ohranja le pri besedotvornem pomenu dejanja (De). Pri vseh drugih besedotvornih pomenih v vlogi besednozveznega jedra ta razvrstitev ne more biti popolna, ker izhodišče razvrstitve ni temeljni pomen dejanja (De), temveč drugi/nep prvi pomeni.

²⁶ J. Orešnik (1992: 183–190) navaja še nekaj za slovensko vezljivost pomembnih statističnih podatkov: – pri t. i. enočlenski pomenski vezljivosti je prednostna (in hkrati pogostnostna) razvrstitev vlog: vršilec, prizadeto, prejemnik; – pri t. i. dvočlenski pomenski vezljivosti je prednostna razvrstitev: vršilec – prizadeto, prejemnik – prizadeto, vršilec – prejemnik; – t. i. tročlenska pomenska povezava naj bi bila samo ena: vršilec – prizadeto – prejemnik. Razmerje **udeleženska vloga : sklon** pa v okviru: 1) enočlenske pomenske vezljivosti omogoča povezave: vršilec – imenovalnik, prizadeto – imenovalnik, prejemnik – imenovalnik; 2) dvočlenske pomenske vezljivosti omogoča povezave: a) vršilec – imenovalnik, prizadeto – tožilnik, b) vršilec – imenovalnik, prejemnik – tožilnik, c) vršilec – imenovalnik, prizadeto – predložni sklon, č) vršilec – imenovalnik, prejemnik – dajalnik, d) vršilec – imenovalnik, prejemnik – predložni sklon, e) prejemnik – tožilnik, prizadeto – imenovalnik, f) prejemnik – imenovalnik, prizadeto – predložni sklon, g) prejemnik – dajalnik, prizadeto – imenovalnik, h) prejemnik – imenovalnik, prizadeto – tožilnik; 3) tročlenske pomenske vezljivosti omogoča povezave: a) vršilec – imenovalnik, prejemnik – dajalnik, prizadeto – tožilnik, b) vršilec – imenovalnik, prejemnik – dajalnik, prizadeto – predložni sklon, c) vršilec – imenovalnik, prejemnik – predložni sklon, prizadeto – tožilnik, č) vršilec – imenovalnik, prejemnik – tožilnik, prizadeto – predložni sklon, d) vršilec – imenovalnik, prejemnik – predložni sklon, prizadeto – predložni sklon.

- $T_{/v/na/ob/za}$ = prizadeti predmet dejanja/procesa ($Pr_{d/p}$) – živo/neživo
- $T_{/za/v/zoper/na/ob/po/nad}$ = cilj dejanja/procesa (Cd/p) – neživo
- $T_{/na/za/v}$ = vsebina dejanja/stanja/procesa ($Vs_{d/s/p}$) – neživo ($na/za/v$ ob SE)
- T = pojav (Po) – neživo
- $T_{na/v/nad/skozi/čez/med/pod/za/ob}$ = ciljno mesto/ciljni čas dejanja/procesa ($CM/CC_{d/p}$) – neživo
- $T_{skozi/čez}$ = mesto/čas dejanja/stanja/procesa ($M/\check{C}_{d/s/p}$) – neživo
- $T_{na/v/za/med/skozi/čez}$ = način dejanja/procesa /smer/ ($N_{d/p}$) – neživo

T kot sistemsko nezaznamovan sklon izraža vse desne udeleženske vloge.

- R_{od} = prizadeti predmet dejanja (Pr_d) – neživo/živo
- $R_{iz/zaradi}$ = vzrok dejanja (Vz_d) – (tudi: M_v/D_{proti})
- R = vsebina dejanja (Vs_d) – neživo (ob SE)
- R = cilj dejanja (C_d) – izglagolski samostalnik (ob SE)
- $R_{iz/od/do/z/glede}$ = razmerni predmet dejanja (Ra_d) – neživo (ob SE)
- $R_{iz/od/do/z/s/blizu/mimo/okrog/okoli/blizu}$ = mesto/čas dejanja/procesa ($M/\check{C}_{d/p}$), izhodiščno/ciljno mesto / izhodiščni/ciljni čas dejanja/procesa ($IM/I\check{C}_{d/p}$, $CM/CC_{d/p}$)
- $R_{iz/z/s/blizu}$ = mesto stanja/procesa ($M_{s/p}$) – neživo
- $R_{iz/od/z/s}$ = izhodišče/izvor dejanja (Iz_d)
- R_{do} = cilj dejanja (Cd)
- R_{iz} = vsebina stanja/procesa ($Vs_{s/p}$)
- $R_{blizu/mimo/okrog/okoli}$ = potek dejanja/procesa ($Po_{d/p}$)
- $R_{brez/do/od}$ = način dejanja/procesa ($N_{d/p}$)

NI izražen rezultat.

- D = prejemnik dejanja/procesa ($Pre_{d/p}$) – živo
- D = prizadeti z dejanjem/procesom (Pr_d) – živo
- $D_{/k}$ = razmerni predmet dejanja/stanja/procesa ($Ra_{d/s/p}$) – živo/neživo (k ob SE)
- $D_{/k/proti}$ = cilj dejanja/procesa ($C_{d/p}$) – živo/neživo
- $D_{/k/proti}$ = ciljno mesto dejanja/procesa ($CM_{d/p}$) – neživo

NI izražen rezultat, vsebina, izhodišče.

- $M_{po/na/pri}$ = prizadeti predmet dejanja (Pr_d) – živo/neživo
- $M_{o/v}$ = razmerni predmet dejanja (Ra_d) – živo/neživo
- M_o = vsebina dejanja (Vsd) – neživo (ob SE – v)
- $M_{na/v/pri/ob/po}$ = mesto/čas dejanja/stanja/procesa ($M/\check{C}_{d/s/p}$) – neživo
- M_{po} = ciljno mesto/ciljni čas dejanja/procesa ($CM/CC_{d/p}$) – neživo
- $M_{po/v/na/ob}$ = način dejanja/procesa /smer/ ($N_{d/p}$) – neživo

NI izražen rezultat, izhodišče.

- $O_{z/s/nad}$ = prizadeti predmet dejanja (Pr_d) – neživo
- $O_{z/s/pred}$ = razmerni predmet dejanja/stanja/procesa ($Ra_{d/s/p}$) – živo/neživo (ob SE)

- $O_{z/s/med/nad}$ = vsebina dejanja (Vs_d) – neživo
- $O_{z/s/za/nad}$ = razmerje do vsebine dejanja ($Rad_{v_{sd}}$) – izglagolski samostalnik
- $O_{z/s/pred/med/nad/pod/za}$ = cilj dejanja/procesa ($C_{d/p}$) – neživo
- $O_{z/s}$ = sredstvo dejanja (S_d) – neživo
- $O_{z/s/pod/nad/pred/med/za}$ = način dejanja/procesa ($N_{d/p}$) – neživo
- $O_{pred/nad/pod/za/med}$ = mesto/čas dejanja/stanja/procesa ($M/\check{C}_{d/s/p}$) – neživo

NI izražen rezultat, izhodišče.

Nedoločnik = vsebina dejanja (Vs_d)

Namenilnik = cilj dejanja (C_d)

Pregled po vezljivostnih skupinah glagolov. Pri pretvorbah je R tudi kot izhodiščno/ciljno mesto/čas. Pogostejše neobveznovezljive udeleženske vloge so v okroglih oklepajih:

a) Glagoli stanja in procesa: BITI – mesto/čas/način stanja/procesa; IMETI – razmerni/vsebinski T/R, (razmerni D).

b) Glagoli tvornih procesov/dejanj:

b₁) 'Omogočanje nastajanje dejanja; dejavna/tvorna udeležba: 'ciljnost' brez poudarjanja 'premikanja' – prizadeti/rezultatni T, ciljni T/R dejanja, (ciljni/prejemni D).

b₂) 'Ravnanje/upravljanje/ustvarjanje': **b_{2,1})** 'ravnanje/upravljanje s premikanjem' – prizadeti T, izhodiščno/ciljno mesto//izhodišni/ciljni čas R/T, ciljni D, (razmerni D); **b_{2,2})** 'ravnanje/upravljanje s sonahajanjem/sopojavljanjem' – razmerni T/R, razmerni O in razmerni D, mesto/čas R/M/O, (način T/R/M/O); **b_{2,3})** 'ravnanje/upravljanje s spremembo pripadnosti' – 'pripadnost' označuje ČLOVEŠKOST⁺ za oba udeleženca dogajanja: prejemnik/prizadeti D, razmerni/prizadeti T; **b_{2,4})** 'ravnanje/upravljanje s spremembo lastnosti' – prizadeti/rezultatni/ciljni T, (razmerni D).

b₃) 'Splošni pomen spremembe' – v nasprotju s 'spremembami v okviru ravnanja/upravljanja' splošni pomen spremembe vključuje poleg pomenske sestavine 'lastnosti' tudi 'samopremikanje' in 'ciljnost' vršilca (Vd/dog/p): prizadeti/rezultatni/ciljni T, izvor/vzrok//ciljni R/T, (razmerni D).

b₄) 'Govorjenje, razumevanje in mišljenje' – vsebinski T/R/M/O, pojavni T, razmerni T, razmerni D in razmerni do vsebine O.

b₅) 'Premikanje' – izhodiščni/ciljni R/T/D in pot R/M/O.

3 TIPOLOGIJA OBVEZNE VEZLJIVOSTI

Tipologija obvezne vezljivosti je podlaga za tipologijo slovenskih stavčnih vzorcev. Z vidika pomenskega stavčnega vzorca pa ima pomensko intenčno polje glagola določeno število praznih pomenskih mest (za določeno število udeležencev), ki so označena z določenimi stavčnopomenskimi funkcijami oz. z udeleženskimi vlogami.

Z vidika slovničnega stavčnega vzorca oz. skladnje prostega stavka lahko rečemo,²⁷ da so

²⁷ Osnovne ugotovitve oz. definicije z upoštevanjem razmerja **stavek** : **poved** so: Prosti stavek je skupina besed, ki se zbira okrog ene določne glagolske oblike (ki pa je, kadar se razume iz sobe-

udeleženci, ki jim povedkovi glagoli odpirajo skladijska vezljivostna mesta, številčno omejena vezljivostna določila (nasproti skladijsko nevezanim udeležencem, ki so številčno neomejena nevezljivostna dopolnila).²⁸

Z ugotovitvijo relevantnih pomenskoskladijskih sestavin, ki so skupne večini pomenom določenega glagola, dobimo prevladujoči splošni skladijski pomen, ki je za obravnavan glagol tudi najobičajnejši in najpogosteje pomensko- in strukturnoskladijsko uporabljan. Na podlagi prevladujočih oz. vodilnih skladijskih pomenov določenega glagola se izoblikuje obvezna pomenskoskladijska vezljivost.

Število stavčnih vzorcev (V) in podvzorcev (PV) razkriva tudi najpogostejšo in hkrati najbolj navadno pomenskoskladijsko uporabo glagolov tudi z vidika tvorbe stavčnih povedi: a) enodelni stavki: prvotno brezosebni nevezljivi Glag (1V), npr. *Sneži, Zmrzuje, Temni se*, in drugotno brezosebni eno-/dvovezljivi Glag (8V, 1PV), npr. *Prasketa v kaminu, Nagiba se k nevihti, Boli ga v hrbtu, Govorijo vse mogoče*; b) dvodelni stavki: enovezljivi Glag (2V, 1PV), npr. *Spi, (Dež) lije, Smrad se širi*, dvovezljivi Glag (10V, 9PV), npr. *Vozim avto, Mati ziba otroka, Stanuje v bloku, Dobrika se (ljudem)*, trovezljivi Glag (27V, 7PV), npr. *Nameril je puščico v tarčo, Počesala je lase (v rep)*, *Izpustili so ga iz kletke, Silil ga je k pretepu, Zdravil se je (v toplicah)*, štirivezljivi Glag (4V), npr. *Učitelj je spraševal učence podrobnosti o knjigi*, petvezljivi Glag (1V, 1PV), npr. *Zdravnik je bolniku vbrizgnil zdravilo v žilo (z injekcijo)*.

4 ZGRADBA SLOVARSKEGA SESTAVKA

Slovarski sestavek obsega:

- glagolsko geslo (oznaka vezljivostne skupine, ki ji glagol pripada + vidski označevalnik + stilni/zvrstni označevalnik);
- zaporedje pomenov določa živa aktualna raba in z njo povezana pogostnost (pomenske različice znotraj istega pomena so označene s črkami). Pomenska razlaga je ubesedeni (pomenski) stavčni vzorec (z glagolskimi nadpomenkami, sopomenkami). Pomenske razlage

sedila, lahko tudi izpuščena). (SKJ I 1965: 67; definicija ponovljena še v NSS: 145). Prosti stavek je sestavljen iz štirih temeljnih enot – tj. iz štirih glavnih stavčnih členov (osebka, povedka, predmeta in prislovnega določila), in ker ima osebek in povedek, je prosti stavek vedno dvodelen (NSS: 148).

Tipi dvodelnih stavkov se tvorijo na podlagi glagolske vezljivosti (NSS: 23), to potrjujejo tudi glagolski enodelni stavki (z glagoli, ki ne odpirajo udeleženskih mest oz. ne dodeljujejo udeleženskih vlog).

Povedi so narejene iz poimenovalnih enot (besed in besednih zvez) in iz stavkov na podlagi skladijskih vzorcev. Skladijski vzorec najmanjše možne oblike povedi ima obliko stavka – stavčnega skladijskega vzorca. V glavnem stavčnem vzorcu so besede zbrane okrog osebne glagolske oblike (SS: 418–419).

²⁸ Mednje, kot posebnost, uvršča vezljivostna teorija tudi t. i. implicitne pomenske elemente, ki so že sestavina glagolskega pomena, in potemtakem ne spadajo v glagolsko pomenskoskladijsko vezljivost. Lahko pa stavčno poved sporočilno neobvezno razširjajo, npr. *Mati češe hčer*, kjer sta v pomen *časati* vključena še pomena 'glavnik' in 'lase', v zgledu *Mati češe psa* pa sta v pomen *časati* vključena pomena 'krtača' in 'dlaka'.

so praviloma glagolske besednozvezne, tj. glagoli so v nedoločniški obliki z ustreznimi zaimenskimi nadpomenkami (samostalniškimi, pridevniškimi in prislovnimi). Zaimenske vprašalnice so prednostno razvrščene glede na pomen – pri prednostno vezljivih samostalniških določilih so ustrezno prednostno navajane samostalniške zaimenske vprašalnice, pri prednostno vezljivih prislovnih določilih so prednostno navajane prislovne zaimenske vprašalnice. Z vezljivostnega vidika so načeloma prednostna predložnosklonska določila; posebnost so primičnovezljiva prislovna določila;

– strukturni stavčni obrazec [vezljivostni obrazec oz. pomenskoskladenjska vezljivostna formula], pri podpomenih (//) se isti obrazec ne ponovi;

– ponazarjalno gradivo – osebko-predmetno-prislovnodoločilna vezljivostna problematika zahteva izpisovanje stavčnih povedi. Možni prilastki ob odnosnicah z vezljivostnega vidika niso relevantni, zato jih vezljivostni obrazci ne upoštevajo. Neobveznovozljiva določila so v ponazarjalnem gradivu označena z okroglimi oklepaji. Zgledi z zanikanim roditeljskim so obravnavani samo kot različica osnovne/prvotne tožilniške rabe. Izjemoma, samo v primerih odločilne pomenskorazločevalne jasnosti med pomeni, so v poševnih oklepajih navajana (nevezljiva samo skladenjskoobvezna) modifikacijska dopolnila. Udeleženci, ki niso pomensko- in strukturnoskladenjsko relevantni za sporočilnost, v zgledih niso z ničemer označeni;

– pogostejši drugotni izpeljani (pretvorbeni) stavčni obrazci;

– enakovezljivostnice za podpičjem na koncu posameznega glagolskega pomena ali enopomenskega glagolskega sestavka, uvajane z napovedno okrajšavo *prim(erjaj)*. Pri primitivih so za enakovezljivostnice navadno naštet t. i. temeljni glagoli, pri temeljnih glagolih pa t. i. specializirani glagoli;

– na koncu slovarskih sestavkov so dodane še terminološke vezljivosti. Pri njih v pomenskih razlagah navadno ni sistemsko izkazane vezljivosti, ker je razlaga povzeta z določene- ga strokovnega področja.

Vezljivost vsakega glagola (od njegovih najpogosteje uporabljenih pomenov k redko uporabljenim) je predstavljena a) s celotnim geselskim sestavkom, ki s pomenskohierahičnim pomenjem označuje popolno pomenskoskladenjsko vezljivost, in b) s pomenskoskladenjsko formulo za vsak posamezni glagolski pomen, ki hkrati označuje delno pomensko-skladenjsko vezljivost glagolovega pomenja. Z besednovrstno oznako in z oznako sklona je v okviru t. i. pomenskoskladenjske formule predstavljena še strukturnoskladenjska vezljivost. Tako pomenskoskladenjska formula obsega oblikoslovnoskladenjsko predstavitev in vse pomenskoobvezne udeleženske vloge v oglatem oklepaju, ki so strukturnoskladenjsko obvezne ali neobvezne (neobvezne so označene z okroglim oklepajem).

4.1 Slovarsko geslo

Glagolska gesla so urejena abecedno, zato so na koncu posameznih glagolskih pomenov ali na koncu geselskih sestavkov kot vodilke s krajšavo *prim(erjaj)* za podpičjem navedene enakovezljivostnice. Kot posebna gesla so nevedeni prostomorfemski glagolski leksemi, z leksikaliziranimi zaimenskimi in predložnimi prostimi morfemi kot pomensko-izraznimi sestavinami leksema, in najtipičnejši glagolski frazemi. (O zapovrstnosti prostomorfemskih glagolskih leksemov poleg izhodiščne abecedne razvrstitve odloča tudi pogostnost rabe v razpoložljivih elektronskih besedilnih korpusih.)

T. i. dvojno geslo je možno samo pri čistih vidskoparnih glagolih tipa *postaviti* – *postavljati*, medtem ko pri tipih *udariti* – *udarjati*, *kupiti* – *kupovati*, *umreti* – *umirati* gre za t. i. vidska nasprotja z delno pomenskoskladenjsko prekrivnostjo, ki se slovsko prikaže z obojesmernimi kazalkami, tako da so isti/skupni pomeni obdelani samo pod izhodiščnim/osnovnim geslom s popolnim slovskim prikazom, dodani pomeni pa pod tistim glagolom vidskega nasprotja oz. v komplementarnem kazalčnem geslu, ki jih s svojo pomenskosestavinskostjo (in dodatno tvornostjo) prinaša. Najobsežnejša skupina z delno pomenskoskladenjsko prekrivnostjo in z obojesmernimi kazalkami oz. kazalčnimi gesli, uvajanimi z napovedno okrajšavo $g^{(e)}$, so sestavljenke tipa *pisati* – *napisati*, *brati* – *prebrati*; različnomorfemske izraženi glagoli v vidskih nasprotjih z delno pomenskoskladenjsko prekrivnostjo so tudi npr. *narediti* – *delati* – *delovati*. V posebno skupino s pomenskoskladenjsko delno prekrivnostjo in z vzajemnimi kazalkami spadajo tudi glagoli eno- ali večsmernega delovanja ali gibanja tipa *nesti* – *nositi*, *iti* – *hoditi* ipd. Pri glagolskih geslih z vidskimi pari ali nasprotji velja pravilo rabe – popolno izpisan slovski sestavek ima tisti člen vidskega para/nasprotja, ki ima večjo in aktualnejšo (zato tudi pogostejšo) rabo. Enakozvočna gesla se dodatno označujejo z rimskimi številkami, npr. *brati I*, *brati II* itd.

Številka ob glagolu oz. ob vsakem glagolskem pomenu, npr. *delati*_{1(2/3)}, pove, ali je določen glagolov skladijski pomen eno-, dvo-, tro- ali večvezljiv. Če sledi še številka v oklepaju, pomeni, da ima glagol tudi določeno število neobveznovezljivih določil.

Pri večpomenskih leksemih so pomeni predstavljeni ločeno (vsak s svojo pomenskoskladenjsko vezljivostjo).

Podgesla so pogostejše uporabljani izglagolski pridevniki.

4.1.1 Pri opredeljevanju stilne in zvrstne vrednosti glagolov izhajam iz glagola *označevati* – smiselni v slovenski strokovni literaturi že potrjeni izpeljavi sta označevalnik in označevalniško pojasnilo.²⁹

4.2 Predstavitev slovanskega sestavka

Zgled za glagol *živeti*, ki označuje /ne/tvorne (življenjske) procese (tvorni so samo v povezavi s *človeško*).

³⁰ *živéti* -im E_{T/NT} nedov., *žível*

1. *živéti*₁ kdo/kaj biti, obstajati, Sam₁-: Sam₁|xN_{p/d/dog/s} ž⁺ | + Glag|E⁺: Vse, kar živi, potrebuje hrano; prim. *bíti*, *obstájati*, *rásti*, *razmnoževáti se*

2. *živéti*₁₍₂₎ kdo/kaj biti, bivati, eksistirati, obstajati kot živo bitje (na/v/pri kom/čem / s kom/čim / kje/kdaj/kako), Sam₁ – (pSam₅₋₆ / Prisl_{k/č/n}): Sam₁|xN_{p/d/dog/s} ž⁺ | + Glag|M₃₀p/d/dog/s| (+ p ∩ Sam₅₋₆|yRa/M_{p/d/dog/s} ž^{+/} | / Prisl_{k/č/n}|yM/Č/N_{p/d/dog/s}|): Živi (v preteklosti), Živijo (skupaj v obliki lišajev); prim. *bíti*, *bívati*, *eksistiráti*, *obstájati*

3. *živéti*₁ kdo/kaj delovati, biti v delovnem stanju /brez/od česa / na kaj / v/na/pri/ob čem / s/

²⁹ Pri nas je v novešem času o tem pisal P. Weiss v članku *Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih*. *Jezikoslovni zapiski* 6. Ljubljana: Založba ZRC. 27–44.

³⁰ Glagol *živeti* spada med elementarne glagole – to so glagoli osnovnih življenjskih procesov in dejavnosti in so podskupina temeljnih glagolov. Značilnost elementarnih glagolov je, da združujejo oz. kombinirajo pomeni iz vseh treh glagolskih primitivov – *BITI*, *IMETI*, *DELATI*, zato so vezljivostno najuniverzalnejši. Nekateri njihovi pomeni so prehodni, drugi pa neprehodni, vsi skupaj zaobjamejo vse udeleženske vloge.

pod/nad/med čim / kako/, $\text{Sam}_1 - / \text{pSam}_{2,4-6} / \text{Prisl}_n = \text{modifikator}/: \text{Sam}_1 | xV/N_{p/d/dog/s} \check{z}^+ + \text{Glag}|M_{so} p/d/dog/s| / + p \cap \text{Sam}_{2,4-6} / \text{Prisl}_n | wN_{p/d/dog/s} |/: \text{Živi /na škodo/žalost sorodnikov/, Živita /na koruzi/, Politično/kulturno/vsestransko/ Živi, Ta kraj živi // kdo/kaj shajati /brez/ od česa / na kaj / v/na/pri/ob čem / s/pod/nad/med čim / kako/, $\text{Sam}_1 - / \text{pSam}_{2,4-6} / \text{Prisl}_n /: / \text{Komaj še/ živi /brez hrane/, Živi /od miloščine/, Živi /na up/, Živi /ob krompirju/, Živi /z boleznijo/ // kdo/kaj shajati /od–do česa / od kdaj do kdaj 'glede na časovno trajanje od rojstva do smrti' / koliko časa/, $\text{Sam}_1 - / \text{pSam}_2 / \text{Prisl}_{kol}/: \text{Sam}_1 | xN_{p/d/dog/s} \check{z}^+ + \text{Glag}|M_{so} p/d/dog/s| / + p \cap \text{Sam}_2 / \text{Prisl}_{kol} | wKol_{p/d/dog/s} |/: Živijo /kratko, od marca do oktobra/, Živijo / povprečno sedemdeset let/, prim. *preživljati (se)*$$$

4. *živéti*₂ kdo/kaj biti, rasti v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje 'v svojem življenjskem okolju', $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_{5-6} / \text{Prisl}_k: \text{Sam}_1 | xN_{d/dog/p/s} \check{z}^+ + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| Mo + p \cap \text{Sam}_{5-6} | yRa_{d/dog/p/s} \check{z}^+ | / \text{Prisl}_{kl} | yM_{d/dog/p/s} |/: Raki živijo v potokih, V tem skalovju ne more živeti nobena rastlina // kdo/kaj bivati, eksistirati, obstajati, prebivati/stanovati v/na čem / pri/ob kom/ čem / s/pod/nad/med kom/čim / kje, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_{5-6} / \text{Prisl}_k: \text{Živi na deželi/v mestu, Živi pri teti, Živi pod tujo streho; prim. *bivati, prebivati*$$

5. *živéti*₂ kdo shajati, preživljati se s čim / kako, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_6 / \text{Prisl}_n: \text{Sam}_1 | xV/N_{d/dog/p/s} \check{c}^+ + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| Mo + \text{pSam}_6 | yRa_{d/dog/p/s} \check{z}^- | / \text{Prisl}_n: \text{Živi z invalidnino, Živi na tuje stroške/ na škodo drugega // kdo shajati, preživljati se od česa, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_2: \text{Sam}_1 | xV/N_{d/dog/p/s} \check{c}^+ + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| Mo + \text{Sam}_2 | yRa_{d/dog/p/s} \check{z}^- |/: \text{Živi od izdelovanja suhe robe, Živeti od kmetijstva/od umetnosti; prim. *shájati, preživljati se, vzdrževati se*$$

6. *živéti*₂₍₃₎ pog. knj. kdo preživljati, vzdrževati koga (s čim), $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - (\text{pSam}_6): \text{Sam}_1 | xVd \check{c}^+ + \text{Glag}|M_{so} d| + \text{Sam}_4 | yPr_d \check{c}^+ | (+ p \cap \text{Sam}_6 | yRa_d \text{ abstr.}): \text{Živi ženo in otroke (s plačo); prim. *preživljati, vzdrževati*$

7. *živéti*₁₍₂₎ čustv. vplivati (v čem / kje), /kako dolgo/koliko časa/ $\text{Sam}_1 - (\text{pSam}_5 / \text{Prisl}_k) - / \text{Prisl}_{\check{c}/kol} = \text{modifikator}/: \text{Sam}_1 | xN_{d/dog/p/s} \check{z}^+ | + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| + (\text{pSam}_5 | zRa_{d/dog/p/s} \check{z}^- | / \text{Prisl}_k) / + \text{Prisl}_{\check{c}/kol} | \check{C}/Kol_{d/dog/p/s} |/: (V svojih delih) /večno/ živijo, Umetnine /dolgo/ živijo // uveljavljati se (v kom/čem / kje), $\text{Sam}_1 - (\text{pSam}_5 / \text{Prisl}_k): \text{Glasba živi (zunaj dvoran), Njegovo ime ne živi /več/ (v nas, tukaj); prim. *bivati, vplivati*$$

8. *živéti*₁₍₂₎ čustv. kdo/kaj pojavljati se (v/na/pri čem / kje/kdaj), $\text{Sam}_1 - (\text{pSam}_5 / \text{Prisl}_{k/c}): \text{Sam}_1 | xN_{d/dog/p/s} \check{z}^+ | + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| (+ v \cap \text{Sam}_5 | zRa_{d/dog/p/s} \check{z}^- | / \text{Prisl}_{k/c} | yM / \check{C}d / dog/p/s): \text{Dogodek živi (v ljudskem izročilu), Rokovnjači živijo samo (v pripovedkah); prim. *bivati, pojavljati se*$

9. *živéti*₂ neobč. kdo uresničevati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4: \text{Sam}_1 | xV/N_{d/dog/p/s} \check{c}^+ + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| + \text{Sam}_4 | yVs_{d/dog/p/s} \text{ abstr.}: \text{Živi svet/filozofijo/preteklost; prim. *uresničevati, proučevati*$

živéti z/s -ím z/s E_T nedov., živél z/s

1. *živéti* z/s₂ čustv. kdo bivati, delovati s čim, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_6: \text{Sam}_1 | xV/N_{d/dog/p/s} \check{z}^+ + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| Mo + p \cap \text{Sam}_6 | yRa_{d/dog/p/s} \check{z}^- |/: \text{Živi z zemljo/s knjigami; prim. *ukvárjati se z/s*$

2. *živéti* z/s₂ čustv. kdo soobstajati s kom, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_6: \text{Sam}_1 | xV/N_{d/dog/p/s} \check{z}^+ + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| Mo + p \cap \text{Sam}_6 | yRa_{d/dog/p/s} \check{z}^+ |/: \text{Živi skupaj z njo; prim. *sóbivati, sòobstájati*$

živéti za -ím za E_T nedov., živél za

1. kdo delovati za koga/kaj, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_4: \text{Sam}_1 | xV/N_{d/dog/p/s} \check{z}^+ + \text{Glag}|M_{so} d/dog/p/s| Mo + p \cap \text{Sam}_4 | yRa_{d/dog/p/s} \check{z}^+ |/: \text{Živi za glasbo/za otroke/za svoj poklic; prim. *razdájati se za*$

Zgledi za nadpomenske sestavljenke:

dodélati -am R dov.

1. *dodélati*₁ kdo/kaj končati delo, Sam₁ –: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|Fk|: /Za danes/ je dodelal; prim. *domaševati*, *dotrpeti*, *dobranati*, *dokositi* ipd.
2. *dodélati*₂ kdo/kaj izdelati kaj do konca, rezultata, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|Fk| + Sam₄|yCd ž^{+/-}: Dodelal je obleko, sliko; prim. *dodojiti*, *doorati*, *dopeči* ipd.
3. *dodélati*₃ kdo/kaj opraviti dokončna dela za lepši videz, boljšo kakovost koga/česa, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|Fk (L⁻ T L⁺) + Sam₄|yCd ž^{+/-}: Dodelala je okrasje, tkanino; prim. *dočakati*, *dobojevati*, *doseči* ipd.

Pri *delati* je prevladujoča oz. splošnopomenska sestavina 'časovnost', pri *dati* pa 'prostorskost', tako predponsko obrazilo *do-* pri *dodelati* pomeni 'dokončno dopolnitev dejanja' pri *dati* pa 'primaknitev zraven':

dođati -dám R(P)/G dov., 2.mn. dođaste in dođáte

1. *dođati*₂₍₃₎ kdo dodatno dati kaj (h komu/ k čemu / v/na kaj / kam), Sam₁ – Sam₄ – (Sam₃/_(p) Sam₄): Sam₁|xVd č⁺ + Sam₄|yPr_d ž⁻ + Glag(Mo) + ((p)Sam₄|yCMd ž⁻ / Sam₃|Cd ž^{+/-}): Dodal je plin, Dodala je (testu) jajca; prim. *docurniti*, *doliti*; *dokupiti* ipd.
2. *dođati*₃ kdo dodatno reči, povedati, napisati kaj komu/čemu / kam, Sam₁ – Sam₄ – Sam₃: Sam₁|xVd č⁺ + Glag + Sam₃|Ra_d ž^{+/-} + Sam₄|yVs_d ž⁻: Referatu je dodal povzetek; prim. *dopovedati*, *doreči*, *dosoditi* ipd.

Pri sestavljenkah premikanja s pomenskopodstavnim *iti* imajo predponska obrazila prostorskosmerjevalno vrednost z obveznim izhodiščem (IM_{d/dog/p}) ali ciljem (CM_{d/dog/p}). Kot pomenskorazločevalne sestavine glagolov premikanja lahko označujemo tudi okoliščine (zemlja, voda, zrak) v npr. *plaziti*, *plavati*, *leteti*, ki vplivajo na pomenskoskladenjski izbor udeležencev. Vezljivostni obrazec za glagole z vezljivostnim izhodiščem (IM_{d/dog/p}): *iziti* (*izleteti*, *izplavati*), *oditi* (*odbrenčati*, *odbrzeti*), *uiti* (*ubežati*, *upasti*), *veziti* (*vzplavati*, *vzpluti*), in z vezljivostnim ciljem (CM_{d/dog/p}): *doiti* (*dojadрати*, *doplavati*), *priiti* (*prijadрати*, *prilesti*), *zaiti* (*zabloditi*, *zatavati*), *raziti se* (*razlesti se*, *razleteti se*) in s splošnopomensko razlago 'iti v/za kaj, do česa/koga, do kod, kam' je: Sam₁|xV/N_{d/dog/p} ž^{+/-} + GlagMo + Prisl_{č/k} / p ∩ Sam₂₋₅|IM_{d/dog/p}/IČ_{d/dog/p}//CM_{d/dog/p}/CČ_{d/dog/p}].

Z zaobsegom in obvladanjem določenega prostora oz. poti ali predmetnosti v celoti se smerna vrednost (in z njo izhodiščnost/ciljnost) izniči in namesto nje pomenskoskladenjsko in vezljivostno prevlada prostorsko-časovna razmernost. Vendar samo določena predponska obrazila premikanja uvajajo neokoliščinskega udeleženca in nepredložno tožilniško vezavnost. Pomenskoskladenjska vezljivostna formula za glagole *doiti* (*dohiteti znanca*), *obiti* (*obdirjati stadion*), *preiti* (*prejadрати*, *pregaziti*) je: Sam₁|xV_{d/dog/p} ž^{+/-} + Glag + Sam₄|Ra_{d/dog/p} ž^{+/-}].

5 LEGENDE

Udeleženske vloge (pomenskoskladenjska vezljivost) in določila (strukturnoskladenjska vezljivost) so pri tipološki predstavitvi slovenske vezljivosti označeni s poslovenjenimi

simboli, prim. slovensko jezikoslovno izrazje v SS, NSS in SSB). Kombinacije simbolov pa oblikujejo vezljivostne obrazce oz. t. i. pomenskoskladenjske formule ('pomenska formula' (sémantická formule (SF)) po Danešu (Větné vzorce v češtině 1987: 52)), ki označujejo osnovno pomenskoskladenjsko vezljivost posameznih glagolskih pomenskih skupin. V predstavitev pomensko- in strukturnoskladenjske vezljivosti bodo vključene a) predmetnopomenske in slovničnokategorialne lastnosti udeležencev, ki so kategorialne pomenske sestavine ali t. i. klassemi (živo^{+/-} /predvsem slovnična kategorija/, človeško^{+/-} /predvsem pomenska kategorija, ki vključuje tudi slovnično živost/, konkretno^{+/-}), b) skladenjski pomeni oz. pomenske vloge udeležencev – t. i. udeleženske vloge (vršilec, prejemnik, prizadeto, cilj ipd.) in na skladenjskofunkcijski ravni še c) skladenjske vloge (osebek, povedek, predmet ...) v določenem sklonu. Brezosebnost glagolskega dejanja je označena z brezos(ebno rabo).

Zaradi širše razumljivosti oz. možnosti širše uporabe slovarja morajo biti slovenskim simbolom v tabeli (v okroglem oklepaju) obvestilno pripisani tudi mednarodni simboli. Dodan je še seznam vseh krajšav (simbolnih, kratičnih ipd.).

I VEZLJIVOSTNE KRAJŠAVE

OSNOVNA BIVANJSKA RAZMERJA (ponekod, zaradi boljše razločevalnosti/razpoznavnosti) ostaja na prvem/edinem mestu samo mednarodni simbol):

– +/- = vzpostavitev/ukinitiv razmerja/stanja

– T = transfer – prehajanje s spremembo

– E'/E = eksistenca +/-

– **vrsta dejanj:**

– d = dejanje – act(us)

– dog = dogodek – occur

– s = stanje – stat(us)

– p = proces – proc(esus)

– **posamostaljeni pomeni v okviru povedja:**

– De = dejanje – Act(us)

– Dej = dejavnost – Act(io)

– St = stanje – Stat(us)

– Pro = proces – Proc(esus)

– POS = positio – položaj

– M/IM/CM = usmerjana lokacija (mesto/kraj) – L(ocatum)/L(ocus)

– M_{so} = sonahajanje/sopojavnost (natančnejše mesto) – LC (kolokacija)

– P = pripadnost – P(osesor)/P(articipacija)

– L = lastnost – K(valifikacija)

– S = senzibilizacija – razumevanje

– R/M = rekanje – D(ictum) / mišljenje – M(entaliteta)

– R'/M' = odzivnost na rekanje/mišljenje – R_{D/M} = reagiranje(R) na rekanje(D)/mišljenje(M)

– N = naklonskost

– F = faznost (Fz = začetnost, Fk = končnost)

UDELEŽENCI

– okoliščine:

– v = kraj/mesto (dejanja/stanja/procesa) (Md/s/p)

– delovalniki/lastnosti (glede na okoliščine):

– x = (navadno) delujoči udeleženec (oseba) – 1. delovalnik

– y = neposredni udeleženec dejanja oseba/predmet – 2. delovalnik

– z = posredni udeleženec dejanja – predmet/oseba za/pri dejanju – 3. delovalnik

– α = splošni udeleženec – pojavnost/vzročnost (naravni p.)

– w = lastnost/zmožnost/vsebina/poročilo (pri neudeleženski vezljivosti v okviru povedja natančneje lastnostno opredeljuje dejanje/dogajanje/proces/stanje)

– za pomenskoskladenjsko vezljivost

UDELEŽENSKÉ VLOGE – pomenske vloge udeležencev v stavčni povedi

Leve (prvotne) udeleženske vloge:

– xVd = izvor dejanja/vršilec dejanja – (A)gens

– xPv/Pb = povzročitelj/pobudnik dejanja/procesa/stanja – (Kauz)ator/Inic(iator)

– xNp = nosilec procesa – (Proc)esual

– xNs = nosilec stanja – Stat(ual)

Desne udeleženske vloge:

oznaka y splošno označuje prizadeto/izid/pripomoček, ki je tvorno vključeno v dejanje (Pd/Rd/Sd/Od), oznaka z pa prejemnika/cilj dejanja (Pre_d/Cd).

Udeleženska vloga **predmeta (objekt) dejanja/stanja (Pd/s; Obj)** je različno opredeljena glede na različne načine/stopnje vplivanja in poseganja dejanja/stanja (d/s) na predmet dejanja/stanja ($P_{d/s}$) > posledica tega so različna pomenska razmerja d/s – $P_{d/s}$:

prizadeto z dejanjem – tj., kar glagolsko dejanje spreminja ali samo premešča v druge okoliščine ($Pr_{d/s}$) – Pac(iens)_{z+}, Dest(ruktat)/Mod(ifikat)/Mani(pulat)_{z-}.

razmerje z dejanjem – tj., kar glagolsko dejanje/stanje natančneje prostorsko in lastnostno opredeli ali označi in ne spreminja ($Ra_{d/s}$) – Poses(or)_{z+}, Rel(ator)_{z-}.

vsebina dejanja – tj., kar glagolsko dejanje/stanje zajema/obsega ali samo nakazuje ($Vs_{d/s}$)

pojav – tj., kar glagolsko dejanje samo zazna (Po) – Fen(omen), Dik(tum), Afe(kt), St(av)

vzrok dejanja/stanja – tj., kar razlaga upravičenost glagolskega dejanja ($Vz_{d/s}$) – Caus(or)

izhodišče/izvor dejanja/stanja – tj., iz česar glagolsko dejanje izhaja/izvira ($Iz_{d/s}$) – Ori(ginativ)

cilj dejanja/stanja – tj., kar glagolsko dejanje dosega ali k čemur je usmerjeno ($C_{d/s}$) – Mot(iv)

izhodišno mesto/izhodiščni čas dejanja/stanja – tj., od tod/tedaj je glagolsko dejanje usmerjeno ($IM_{d/s} // I\check{C}_{d/s}$) – Ori(ginativ)_{Loc/Temp}

ciljno mesto/ciljni čas dejanja/stanja – tj., do tod/tedaj je glagolsko dejanje usmerjeno ($CM_{d/s} // C\check{C}_{d/s}$) – Mot(iv)_{Loc/Temp}

namen dejanja – tj., kar je glagolsko dejanje namenjeno doseči (Na_d) – Int(ention)

količina dejanja – tj., kar dejanje količinsko ali obsegovno dosega (Kol_d) – Quant(ity)
mesto/čas dejanja/stanja – tj., kjer/ko glagolsko dejanje poteka (M_{ds}//Ĉ_{ds}) – Loc(us)/Temp(us)
pot/ek/ dejanja – tj., glagolsko dejanje poteka (Pot_d) – Proc(es)
način dejanja – tj., kako glagolsko dejanje poteka (N_d) – Mod(us)
sredstvo/orodje dejanja – tj., kar glagolsko dejanje uporabi pri doseganju in uresničevanju
ciljev (Sd/Od) – Instr(ument)
prejemnik dejanja/stanja – tj., kar glagolsko dejanje dosega in zadeva (Pre_{ds}) – Adr(esat)^{z+},
Ben(efaktor)^{z+/-}
rezultat dejanja – tj., kar glagolsko dejanje ustvarja ali samo omogoča (Rd) – Rez(ultat)^{z-}

– za **strukturnoskladenjsko vezljivost** (oblikoslovno-skladenjske oz. besednovrstne lastnosti sklonskih in prislovnih določil):

Glag – glagol (V)

Glag_v – vezni glagol (KV) – brez navajanja vrste skladenjskopomenske vrednosti v oklepajih ||

Glag_p – glagolski primitiv (V_{prim})

Mo – morfem (oznaka za obveznovezljive /ne/leksikalizirane predložne proste glagolske morfeme; (Mo) označuje smiselno možnost /ne/obstoja predložne različice samo v okviru obvezne vezljivosti). Pri neobvezni vezljivosti in pri vezljivosti oslabiljenega glagolskega pomena s slovnično-pomenskim označevalniškim pojasnilom v oslabiljenem pomenu se ob glagolska oznaka Mo ne uporablja.

(p)Sam₁₋₆ – (predložni) samostalnik_{1-6 skloni} ((p)S_{N/G/D/A/L/I}) označuje – (p) označuje možno predložno različico v okviru obvezne vezljivosti

Prid_{k/v/s/kol} – pridevnik_{kakovostni/vrstni/svojljni/količinski} (Adj_{QC} adjective qualitative/classifying/possesive/quantitative)

Prisl_{k/č/n/kol/vz} – prislov_{kraja/časa/načina/količine/vzroka} (Adv_{Loc/Temp/Mod/Q/C})

' – pri Sam₁₋₆ /Prid_{k/v/s/kol} /Prisl_{k/č/n/kol} ' označuje neudeleženska povedkova dopolnila (S'/Adj'/Adv'); splošna oznaka za neudeleženska določila je Comp(lement) kot povedkove kategorije oz. povedkove dopolnilnike

Povdk = povedkovnik (Predk = predikativ) kot skladenjskopomenska kategorija oz. povedkov dopolnilnik

Pr = pretvorba (Trans(formacija))

Nedol – nedoločnik (Inf(initiv))

Namen – namenilnik (Sup(in))

S = stavčna poved (S(entence))

– *slovnicih in pomenske kategorije* (označevalniki za slovnične in pomenske sestavine):

človeško = č+/- (hum +/-)

živo = ž+/- (anim +/-)

abstraktno = abstr.

konkretno = konkr.

+ – sosledje stavčnih členov oz. udeleženskih vlog

, – soobstajanje stavčnih členov oz. udeleženskih vlog

/ – izbirna različica

() – neobvezno vezljivo določilo

// – skladijsko obvezni modifikator

| | – pomenske vloge in lastnosti udeležencev

⊂ – soobstoj in slovnično ujemanje predložnega morfema s samostalniško končnico

‘ ‘ – razlaga pomena (ko v razlagi ni upoštevana ustrezna strukturnoskladijska vezljivost)

Simboli za vezljivostne skupine glagolov (oznake so potrebne zaradi ohranjanja abecedne razvrstitve iztočnic)

$S_{T/D}$ = stanjski (telesni/duševni) glagol ($S_{Ph/M}$ = verbs of physical/mental state)

$NT_{Dg/Pr}$ = netvorni (dogodkovni/procesni) glagol ($NA_{IU/Pr}$ = verbs of non-active happenings/processes)

$T_{De/Dg/Pr}$ = tvorni (dejavni/dogodkovni/procesni) glagol ($A_{A/IU/Pr}$ = verbs of active actions/happenings/processes)

On = glagol omogočanja nastajanja (Or = verbs of enabling the originating/origin of something)

G/Rz/M = glagol govorjenja/razumevanja/mišljenja ($S/U/Th$ = verbs of speaking/understanding/thinking)

R = glagol ravnanja (D/Tr = verbs of dealing/treating)

R(P) = glagol ravnanja s premikanjem (D(M) = verbs of dealing with movement)

U/Ut = glagol upravljanja/ustvarjanja (Ma/Cr = verbs of managing/creating)

Sp_L = glagol spremembe lastnosti (Ch = verbs of change of property)

Sp_S = glagol spremembe splošne (Ch_{gen} = verbs of a general meaning of change)

$E_{T/NT/NP}$ = elementarni (tvorni/netvorni/naravnih pojavov) glagol ($E_{A/NA/NI}$ = elementary verbs active/non-active/natural)

$P_{Pr/C/Dg}$ = glagol (procesnega/ciljnega/dogodkovnega) premikanja ($M_{Pr/Gd/Ev}$ = verbs of process/goal-directed/event movement)

Fz/t/k = fazni (začetnosti/trenutnosti/končnosti) glagol ($Pha_{b/m/t}$ = phasal verbs of beginningness/momentariness/finalness)

N = naklonskost (Mod = verbs of moodness)

II STILNO-ZVRSTNE KRAJŠAVE – označevalniki in označevalniška pojasnila

Za ustrezno uporabo je pomembna socialno-funkcijska jezikovnozvrstna opredelitev oz. oznaka glagolskega pomenja oz. posameznih pomenov.

1 OZNAČEVALNIKI

Socialnozvrstni označevalniki:

– neobčevalno/občevalno knjižno:

a) neobčevalno:

neobč(evalno knjižno) – glagolski pomen ali pomenje, ki ga ne uporabljamo v navadnem sporočanju, ampak živi bolj iz izročila knjižnega jezika, npr. bajati, bakreneti, banovati, besediti, biseriti se, ekranizirati, južiti se, ubesediti, upravičiti ipd.

privzdig(njeno) – glagolski pomen ali pomenje, ki je privzdigljena dvojnica h knjižni nevtralni prvini, npr. botrovati, božičevati, dniniti, domovati, fabulirati, obelodaniti ipd.

b) občevalno:

izobr(azbeno) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za ljudi, ki v svojem izražanju kažejo na določeno višjo izobrazbo, npr. apelirati, aplicirati, barbarizirati, udejaniti ipd.

– pogovorno knjižno/neknjižno:

a) **pog(ovorno) knj(ižno)** – glagolski pomen ali pomenje, ki je v rabi zlasti v bolj sproščeni govornih položajih, npr. basati se, brigati se za, cijaziti se, favlirati, forsirati ipd.

b) **pog(ovorno) neknj(ižno)** – splošnoslovenski ali pa predvsem osrednjeslovenski glagolski pomen ali pomenje; glagoli, ki jih uporabljamo zlasti v govornih stikih v okviru mestnega življenja, npr. falirati, furati (dejavnost), ratati, špegati, švasati, zafrkavati, zbrihatati ipd.

sleng(ovsko) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za neformalne združbe, npr. mladostnikov; je zelo živa, vendar hitro zastara, nastopa pa lahko v vseh socialnih zvrsteh, npr. bluziti, nakladati, /s/kulirati se, špricati (pouk), težačiti, težiti (s predlogi), zaštekati (štos), žurati, žurirati ipd.

žarg(onsko) – glagolski pomen ali pomenje, ki se uporablja namesto navadnega strokovnega poimenovanja oz. izraza, npr. bildati, bodibildati ipd.

Funkcijskozvrstni označevalniki:

strok(ovno) – glagolski pomen ali pomenje v kateri od strok; v vsakdanji jezikovni rabi ima navadno nestrokovno vzporednico, npr. amputirati, blanširati, bordati, deponirati, digitalizirati, dopingirati, evtanazirati ipd.

◇ Terminološki označevalniki:

adm(inistracija), agr(onomija), alp(inistika), anat(omija), antr(opologija), arheol(ogija), arhit(ektura), astr(onomija), avt(omobilizem), bibl(ijsko), biblio(grafija), biol(ogija), bot(anka), čeb(elarstvo), ekon(omija), elektr(otehnika), farm(acija), filat(elija), film(ski izraz), filoz(ofija), fin(ančništvo), fiz(ika), fot(ografija), friz(erstvo), gastr(onomija), geogr(afija), geol(ogija), geom(etrija), gled(ališče), gost(instvo), gozd(arstvo), grad(beništvo), igr(alništvo), jezikosl(ovje), kem(ija), kom(unikologija), kor(eografija), kozm(etika), les(arstvo), let(alstvo), lit(eratura), lov(stvo), mat(ematika), med(icina), metal(urgija), meteor(ologija), min(eralogija), mit(ologija), muz(ikologija), nar(od(o)p(isje), navt(ika), num(izmatika), obl(ačilna stroka), obrt(ništvo), pal(eontologija), papir(ništvo), ped(agogika), petr(okemija), pisar(niško), polit(ika), poljud(no), pomor(stvo), pravn(iško), psih(ologija), psih(ia)t(rija), ptt(pošta), rač(unalništvo), rad(iotehnika), rel(igiozno), rib(ištvo), soc(iologija), strojn(ištvo), šah(ovsko), šol(stvo), šport(no), teh(nika), tekst(ilstvo), tisk(arstvo), trg(ovina), tur(izem), um(etnost), urb(anizem), usnj(arstvo), vet(erina), voj(aštvo), vrtn(arsstvo), zal(ožništvo), zgod(ovina), zool(ogija), žel(eznica)

nestrok(ovno) – glagolski pomen ali pomenje zunaj stroke v rabi namesto strokovnega izraza, npr. ekranizirati, filmizirati, preklopiti, premostiti, pretvarjati, razkužiti ipd.

urad(ovalno) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za besedila uradov, ustanov in podjetij in na splošno za poslovanje, npr. arhivirati, dokumentirati ipd.

umetn(ostno) – glagolski pomen ali pomenje, ki se lahko uporablja predvsem v umetnostnem izročilu, v pesmi, prozi ali drami; praviloma ima ob sebi nevtralno vzporednico, npr. biseriti se, giniti ipd.

publ(icistično) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za poročanje v časopisih, časnikih, na radiu ali televiziji, npr. anketirati, agitirati, aktivizirati, beležiti (uspehe), destabilizirati, dokapitalizirati, hendikepirati ipd.

prakt(ično)sp(orazumevalno) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za vsakdanje sporazumevanje o praktičnih zadevah, npr. blokirati, šokirati, zadržati se ipd.

Časovno-pogostnostni označevalniki:

star(insko) – glagolski pomen ali pomenje, ki ima ali dobiva nadih preteklosti, v današnjem jeziku pa se tu in tam še srečuje; ob njej so navedene nezaznamovane vzporednice, npr. kititi ipd.

nov(ota, neologizem) – glagolski pomen ali pomenje, katerega novost še čutimo; ob njej je lahko kako pojasnilo ali ustreznica, npr. postopničiti (frizuro), preplastiti (cestišče), snifati, upovediti, uprostorjevati, utvariniti, zatraviti ipd.

redko – glagolski pomen ali pomenje, ki ima precej pogostejšo vzporednico (ta je tudi navedena): guslati, korenjačiti se, partizaniti, pobratiti se, suflirati, togotiti (se) ipd.

prilož(nostno) – glagolski pomen ali pomenje, ki ga kdo napravi iz trenutne potrebe pri izražaju, sicer pa ni v splošni rabi; pri sebi ima lahko vsebinsko pojasnilo, npr. džezirati, piknikovati, savnati se, tarokirati, usmetiščiti, zoomirati ipd.

pešaj(oče) – glagolski pomen ali pomenje, ki se umika močnejši dvojici, npr. baviti se, bivati, grupirati, hlapčevati, lumpati, oklicati, svatovati ipd.

narašč(ajoče) – glagolski pomen ali pomenje, ki se uveljavlja nasproti dotlejšnjemu poimenovanju, npr. godovati, ministrovati, /na/pihati, piratizirati ipd.

Čustvenostni označevalniki:

čustv(enostno) – glagolski pomen ali pomenje, izražajoča natančneje težje določljivo čus-

tvtenost; če je vrsto čustvenosti mogoče določiti natančneje, je zanjo uporabljena posebna oznaka, npr. cijaziti se, oskubiti (koga), packati (delo), rav sati se, razkošati se ipd.

ljubk(ovalno) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža naklonjeno, prisrčno razmerje do poimenovanega, npr. martinčkati se ipd.

slabš(alno) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža podcenjevalno ali zaničljivo razmerje do poimenovanega, npr. basati se, čvekati, koziti se, mešetariti, rav sati se ipd.

otr(oško) – glagolski pomen ali pomenje, značilno za izražanje otrok in za čustveni pogovor odraslih z njimi, npr. hodkati, papcati ipd.

olepš(evalno) – glagolski pomen ali pomenje, ki navadno poimenovanje zamenjuje z ugodnejšim, npr. oditi (za zmeraj), odpisati (koga), odtočiti (na stranišču) ipd.

omilj(eno) – glagolski pomen ali pomenje, ki kaj neugodnega imenuje prizanesljiveje, kakor bi pričakovali, npr. novačiti, obelodaniti ipd.

šalj(ivo) – glagolski pomen ali pomenje kot igriva zamena za čustveno nezaznamovano poimenovanje, npr. kamenčkati se 'neresno kontaktirati', odpekati 'oditi' ipd.

vznes(eno) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža spoštljivo, slovesno razmerje do poimenovanega, npr. ponotranjiti (žalost) ipd.

iron(ično) – glagolski pomen ali pomenje, ki sicer označuje kaj pozitivnega, vendar je s posmehljivim namenom uporabljena za poimenovanje negativnega, npr. figurirati 'nepotrebno se izpostavljati', korenjačiti se, obglodati (koga), osrečevati 'nadlegovati', patroljirati 'gospodovalno poizvedovati', prežvečiti 's težavo obdelati' ipd.

zmer(jalno) – glagolski pomen ali pomenje, s katerim govoreči zanj neprijetno stvar ali dejstvo v ogovoru poimenuje grobo, žaljivo, npr. prikrevsati, privaliti se 'priti' ipd.

nizk(o) – glagolski pomen ali pomenje, ki izraža družbeno (tudi moralno) nesprejemljivo, nekultivirano, prostaško raven medčloveškega sporočanja, npr. crkniti, kurbati se, napizditi, pizditi, zajebavati ipd.

1.1 Zaporedje označevalnikov glede na njihovo vrsto:

slovnično-pomenski o., socialnozvrstni o., funkcijskozvrstni o., čustvenostni o., časovno-pogostnostni o., slovnično-pomenska označevalniška pojasnila

2 SLOVNIČNO-POMENSKI PODATKI:

2.1 Slovnično-pomenski označevalniki:

dov(ršnost), nedov(ršnost) – označujeta vidskost
os(eba) v mn(ožini)/dv(ojini) – osebkova množinska ali dvojinska raba
brezos(ebno) – brez osebe oz. osebka kot vršilca ali nosilca dejanja/dogajanja/stanja
nav(adno) 1./ 2./ 3. os(eba) – navadno tretjeosebna raba triosebnega glagola
nav(adno) z nikalnico – navadno zanikana uporaba besede
v zvezi z/s ... – splošnojezikovna vsakdanja stalna stava
izpust(no) – izpustna, vendar še vedno logična skladenjskopomenska raba
pren(eseno) – glagol ali glagolska zveza, ki je vsebinsko sicer zelo blizu izhodiščnemu pomenu, je pa predstavno premaknjena v drugačno okolje, npr. butniti ipd.
neutr(alno) – jezikovna prvina, glede na označeni izraz stilno nezaznamovana, uporabljena za razveljavitev stilno zaznamovane, npr. šemiti slabš., ...neutr. nardp.: ~ za pustno povorko ipd.

2.2 Slovnico-pomenska označevalniška pojasnila:

- v oslavljenem pomenu
- v posplošenem pomenu
- v pomožniški vlogi
- kot vez

3 NAPOVEDNE OKRAJŠAVE:

- gl(ej) – pri kazalčnih geslih
- prim(erjaj) – pri enakovezljivih vodilkah

6 VZORČNA GESLA

Predstavljena so vzorčna gesla iz vseh nosilnih vezljivostnih skupin glagolov – upoštevani so stanjski glagoli (telesno in duševno stanje), glagoli nastajanja, glagoli ravnanja/upravljanja/ustvarjanja, glagoli govorjenja/mišljenja/razumevanja, glagoli spremembe in glagoli premikanja s faznimi in naklonskimi različicami.

Pri redakciji glagolskih gesel bo nujno potrebno še aktualizacijsko preverjanje in kritično usklajevanje pomensko- in strukturoskladenjske rabe glagolov z aktualnimi korpusi besedil v elektronski obliki.

Za redakcije glagolskih gesel je bila izdelana programska maska – spodaj je predstavljena legenda oznak (oznakovnih naborov), ki so bile upoštevane pri izdelavi programske maske.
 Legenda:

POMENSKO OZNAKE

NABOR 1 – Ob glagolu – iztočnici:
 vezljivostne skupine glagolov (VSG):

$S_{T/D}$ = stanjski (telesni/duševni) glagol

$NT_{Dg/Pr}$ = netvorni (dogodkovni/procesni) glagol

$T_{Dv/Dg/Pr}$ = tvorni (dejavni/dogodkovni/procesni) glagol

On = glagol omogočanja nastajanja

G/R/M = glagol govorjenja/razumevanja/mišljenja

R = glagol ravnanja

R(P) = glagol ravnanja s premikanjem

U/Ut = glagol upravljanja/ustvarjanja

S_L = glagol spremembe lastnosti

S_S = glagol spremembe splošne

E_{T/NT/NP} = elementarni (tvorni/netvorni/naravnih pojavov) glagol

P_{Pr/C/Dg} = glagol (procesnega/ciljnega/dogodkovnega) premikanja

Fz/t/k = fazni (začetnosti/trenutnosti/končnosti) glagol

N = naklonskost

NABOR 2 – Ob glagolih v oglatih oklepajih:

bivanjska razmerja (BR):

– +/- = vzpostavitev/ukinitvev razmerja/stanja

– E⁺/E⁻ = eksistenca +/-

– T = trans(itio) – prehajanje s spremembo

– POS = positio – položaj

– M/IM/CM = usmerjana lokacija (mesto/kraj)

– M_{so} = sonahajanje/sopojavnost (natančnejše mesto)

– P = pripadnost

– L = lastnost

– S = s(ententia) – razumevanje

– R/M = rekanje/mišljenje

– R'/M' = odzivnost na rekanje/mišljenje

NABOR 3 – Ob glagolih in udeležencih v oglatih oklepajih:

vrsta dejanj (VD):

– d = dejanje

– dog = dogodek

– s = stanje

– p = proces

posamostaljeni pomeni v okviru povedja (PP):

– De = dejanje

– Dej = dejavnost

– St = stanje

– Pro = proces

NABOR 4 – Ob udeležencih v oglatih oklepajih:

PODNABOR 4.1:

okoliščine (O):

– v = kraj/mesto (dejanja/stanja/procesa) (Md/s/p)

delovalniki/lastnosti (D/L):

- x = (navadno) delujoči udeleženec (oseba) – 1. delovalnik
- y = neposredni udeleženec dejanja oseba/predmet – 2. delovalnik
- z = posredni udeleženec dejanja – predmet/oseba za/pri dejanju – 3. delovalnik
- α = splošni udeleženec – pojavnost/vzročnost (naravni p.)
- w = lastnost/zmožnost/vsebina/poročilo (pri neudeleženski vezljivosti v okviru povedja natančneje lastnostno opredeljuje dejanje/dogajanje/proces/stanje)

PODNABOR 4.2:**kategorije (K):**č^{+/-} = človeškož^{+/-} = živo

abstr. = abstraktno

konkr. = konkretno

PODNABOR 4.3:**osebne vloge (OV):**

- xV_d = izvor dejanja/vršilec dejanja
- $xPv/Pb_{d/p/s}$ = povzročitelj/pobudnik dejanja/procesa/stanja
- xN_p = nosilec procesa
- xN_s = nosilec stanja

predmetne ali prislovne vloge (PV):

- $P_{d/s}$ = predmet dejanja/stanja
- Pr_d = prizadeto z dejanjem
- $Ra_{d/s}$ = razmerje z dejanjem/stanjem
- $Vs_{d/s}$ = vsebina dejanja/stanja
- Po = pojav
- $Vz_{d/s}$ = vzrok dejanja/stanja
- $Iz_{d/s}$ = izhodišče/izvor dejanja/stanja
- $C_{d/s}$ = cilj dejanja/stanja
- $IM_{d/s} // I\dot{C}_{d/s}$ = izhodišno mesto/izhodiščni čas dejanja/stanja
- $CM_{d/s} // C\dot{C}_{d/s}$ = ciljno mesto/ciljni čas dejanja/stanja
- $M_{d/s} // \dot{C}_{d/s}$ = mesto/čas dejanja/stanja
- Po_d = pot/ek/ dejanja
- N_d = način dejanja
- S_d/O_d = sredstvo/orodje dejanja
- $Pre_{d/s}$ = prejemnik dejanja/stanja
- R_d = rezultat dejanja

ZGRADBENE OZNAKE**NABOR 5:**

OZNAKE za dolge formule (DF) in kratke formule (KF)Glag – glagol

Glag_v – vezni glagolGlag_p – glagolski primitiv

Mo – morfem (oznaka ob predlogih kot prostih glagolskih morfemih)

(p)Sam₁₋₆ – (predložni) samostalnik_{1-6 skloni} (med številkami bodo po dogovoru vejice)

Prid_{k/v/kol} – pridevnik_{kakovostni/vrstni/količinski}

Prisl_{k/č/n/kol} – prislov_{kraja/časa/načina/količine}

' – pri Sam₁₋₆'/Prid_{k/v}'/Prisl_{k/č/n/kol}' označuje neudeleženska povedkova določila

Povdk = povedkovnik

Pr = pretvorba

NABOR 6:

OZNAKE za **stavčna razmerja (SR)**

+ – sosledje stavčnih členov

/ – izbirna različica

() – neobvezno vezljivo določilo

// – skladijsko obvezni modifikator

| | – pomenske vloge in lastnosti udeležencev

○ – soobstoj in slovnično ujemanje predložnega morfema s samostalniško končnico

“ – razlaga pomena

NABOR 7:

²X₂₍₃₎ = OZNAKE za **potence (P)**

báti se bojím se S_D nedov.

1. *báti se*₁₍₂₎ kdo/kaj čutiti strah, biti v strahu, $Sam_1 - (Sam_2/pSam_6)$: $Sam_1|xN_{s/p} \check{z}^+$ + Glag|S| (+ $Sam_2/p \cap Sam_3|yRa_{s/p} \check{z}^{+/-}$): Otrok se v gozdu boji, Na smrt se boji // kdo/kaj imeti strah (do koga/česa), $Sam_1 - (Sam_2)$: Bati se (sovražnika), Boji se (ga) kot hudič križa, Boji se (deklet) // kdo/kaj imeti spoštljiv strah (do koga/česa), $Sam_1 - (Sam_2)$: Fant se boji (samo očeta), Boji se (boga); prim. *bežáti pred*

2. *báti se*₁₍₂₎ kdo/kaj biti izpostavljen neprijetnosti koga/česa, $Sam_1 - Sam_2$: $Sam_1|xN_{s/p} \check{z}^+$ + Glag|S| + $Sam_2|yVs_{s/p} \check{z}^{+/-}$: Boji se kazni/smrti, Boji se toče/mraza, Boji se trpljenja/lakote // kdo/kaj ne želeli si, ne marati koga/česa, $Sam_1 - Sam_2$: Boji se odgovornosti/stroškov/zamer, Boji se razgrajačev; prim. *izogíbati se*

3. *báti se*₁ v pomožniški vlogi kdo/kaj ne imeti poguma početi kaj (h komu / k čemu): $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_3)$: $Sam_1|xNs/p \check{z}^+$ + Glag|N| + (Nedol) + $Sam_4|yVs_{s/p} \check{z}^-$ (+ $p \cap Sam_3|Ra_{s/p} \check{z}^{+/-}$): Vsako stvar se boji začeti, Boji se (jim) zameriti, Bal se je zaplavati, Fantje so se bali iti (k vojakom, domov)

4. *báti se*₂ čustv. kdo/kaj domnevati, meniti kaj, $Sam_1 - S$: $Sam_1|xNs/p \check{z}^+$ + Glag|S| + $S|yVs_{s/p} \check{z}^{+/-}$: Boji se, da ni tako, kot mislite, Bojim se, da se motiš; prim. *domnévati, meníti, mísliti*

báti se za bojím se za S_D nedov.

1. *báti se za*₂ kdo/kaj biti v skrbch za koga/kaj, $Sam_1 - pSam_4$: $Sam_1|xNs/p \check{z}^+$ + Glag|S|Mo + $p \cap Sam_4|yVs_{s/p} \check{z}^{+/-}$: Starši se bojijo za otroke, Boji se za njegovo srečo/zdravje, Boji se za imetje/zasluzek // kdo/kaj biti v skrbch za kaj, $Sam_1 - S$: $Sam_1|xNs/p \check{z}^+$ + Glag|S|Mo + $S|yVs_{s/p} \check{z}^{+/-}$: Bal se je, da ga bodo napak razumeli, Boji se, kaj bo, Janez se boji, da bo brat umrl, Boji se, da jih moti; prim. *skrbéti za*

báviti se z/s -im se z/s R nedov.

1. *báviti se z/s*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj ukvarjati se s kom/čim, $Sam_1 - pSam_6$: $Sam_1|xVd \check{c}^+$ + Glag|De|Mo + $p \cap Sam_6|yC/Vs/Ra/Pr/Sd \text{ abstr. } ^{+/-} \check{z}^{+/-}$: Bavi se z mladino, Bavijo se s pravosodnimi predpisi, Resno se bavi s finančnimi vprašanji, Bavi se z angleščino; prim. *usmérjati se z/s, uprávljati se z/s, organizírati se z/s*

beráčiti -im R(P) nedov.

1. *beráčiti*₁ kdo delovati, živeti kot kdo/kaj, $Sam_1 -$: $Sam_1|xV/N_{d/dog/p} \check{c}^+$ + Glag|M_{so}d/dog/p|: Sosedov berači; prim. *prosjáčiti, prosíti*

2. *beráčiti*₂ kdo/kaj prositi (za) kaj, $Sam_1 - (p)Sam_4$: $Sam_1|xV/N_{d/dog/p} \check{c}^+$ + Glag|M_{so}d/dog/p|(Mo) + $(p) \cap Sam_4|yC/Ra_{d/dog/p} \check{z}^{+/-}$: Vsak dan berači hrano, Berači za preživetje, čustv. Berači za ljubezen; prim. *prosjáčiti (za), prosíti (za)*

bíti sem $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov., si je smo ste so sva sta sta

1. *bíti*₁₍₂₎ kdo/kaj obstajati, eksistirati (v/na čem / kje, kdaj), $Sam_1 - (pSam_5 / Prisl_{k/é/kol})$: $Sam_1|xNs/p \check{z}^{+/-}$ + Glag_p|E⁺| (+ $p \cap Sam_3|yM/Ra_{s/p} \check{z}^{+/-}$ / $Prisl_{k/é/kol}|yM/\check{C}/Kol_{s/p}|$): Tak kralj je res bil, Mraz je bil hud, Red je, Kar je je, Ali je kak izhod?, (Tukaj) je jama, (Tukaj) ni jame, (Tedaj) je bila vojna, (Tedaj) ni bilo vojne // kaj obstajati, eksistirati iz česa, $Sam_1 - pSam_2$: $Sam_1|xNs \check{z}^{+/-}$ + Glag_p|POS/M_{so}| + $p \cap Sam_2|yVs_{s/p} \check{z}^-$: Je iz kamnov/delov/sestavlin; prim. *bívati, obstájati, eksistirati, mánjkati*

2. *bíti*₁₍₂₎ kaj dogajati se, vršiti se (v/na čem / kje, od-do česa / sredi česa / med čim / od-do kdaj / kdaj), $Sam_1 -$

(pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/č}): Sam₁|xN_{dog/p} ẓ̌| + Glag_p|E*|Mo (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{č/k}|yM/Č/IM/IČ/CM/ČČ/Ra_{dog/p} ẓ̌-*/|): (V Kamniku) je bil semenj, Proslava bo (v nedeljo), (Tedaj) ni bilo vojne, (V njem) je bil nemir, Bilo je (sredi prireditve / med prireditvijo); prim. *bivati*, *odvijati se*, *pojavnjati se*, *potékati*, *trájati*

3. *bíti*₂ kdo/kaj nahajati se sredi česa / v na čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, Sam₁ – pSam_{2,5,6} / Prisl_k: Sam₁|xNs/ p ẓ̌-*/| + Glag_p|POS/M_{so}| + p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_k |yM/Ra_{s/p} ẓ̌-*/|: Hiša je sredi polja, V vodi je kisik, V knjigi so napake, Domači so na zabavi, Otroci so doma, Za gozdom je travnik // kdo/kaj imeti v kom/čem / kje, Sam₁ – pSam₅ / Prisl_k: V vsakem človeku je nekaj dobrega // kdo/kaj udeleževati se na/v/pri čem / kje, Sam₁ – pSam₅ / Prisl_k: Bil je na proslavi/zabavi, pri pouku/sestanku; prim. *státi* (*stojim*), *sedéti*, *ležáti*, *slonéti*, *viséti*, *tičáti*

4. *bíti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj imeti stanje, lastnost (brez/od) koga/česa / proti komu/čemu / za/ob koga/kaj / s kom/čim, Sam₁ – pSam_{2-4,6}: Sam₁|xN_{s/p} ẓ̌+/-| + Glag_p|St/L|Mo + p ∩ Sam_{2-4,6} |wRa_{s/p} ẓ̌+/-|: Je brez pameti, Je od brata, Je proti razvoju, Je za napredek, Je ob imetje, Je s šibkimi

5. *bíti*₁ brezos., v oslabljenem pomenu označeno kaj kako, – Sam₁'/Prisl_n'/Povdk: Glag_{p3os} |POS/St/L| + Sam₁'/Prisl_n'/Povdk|N_{s/p} /dog|: Bilo je mraz/škoda/čudno/prav

6. *bíti*₁ brezos., v oslabljenem pomenu označeno naklonskost komu/čemu (za) kaj, Sam₃ – Sam₄' / Prisl_k' – Nedol: Sam₃|xN_{s/p} ẓ̌+/-| + Glag_p|N|(Mo) + Sam₄' / Prisl_k' |wRa_{s/p} ẓ̌-| + Nedol: Tu mu je biti, Tu mu ni (za) biti, Temu ni za pomagati, Je (mu) kaj delati, Je (mu) kam iti

7. *bíti*₁ kot vez kdo/kaj označen kot kaj / kakšen / kateri / kolikšen / kako / koliko, Sam_{1,3,6} – (Prid')Sam_{1,2}' / Prid_{k/v}' / Prisl_{n/kol}' / Povdk: Sam_{1,3,6}|xN_{s/p} ẓ̌+/-| + Glag_v + (Prid')Sam_{1,2}' / Prid_{k/v}' / Prisl_{n/kol}' / Povdk|wL|: Dekle je učiteljica, Dekle je večče slovenščine, Dekle je pridno/šolsko, Dekle je tiho, To je veliko, Dekle je dolžna veliko denarja, Tu mu ni dobro, Z njim je dolgčas

bíti brez sem brez S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *bíti brez*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj 'ne imeti koga/česa', Sam₁ – pSam₂: Sam₁|xN_{s/p} ẓ̌+/-| + Glag_p|St/L|Mo + p ∩ Sam₂|wRa_{s/p} ẓ̌+/-|: Je brez sorodnikov, Meso je brez kosti // v oslabljenem pomenu Je brez žene, Je brez pameti; prim. *ne iméti*

bíti ob sem ob S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov. in nedov.

1. *bíti ob*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj 'ne imeti več koga/česa, izgubiti koga/kaj', Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xN_{s/p} ẓ̌+/-| + Glag_p|St/L|Mo + p ∩ Sam₄|wRa_{s/p} ẓ̌+/-|: Je ob prijatelje, Bil je ob službo, Je ob dobro ime // v oslabljenem pomenu Je ob imetje; prim. *izgubíti*

bíti od sem od ST/D/NTDg/Pr nedov.

1. *bíti od*₂ pog. knj., v posplošenem pomenu kdo/kaj biti svojina/lastnost (od) koga/česa, Sam₁ – pSam₂: Sam₁|xN_{s/p} ẓ̌+/-| + Glag_p|St/L|Mo + p ∩ Sam₂|wRa_{s/p} ẓ̌+/-|: Parcela je od brata, Pisava je od matere

bíti pri sem pri S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *bíti pri*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj imeti določeno stanje/lastnost pri kom/čem, Sam₁ – pSam₂: Sam₁|xN_{s/p} ẓ̌+/-| + Glag_p|St/L|Mo + p ∩ Sam₂|wRa_{s/p} ẓ̌+/-|: Oni so pri denarju // v oslabljenem pomenu Danes je pri besedi, Ves čas je bil pri zavesti; prim. *nahájati se pri*

bíti proti sem proti S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *bíti proti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj imeti stanje/lastnost ali razmerje proti komu/čemu, 'nasprotovati komu/čemu',

$Sam_1 - pSam_3$: $Sam_1 |xN_{s/p} \check{z}/-| + Glag_p |St/L|Mo + p \cap Sam_3 |wRa_{s/p} \check{z}/-|$: Ves napredni svet je proti terorizmu, Je proti razvoju; prim. *nasprotovati*

bíti v sem v $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ $T_{De/Dg/Pr}$ nedov.

1. *bíti* v_2 v posplošenem pomenu kdo/kaj imeti določeno stanje/lastnost ali razmerje v čem, delati/slediti/spremljati kaj / kaj v čem, $Sam_1 - pSam_5$: $Sam_1 |xN_{s/p} \check{z}/-| + Glag_p |St/L|Mo + p \cap Sam_5 |wRa_{s/p} \check{z}/-|$: Je popolnoma v glasbi, Ta pa je v stroki; prim. *slediti*

bíti z/s sem z/s $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov.

1. *bíti z/s* s_2 v posplošenem pomenu kdo/kaj imeti določeno stanje/lastnost ali razmerje s kom, sodelovati s kom, $Sam_1 - pSam_6$: $Sam_1 |xN_{s/p} \check{z}/-| + Glag_p |St/L|Mo + p \cap Sam_6 |wRa_{s/p} \check{z}/-|$: Je z uporniki, Je s šibkimi; prim. *sodelovati z/s*, *simpatizirati z/s*

bíti za sem za $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov.

1. *bíti za* a_2 pog. knj., v posplošenem pomenu kdo/kaj imeti stanje/lastnost ali razmerje za koga/kaj, zavzemati se / bojevati se za, $Sam_1 - pSam_4$: $Sam_1 |xN_{s/p} \check{z}/-| + Glag_p |St/L|Mo + p \cap Sam_4 |wRa_{s/p} \check{z}/-|$: Je za koristne stvari, Je za napredek; prim. *prizadévati si za*, *potegováti se za*, *zavzémati se za*, *bojeváti se za*

bívati -am $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov.

1. *bívati* 2 kdo/kaj biti, živeti v/na/pri/ob čem / pod/nad/med/pred čim / kje 'v svojem življenjskem okolju', $Sam_1 - pSam_{5-6}$ / Prisl_k: $Sam_1 |xNd/dog/p/s \check{z}^+| + Glag |M_{so} d/dog/p/s|Mo + p \cap Sam_{5-6} |yRa/M_{d/dog/p/s} \check{z}^+|$ / Prisl_k | $yM_{d/dog/p/s}$: Biva na deželi/v mestu, Biva pri teti, Biva pod tujo streho; prim. *živéti*, *prebívati*, *stanováti*

2. *bívati* $1(2)$ kdo/kaj obstajati, eksistirati (v/na/ob čem / kje, kdaj), $Sam_1 - (pSam_5 / Prisl_{k/e/kol})$: $Sam_1 |xNs/p \check{z}^+| + Glag |E^+| (+ p \cap Sam_5 |yM/Ra_{s/p}| / Prisl_{k/e/kol} |yM/\check{C}/Kol_{s/p}|)$: Ta sreča (v resnici) biva, Biva (ob svojih ljudeh in stvareh); prim. *obstájati*, *eksistirati*

3. *bívati* 2 neobč., um. kdo živeti kaj, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1 |xV/Nd/dog/p/s \check{c}^+| + Glag |M_{so} d/dog/p/s| + Sam_4 |yVs_{d/dog/p/s}$ abstr.: Biva svet, Biva umetnost; prim. *živéti*

bremeníti -ím $S_{T/D}$ nedov.

1. *bremeníti* $2(3)$ kdo/kaj obteževati koga/kaj (s čim): $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_6)$: $Sam_1 |xPv_d \check{z}^+| + Glag |De| + Sam_4 |yRa_d \check{z}^+| (+ p \cap Sam_6 |zVs_d \check{z}^-|)$: Plačevanje anuitet breneni podjetja, Nesamostojnost je bremenila našo preteklost, Noče jih bremeniti še (s tako skrbjo); prim. *obtežévati*

2. *bremeníti* 3 kdo/kaj dolžiti koga/kaj česa: $Sam_1 - Sam_4 - Sam_2/S$: $Sam_1 |xPv_d \check{z}^+| + Glag |De| + Sam_4 |yRa_d \check{z}^+| + Sam_2 |S/zVs/Pr_d \check{z}^-|$: Priča ga breneni pomoči pri tatvini, Obtožnica ga breneni, da je vlomil; prim. *obtožévati*, *dolžíti*

◊ ekon. *bremeníti* 2 kaj obteževati koga/kaj: $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1 |xPv_d \check{z}^+| + Glag |De| + Sam_4 |yRa_d \check{z}^+|$: Izdatki za vojsko brenenijo državni proračun

ceníti -ím R nedov., céní

1. *ceníti* $1(2)$ kdo/kaj zmerom nižje vrednotiti (koga/kaj), $Sam_1 - (Sam_4)$: $Sam_1 |xVd \check{c}^+| + Glag |De \cap L| (+ Sam_4 |yRa_d \check{z}^-|)$: Prekupčevalec na eni strani ceni, na drugi pa draži, Industrijski izdelki se dražijo; prim. pog. knj. *nížati/spúščati (cene)*

céniti -im, in ceníti in céniti -im R nedov.

1. *cénit*₂₍₃₎ dov. in nedov. kdo/kaj (koliko denarno) vrednotiti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{kol}): Sam₁|xVd č*| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž*| (+ Prisl_{kol}|zKol|): Koliko boš cenil avto ∩ // kdo/kaj vrednoti koga/kaj na koliko, Sam₁ – Sam₄ – Prisl_{kol}: Sam₁|xVd č*| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž*| + Prisl_{kol}|zKol|: Število prebivalstva cenijo že na sto tisoč; prim. *vrednôtiti, presójati, ocenjeváti*

2. *cénit*₃ kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj zaradi koga/česa / po kom/čem / kako, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2,5}/Prisl_n: Sam₁|xVd č*| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž*| + p ∩ Sam_{2,5}/Prisl_n|zN ž*|: Oni cenijo človeka po dejanjih, Cenijo ga zaradi vestnega reda, Že od nekdanj ga je cenil, Cenil je svobodo in neodvisnost, Visoko ceni Tolstoja; prim. *vrednôtiti, spoštováti*

čútit in **čútiti** -im S_{T/D} nedov.

1. *čútiti*₁ kdo/kaj zaznati s čutili koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž*| + Glag|S| + Sam₄|S|yRa_{s/p/d} ž*| abstr.^{+/-}: Čuti kri v ustih, Čuti mokroto v čevljih, Čutil je potres, Psi so čutili ljudi; prim. *zaznáti, okústiti, zavóhati*

2. *čútiti*₂ kdo/kaj nagonsko dojemati ali predvidevati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž*| + Glag|S| + Sam₄|S|yRa_{s/p/d} ž*| abstr.^{+/-}: Čutila je njegovo bližino, Živali čutijo nevarnost, Čutili so, da govori iz srca; prim. *slútit/slúiti*

3. *čútiti*₂ kdo/kaj z zavestjo ugotavljati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž*| + Glag|S| + Sam₄|S|yRa_{s/p/d} ž*| abstr.^{+/-}: Poslušalci niso čutili osti njegovih besed, Čuti potrebo po boljši organizaciji dela, Čuti dolžnost, da skrbi zanj; prim. *zavédati se*

4. *čútiti*₂₍₃₎ kdo/kaj doživljati kaj (do koga/kaj / s kom/čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2,5,6}): Sam₁|xPre_{s/p/d} ž*| + Glag|S| + Sam₄|S|yRa_{s/p/d} ž*| abstr.^{+/-} (+ p ∩ Sam_{2,6}|Ra_{s/p/d} ž*|): Čutil je žalost in praznino // kdo/kaj doživljati kaj 'neprijetnega, hudega', Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): Vsi čutijo posledice vojne, Čuti pomanjkanje, Njegovo surovost so čutili (na svoji koži) // kdo/kaj doživljati kaj (do koga), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂): Ali kaj čuti (do njega)? // kdo/kaj doživljati kaj (s kom), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Čutil je krivico (z reveži); prim. *dojémati, prenášati*

5. *čútiti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj izražati kaj 'stanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž*| + Glag|S| + Sam₄|wVs_{s/p/d}: V nogi čuti bolečine, Čuti lakoto, Čuti utrujenost, Čuti ljubezen/simpatijo do koga, Čuti spoštovanje pred njim, Pri srečanju čuti zadrege; prim. *iméti*

čútiti se in **čútiti se** -im se S_{T/D} nedov.

1. *čútiti se*₁ kdo/kaj zaznavati se, dojemati se kot koga/kaj / kakšn-ega/-o, Sam₁ – Sam₄'/Prid_k: Sam₁|xN_{s/p/d} ž*| + Glag|S|Mo + Sam₄'/Prid_k|xRa/L_{s/p/d}: V lastni hiši se je čutil tujca, Čuti se ponižanega/srečnega/užaljenega/mlado/krivo; prim. *iméti se (za), štéti se (za), zaznávati se, dojémati se*

2. *čútiti se*₁ kdo/kaj zaznavati se, dojemati se kot koga/kaj / kakšn-ega/-o, Sam₁ – Sam₄'/Prid_k: Sam₁|xN_{s/p/d} ž*| + Glag|S|Mo + Sam₄'/Prid_k|wSt/L: Čuti se aristokrata, Čuti se dolžno, da pomaga, Čuti se boljšega do drugih, Čutimo se poklicane, da bi sodili o tem; prim. *iméti se (za), štéti se (za), zaznávati se, dojémati se, počútiti/počútiti se*

dajáti -dájem R nedov. > gl. **dáti** dám R dov., 2.mn. dáste 1.–10.

11. *dajáti*₂ nav. 3. os., pog. knj., čustv. kaj povzročati kaj 'bolečine', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/p} ž*| + Glag_p|De| + Sam₄|yN_{d/p} ž*|: Želodec ga daje, brezosa. V križu ga daje; prim. *boléti*

12. *dajáti*₁ nav. 3. os., pog. knj., čustv. kaj povzročati kaj 'pomanjkanje/težave', Sam₁' – Sam₄: Sam₁'|xPv_{d/p} abstr.| + Glag_p|De| + Sam₄|yN_{d/p} ž*|: Lakota ga daje, Hoja v hrib ga daje; prim. *pestíti, težíti*

dajáti na -dájem na R nedov. > gl. **dáti na** dám na R dov., 2.mn. dáste na

dajáti se -dájem se R nedov.

1. *dajáti se*₂ pog. knj., čustv. kdo/kaj bojevati se / spopadati se, tepsti se, kregati se s kom/čim, Sam₁ – pSam_{5,6}: Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{5,6}|yRa_dž'±: Dajejo se s teroristi, Dajejo se med seboj, Dajejo se z zastarelo opremo, Dajejo se z zaostalimi mišljenjem; prim. *ukvárjati se, bojeváti se, pretépati se*

dáti dám R dov., 2.mn. dáste

1. *dáti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj napraviti, da preide kaj h komu drugemu (z določenim namenom/ciljem), Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P| + Sam₃|yPre_dž' + Sam₄|zPr_dž'± (+ p ∩ Sam₄/Nedol|zNamen/Cdž'): Dal jim je svojo knjigo, Dal je sinu denar (za kino), Dala je otrokom kosilo (jesti), Dal je podrejenim navodila za delo // kdo/kaj podariti/pokloniti komu kaj (z določenim namenom/ciljem), Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Dala mu je knjigo (za spomin), Rekreativna mu je dala potrebno telesno moč // kdo/kaj napraviti, da preide kaj h komu (na/za kaj), Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Prid_{kol}Sam₂/Nedol): Dali so stanovanje študentom (za nekaj mesecev), Dali so mu urnik (na izbiro/razpolago), Dala mu je čas (za premislek); prim. *določiti/določiti, razdelíti, razporedíti, podariti, pokloníti*

2. *dáti*₂₍₃₎ kdo/kaj napraviti, da koga/kaj ima nekdo drug, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Nedol): Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P| + Sam₄|zPr_dž'± (+ p ∩ Sam₄/Nedol|zNamen/Cdž'): Dal je svoj delež (za posodobitve), Mnogo krvodajalcev je dalo kri, Dal bi življenje (za rešitev problema), Krava daje mleko; prim. *darováti*

3. *dáti*₂ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj narediti/ustvariti čemu kako lastnost, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄': Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P| + Sam₃|yPre_dž' + Sam₄'|wVs/L: Besedi je dal nov pomen, Svoji dejavnosti so dali novo obliko/razsežnost, Uspeh mu je dal poguma; prim. *pripísati, vlíti*

4. *dáti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj napraviti, da pride kdo/kaj kam z določenim namenom/ciljem: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k/Nedol: Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P|Mo + Sam₄|zPr/Ra_dž'± + p ∩ Sam₄/Prisl_k/Nedol|zNamen/Cdž': Predlog so dali na glasovanje, Čevlje je dal v popravilo, Izdelek so dali v promet, Osnutek zakona so dali v javno razpravo, Otroka je dala v rejo, Dal je pismo na pošto, Denar je dal v banko, Oglas je dal v časopis, Dal si je obleko napraviti, Dali so se fotografirati; prim. *ponudíti/ponúdi, priložiti, posláti*

5. *dáti*₂₍₃₎ pog. knj. kdo/kaj plačati za/na kaj, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₄: Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P|Mo (+ Sam₃|yPre_dž') + p ∩ Sam₄|zRa/Namen/Cdž'): Koliko je dal za avto?, Dal je za mašo, Dali so na račun, Dali so (mu) denar na roko; prim. *pláčati/plačáti, položiti*

6. *dáti*₃ kdo/kaj ustvariti kaj kot rezultat, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|yR_dž'±: Nekatere rude dajo velik odstotek železa, Polje je dalo obilen pridelek, Konferenca je dala rezultate, Mastna hrana da veliko kalorij // kdo/kaj povzročiti, da kdo/kaj dobiti, imeti, Sam₁ – Sam₄: Dali mu bodo boljši zaslužek, Letos nam je vreme dalo dobro letino // kdo/kaj oblikovati kaj, Sam₁ – Sam₄: Podatki dajo visoko številko, Račun da rezultat, Zadnje vrstice dajo zaključno misel; prim. *núdi/núdi*

7. *dáti*₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kdo/kaj določiti (komu/čemu) kaj 'delovanje/dejavnost', Sam₁ – (Sam₃) – (p)Sam₄'|wVs/Nd abstr.: Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P|(Mo) (+ Sam₃|yPre_dž') + (p) ∩ Sam₄'/Prid_{kol}Sam₂|wVs/Nd abstr.): Dal (mu) je brco/klofuto, Dali so garancijo/kazen/pobudo/prisego, Dali so transfuzijo krvi, Dala (mu) je znak, Dali so (mu) dobro vzgojo, Dali so (jim) na posodo, Ta vas je dala mnogo žrtev, Dal (mu) je častno besedo

8. *dáti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj postaviti/pritrđiti/vložiti/poklicati koga/kaj kam, na določeno mesto: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P|Mo + Sam₄|zPr/Ra_dž'± + p ∩ Sam₄/Prisl_k|zCmdž'): Dali so postavili pritrđilo, Dali so postavili poklicati koga/kaj kam, na določeno mesto: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_dž' + Glag_p|P|Mo + Sam₄|zPr/Ra_dž'± + p ∩ Sam₄/Prisl_k|zCmdž')

Knjigo je dala na mizo, Obleko je dal v omaro, Pri kihanju je dala robček na usta, Dal je grizljaj v usta, Dal jih je na seznam, Opombo je dal v zapisnik/oklepaj, pog. knj. Psa so dali na verigo, Na telefon je dal prijatelja; prim. *položiti, vpisati/vpisati*

9. *dáti*₂ nav. z nikalnico kdo/kaj ne dovoliti komu/čemu koga/česa, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_3 - \text{Nedol}$: $\text{Sam}_1 | xPv_d \check{z}^{+/-} | + \text{Glag}_p | N | + \text{Sam}_3 | yRa_d \check{z}^{+/-} | + \text{Nedol} | wVs_d |$: Razmere mu ne dajo delovati, Tega si ne dam vzeti; prim. *dovoliti, pustiti*

10. *dáti*₂ kdo/kaj ukazati/naročiti kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Nedol} - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1 | xPv_d \check{c}^+ | + \text{Glag}_p | N | + \text{Nedol} | yVs_d |$: Dal je poklicati k sebi služabnike, Župan je dal zapreti pretepače // kdo/kaj želeiti/prositi kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Nedol} - \text{Sam}_4$: Dajta kupiti liter vina, Dajmo si ogledati kaj, pog. knj. Dajte se pomakniti naprej, Bog daj srečo

dáti na dám na R nedov., 2.mn. dáste na

1. *dáti na*₂ čustv. kdo/kaj ceniti koga/kaj: $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1 | xPv_d \check{z}^+ | + \text{Glag}_p | N | \text{Mo} + p \cap \text{Sam}_4 | yRa_d \check{z}^{+/-} |$: Sosed veliko da nase, Dosti da na poštenost, Nič ne dajo na njegovo besedo, Na to nič ne dam; prim. *céniti, upoštevati, spoštovati*

dáti se dám se R dov., 2.mn. dáste se

1. *dáti se*₁ kdo/kaj dovoliti/dopuščati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Nedol}$: $\text{Sam}_1 | xPv_d \check{c}^+ | + \text{Glag}_p | N | + \text{Nedol} | wVs_d |$: On se da motiti/pregovoriti/prepričati, čustv. Ni se jim dal kar tako, To se ne da brati, Snov se da cediti, Vrata se dajo zapreti // brezos. imeti/izražati možnost za kaj, $-\text{Nedol}$: Da se povedati z besedami, Z njim se da živeti, Da se pomagati, z nikalnico Nič se ne da opraviči, Ne da se pomagati // brezos. imeti/izražati veliko stopnjo česa, So srečni kar se da, Teče kar se da, Ukrepa kar se da hitro; prim. *pustiti se, omogočati*

2. *dáti se*₁ brezos. ponujena možnost komu/čemu, $\text{Sam}_3 - \text{Nedol}$: $\text{Sam}_3 | xNd \check{c}^+ | + \text{Glag}_p | N | \text{Mo} + \text{Nedol} | wVs_d |$: Ne da se mu delati, izpust. Ne da se mu v kino; prim. *hotéti se*

délati -am T D_{de}/Dg/Pr nedov.

1. *délati*₁₍₂₎ kdo/kaj telesno/duševno delovati (kot kdo/kaj / sredi/blizu/iz koga/česa / proti komu/čemu / za koga/kaj / pri/na/v/po/ob čem, s kom/čim, kako), /kako/, $\text{Sam}_1 - (p\text{Sam}_{1-6} / \text{Prisl}_{k/e/n}) - / \text{Sam}_{1-6} / \text{Prisl}_n = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | xPv/V/Nd \check{z}^{+/-} | + \text{Glag}_p | \text{De} | (+ p \cap \text{Sam}_{1-6} / \text{Prisl}_n | yN/S/Vs_d \text{ abstr. } \check{z} / \text{Prisl}_{k/e} | yM/\check{C}d \check{z}^- |) / + p \cap \text{Sam}_{1-6} / \text{Prisl}_n | yN/S/Vs_d \text{ abstr. } \check{z}^- |$: Delajo in počivajo (cel dan), /Pridno/težko/delajo, Delajo (kot stroj / z veseljem / z izkušnjami), Odbor dela, Srce /dobro/ dela, Strup / hitro/ dela, Motorji delajo; prim. *delovati, obratovati*

2. *délati*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj delovati proti komu/čemu / za koga/kaj / pri/na/v/po/ob čem, s kom/čim, kako, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_{3-6} / \text{Prisl}_n$: $\text{Sam}_1 | xVd \check{c}^+ | + \text{Glag}_p | \text{De} | \text{Mo} + p \cap \text{Sam}_{3-6} / \text{Prisl}_n | yC/Vs/Ra/Pr/N/S \text{ abstr. } \check{z}^{+/-} |$: Dela proti svoji vesti, Dela za otroke // kdo/kaj 'nasprotovati' proti komu/čemu, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_3$: Delajo proti teroristom // kdo/kaj 'prispevati, prizadevati si' za koga/kaj / v kaj, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_4$: Delajo v korist človeštva, Delajo za odpravo zaostalosti // kdo/kaj 'razvijati, sodelovati, delovati' pri/na/v čem, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_5$: Dela pri društvu, Delajo v kulturi / v politiki, Dela v organizaciji // kdo/kaj 'usmerjati, upravljati, organizirati se' s kom/čim, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_6$: Delajo z mladino, Delajo s pravosodnimi predpisi; prim. *upravljati, prizadevati si, usmerjati se, organizirati se*

3. *délati*₂ kdo/kaj izražati delovni odnos pri/na/v/po/ob čem, s kom/čim, /kako/, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_{5-6} - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | xV/Nd \check{z}^{+/-} | + \text{Glag}_p | \text{De} | + p \cap \text{Sam}_{5-6} | yPr/Ra/Vsd \text{ abstr. } \check{z}^- | + / \text{Prisl}_n | yNd \text{ abstr. } \check{z}^- |$: S knjigami /spoštljivo/ delajo, Z njo /grdo/ delajo, Delajo s pravopisom / na pravopisu; prim. *ravnati*

4. *délati*₂₍₃₎ kdo/kaj proizvajati, izdelovati (komu) kaj (za kaj / iz česa), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{2,4}): Sam₁|xVd č*| + Glag_p|De| (+ Sam₃|zPred č*|) + Sam₄|Rd ž*| (+ p ∩ Sam₄|zCd ž*⁺| / p ∩ Sam₂|zPr/IMd ž*|): Delajo stroje/čevlje/čipke, Delajo gume (iz kavčuka), Dela (naročniku) za denar/uslugo; prim. *proizvájati, izdelováti*

5. *délati*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določati kaj 'delovanje, dejavnost', Sam₁ – Sam₄' /_{kot} Sam₁': Sam₁|xVd ž*| + Glag_v + Sam₄' /_{kot} Sam₁'|wL|: Delajo korake/grehe /kupčije, Dela čudeže/napake // kdo/kaj se določati kot kaj 'dejavnost': Sam₁ –_{kot} Sam₁': Sam₁|xVd ž*| + Glag_v +_{kot} Sam₁'|wL|: Dela kot skladiščnik

6. *délati*₂ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določati koga/kaj kaj/kakšn-o/-ega 'lastnost', Sam₁ – Sam₄ – Sam₄' / Prid_k': Sam₁|xPv_d ž*⁺| + Glag_v + Sam₄|Pr_d ž*⁺| + Sam₄'/Prid_k'|wL|: Frizura jo dela mladenko, mlajšo, Cvetje dela sobo lepšo

7. *délati*₂ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določati komu/čemu kaj 'odnos', Sam₁ – Sam₃ – Sam₄' / Prid_k': Sam₁|xPv_d ž*⁺| + Glag_v + Sam₃|Ra_d ž*| + Sam₄'|wL|: Dela mu žalost/veselje

délati na -am na T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *délati na*₂ nog. knj. kdo/kaj izražati delovni odnos na čem, Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xV/Nd ž*⁺| + Glag_p|De|Mo + p ∩ Sam₅|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž*|: Delajo na projektu, Delajo na pravopisu / s pravopisom; prim. *obravnaváti*

délati proti -am proti T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *délati proti*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj delovati proti komu/čemu 'nasprotovati', Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xVd č*| + Glag_p|De|Mo + p ∩ Sam₅|yC/Vs/Ra/Pr/S abstr. ž*⁺|: Dela proti svoji vesti, Delajo proti teroristom; prim. *boriti se proti, upírati se, nasprotováti*

délati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *délati se*₁ nav. 3. os. kaj pojavljati se, nastajati, Sam₁ –: Sam₁|xNp ž*| + Glag_pFz|E⁻/L⁻T E⁺/L⁺|: Mrak se dela; prim. *pojávljati se, nastájati*

2. *délati se*₂ kaj nastaja komu / na kom/čem, Sam₁ – Sam₃ / pSam₅: Sam₁|xNp ž*⁺| + Glag_pFz|E⁻/L⁻T E⁺/L⁺|Mo + Sam₃ / p ∩ Sam₃|yNp ž*⁺|): Bula se mu dela, Bula se dela ne njegovem vratu, Led se dela ne ribniku; prim. *nastájati*

3. *délati se*₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kot vez kdo kazati se kaj/kakšnega, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄'/Prid_k': Sam₁|xNs/ p č*| + Glag_vE_FMo (+ Sam₃|yRa_{s/p} ž*⁺) + Sam₄'/Prid_k'|wL|: Dela se prijatelja, Dela se bolnega, Dela se (mu) prijatelja, Dela se (mu) dobrohotnega; prim. *kázati/kazáti se, pretvárajati se*

4. *délati se*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo kazati se koga, Sam₁ – Sam₄': Sam₁|xNs/p č*| + Glag_vE_FMo + Sam₄'|wL|: Dela se norca; prim. *kázati/kazáti se*

délati z/s -am z/s T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *délati z/s*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj delovati s kom/čim, 'usmerjati, upravljati, organizirati se', Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xVd č*| + Glag_p|De|Mo + p ∩ Sam₆|yC/Vs/Ra/Pr/S abstr. ž*⁺|: Delajo z mladino, Delajo s pravosodnimi predpisi; prim. *usmérjati, uprávljati, organizírati se*

2. *délati z/s*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj delovati s čim, 'uporabljati', Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xVd č*| + Glag_p|De|Mo + p ∩ Sam₆|yC/Vs/Ra/Pr/S ž*|: Delajo z računalniki; prim. *uprávljati, obravnaváti*

délati za -am za T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *délati za*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj delovati za koga/kaj, 'prispevati, prizadevati si', Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xVd

č*| + Glag_p|De|Mo + p ∩ Sam₄|yC/Vs/Ra/Pr/S abstr. ž^{+/-}|: Dela za otroke, Dela za mir; prim. *skrbéti za, prizadévati si za*

delíti -ím R nedov.

1. *delíti*₂ kdo/kaj dajati koga/kaj /na/v koga/kaj / kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₄/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + Glag|De(L) + Sam₄|yRa_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}|/ + – /pSam₄/Prisl_n|wN₆/|: Jarek deli njivo / na dva dela/, Dobiček sta /pošteno/ delila, Ljudi so delili na dobre in slabe

2. *delíti*₂₍₃₎ kdo/kaj dajati (komu/čemu) koga/kaj /na/v koga/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xPv_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + Glag|M_{so}⁺ T M_{so}⁻| (+ Sam₃|yPre ž^{+/-}|) + Sam₄|zVs/Ra_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}|: Mati (jim) je delila orehe in hruške, Delil je miloščino in zaušnice; pren. Delil (jim) je nauke; prim. *razdeljeváti*

3. *delíti*₃ kdo/kaj imeti koga/kaj od koga/česa / med kom/čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2/6}: Sam₁|xPv_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{2/6}|zM/Ra_d ž^{+/-}|: Delilo ju je rešetkasto okno, Pet dni ga je delilo od vrnitve domov, Ograja deli ozemlje med njima; prim. *iméti od, iméti med*

◊_{mat.} *delíti*₃ kdo/kaj obravnavati kaj s čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yVs/Ra_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zVs/Ra_d ž^{+/-}|: Dvajset deli s pet ◊_{biol.} *delíti*₁ kdo/kaj dajati se narazen, Sam₁ –: Sam₁|xPv_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + Glag|M_{so}⁺ T M_{so}⁻|: Celica se deli ◊_{jeziskosl.} *delíti*₂ kdo/kaj dajati narazen koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + Glag|M_{so}⁺ T M_{so}⁻| + Sam₄|zVs/Ra_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}|: Učenci delijo besede

delíti z -ím z R nedov.

1. *delíti*₃ os. v mn./dv. kdo/kaj imeti koga/kaj s kom/čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|yRa_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}|: Z možem je delila veselje in žalost, Usodo je delil s svojimi sodelavci, Vse je delil z reveži; prim. *iméti z/s, dájati*

delováti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *delováti*₂ kdo/kaj imeti/usmerjati učinek, vpliv na koga/kaj / proti komu/čemu, Sam₁ – pSam_{3,4}: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam_{3,4}|yC/Ra_d ž^{+/-}|: Bivanje v gorah blagodejno deluje na zdravje, Vlaga je škodljivo delovala na izolacijo, Na letalo delujejo različne sile // kdo/kaj prenašati svoj vpliv na koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Take stvari neprijetno delujejo nanj // kdo/kaj usmerjati učinek, vpliv proti komu/čemu, Sam₁ – pSam₃: Zdravilo deluje proti mrzlici, Gibanje deluje proti teroristom; prim. *vplívati, učinkováti*

2. *delováti*₂ kdo/kaj opravljati delo kot kdo/kaj / za koga/kaj / ob/v kom/čem, Sam₁ – pSam_{1,4,5}: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam_{1,4,5}|yC/Ra/Md ž^{+/-}|: Deloval je kot učitelj, Vneto so delovali za mir, Deloval je v svojo korist, Sovražne čete delujejo ob meji; prim. *organizirati se, angažirati se*

3. *delováti*₁ kdo/kaj biti v delovnem stanju, Sam₁ –: Sam₁|xPv/V/Nd ž^{+/-}| + Glag|De|: Motor še ne deluje, Pošta deluje // kdo/kaj opravljati, izpolnjevati nalogo /kako/, Sam₁ – /Prisl_n/: Misel mu je /zagrizeno/ delovala, Aparat /brezhibno/ deluje, Vse naprave so /odlično/ delovale, Srce mu /pravilno/ deluje, Varnostna služba /dobro/ deluje, Priprava deluje /na principu centrifugalne sile/; prim. *obratováti*

dobíti -ím R dov.

1. *dobíti*₂ kdo/kaj začeti imeti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPre_d ž⁺| + Glag|P| + Sam₄/Prid_{kol}|Sam₂|yPr_d

ž-]: Povsod kaj dobi, Dobil je kos kruha, Dobila je pismo/telegram, Dokumente je dobil nazaj, *pren.* Dobil je možnost, priložnost; *prim.* *prejéti*

2. *dobíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj začeti imeti kaj za/na/v kaj 'stanje' (po kom/čem), $Sam_1 - Sam_4 - pSam_4' - (pSam_5)$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^+ + Glag|P|Mo + Sam_4|yPr_d \check{z}^- + p \cap Sam_4'|wVs_d| + (p \cap Sam_5|zRa_d \check{z}^+)$: Dobil je avto za zahvalo, Dobila je sladkor na posodo, Kmetje so dobili zemljo v dar, Mačka je dobila mlade, (Po starših) je dobil kmetijo; *prim.* *skotíti, rodíti, podedovati*

3. *dobíti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj začeti imeti kaj 'stanje/lastnost/pojav', $Sam_1 - Sam_4'$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^{-+} + Glag|P(St/L/Po)| + Sam_4'|wSt/L/Po \text{ abstr.}|$: Dobil je bolezen, Dobil je jetiko/vročino/živčni napad/kašel/hude opekline/pretres možganov/prehlad / Jed je zaradi dodatkov dobila dober okus, Njegov obraz je spet dobil barvo, Stvar je dobila visoko ceno, Zbiralna akcija je dobila širok obseg, Dobila je veselje do dela / Dobili smo sneg, Po dolgem času smo dobili lepo vreme; *prim.* *stakníti/stákníti, pridobíti, dočákati*

4. *dobíti*₃ kdo/kaj sprejeti kaj/koliko za kaj, $Sam_1 - pSam_4 - Sam_4/Prisl_{kol}$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^{-+} + Glag|P|Mo + p \cap Sam_4|yRa_d \check{z}^{-+} + Sam_4/Prisl_{kol}|zVs/Kol \text{ abstr.}|$: Koliko si dobil za avto, delo, Za hišo je dobil premalo, Za to nisem dobil ničesar, Samo posmeh je dobil za zvestobo; *prim.* *zaslužíti/zaslúžiti*

5. *dobíti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj biti uspešen v prizadevanju doseči koga/kaj, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_4'/Prid_k'$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^+ + Glag|P| + Sam_4|yPr/Ra_d \check{z}^{-+} + p \cap Sam_4'/Prid_k'|wRa/L|$: Dobil je delo v tovarni, V pravem času so dobili dokumente, Dobil je kredit za zidanje hiše, Dobil je prostor v avtobusu, V zakon je dobil zdravo kmečko dekle, Dobili so žensko za varuha, Dobila ga je mrtvega, Dobili so bitko/igro; *prim.* *zagotovíti si*

6. *dobíti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj uspešno najti, ujeti koga/kaj, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^+ + Glag|P| + Sam_4|yPr/Ra_d \check{z}^{-+}|$: Vlomilca so kmalu dobili, Nevihta ga je dobila, *brezos.* Dobilo jih je v gorah; *prim.* *nájti, ujéti, zasáčiti*

7. *dobíti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj napraviti, da kdo/kaj pride iz/od česa / v/na kaj, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{2,4}$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^+ + Glag|P|Mo + Sam_4|yRa_d \check{z}^{-+} + p \cap Sam_{2,4}|zIM/CM|$: Dobili so ga iz ječe, Iz očesa so dobili smet, Dobili so ga v svojo družbo // kdo/kaj napraviti, da kdo/kaj pride kot rezultat iz/od česa / v čem, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{2,5}$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^+ + Glag|P|Mo + Sam_4|yRd \check{z}^{-+} + p \cap Sam_{2,5}|zIM/M|$: Po delitvi dobijo pet, Žveplo dobijo iz spojin, Podatke dobijo v analizi; *prim.* *pridobíti*

8. *dobíti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj imeti koga/kaj kje/kdaj na razpolago, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_5/Prisl_{k/č}$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^+ + Glag|P|Mo + Sam_4|yRa_d \check{z}^{-+} + p \cap Sam_5 / Prisl_{k/č}|zIM/CM|$: Vstopnice so dobili pri blagajni, V trgovini se dobi tudi tobak, Dobite ga lahko v petek/ob petkih, Vsako popoldne ga lahko dobite; *prim.* *kupíti/kúpiti, vidéti, sréčati*

9. *dobíti*₁ v pomožniški vlogi kdo/kaj označevati koga/kaj, $Sam_1 - Sam_4'$: $Sam_1|xPre_d \check{z}^+ + Glag_v + Sam_4'|wVs/L|$: Dobil je odgovor/plačilo, Dobil je odlikovanje/plačilo/opomin/pohvalo/oceno, Dobil je obisk, Dobil je ime Peter, Dobil je vpogled v stvar

dobíti se -ím se R *dov.*

1. *dobíti se*₂ *pog. knj.* kdo/kaj sestati se kje/kdaj / s kom, $Sam_1 - pSam_{5,6}/Prisl_{k/č}$: $Sam_1|xNd \check{z}^+ + Glag|M_{so}|Mo + p \cap Sam_{5,6}/Prisl_{k/č}|yRa/M/\check{C} \check{z}^{-+}|$: Dobijo se s prijatelji, Dobijo se ob desetih, pred odhodom vlaka, Dobijo se v parku; *prim.* *sréčati se, sestáti se*

dodelíti -ím R *dov., dodétil*

1. *dodelíti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj komu/čemu koga/kaj, $Sam_1 - Sam_3 - Sam_4$: $Sam_1|xPv_d \check{z}^{-+} + Glag|P| + Sam_3|yPre_d \check{z}^+ + Sam_4|zPr_d \check{z}^{-+}|$: Dodelili so mu novo stanovanje, *čustv.* Usoda mu ni

dodelila sreče // kdo/kaj komu/čemu koga, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sodišče je otroka dodelilo materi; prim. *izročiti, določiti/določiti, razdeliti, razporediti, podariti, pokloniti*
 ◇ num. *dodeliti*₂ kdo/kaj ugotoviti vladarja in kovnico, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd č*| + GlagFk|De| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}: Novec so dodelili

dodeljavati -újem R nedov. > gl. dodéлил **dodelíti** -im R dov., dodéлил

dogájati se -am se NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3. os.

1. *dogájati se*₁₍₂₎ kaj vršiti se, goditi se (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/é/kol}): Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag|E*| (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/é/kol} / SlyM/Č/IM/IČ/CM/CČ/Ra/Kol_{dog/p} ž^{+/-}): (V podjetju) se dogajajo napake, (V tej igri) se nič ne dogaja, Roman se dogaja (v nekem zdravilišču), (Z bratom) se nekaj dogaja; prim. *vršiti se, goditi se*

dogodíti se -im se NT_{Dg/Pr} dov., nav. 3. os.

1. *dogodíti se*₁₍₂₎ kaj zgoditi se, pripetiti se (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/é/kol}/S): Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag_{Fk}|E*| (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/é/kol} / SlyM/Č/IM/IČ/CM/CČ/Ra/Kol_{dog/p} ž^{+/-}): Dogodil se je čudež, Dogodilo se je(, da je prezrl napis), (Z bratom) se je nekaj dogodilo; prim. *zgodíti se, pripetiti se*

dogovárjati se -am se G nedov.

dogovoríti se -im se G dov., dogovóril se; nam. dogovórit in dogovorít se

1. *dogovoríti se*₂₍₃₎ os. v dv./mn. kdo/kaj z govorjenjem se skupaj opredeliti za koga/kaj / o kom/čem (s kom/čim) /kako/, Sam₁ – pSam_{4,5}|yVs_d ž^{+/-}| – (pSam₆) – /pSam_{2,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č*| + Glag|R|Mo + p ∩ Sam_{4,5}|yVs_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|yRa_d ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam_{2,6}/S/Prisl_n|wN|/: (S pogajalsko skupino) so se dogovorili o spornih vprašanjih, (S podjetjem) so se dogovorili za ceno, (Z njim) se je dogovorila za sestanek, (S partnerjem) so se dogovorili/, tako da ni bilo treba sodne poravnave/; prim. *sporazuméti se, ujéti se*

določati -am R nedov. > gl. določíti in dolóčiti -im R dov.

določíti in dolóčiti -im R dov.

1. *določíti*₂₍₃₎ kdo/kaj ciljno/namensko narediti kaj (s čim) /kako/, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆) – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄/S|yPr/Ra/Vs_d abstr.| (+ p ∩ Sam₆|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) /+ Prisl_n|zNd|/: (Z zakonom) so določili ceno proizvodov, Določili so vrstni red dejavnosti in smer razvoja, To bo /trajno/ določil poseben predpis, /Dokončno/ so določili, da bo sestanek jutri

2. *določíti*₃ kdo/kaj nameniti koga/kaj v kaj / kam /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č*| + GlagFk|De|Mo + Sam₄/S|yPr/Ra ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄/Prisl_k|zC/CM_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Komisija je določila kandidate v državne organe, V reprezentanco so /selektivno/ določili sedemnajst igralcev

3. *določíti*₂₍₃₎ kdo/kaj ciljno/namensko postaviti (komu/čemu) kaj (s čim) /kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₆) – /pSam₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + GlagFk|De| + (Sam₃|yPr/Ra ž^{+/-}|) Sam₄/S|yPr/Ra/Vs_d abstr.| (+ p ∩ Sam₆|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) /+ pSam₆/Prisl_n|zNd|/: (Zivalim) so določili

pasmo, Določili so pasmo konj, /Z najnovejšim testom/ so določili krvno skupino, /Težko/ bi (mu) določili leta

◇ biol., min. *določiti*₂ kdo/kaj ugotoviti pripadnost česa, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + GlagFk|De| + Sam₄|yVs_d ž⁻|: Določili so mineral, rastlino, žival ◇ navt. *določiti*₂ kdo/kaj ugotoviti zemljepisno dolžino in širino česa, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + GlagFk|De| + Sam₄|yVs_d ž⁻|: Določili so položaj ladje ◇ num. *določiti*₂ kdo/kaj ugotoviti vladarja in kovnico, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + GlagFk|De| + Sam₄|yVs_d ž⁻|: Določili so novce

določiti za in **določiti za -im za R** dov.

1. *določiti za*₃ kdo/kaj nameniti koga/kaj za kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yPr/Ra ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zNa/C_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Starši so ga določili za zidarja, Sredstva za to se /predhodno/ določijo v predračunu

dolžiti -ím M nedov., **dólži**

1. *dolžiti*₃ kdo/kaj označevati koga/kaj česa/za kaj /kako/: Sam₁ – Sam₄ – Sam₂/pSam₄/S – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + (p) ∩ Sam_{2,4}/S|zVs_d ž⁻| /+ Prisl_n|wNd|/: /Po krivem/ Krivo/ so ga dolžili tatvine / za tatvino; prim. *kriviti, obsójati*

dražiti I in **dražiti -im R** nedov.

1. *dražiti*₂₍₃₎ kdo/kaj motiti koga/kaj (s kom/čim) /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xPv_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} č⁺| (+ p ∩ Sam₆|zS/Vs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}) /+ Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}/: Prah draži pljuča, Oči dražijo (s solzivcem), Pečenka ga (z duhom) /prijetno/ draži, Skrivnost je /vznemirljivo/ dražila njegovo radovednost // brezosa. Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}: Draži ga h kašlju / na kašelj; prim. *motiti, vznemírjati, razvémati*

2. *dražiti*₂₍₃₎ kdo/kaj spravljati koga/kaj v razburjenost/jezo (s kom/čim) /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xPv_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} č⁺| (+ p ∩ Sam₆|zS/Vs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}) /+ Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}/: Prezir draži ljudi (s posmehom), Dražijo jo s starim fantom; prim. *razbúrjati, jezíti*

dražiti II -ím R nedov.

1. *dražiti*₁₍₂₎ kdo/kaj zmerom višje vrednotiti (koga/kaj), Sam₁ – (Sam₄): Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| (+ Sam₄|yRa_d ž⁻|): Prekupčevalec na eni strani ceni, na drugi pa draži, Industrijski izdelki se dražijo; prim. pog. knj. *višati/dvigati (cene)*

2. *dražiti*₂ kdo/kaj dražje ponujati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž⁻|: Na dražbi bodo dražili svoj travnik in njive

gibati -ljem tudi -am P Pr/Dg nedov.

1. *gibati*₂ kdo/kaj premikati kaj/s čim, Sam₁ – Sam₄/pSam₆: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De|Mo + Sam₄/p ∩ Sam₆|yRa_d ž⁺|: Roko komaj giblje, Z roko komaj giblje, Veter giblje veje; prim. *mígati*

2. *gibati*₂ neobč. kdo/kaj povzročati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yVs_d ž⁻|: Ta oseba giblje dejanje drame, Poezija giblje vse; prim. *premikati, pogánjati*

gibati se -ljem se tudi -am se P Pr/Dg nedov.

1. *gibati se*₁ kdo/kaj premikati se, hoditi, Sam₁ –: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De|: Vozilo se lahko giblje,

Veje se gibljejo v vetru, Človek se končno giblje // kdo/kaj premikati se, hoditi s čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagMo + p ∩ Sam₆|yRa_d ž^{+/-}): Migetalkarji se gibljejo z migetalkami // kdo/kaj premikati se, hoditi po/v čem/kod, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag + p ∩ Sam₅/Prisl_k|yPot ž⁻): Giblje se po obodu, Giblje se v cevi; prim. *premikati se, migati, pogánjati se*

2. *gibati se*₂ kdo/kaj biti, zadrževati se na/v čem / med kom/čem / kje, Sam₁ – pSam_{5,6}/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam_{5,6}/Prisl_k|yMd ž^{+/-}): Giblje se na svežem zraku, Gibal se je v visokih krogih, Najraje se giblje med mladino // kaj biti omejen, postavljen na/v čem / kje, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xPv₀ ž⁻| + Glag + p ∩ Sam₅/Prisl_k|yMd abstr.[: Razprava se giblje v družbenopolitični sferi, Nezadovoljstvo se giblje v mejah upravičene kritike; prim. *zadrževati se*

3. *gibati se*₂ kaj nastopati v določenem razponu od–do česa / koliko, Sam₁ – pSam₂/Prisl_{kol}: Sam₁|Pv_d ž⁻| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₂/Prisl_{kol}|yKol[: Cene se gibljejo od pet do deset tolarjev za kilogram, Proizvodnja jekla se giblje od tisoč do dva tisoč ton letno, Jutranje temperature so se gibale od minus tri do minus osem // kaj biti samo približno določeno, ocenjeno od–do česa / koliko, Sam₁ – pSam₂/Prisl_{kol}: Škoda se giblje od dveh do treh milijonov; prim. *obségati*

glédati -am NT_{Dg/Pr}/S_{T/D} nedov.

1. *glédati*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj usmerjati pogled proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / za kom/čim / kam/ kod, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_k: Sam₁|xNp/dog ž⁺| + Glag|S(CM)|Mo + p ∩ Sam₃₋₆/Prisl_k|zC/CMd ž⁻): Celo poletje so gledali proti planinam, Gledal je na vse strani, Kar naprej je gledal skozi okno, Gledala je v tla, Gledali so za ljudmi in vozovi

2. *glédati*₁ v posplošenem pomenu, kdo/kaj imeti odprte oči, Sam₁ – /_{kakor/kot} Sam₁/pSam_{2,6}/Prisl_n: Sam₁|xNp/dog ž⁺| + Glag|S|/+_{kakor/kot} Sam₁/pSam_{2,6}/Prisl_n|yNp/dog |: Gleda /kakor miš iz moke/, Gleda /kar križem/, Gleda še /brez očal/, Gleda /z močno dioptrijo/

3. *glédati*₂ kdo/kaj z gledanjem dojemati kaj, Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xNp/dog ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/S|yVs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}): Rad gleda filme in tudi televizijo, Šli so gledat, kaj se dogaja

4. *glédati*₁ kdo/kaj z gledanjem izražati /kako/ 'stanje', Sam₁ – /Prisl_n: Sam₁|xNp/dog ž⁺| + Glag|S|/+ Prisl_n|yNp/dog |: /Zaljubljeno/ gleda, Gleda /precej žalostno/

5. *glédati*₂ kaj biti usmerjeno proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / kam, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Sam₁|xNs ž⁺| + Glag|St|Mo + p ∩ Sam_{3/4}/Prisl_k|yRa/C/CMs ž⁻): Soba gleda na dvorišče, pren. Vanj je gledala velika dvocevka, Pročelje hiše gleda proti hribu

6. *glédati*₂ kdo/kaj ukrepati kaj 'zeleno', Sam₁ – (p)Sam₄/S: Sam₁|xNd ž⁺| + Glag|S|(Mo) + (p) ∩ Sam₄/S|yVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}): Gleda le (na) to, da bi kaj zaslužil, Gledal bom, da se bo vse končalo, Sama naj gleda, da ne bo imela težav

glédati iz -am iz S_{T/D} nedov.

1. *glédati* iz₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj biti potisnjen iz koga/česa, Sam₁ – pSam₂: Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|St|Mo + p ∩ Sam₂|yRa/IMs ž⁻): Steklenica gleda iz žepa, Iz čevlja mu gleda palec, Krilo gleda izpod plašča, Uho mu gleda izpod kape

glédati na -am na NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *glédati* na₂ kdo/kaj imeti odnos glede na koga/kaj, Sam₁ – pSam₄ – /_{kakor/kot} Sam₁/pSam_{2,6}/Prisl_n: Sam₁|xNp/dog ž⁺| + Glag|S|Mo + p ∩ Sam₄|yRa_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}|/+_{kakor/kot} Sam₁/pSam_{2,6}/Prisl_n: Na svet je gledal /zelo kritično/, Na vse je gledala /zelo osebno/, Na življenje je gledal /kot starec/, Na novosti je gledala /brez pomislekov/

2. *glédati na*₂ kdo/kaj ozirati se na koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNp/dog ž*| + Glag|S|Mo + p ∩ Sam₁|yRa_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Pri ženitvi ni gledal na bogastvo, Pri delu ni gledala na koristi, Ko je nakupovala, ni gledala na višino stroškov

glédati po -am po NT_{Dg/Pr nedov.}

1. *glédati po*₂ kdo/kaj ozirati se po kom/čem, Sam₁ – pSam₃: Sam₁|xNp/dog ž*| + Glag|S|Mo + p ∩ Sam₃|yRa_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Že zgodaj je začel gledati po dekletih, pren. Takoj po diplomi je gledal po dobrih službah

glédati za -am za NT_{Dg/Pr nedov.}

1. *glédati za*₂ kdo/kaj zanimati se za kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNp/dog ž*| + Glag|S|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Vedno je gledala za moškimi, Gledali so za visokimi položaji v vladi, Gleda za različnimi priložnostmi

govoríti -im G nedov., govóril

1. *govoríti*₁ kdo/kaj oblikovati besede, stavke z govornimi organi /kako/, Sam₁ – /pSam_{4,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č*| + Glag|R|Mo /+ p ∩ Sam_{4,6}/S/Prisl_n|wN|/: Bolnik naj čimmanj govori, Zunaj nekdo govori, Govori /z naglasom/, Govori /skozi nos/, Govori /s težavo/, Govori/, kot bi imel žgance v ustih/ // kdo/kaj biti sposoben oblikovati besede, stavke z govornimi organi, Sam₁ – /pSam_{4,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Naša papiga govori, Ne govori, je gluhonem // kdo/kaj izražati/posredovati z govornjem kaj 'besedilo' /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam_{4,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č*| + Glag|R|Mo + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}| /+ p ∩ Sam_{4,6}/S/Prisl_n|wN|/: Igralci govorijo vloge /preglasno/, Predavanje je nekaj časa govoril /na pamet/, prim. *izrážati, posredováti*

2. *govoríti*₂ kdo/kaj z govornjem izražati kaj/o čem /kako/, Sam₁ – (p)Sam_{4,5}|yVs_d ž^{+/-}| – /pSam_{2,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č*| + Glag|R|(Mo) + (p) ∩ Sam_{4,5}|yVs_d ž^{+/-}| /+ p ∩ Sam_{2,6}/S/Prisl_n|wN|/: Kar naprej je nekaj govorila, Kaj govoriš?, Govoril je o svojih doživetjih, Govoril je /brez olupšav, brez pomislekov/, Govori /v podobah/, /Prazno/ govori o važnih stvareh / / kdo/kaj z jezikovnimi sredstvi izražati kaj/o čem /kako/, Sam₁ – (p)Sam_{4,5}|yVs_d ž^{+/-}| – /pSam_{2,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Avtor govori o tem vprašanju /z zaskrbljenostjo/, Pesem govori o ljubezni, / Tako/ govori mehanika o gibanju // kaj izražati kaj/o čem /kako/, Sam₁ – (p)Sam_{4,5}|yVs_d ž^{+/-}| – /pSam_{2,6}/S/Prisl_n = modifikator/: To mu govori notranji glas, Oči so govorile samo strah; prim. *izrážati*

3. *govoríti*₂ kdo/kaj znati, obvladati kaj 'jezik', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag|R| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Govori šest jezikov, Slabo govori slovenščino; prim. *obvládati, znáti*

4. *govoríti*₍₁₂₎ kdo/kaj neposredno podajati v javnosti (kaj/o čem), Sam₁ – (Sam₄/pSam₃): Sam₁|xVd č*| + Glag|R| (+ Sam₄/p ∩ Sam₃|yVs_d ž^{+/-}): Na sestanku je govoril (o trenutnih razmerah), Na predavanju je govoril (najbolj tipične primere); prim. *podájati*

5. *govoríti*₂ nav. 3. os. kdo/kaj širiti kaj/o čem, Sam₁ – Sam₂/pSam₃/S: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|R|(Mo) + Sam₂/p ∩ Sam₃/S|yVs_d ž^{+/-}|: O njem govorijo čudne stvari, Govorijo, da jo bo poročil zaradi denarja, brez os. O tem se je govorilo, da je praktično neuresničljivo // kdo/kaj izražati kaj/o čem, Sam₁ – Sam₄/pSam₃/S: Pohišтво govori o dobrem okusu lastnikov, Številke govorijo o naraščanju proizvodnje; prim. *kázati/kazáti, meníti/méniti*

6. *govoríti*₂ os. v mn./dv. kdo/kaj izmenjavati mnenja, misli o čem, Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xVd č*| + Glag|R|Mo + p ∩ Sam₅|yVs_d ž^{+/-}|: Vneto so govorili o vsakdanjih stvareh, brez os. O teh stvareh se javno govori in piše; prim. *razprávljati*

7. *govoríti*₁₍₂₎ os. nav. v mn./dv., čustv. kdo/kaj biti v normalnih odnosih (s kom/čim), $\text{Sam}_1 - (\text{pSam}_6)$: $\text{Sam}_1|\text{xVd č}^+| + \text{Glag|R|} (+ p \cap \text{Sam}_6|\text{yRa}_d \text{ž}^{+/-}|)$: Soseđa spet ne govori, Ali že govori (z njim); prim. *pogovárjati se*

govoríti čez -ím čez G nedov., govóril čez

1. *govoríti čez*₂ pog. knj. kdo/kaj izražati z govorenjem kaj, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xVd č}^+| + \text{Glag|R|Mo} + p \cap \text{Sam}_4|\text{yRa}_d \text{ž}^{+/-}|$: Kar naprej govori čez svoje ljudi; prim. *ogovárjati, obrekovati*

govoríti proti -ím proti G nedov., govóril proti

1. *govoríti proti*₂ kdo/kaj izražati z govorenjem kaj, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_5$: $\text{Sam}_1|\text{xVd č}^+| + \text{Glag|R|Mo} + p \cap \text{Sam}_3|\text{yRa}_d \text{ž}^{+/-}|$: Govori proti njegovim idejam; prim. *nasprotovati*

govoríti z/s -ím z/s G nedov., govóril z/s

1. *govoríti z/s*₂ kdo/kaj izražati z govorenjem kaj, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_6$: $\text{Sam}_1|\text{xVd č}^+| + \text{Glag|R|Mo} + p \cap \text{Sam}_6|\text{yRa}_d \text{ž}^{+/-}|$: Zadnje čase veliko govori s pogledom in kretnjami; prim. *pomágati/pomagáti si z/s*

govoríti za -ím G nedov., govóril za

1. *govoríti za*₂ kdo/kaj izražati z govorenjem kaj, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xVd č}^+| + \text{Glag|R|Mo} + p \cap \text{Sam}_4|\text{yRa}_d \text{ž}^{+/-}|$: Govorijo za napredek, Vse govori za to; prim. *zagovárjati*

hodíti hódim P_{pr/C/Dg} nedov., hójen

1. *hodíti*₁₍₂₎ kdo/kaj premikati se s korakanjem (mimo/od-do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/med/za kom/čim / kod / od-do kod / kje, /kod/kako/, $\text{Sam}_1 - (\text{pSam}_{2-6}/\text{Prisl}_k) - /\text{pSam}_{2-6}/\text{Prisl}_{n/kol}$ /: $\text{Sam}_1|\text{xNp ž}^{+/-}| + \text{Glag|M}_{so}| (+ p \cap \text{Sam}_{2-6}/\text{Prisl}_k|\text{yPot}_p \text{ž}^-|) / + \text{pSam}_{2-6}/\text{Prisl}_{n/kol}$ /: Hodi že /brez bergel/, Ljudje so hodili (mimo izložbe), Hodili so (od mesta do mesta), Hodil je (okrog hiše), Hodili so (po cesti, po blatu), Hodil je (po sobi), Veliko je hodil (med ljudmi), Tu se je hodilo /navkreber/, Hodil je /ob berglah / ob palici/ po prstih/ po rokah / s palico, brez. Pismo je hodilo tri dni, (Po tem delu mesta) se lahko hodi, pren. Kod sedaj hodijo njegove misli // kdo/kaj potovati mimo/od-do/iz/okrog koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/med/ za kom/čim / kod / od-do kod / kje, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_{2-6}/\text{Prisl}_k - /\text{pSam}_{2-6}/\text{Prisl}_{n/kol}$ /: $\text{Sam}_1|\text{xNp ž}^{+/-}| + \text{Glag|M}_{so}|Mo + p \cap \text{Sam}_{2-6}/\text{Prisl}_k|\text{yPot}_p \text{ž}^-| / + \text{pSam}_{2-6}/\text{Prisl}_{n/kol}$ /: Ljudje veliko hodijo po svetu, Hodi iz kraja v kraj, Vsakodnevno dolgo hodi iz službe; prim. *potovati*

2. *hodíti*₂ kdo/kaj ponavljati pot na/v/čez/skozi/med kaj / po čem / h komu/k čemu / Namen / kam / kod, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_{3,4,5}/\text{Prisl}_k/\text{Namen}$: $\text{Sam}_1|\text{xNp ž}^+| + \text{Glag|M}_{so}|(\text{Mo}) + p \cap \text{Sam}_{3,4,5}/\text{Prisl}_k/\text{Namen}|\text{yCM}/\text{Pot ž}^-|$: Pogosto hodi čez mejo, Ob nedeljah hodi na izlete, Hodi loviti, Hodijo skozi vrata ven in noter, Vsako nedeljo hodi v cerkev, Hodi domov, Hodi na pevske vaje // v oslabljenem pomenu kdo/kaj biti usmerjen na/v kaj, h komu / k čemu / po čem / kam/kod, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_{3,4,5}/\text{Prisl}_k/\text{Namen}$: Hodi na delo / na ples / na sestanke / na sprehode / po gobe, Hodi ponoči naokrog, Občasno hodi kositi v senožet

3. *hodíti*₁ čustv., v oslabljenem pomenu kdo/kaj biti kakšen, $\text{Sam}_1 - \text{Prid}_k$: $\text{Sam}_1|\text{xNs/p ž}^+| + \text{Glag|St/L|} + \text{Prid}_k|\text{w Vs}_{sp}|$: Hodi bos, Hodi zamišljen, žalosten

4. *hodíti*₂ čustv., v zvezi s pot kdo/kaj usmerjati (se), ravnati (se) v kaj / po čem / kod, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_{3,4,5}/\text{Prisl}_k/\text{Namen}$: $\text{Sam}_1|\text{xNp ž}^+| + \text{Glag|M}_{so}|(\text{Mo}) + p \cap \text{Sam}_{3,4,5}/\text{Prisl}_k/\text{Namen}|\text{yCM}/\text{Pot ž}^-|$: Hodi po čudnih potih, Hodi po krivih potih, Hodi po samostojni srednji poti, Hodi svoja pota; prim. *usmérjati (se), ravnáti (se)*

5. *hoditi*₂ z nikalnico kdo/kaj iti iz/od česa / h komu / k čemu / v/na kaj / kam / od-do kod / kod, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag|N|(Mo) + p ∩ Sam₂₋₆/Prisl_k|yPot_p ž⁻|: Naj ne hodijo iz hiše / od doma, čustv. Kaj bi hodil tja, Ne kaže mi hoditi tja

hoditi brez hódim brez P_{Pr/Dg} nedov. hójen brez

1. *hoditi brez*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj ne imeti česa, Sam₁ – pSam₂¹: Sam₁|xNs ž^{+/-}| + GlagMo + p ∩ Sam₂¹|yVs/L ž⁻|: Pozimi so ženske hodile brez pokrivala, Poleti hodi brez srajce; prim. *nositi*

hoditi se hódim se P_{Pr/Dg} nedov. hójen se

1. *hoditi se*₂ nav. 3.os. kdo/kaj imeti ustaljeno navado, Sam₁ – pSam₂₋₆/Prisl_k – /pSam₂₋₆/Prisl_{n/kol}¹/: Sam₁|aNsp/p ž⁺| + Glag_{3.os.} Mo + p ∩ Sam₂₋₆/Prisl_k|yPot_p ž⁻| /+ pSam₂₋₆/Prisl_{n/kol}¹/: Na vrh se hodi cele tri ure

hoditi v hódim v P_{Pr} nedov. hójen v

1. *hoditi v*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj biti oblečen v čem, Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₅|yVs_p/L ž⁻|: Hodijo v hlačah, Hodi v razcapanih oblekah, Hodi v črnem; prim. *nositi*

hoditi z/s hódim z/s P_{Pr} nedov. hójen z/s

1. *hoditi z/s*₂ pog. knj. kdo/kaj biti v ljubezenskem odnosu s kom, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_p ž⁺|: Že tri leta hodi z njo, Že hodi s fanti; prim. *dvóriti*, *ljubimkati z/s*

hoditi za hódim za P_C nedov. hójen za

1. *hoditi za*₂ pog. knj. kdo/kaj hrepeneti za kom, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_p ž⁺|: Ona hodi za drugim, Že dolgo hodi za njo, Že hodi za dekleti; prim. *dvóriti*

hotéti hóčem S_D(N) nedov.

1. *hotéti*₂ kdo/kaj izražati voljo, željo, prošnjo narediti kaj, Sam₁ – Nedol/S: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol/S|yVs_d abstr.^{+/-}|: Hoče biti gospodar v hiši, On hoče storiti to, Ravnokar vam je hotel telefonirati, Večkrat so jim hoteli kaj dati, Spet bi hotel biti srečen, Hoče, da ga pokličem, Bi mi hotel dati vode, Po vsej sili so hoteli, da bi jim izdal, izpust. Zakaj hoče v tujino // z nikalnico Noče imeti nobenega opravka z njim, Otrok se noče učiti, Oče mu noče izročiti posestva; prim. *želéti*, *prošiti*

2. *hotéti*₂ kdo/kaj želeti koliko česa/kaj, Sam₁ – Prid_{kol} Sam₂/Sam₄/Nedol/S: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + Glag|N| + Prid_{kol} Sam₂/Sam₄/Nedol/S|yVs_d abstr.^{+/-}|: Hoče novo obleko, Hoče večerjo/večerjati, Hoče več prostega časa, izpust. Otrok hoče kruha // v zvezi z nič, kaj Sam₁ – Prid_{kol} Sam₂/Sam₄/Nedol/S: Kdo ti pa kaj hoče, Pustite človeka, če vam nič noče; prim. *želéti*

3. *hotéti*₁ nav. čustv., z nikalnico kdo/kaj ne nastopiti, Sam₁ – Nedol: Sam₁|a/xNd/p ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|yVs_d|: Otroci se niso hoteli prebuditi, Jed se noče shladiti, Otrok noče rasti, Mokra drva nočejo goreti // brezos. ne biti česa, – Nedol: Dežja noče biti, Te noči noče in noče biti konec, Noče se zdaniti; prim. *ne býti*, *ne postáti*, *ne nastáti*

4. *hotéti*₁ čustv. kdo/kaj začne dejanje, Sam₁ – Nedol: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|yVs_d|: Obleka se že hoče trgati, Hoteli so popokati od smeha, Kri je hotela zastati v žilah, izpust. Sonce je že hotelo za goro; prim. *začéti* (*se*)

5. *hotéti*₁₍₂₎ pog. knj. kdo/kaj imeti možnost, negotovost, nujnost (komu) izražati koga/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Nedol: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + Glag|N| (+ Sam₃|yRa_d ž⁺) + Sam₄/Nedol|yVs_d|: Kaj čemo (mu) pa

dati, Kako (ti) čem pomagati, Molčal sem, kaj pa sem hotel, Kaj (mi) češ denar pošiljati, Kako (ti) čem pomagati; prim. *môči (mórem)*

6. *hotéti*₂₍₃₎ v zvezi s kaj, pog. knj., čustv. kaj pomagati/koristiti (komu/čemu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xNd ž^{+/} + Glag|N| (+ Sam₃|yRa_d ž⁺) + Sam₄|yVs_d|: Kaj če (mi) zdaj denar, Kaj (mi) če knjiga, Kaj (ti) če to; prim. *pomágati, koristiti*

7. *hotéti*₂ v zvezi z reči kdo/kaj uvajati, zaključiti kaj 'povzetek, vsebino', Sam₁ – Nedol(Sam₄/S): Sam₁|xNd ž^{+/} + Glag|N| + Nedol(Sam₄/S)|yVs_d|: Hoče reči, da to ni res, Ti hočeš reči, da nič ne delamo, Kaj hočeš reči s temi besedami; prim. *uvájati, zaključíti*

8. *hotéti*₁ nav. 3. os. kdo/kaj nedoločno/poljubno izražati /kako/koliko = modifikator/, Sam₁ – /Prisl_{nkol}/: Sam₁|xNd ž^{+/} + Glag|N| /+Prisl_{nkol}|wN/Kol|/: Naj stori /kakor/ hoče, Naj stane, /kolikor/ hoče, Naj stane, kar hoče; prim. *želéti, mórati*

hotéti se hóčem se S_D(N) nedov.

1. *hotéti se*₂ nav. 3. os. kdo/kaj imeti voljo, željo uresničiti koga/kaj, komu/čemu dati se kaj, Sam₃ – Sam₂/Nedol: Sam₃|xNd ž⁺ + Glag|N| + Sam₂/Nedol|yVs_d|: Hoče se ji govoriti, Hotelo se ji je plesa, Z njim so ravnali, kakor se jim je hotelo; prim. *zahotéti se*

hotéti za hóčem za S_D(N) nedov.

1. *hotéti za*₂ kdo/kaj zahtevati koga/kaj/koliko za koga/kaj, Sam₁ – Sam₄/Prisl_{kol} – pSam₄⁺: Sam₁|xNd ž⁺ + Glag|N|Mo + Sam₄/Prisl_{kol}|yRa_d/Prisl_{kol}| + p ∩ Sam₄'wL|: Hočejo ga za predsednika, Njo hoče za ženo, Za to delo hoče preveliko plačilo, pog. knj. Koliko hočeš za hišo; prim. *zahtévaty za*

hrepenéti -ím S_{T/D} nedov.

1. *hrepenéti*₁ kdo/kaj imeti močno željo, hotenje (h komu / k čemu / v kaj / kam): Sam₁ – (pSam_{3/4}/Prisl_k): Sam₁|xPv_{ps} ž^{+/} + Glag|N| (+ p ∩ Sam_{3/4}/Prisl_k|yRa/Vs/CM_{ps} ž^{+/}): On neprestano hrepeni (k še nedosegljivim ciljem), pren. Njegove misli hrepenijo (v daljavo); prim. *želéti, hotéti*

hrepenéti po -ím po S_{T/D} nedov.

1. *hrepenéti po*₂ kdo/kaj imeti močno željo po kom/čim: Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xPv_{ps} ž^{+/} + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₅|yRa_{ps} ž^{+/}: Močno hrepeni po njej, Ljudje hrepenijo po miru in boljšem življenju; prim. *težíti po*

hrepenéti za -ím za S_{T/D} nedov.

1. *hrepenéti za*₂ kdo/kaj imeti močno željo za kom/čim: Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xPv_{ps} ž^{+/} + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_{ps} ž^{+/}: Ljudje hrepenijo za boljšim življenjem; prim. *težíti za, siliti za*

iméti imám S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *iméti*₂ kdo/kaj lastiti si, posedovati, prisvajati si kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs/p č⁺ + Glag_p|P| + Sam₄/Prisl_{kol}|yRa/Kol_{sp} ž^{+/}: Imajo avtomobil, hišo, Imajo tri konje, Ima veliko knjig, Imajo malo/veliko // pog. knj. kdo/kaj gojiti, rediti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sosed ima čebele; prim. *lastíti si, prisvájati si, posedováti, gojíti, redíti*

2. *iméti*₂ kdo/kaj urejati, obvladovati, upravljati, nuditi kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs/p č⁺ + Glag_p|P| + Sam₄|yRa_{sp} ž⁻: Urednik ima gradivo, Imajo abonma, Ima žiro račun, V trgovini imajo dovolj praška // kdo/kaj upoštevati, priznavati, podpirati, vzdrževati koga, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs/p č⁺ + Glag_p|P|

+ Sam₄|yRa_{s/p} č*]: Ima brata/ljubico, Ima direktorja, Ima tekmeča; prim. *urējati, obvladovati, upravlјati, nūditi/nuditi, upoštēvati, priznāvati, podpirati, vzdržēvati*

3. *imēti*₂₍₃₎ pog. knj. kdo/kaj sprejemati, vabiti, naje(ma)ti koga (na/v/pri čem/kom), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): Sam₁|xV/Ndog/p č*| + Glag_p|P| + Sam₄|yRa_{dog/p} č*| (+ p ∩ Sam₅|zRa/M_{dog/p} ž^{+/-}): Danes imamo goste, Ima prijatelja (na obisku), Jutri bomo imeli (pri nas) zidarje; prim. *sprejēmati, vabiti/vābiti, najē(ma)ti*

4. *imēti*₃ kdo/kaj polagati, postaviti, namestiti, držati koga/kaj v/na čem / pri kom / kje, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Sam₁|xV/Ndog/p č*| + Glag_p|P|Mo + Sam₄|yRa_{dog/p} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₅|zRa/Mdog/p ž^{+/-}): V naročju je imela otroka, Država ima industrijo na severu, Knjige ima na mizi, Starše ima pri sebi; prim. *polāgati, postāviti, namestiti, držāti*

5. *imēti*₂ kdo/kaj vsebovati, obsegati kaj, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag_p|P| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|yVs_{s/p} ž^{+/-}): Voda ima precej kalcija, Katere sestavne dele ima celica, Žakon nima take določbe; prim. *vsebovāti, obsēgati*

6. *imēti*₃ pog. knj. kdo doživljati, preživljati, videti koga/kaj na/v/pri/ob čem/kom / kje / kdaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_{k/e/kol}: Sam₁|xNs/p č*| + Glag_p|E⁺ + P|Mo + Sam₄|yRa/Vs_{s/p} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₅/Prisl_{k/e/kol}|zM/Č/Kol_{s/p} ž^{+/-}): Tri dni / Letos imamo dež, Tam imamo zdaj noč, Na svetu imamo dobro in zlo, V vodi imamo veliko živih bitij, Na desni imamo hrib, Na levi pa reko // kdo jesti kaj na/v/pri/ob čem/kom / kje / kdaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_{k/e/kol}: Danes imamo krompir v omaki; prim. *doživljati, preživljati, vidēti*

7. *imēti*₂ dov., pog. knj. kdo/kaj roditi koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNdog/p ž*| + Glag_p|E_F + P ∩ (L⁻ T L⁺) + Sam₄|yRa_{dog/p} ž*|: Prešnji mesec je imela otroka; prim. *roditi*

8. *imēti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj nositi, prenašati, uživati kaj, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag_p|P| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|wL|: Mož ima brado/vročino/podporo, Ima dolžnosti/pouk, Ima preveč kilogramov / petdeset let, Vrata imajo dve krili // kdo/kaj privlačiti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Ti čevlji me imajo; prim. *nositi, prenāšati, uživati, privlāčiti*

9. *imēti*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj opravljati, upravljati, organizirati kaj v/na čem, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Sam₁|xNs/p č*| + Glag_p|P|Mo + Sam₄|yRa_{s/p} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₅|wL|: Ima stroj v popravilu, Ima gospodinjstvo v redu, Ima prijatelja na hrani, Ima stanovanje v lasti; prim. *oprāvljati, uprāvljati, organizirati*

10. *imēti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj morati kaj narediti, Sam₁ – (p)Sam₄/Prisl_k' – (p)Nedol: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag_p|N|(Mo) + (p)Sam₄/Prisl_k'|yRa/CMs/p abstr.| + (p)Nedol|wVs_{s/p}: Ima se zahvaliti za pomoč, Imaš za posoditi tisoč tolarjev, Vlak ima vsak čas odpeljati, Ima dokaze za kaj, Ima možnost kam iti; prim. *mōrati*

imēti se imám se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{Dc/Dg/Pr} nedov.

1. *imēti se*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj živeti, počutiti se /kako/, Sam₁ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNs/p č*| + Glag_p|N|/+ Prisl_n|Ns/p|/: Ima se /dobro/slabo/; prim. *živēti, počūtiti/počūtiti se*

imēti za imám za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}/T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *imēti za*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj obravnavati koga/kaj za kaj/kakšnega, Sam₁ – Sam₄ – Sam₄/Prid_k': Sam₁|xNs/p č*| + Glag_p|P|Mo + Sam₄|yRa_{s/p} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄/Prid_k'|wL|: Imajo jo za ljubico, Imajo ga za bogatega, Trditev imajo za resnično; prim. *obravnāvati za*, pog. neknoj. *držāti za*

iskāti iščem R(P) nedov.

1. *iskāti*₂₍₃₎ kdo/kaj premikajoč se hoteti videti koga/kaj (v/na/pri/po/ob kom/čem / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/

Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog} ž^{+/-}): (V leksikonu) je iskal napake, (V gostilni) je iskala moža z neko mladenko, Iskal je denar (po žepih), Dekle so iskali (po vsej hiši); prim. *spraševati po*

2. *iskáti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj prizadevati si doseči koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog} ž^{+/-}): (V mestu) je iskal delo in stanovanje, (V visokem snegu) divjad išče hrano, čustv. (V zavodu) si je iskala moža, Iskal je primerne ljudi, pren. (Pri raziskavah) je iskal metodo in končno formulo, (V proučevanju) je iskal zakonitosti, (Na obrazih) je iskal pomoč in odgovor; prim. *odkrivati, slediti, ugotavljati*

3. *iskáti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj prizadevati si ugotoviti koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/med kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_k|zM/Ra_{dog} ž^{+/-}): Svojce so iskali po časopisih in po radiu, pren. (V mislih) je iskal pravo pot, (Pri raziskavah) je iskal metodo in končno formulo, (V proučevanju) je iskal zakonitosti, (Na obrazih) je iskal pomoč in odgovor; prim. *povpraševati, ugotavljati, dognati*

4. *iskáti*₁ v oslajenem pomenu kdo/kaj želeči, hoteti kaj 'stanje/lastnost', Sam₁ – Sam₄': Sam₁|xNdog ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄'|wVs_{dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}': Iskal je sočutje, Predlog zakona ni našel odobravanja, Članek je našel odmev, Vedno išče prepir; prim. *želeči, hotéti, pričakovati*

5. *iskáti*₃ v zvezi s hoditi, iti kdo/kaj prizadevati si dobiti koga/kaj h komu / k čemu / v/na/pred/za kaj / kam, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{3/4}/Prisl_k|zCM/Na_{dog} ž^{+/-}': Šla je iskat tolažbo k materi, Kosila hodijo iskat v menzo, zelenjavi in kruh je šla iskat na trg; prim. *nameniti se*

iskáti se iščem se R(P) nedov.

1. *iskáti se*₁₍₂₎ v oslajenem pomenu kdo/kaj spoznavati se (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|xRa_{dog} ž⁺| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|yM/Ra_{dog} ž^{+/-}): (V srednji šoli) se je še iskal in spoznaval, kaj hoče, Avtor se je šele začel iskati (v svoji zadnjih delih); prim. *spoznavati se*

íti grém in grém P_{Pr/C/Dg} nedov. in dov. grémo in grêmo

1. *íti*₁₍₂₎ kdo/kaj premikati se s korakanjem (mimo koga/česa / proti komu/čemu / v/na/skozi/čez koga/kaj / po/ob čem / pred/za kom/čim), Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k): Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}| (+ p ∩ Sam₂₋₆/Prisl_k|yPot_p ž⁻): Šel je (po prehodu za pešce), Žival je šla (proti lovcu), Stražar je šel (pred njim), Šel je (mimo nas), (Ob predsednikovem avtomobilu) sta šla dva motorista, (Po strmini) so šli po vseh štirih // v posplošenem pomenu kdo/kaj premikati se v določeno smer sploh, Sam₁ – (pSam₂₋₆/Prisl_k) – /Prisl_{nkol}/: Ko gre vlak (skozi tunel), je treba zapreti okna, Letalo je šlo /hitro in visoko/, Avto je šel /osemdeset kilometrov na uro/, Delci snovi počasi gredo (na dno), Kri gre (od srca po vsem telesu); prim. *premikati se, peljati, letéti, krožiti/krožiti, sédati, sesédati se*

2. *íti*₂ kdo/kaj premikati se na/v kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄/Prisl_k|yCM ž⁻): Vsak dan gre na pokopališče, Zjutraj je šel v mesto, Vlak gre na Jesenice, Šli so na Triglav // kdo/kaj premikati se h komu/k čemu / na/v/po kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{3,4}|yCM/Namen ž^{+/-}): Šel je k sorodnikom na obisk, Šli so v bolnico na pregled, Šel je v gostilno h kosilu, Šel je v gozd po drva, Šel je v mesto nakupovat, Šel je na predavanje, na sestanek // v oslajenem pomenu kdo/kaj izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}': Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|Fz|Mo + p ∩ Sam_{3,4}'|wCM/Namen|: Šel je k izpitu, Po kosilu

je šel na sprehod, Šel je na operacijo, Šel je kosit. Šli so večkrat plesat, Celo popoldne so se šli igrat

3. *íti*₂ kdo/kaj premikati se iz/z/od koga/česa / od kod, Sam₁ – pSam₂: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag|M₃₀|Mo + p ∩ Sam₂|yIM ž-|: Čas je, da gredo od tod, Ob štirih je šel z doma, Žebelj ne gre iz deske, Meso gre od kosti, Iz teh krajev je šlo veliko ljudi

4. *íti*₂ pog. knj. kdo/kaj pojavljati se iz/do česa / od kod, premikati se iz/do česa /od kod/ v kaj/kam, Sam₁ – pSam_{2,4}/Prisl_k: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag|M₃₀|Mo + p ∩ Sam_{2,4}/Prisl_k|yIM/CM ž-|: Iz dimnika gre dim, Iz rane gre kri, Ajda gre iz zemlje, Od pečenke je šel prijeten vonj, Mokrota je šla v čevlje // kdo/kaj premikajoč se pojavljati (od–do česa / v kaj / po čem / od kod / kod / kje), Sam₁ – (pSam_{2,4,5}): Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag|M₃₀| (+ p ∩ Sam_{2,4,5}/Prisl_k|yIM/CM ž-|): Že tri dni gre dež, (Po nekaterih krajih) je šla toča // kdo/kaj širiti se od–do česa / v na kaj / po kom/čem / kam / kod, Sam₁ – Sam_{2,4,5}/Prisl_k: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag|M₃₀|Mo + p ∩ Sam_{2,4,5}/Prisl_k|yIM/CM ž-|: Novica je šla od vasi do vasi, Mraz mu je šel po celem telesu, Slab glas gre tudi v sosednje prostore; prim. *pojávljati se, šíriti se*

5. *íti*₂₍₃₎ pog. knj. kdo/kaj potegniti, seči, vrtati (s čim) čez/skozi/v/na koga/kaj / po kom/čem / kam/kod, Sam₁ – (pSam₆) – Sam_{4,5}/Prisl_k: Sam₁ – pSam_{4,5}/Prisl_k: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag|M₃₀|Mo (+ p ∩ Sam₆|zS/Od ž^{+/-}) + p ∩ Sam_{4,5}/Prisl_k|yPot_p ž-|): Šel je (z roko) čez čelo, Po tem mestu je šla (s cunjo), (S svedom) je šel v notranjost zmesi, Pri skoku je šel preveč naprej, V svojih raziskavah ni šel tako daleč; prim. *potegniti/potégniti, séči, vrtati*

6. *íti*₁ pog. knj. kdo/kaj teči, delovati, Sam₁ -: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|M₃₀|: Stope so še vedno šle, Njegova ura še gre, Ob praznikih pošta ne gre, čustv. Gotovo ji bo šel jezik do jutra; prim. *téči, delováti*

7. *íti*₂ pog. knj. kdo/kaj biti speljan od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, Sam₁ – Sam_{2,5}/Prisl_k: Sam₁ – pSam_{4,5}/Prisl_k: Sam₁|xNs ž-| + Glag|M₃₀|Mo + p ∩ Sam_{2,5}/Prisl_k|yIM/CM/Pot_s ž-|): Železnica gre mimo kraja, Cesta gre čez hrib, Daljnovid gre po dolini, Vrata gredo na dvorišče / v klet, Kopno gre na tem delu v morje; prim. *peljati, potékati, spúščati se*

8. *íti*₁ kaj obstajati, dogajati se, Sam₁ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|E⁺| /+ Prisl_n|xN_{s/p} /: Gibanje gre /v krogu/, pog. knj. Trgovina gre /dobro/, Ta knjiga gre, Tisti dan je šlo vse /narobe/, brezov. /Tako/ ne bo več moglo iti; prim. *obstájati, dogájati se*

9. *íti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj a) biti usmerjen v/na kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|E- T E⁺| + p ∩ Sam₄/Prisl_k|'wSt|: Šli so v boljšo prihodnost, Država gre v vojno, brezov. Šlo je na jesen, b) biti v stanju usmerjenosti pred/na/v kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|E- T E⁺| + p ∩ Sam₄/Prisl_k|'wSt|: Ura gre naprej/nazaj, Šla je na dopust, Šel je v službo, Šla je v zakon z njim, Za to dejanje bo šel pred sodnika, Predlog bo šel na glasovanje, c) pridružiti se h komu / k čemu, vstopiti v/med koga/kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|E- T E⁺| + p ∩ Sam_{3,4}/Prisl_k|'wSt|: Šel je k partizanom/tabornikom, Šel je v partijo, pog. knj. Šel je k filmu, Šel je med potapljače; prim. *usmérjati se, pridružiti/pridružiti se, vstopiti/vstópti*

10. *íti*₂ pog. knj. kaj biti dostopno, razumljivo komu, Sam₁ – Sam₃: Sam₁|xVs/p ž-| + Glag|N| + Sam₃|yNs/p ž-|: Matematika mu ne gre, To delo mu ne gre // kaj biti všeč, tekniti komu, Sam₁ – Sam₃: Sam₁|xVs/p ž-| + Glag|N| + Sam₃|yNs/p ž-|: Meso mu gre, polenta mu ne gre; prim. *ugájati, ustrézati, tékniti, pog. nek. ležati*

11. *íti*₂ pog. knj. kaj biti določeno, pripadati komu, Sam₁ – Sam₃: Sam₁|xVs/p ž-| + Glag|N| + Sam₃|yNs/p ž-|: Delež gre podjetju, čustv. Njemu gre zahvala, Dobil je, kar mu gre; prim. *pripádati*

12. *íti*₂ kdo/kaj biti glede na obseg, količino postavljeno v kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNs ž-| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₄|yCM/Ra_s ž^{+/-}|: V sobo gresta le miza in kavč, Vse bo šlo v nahrbtnik, pog. knj. V avto

gre pet oseb // kdo/kaj biti glede na velikost, obliko postavljeno v/na kaj, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_4$: Ta ključ gre v ključavnico, te rokavice ne gredo na njegove roke // kdo/kaj biti glede na estetske lastnosti postavljeno k čemu, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_3$: $\text{Sam}_1|\text{xNs ž}^-| + \text{Glag|N|Mo} + \text{p} \cap \text{Sam}_3|\text{yCM/Ras ž}^-|$: K tej obleki gredo visoki čevlji // kdo/kaj biti glede na kvaliteto postavljeno v kaj, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_4$: To gre v tretji kakovostni razred; prim. *správiti, státi (stojím), postáviti, natakníti/natákníti*

13. *íti*₁ brez. kaj biti nedopustno, Nedol/S-: $\text{Nedol|S|XVs}_d| + \text{Glag|N|}$: Ne gre dvomiti o tem, Ne gre, da bi jaz samo delal // kdo/kaj moči/zmoči kaj, $\text{Sam}_1 - \text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{xNp ž}^+| \text{Glag|N|} + \text{S|yVs}_p \text{ abstr.}|$: Upamo, da bo kako šlo, poskušal je, pa ni šlo // pog. knj. kdo/kaj poudarjati koga/kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Nedol}$: $\text{Sam}_1|\text{xNd ž}^+| + \text{Glag|N|} + \text{Nedol|yVs}_d|$: Ti mu greš takole nagajati, Šel se je neumno zlagati, Z njim se ne gre prepirati, Ona pa se gre poročiti; prim. *môči/zmôči, sméti*

14. *íti*₁₍₂₎ pog. knj. kaj miniti, minevati (komu/čemu), $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3)$: $\text{Sam}_1|\text{xVs}_p \text{ ž}^-| + \text{Glag|Fk(E}^+ \text{T E}^-)|$ (+ $\text{Sam}_3|\text{yNp ž}^+|$): Čas (mu) gre počasi, Leto je šlo kot blisk, Tako je šel dan za dnem; prim. *miníti/minévati*

15. *íti*₁₍₂₎ pog. knj. kaj porabiti, potrošiti (za kaj), $\text{Sam}_1 - (\text{pSam}_4)$: $\text{Sam}_1|\text{xVs}_p \text{ ž}^-| + \text{Glag|Fk(E}^+ \text{T E}^-)|$ (+ $\text{p} \cap \text{Sam}_4|\text{yNp ž}^+|$): To blago je že zdavnaj šlo, (Za kosilo) je šlo več kilogramov mesa, Sladke stvari hitro gredo, Veliko papirja gre (za časopis) // žarg. kaj uničiti, pokvariti, $\text{Sam}_1 -$: $\text{Sam}_1|\text{xVs}_p \text{ ž}^-| + \text{Glag|Fk(E}^+ \text{T E}^-)|$: Guma je šla, Žarnica je šla; prim. *porabíti/porábíti, potrošíti/potróšiti, pokváriti, uníčiti*

íti se grém se in **grém se** P_c nedov. in dov. **grémo se** in **grêmo se**

1. *íti se*₂ kdo/kaj namensko opravljati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4/\text{Namen}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd ž}^{+/-}| + \text{Glag|Mo} + \text{Sam}_4/\text{Namen|yVs}_d \text{ ž}^-|$: Gre se igrat/kartat, Šli so se slepe miši // v posplošenem pomenu kdo/kaj negativno/neprišno določati koga/kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xVd ž}^{+/-}| + \text{Glag|N|Mo} + \text{Sam}_4|\text{yVs}_d \text{ ž}^-|$: Gredo se umetnost, Gre se znanstvenika, Kar naprej se nekaj gre; prim. *igráti se, izdájati se za*

íti za grém za in **grém za** $\text{P}_{Pr/Dg}$ nedov. in dov. **grémo za** in **grêmo za**

1. *íti za*₁ brez. izražati/označevati koga/kaj, pSam_4 : $\text{Sam}_1|\alpha\text{Ns/p} + \text{Glag|N|Mo} + \text{Sam}_4|\text{yRa}_{\text{gr}}|$: Kadar gre za človeka, se je treba potruditi, Tokrat gre za nas, čustv. Šlo je za biti ali ne biti // glede na istost opredeliti koga/kaj, pSam_4 : Tu ne gre za nesrečo, Gre za zanemarjanje službene dolžnosti; prim. *označévati za, obravnávati za*

izkoristiti -im R dov.

1. *izkoristíti*₁ kaj/kdo porabiti kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /Prisl_n = \text{modifikator}/$: $\text{Sam}_1|\text{xPv/Vs}_d \text{ ž}^{+/-}| + \text{Glag|De|} + \text{Sam}_4|\text{yRa/Vs}_d| + /Prisl_n|N_d|/$: /Dobro/ je izkoristil ves kredit, Izkoristil je ves dopust // kaj/kdo izpolniti kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /Prisl_n/$: /Dobro/ so izkoristili prostor in čas, Lepo vreme so izkoristili za izlet

2. *izkoristíti*₂ kdo/kaj namensko uporabiti kaj, /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /Prisl_n = \text{modifikator}/$: $\text{Sam}_1|\text{xV/N}_d \text{ ž}^{+/-}| + \text{Glag|De|} + \text{Sam}_4|\text{yPr/Ra/Vs}_d \text{ abstr. ž}^-| + /Prisl_n|yNd \text{ abstr. ž}^-|$: /Dobro/ je izkoristil stroje, /Uspešno/ je izkoristil svoje znanje

3. *izkoristíti*₃ kdo/kaj ugodno uporabiti kaj, /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /Prisl_n = \text{modifikator}/$: $\text{Sam}_1|\text{xV/N}_d \text{ ž}^{+/-}| + \text{Glag|De|} + \text{Sam}_4|\text{yPr/Ra/Vs}_d \text{ abstr. ž}^-| + /Prisl_n|yNd \text{ abstr. ž}^-|$: Izkoristil je trenutni položaj na tržišču, Izkoristil je priložnost

◇ sport. *izkoristíti*₂ kdo/kaj ugodno uporabiti kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xV/N}_d \text{ ž}^{+/-}| + \text{Glag|De|} + \text{Sam}_4|\text{yRa/Vs}_d \text{ abstr. ž}^-|$: Izkoristili so enajstmetrovko

izkoriščati -am R nedov.

1. *izkoriščati*₂ kaj/kdo izpolnjevati kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | \text{xPv} / \text{Vs}_d \text{ ž}^+ | + \text{Glag} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{yRa} / \text{Vs}_d | / + \text{Prisl}_n | \text{N}_d | /$: /Dobro in prav/ so izkoriščali prostor in čas
2. *izkoriščati*₂ kdo/kaj namensko uporabljati kaj, /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | \text{xV} / \text{N}_d \text{ ž}^+ | + \text{Glag} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{yPr} / \text{Ra} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } \text{ž}^+ | / + \text{Prisl}_n | \text{yNd} \text{ abstr. } \text{ž}^- | /$: /Dobro/ je izkoriščal stroje, /Uspešno/ je izkoriščal svoje znanje // kdo/kaj namensko, v gospodarske namene, uporabljati kaj, /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator} /$: /Nepremišljeno/ so izkoriščali gozdove, zemljišča in rudnike, /Zavestno/ izkoriščajo delavce
3. *izkoriščati*₂ kdo/kaj ugodno uporabljati kaj, /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | \text{xV} / \text{N}_d \text{ ž}^+ | + \text{Glag} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{yPr} / \text{Ra} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } \text{ž}^- | / + \text{Prisl}_n | \text{yNd} \text{ abstr. } \text{ž}^- | /$: /Iznajdljivo/ izkoriščajo položaj in priložnosti na tržišču
4. *izkoriščati*₂ kdo/kaj neupravičeno prillašati si kaj, /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | \text{xV} / \text{N}_d \text{ ž}^+ | + \text{Glag} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{yPr} / \text{Ra} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } \text{ž}^+ | / + \text{Prisl}_n | \text{yNd} \text{ abstr. } \text{ž}^- | /$: /Zavestno/ izkoriščajo delavce oz. vso razpoložljivo delavno silo, /Brezobzirmo/ izkorišča njihovo znanje in dobroto

izpolniti in izpólniti -im tudi spolniti in spólniti -im R dov.

1. *izpolniti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu, kdo/kaj izvesti, uresničiti (komu/čemu) kaj /po/v kom/čem / s kom/čim / kako/, $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 - / \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd} \text{ ž}^+ | + \text{GlagFk} | \text{De} | (+ \text{Sam}_3 | \text{zPre}_d \text{ ž}^+ |) + \text{Sam}_4 | \text{yR} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } ^+ \text{ž}^- | / + \text{p} \cap \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_n | \text{wS} / \text{Vs} / \text{Nd} | /$: /Hitro/ (mu) je izpolnil prošnjo, To željo (ji) je lahko izpolnil, Načrt in normo so /stoodstotno/ izpolnili, Svoje grožnje ni izpolnil, Vojska je /častno/ izpolnila težavno nalogo, Obrazec so izpolnili /v treh izvodih/, Položnico je izpolnila /s tiskanimi črkami/; prim. *izvēsti, izpeljāti, uresničiti, rešiti*
2. *izpolniti*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj zapolniti kaj /po/v kom/čem / s kom/čim / kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd} \text{ ž}^+ | + \text{GlagFk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{yR} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } ^+ \text{ž}^- | / + \text{p} \cap \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_n | \text{wS} / \text{Vs} / \text{Nd} | /$: Izpraznjeno delovno mesto bodo izpolnili /po ustaljenih načinih/, Prazno steno je izpolnila /s knjižnimi policami/, Knjiga bo izpolnila praznino na tem področju, pren. Samo delo ne more izpolniti življenja; prim. *zapolniti, zasesti*
3. *izpolniti*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj preživeti koliko časa, $\text{Sam}_1 - \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2$: $\text{Sam}_1 | \text{xV} / \text{Nd} \text{ ž}^+ | + \text{GlagFk} | \text{De} | + \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2 | \text{yR} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } ^+ \text{ž}^- |$: Izpolnila je sedemdeset let; prim. *preživeti*
 \diamond sol. *izpolniti*₂ kdo končati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1 | \text{xPv}_d \text{ ž}^+ | + \text{GlagFk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{wVs}_d \text{ abstr. } \text{ž}^- |$: Izpolnil je šolsko obveznost

izpolnjevati -ujem tudi spolnjevati -ujem R nedov. > gl. **izpolniti** in izpólniti -im tudi spolniti in spólniti -im R dov. 1.-2.**izraziti -im G** dov.

1. *izraziti*₂ kdo/kaj z besedami, kretnjami posredovati kaj 'misli, čustva, razpoloženja', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd} \text{ ž}^+ | + \text{Glag} | \text{R} | + \text{Sam}_4 | \text{yVs}_d \text{ abstr.} |$: Izrazil je svoja čustva/razpoloženje; prim. *posredovati*
2. *izraziti*₁ v oslajenem pomenu, kdo/kaj z besedami, kretnjami označiti kaj določenega, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd} \text{ ž}^+ | + \text{Glag} | \text{R} | + \text{Sam}_4 | \text{wVs} |$: Izraziti dvom/hvalo/občudovanje/zahteve/soglasje/želje/prepričanje/ skrb/ zaupanje; prim. *podāti*
3. *izraziti*₃ kdo/kaj prikazati, podati kaj v kom/čem / s kom/čim / kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - \text{pSam}_{5/6} / \text{Prisl}_n$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd} \text{ ž}^+ | + \text{Glag} | \text{R} | \text{Mo} + \text{Sam}_4 | \text{yRa}_d \text{ ž}^- \text{ abstr.} | + \text{p} \cap \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_n | \text{zVs} / \text{S} / \text{N}_d \text{ ž}^- |$: Število šest lahko izrazimo v obliki dvakrat tri, Vrednost blaga so izrazili v dolarjih, Spojino je izrazil s kemijsko formulo; prim. *prikázati/prikazāti, podāti*

izráziti se -im se G dov.

1. *izráziti* se_2 kdo/kaj uporabiti jezik za podajanje, posredovanje o čem 'mislih, čustvih' / /kako/, $Sam_1 - pSam_5 - /Prisl_n = \text{modifikator/}$: $Sam_1|xVd \check{z}^+$ + $Glag|R|Mo + p \cap Sam_5|yRa/Vs_d \check{z}^{+/-}$: /Jasno/ se je izrazil o petju / o prireditvi; prim. *opredeliti se*

2. *izráziti* se_2 kaj pojaviti se kot zunanja podoba, znamenje v kom/čem, $Sam_1 - pSam_5$: $Sam_1|xPo_{d/p} \text{ abstr.}$ + $Glag|R|Mo + p \cap Sam_5|yMd \check{z}^{+/-}$: V njegovih očeh se je izrazila groza, žalost, Nezadovoljstvo se je izrazilo v demonstracijah, V romanu se je izrazil njegov domovinski čut, V vojni se je izrazila želja po svobodi; prim. *pojáviti se, pokazati se / pokazati se*

izrázati -am G nedov

1. *izrázati* $_2$ kdo/kaj z besedami, kretnjami posredovati kaj 'misli, čustva, razpoloženja', $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xVd \check{z}^+$ + $Glag|R| + Sam_4|yVs_d \text{ abstr.}$: Izraža svoja čustva/razpoloženje, jezikost. Medmet izraža začudenje; prim. *posredovati*

2. *izrázati* $_2$ kdo/kaj kazati, upodabljati kaj 'razpoloženje, čustvovanje', $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xN/Pv_{p/s} \check{z}^{+/-}$ + $Glag|R| + Sam_4|yVs/p \text{ abstr.}$: Njen obraz izraža grozo/žalost, Oči so izražale nenaklonjenost, Njene kretnje izražajo milino, Umetnost izraža svojo dobo, Besedila izražajo zahtevo po enakopravnosti; prim. *kázati/kázati, upodábljati*

3. *izrázati* $_2$ kdo/kaj vsebovati, vključevati kaj 'pomen, lastnost', $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xN/Pv_{p/s} \check{z}^{+/-}$ + $Glag|R| + Sam_4|yVs/p \text{ abstr.}$: Pridevniki izražajo več stopenj svojega pomena, Pesmi izražajo narodnostno noto, Sporočilo izraža pripravljenost sodelovanja; prim. *vsebovati, vključevati*

4. *izrázati* $_1$ v oslabljenem pomenu, kdo/kaj z besedami, kretnjami označevati kaj določena, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xVd \check{z}^+$ + $Glag|R| + Sam_4|wVs|$: Izraža občudovanje/priznanje/podporo/upanje v zmago, Izražajo zadovoljstvo nad potekom pogovorov, Izražajo skrb zaradi incidenta, Izražajo skrb za mladino

5. *izrázati* $_3$ kdo/kaj prikazovati, podajati kaj v kom/čem / s kom/čim / kako/, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{5,6}/Prisl_n$: $Sam_1|xVd \check{z}^+$ + $Glag|R|Mo + Sam_4|yRa_d \check{z} \text{ abstr.}$ + $p \cap Sam_{5,6}/Prisl_n|zVs/S_d/N \check{z}^-$: Izraža dolžino v metrih, Izraža vrednost blaga v dolarjih, Dviganje cen izražajo v odstotkih; prim. *prikazovati, podájati, posredovati*

izrázati se -am se G nedov.

1. *izrázati* se_2 kdo/kaj uporabljati jezik za podajanje, posredovanje o čem 'mislih, čustvih' / /kako/, $Sam_1 - pSam_5 - /Prisl_n = \text{modifikator/}$: $Sam_1|xVd \check{z}^+$ + $Glag|R|Mo + p \cap Sam_5|yRa/Vs_d \check{z}^{+/-}$: /Jasno/ se je izražal o petju / o prireditvi; prim. *opredeljevati se*

2. *izrázati* se_2 kdo/kaj biti viden, kazati se v čem, $Sam_1 - pSam_5$: $Sam_1|xPo_{d/p} \text{ abstr.}$ + $Glag|R|Mo + p \cap Sam_5|yMd/p \check{z}^{+/-}$: Ljubezen do domovine se izraža v njegovem delu, V mitologiji se izražajo odnosi človeka do narave, V javnem življenju se izraža nezadovoljstvo; prim. *kázati/kázati se, neobč. odslikávati se*

izročati -am R nedov. > gl. **izročiti -ím R** dov., izročil

izročiti -ím R dov., izročil

1. *izročiti* $_{3(4)}$ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj (v/na/za koga/kaj), $Sam_1 - Sam_3 - Sam_4 - (pSam_4)$: $Sam_1|xPv_d \check{c}^+$ + $Glag|P| + Sam_3|yPre_d \check{z}^+$ + $Sam_4|zPr_d \check{z}^{+/-}$ (+ $p \cap Sam_4|zNa/Cd \check{z}^-$): Izročila mu je lepe pozdrave od sorodnikov, Sinu je izročil posestvo (za nadaljnje vzdrževanje

dediščine) // kdo/kaj podariti/pokloniti komu kaj (v/na/za koga/kaj), Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄): Izročila mu je knjigo (za spomin); prim. *darovati*

2. *izročiti*₄ kdo/kaj komu/čemu kaj v/na/za kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – pSam₄/Prid_{kol}Sam₂ |zNa/Cd ž̄|: Sam₁|xPv_d č̄+| + Glag|P|Mo + Sam₃|yPre_d ž̄+| + Sam₄|zPr_d ž̄+/-| (+ p ∩ Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|zNa/Cd ž̄|): Izročili so jim hišo v trajno last, Studentom so izročili stanovanje za nekaj mesecev, Izročili so mu prostore na izbiro/razpolago, Izročili so jim priznanja za požrtvovalnost; prim. *določiti/določiti, razdeliti, razporediti, podariti, pokloniti*

3. *izročiti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj namensko dati koga/kaj komu/čemu / v/na/za kaj / kam: Sam₁ — Sam₄ – Sam₃/pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž̄+| + Glag|P|Mo + Sam₄|zPr/Ra_d ž̄+/-| + Sam₃ / p ∩ Sam₄ / Prisl_k|zNa/C/CMD ž̄|): Vse orožje so izročili v vojašnico, Izročili so ga sodniku za prekrške, Poslopje so izročili svojemu namenu

◊ polit. *izročiti*₃ kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv_d č̄+| + Glag|P| + Sam₃|yPre_d ž̄+| + Sam₄|zPr/Ra_d ž̄+/-|: Izročili so jim protestno noto, Veleposlanik je izročil akreditivna pisma predsedniku vlade ◊ rel. kdo/kaj namensko dati koga/kaj komu/čemu / v/na/za kaj / kam: Sam₁ — Sam₄ – Sam₃/pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž̄+| + Glag|P|Mo + Sam₄|zPr/Ra_d ž̄+/-| + Sam₃ / p ∩ Sam₄ / Prisl_k|zNa/C/CMD ž̄|): Izročiti se bogu, Izročiti svoje najbližje v božje varstvo

jemáti jẽmljem R nedov., jemljíte; jemál > gl. **vzėti** vzámem R dov., vzẽmi vzemíte; vzél 1.–5., 7.–12., 14.

jemáti se jẽmljem se R nedov., jemljíte se; jemál se > gl. **vzėti se** vzámem se R dov., vzẽmi vzemíte se; vzél se

končáti -ám Fk dov.

1. *končáti*₁ v pomožniški vlogi, kdo/kaj nazadnje naredi kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj): Sam₁ – Nedol/Sam₄'/pSam₆' – (Prisl_k): Sam₁|xPv_d č̄+| + Glag|Fk| + Nedol/Sam₄' / p ∩ Sam₆'|wVs_d abstr.| (+ Prisl_k|yČd|): Končal je predavati, Končala je predavanje, Končala je z likanjem, Končali so žetev (pred mrakom); prim. *zaključiti*, čustv. *zaokrožiti/zaokrožiti*

2. *končáti*₂ v pomožniški vlogi, kdo/kaj na koncu narediti kaj, s čim 'delom/delovanjem/dejavnosti', (kdaj), Sam₁ – Sam₄ – pSam₆' – (Prisl_k): Sam₁|xPv_d č̄+| + Glag|Fk|Mo + Sam₄|yVs_d ž̄-| / p ∩ Sam₆'|wVs_d abstr.| (+ Prisl_k|yČd|): Ciklus oddaj bodo končali z analizo Cankarjeve drame, Uvod je končal z opisom glavnih pojavov, Delo so končali s pesmijo; prim. *zaključiti*

3. *končáti*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj v celoti narediti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č̄+| + Glag|Fk| + Sam₄|yR/Vs_d ž̄-|: Jopico je hitro končala, Končal je nalogo, Kdaj boš končal sliko; prim. *dokončati*

4. *končáti*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj na koncu biti v/na/pri čem/kom / kje, /kako = modifikator/, Sam₁ – pSam₅/Prisl_k – /Prisl_n/: Sam₁|xNd/p č̄+| + Glag|Fk|Mo + p ∩ Sam₅|yRa_d ž̄+/-| / Prisl_k|yMd ž̄-| /+ Prisl_n|yNd|/: Fant je končal pri zdravniku, Prepir so končali na sodišču, Končal je v ječi, Končal je doma, Dekle je /dobro/ končalo; prim. *prestáti*, čustv. *pristáti v/na*

končáti se -ám se Fk dov.

1. *končáti se*₁ v pomožniški vlogi, kdo/kaj nazadnje biti kdaj/kje, kako, Sam₁' – pSam₆/Prisl_{ε/k/n}: Sam₁'|wVs_p abstr.| + Glag|Fk|(E⁺ T E⁻)|Mo + p ∩ Sam₆/Prisl_{ε/k/n}|yČ/M/N_p|: Tekma se je končala pozno, Tekma se je končala neodločeno, Dvoboj se je končal z zmago; prim. *zaključiti se*

2. *končáti se*₂ v posplošenem pomenu, kdo/kaj nazadnje biti kdaj/kje, Sam₁ – Prisl_{ε/k}: Sam₁|xNs/p ž̄-| +

Glag|Fk(E⁺ T E⁻)|Mo + Prisl_{e/k}|yČ/M_p: Tu se travnik konča, Cesta se konča pod hribom; prim. *zaključiti se, néhati se*

kontrolirati -am U nedov. in dov.

1. *kontrolirati*₂₍₃₎ kdo/kaj sistematično pregledovati/nadzorovati koga/kaj (v čem / kje / s čim) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k) – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_k|zS/Vs/Md abstr.^{+/-} ž^{+/-}) /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wN|/: Živila /pogosto in redno/ kontrolirajo (v različnih trgovskih centrih), Promet kontrolirajo (s helikopterji), (V poslovanju z vrednostnimi papirji) ga /stalno/ kontrolirajo, Otroke je /z lahkoto/ kontrolirala; prim. *nadzorovati, pregledovati, prevérjati*

2. *kontrolirati*₂ kdo/kaj odločujoče vplivati na/ skrbeti za koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wNd|/: Ta človek zna kontrolirati svoja čustva, /Popolnoma/ kontrolira položaj, Potrebno ga je /strogo/ kontrolirati; prim. *nadzorovati, obvladovati, vplivati na, skrbéti za*

3. *kontrolirati*₂ kdo/kaj obvladovati koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d/: Sovražnik je /suvereno/ kontroliral vso državo, Ta človek osumljene /odlično/ kontrolira, Njihov kapital /v celoti/ kontrolira uvoz in izvoz; prim. *obvladovati, nadzorovati*

◇ *kontrolirati*₂ kdo/kaj obvladovati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Figura kontrolira polje ◇ *sol. kontrolirati*₂ kdo/kaj preverjati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Kontrolirajo njihovo znanje ◇ *fiz. kontrolirati*₂ kdo/kaj nadzorovati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Kontrolirajo jedrsko reakcijo

koristiti -im R nedov.

1. *koristiti*₂₍₃₎ kaj/kdo dajati komu/čemu (kaj / za kaj 'kako lastnost' / kako), Sam₁ – Sam₃ – (pSam₄/Prisl_n): Sam₁|xPv/Vs_d ž^{+/-} + Glag|De| + Sam₃|yPre_d ž⁺| (+ p ∩ Sam₄|yNa/C_d/Prisl_n): To nikomur ne koristi, Kar enemu koristi, drugemu škoduje, Telesne vaje koristijo (za okrepitev organizma), To ji je (malo) koristilo; prim. *prinášati, vlití*

2. *koristiti*₂ kdo/kaj delati s čim 's kakšno vrednoto', /kako/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/ Nd ž^{+/-} + Glag|De|Mo (+ Sam₃|yPre_d ž⁺) + p ∩ Sam₆|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž⁺| /+ Prisl_n|yNd abstr. ž⁺|: Rad bi (jim) /učinkovito/ koristil s svojim delom; prim. *prispevati*

3. *koristiti*₂₍₃₎ pog. neknoj. kdo/kaj uporabljati kaj / s čim (za kaj), Sam₁ – Sam₄/pSam₆ – (pSam₄): Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|De|(Mo) + Sam₄/pSam₆|yPr/Ra/Vs_d ž⁻| (+ p ∩ Sam₄|yNa/C_d/Prisl_n): (Za prevoz surovin) koristijo železnico, Prostori se že koristijo, Koristijo se z izsledki znanosti, Koristi letni dopust, Popuste koristijo vsi učenci; prim. *izkoriščati*

lastiti si -im si U nedov.

1. *lastiti si*₂ kdo/kaj urejati, obvladovati, upravljati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs/p ž^{+/-} + Glag|P| + Sam₄|yRa_{sp} ž^{+/-}|: Urednik si lasti gradivo in pravico objave, Lasti si brata in ljubico, Firma si lasti monopol nad trgovanjem; prim. *urējati, obvladovati, upravljati, nūditi/nuditi, upoštevati, priznávati, podpirati, vzdrževati*

2. *lastiti si*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj imeti kakšno stanje/lastnost, Sam₁ – Sam₄/Prid_k: Sam₁|xNs/p ž^{+/-} + Glag|P| + Sam₄/Prid_k|wSt/L|: Kraj si lasti ime trga, Pevski zbor si lasti prvo mesto v državi

ločiti in **lóčiti** -im U dov. in nedov.

1. *ločiti*₁ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati koga/kaj od koga/česa, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_2$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag| $M_{so}^+ T M_{so}^-$ |Mo + $Sam_4|yRa_d \check{z}^{+/-}$ + $p \cap Sam_2|zIM/Ra_d \check{z}^{-/+}$: Ločijo meso od kosti, Ločijo rudo od jalovine, Pleve morajo ločiti od zrna, Ločili so bolnike z nalezljivo boleznijo od drugih, Vrste so ločili s presledki, pren. Smrt ga je ločila od najdražjih, Vojna ga je ločila od družine; prim. *dáti od*

2. *ločiti*₃ kdo/kaj lastnostno deliti koga/kaj od koga/česa, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_2$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag|De(L)|Mo + $Sam_4|yRa_d \check{z}^{+/-}$ + $p \cap Sam_2|zIM/Ra_d \check{z}^{-/+}$: Ta lastnost ga loči od drugih sošolcev, Loči ju različna miselnost, Kaj loči človeka in žival, Kritiki so ločili osebo od problema; prim. *delíti, oddvojíti, izdvojíti*

3. *ločiti*₂ kdo/kaj razlikovati med kom/čim /kako/, $Sam_1 - pSam_6 - /Prisl_n/$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag|De(L)|Mo + $p \cap Sam_6|yRa_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ /+ Prisl_n|wN_d/: /Dobro/ loči med pšenico in ječmenom, /Izkušenjsko/ loči med nagajivostjo in hudobnostjo, Nekatera narečja ne ločijo več med padajočo in rastočo intonacijo; prim. *razlikováti*

4. *ločiti*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj imeti koga/kaj, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag|De(L)| + $Sam_4|yVs/Ra_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$: Na stopnji srednješolske kemije ločimo splošno, anorgansko in organsko kemijo, Nekatera narečja ne ločijo več padajoče in rastoče intonacije; prim. *iméti*

5. *ločiti*₂ kdo/kaj videti koga/kaj, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag|S| + $Sam_4|yVs/Ra_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$: Ločil je posamezne ljudi na polju, Komaj je ločil cesto; prim. *vidéti*

6. *ločiti*₂ kdo/kaj deliti koga/kaj od koga/česa, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_2$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag|De(L)| + $Sam_4|yRa_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + $p \cap Sam_2|yRa_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$: Travnik loči potok od ceste, Žice so ločile ujetnike od svobodnega sveta, pren. Dnevi ga ločijo od vrnitve domov; prim. *delíti*

ločiti se in **lóčiti se** -im se U dov. in nedov.

1. *ločiti se*₂ kdo/kaj lastnostno deliti se od koga/česa, $Sam_1 - pSam_2$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag|De(L)|Mo + $p \cap Sam_2|zIM/Ra_d \check{z}^{-/+}$: Tujci se ločijo od domačinov, Virus se ločijo od bakterij; prim. *delíti se, oddvojíti se, izdvojíti se*

2. *ločiti se*₂ kdo/kaj oddaljiti se od koga/česa, $Sam_1 - pSam_2$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag| $M_{so}^+ T M_{so}^-$ |Mo + $Sam_4|yRa_d \check{z}^{+/-}$ + $p \cap Sam_2|zIM/Ra_d \check{z}^{-/+}$: Ločil se je od družbe in domačih, Kolovoz se loči od ceste; prim. *oddvojíti se, izdvojíti se, oddaljíti se*

3. *ločiti se*₁₍₂₎ os. v mn./dv. kdo/kaj raziti se (s kom/čim) /kako/, $Sam_1 - (pSam_6) - /_{kot} Sam_1/Prisl_n/$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag| $M_{so}^+ T M_{so}^-$ | (+ $p \cap Sam_6|yRa_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$) /+ $_{kot} Sam_1/Prisl_n|wN_d/$: Ločili so se /kot prijatelj/, (Z njim) se je /spoznamno/ ločila; prim. *razíti se, poslovíti se, razvézati se*

ločiti se od in **lóčiti se od** -im se od U dov. in nedov.

1. *ločiti se od*₂ kdo/kaj nehati uporabljati koga/kaj, $Sam_1 - pSam_2$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ + Glag|POS⁺ T POS⁻ |Mo + $p \cap Sam_2|yVs/Ra_d$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$: Ločil se je od svojega klobuka, Otrok se je ločil od dude, Teško se je ločil od kajenja; prim. *ne uporabljati, ne uživati*

lotiti se in **lótiti se** -im se

1. *lotiti se*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj začeti kaj 'delo/delovanje/dejavnost' /kako/, $Sam_1 - Nedol/Sam_2 - /pSam_6/Prisl_n/$: $Sam_1|xPv_d \check{c}^+$ + Glag|Fz| + Nedol/Sam₂|yVs/Ra_d abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ /+ $pSam_6/Prisl_n|wN_d/$: Tega dela se je /komaj/ lotil, Popravljanja/Popravljati se ni /pravilno/ lotil // izpust., v posplošenem

pomenu, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_2 - /p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n/$: /Z odporom/ se je lotil knjige, Zgodaj se je /z veseljem/ lotil vrta, Lotili so se krompirja; prim. *začēti*

2. *lotiti se*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj začēti obdelovati koga/kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_2 - /p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n/$: $\text{Sam}_1|xPv_d \check{c}^+| + \text{Glag}|Fz| + \text{Sam}_2|yPr/Ra_d \check{z}^+| /+ p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n|wN_d|$: Lotil se jih je /s pestmi/, V časopisu so se ga lotili /z žaljivkami/, pog. knj., čustv. Lotila se je staršev /s prošnjami/; prim. *napāsti, zaprositi*

3. *lotiti se*₂ nav. 3. os., v oslabljenem pomenu kaj 'proces/stanje/lastnost' pojaviti se kot sestavina koga/česa /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_2 - /p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n/$: $\text{Sam}_1|xPv_d \text{abstr.}^+ \check{z}^+| + \text{Glag}|Fz| + \text{Sam}_2|yPr/Ra_d \check{z}^+| /+ p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n|wN_d|$: Lotila se ga bolezen, Jabolk se je lotila gniloba, Lotila se jih je nepremagljiva želja

mānjcati -am $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov.

1. *mānjcati*₁₍₂₎ kdo/kaj ne biti navzoč (v/na čem /kje, od-do česa /sredi česa / med čim / od-do kdaj /kdaj), $\text{Sam}_1 - (p\text{Sam}_{2,5,6}/\text{Prisl}_{k/e})$: $\text{Sam}_1|xNs/p \check{z}^+| + \text{Glag}|E^-| (+ p \cap \text{Sam}_{2,5,6}/\text{Prisl}_{e/k} |yM/\check{C}/IM/IC/CM/C\check{C}/Ra_{s/p} \check{z}^+|)$: Manjka (na sestanku / pri pouku), Letos ni manjkal (na nobeni tekmi), En zob mi manjka, (V ograji) manjkata dve letvi, (V statutu) manjkata določili o volitvah; prim. *ne biti*

2. *mānjcati*₁₍₂₎ nav. 3. os. koga/česa (komu/čemu) ne biti v zadostni količini, $\text{Sam}_2 - (\text{Sam}_3)$: $\text{Sam}_1|xNs/p \check{z}^+| + \text{Glag}|E^-| (+ \text{Sam}_3|yRa_{s/p} \check{z}^+|)$: Zmeraj (mu) manjka denarja, Kruha (jim) ne manjka, Prostora (mu) manjka, Manjka (mu) moči; prim. *ne imēti*

3. *mānjcati*₁₍₂₎ nav. 3. os. kdo/kaj (komu/čemu) ne biti dostopen, dosegljiv, $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3)$: $\text{Sam}_1|xNs/p \check{z}^+| \text{abstr.}^+| + \text{Glag}|E^-| (+ \text{Sam}_3|yRa_{s/p} \check{z}^+|)$: Manjka (mu) dobra vzgoja, Zdravje (mu) manjka, Manjka človek, ki bi pokazal pot iz zagate, Manjka (mu) družba; prim. *ne imēti, ne razpolāgati*

mānjcati do -am do $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov.

1. *mānjcati do*₂ kaj/koliko biti potrebno do polne mere, do določene meje, $\text{Sam}_1/\text{Prid}_{kol} \text{Sam}_2/\text{Prisl}_{kol} - p\text{Sam}_2$: $\text{Sam}_1/\text{Prid}_{kol} \text{Sam}_2/\text{Prisl}_{kol} |xN/Kol_{s/p} \check{z}^+ \text{abstr.}| + \text{Glag}|E^-| \text{Mo} + p \cap \text{Sam}_2|yRa_{s/p} \check{z}^+|$: Do roba manjka še dva centimetra, Do svitanja manjka še pet ur, Pet minut manjka do dvanajstih, Še veliko mu manjka do tega // brezov., v oslabljenem pomenu možnost uresničiti kaj/koliko, - (p) $\text{Sam}_{1,4}/\text{Prisl}_{kol}$: $\text{Glag}_{3,os} |St|(\text{Mo}) + (p)\text{Sam}_{1,4}/\text{Prisl}_{kol} |wN/Kol_s|$: Za las je manjkalo, da nisem umrl, Malo je manjkalo, pa bi padel; prim. *ostājati*

mānjcati se -am se $S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}$ nedov.

1. *mānjcati se*₁ nav. 3. os., čustv. koga/česa biti v veliki količini, $\text{Sam}_2 -$: $\text{Sam}_2|wNs \check{z}^+| + \text{Glag}_{3,os} |St|(\text{Mo})$: Manjka se deklet/fantov, Manjka se dela, Nadlog se ni manjkalo; prim. *kopičiti se, čustv. mrgolēti*

mārati -am $S_D(N)$ nedov., nav. z nikalnico

1. *mārati*₂ kdo/kaj izražati voljo/željo, da sam ali kdo drug uresniči kaj ali ne uresniči česa, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_{2/4}/\text{Nedol}/S$: $\text{Sam}_1|xNd \check{z}^+| + \text{Glag}|N| + \text{Sam}_{2/4}/\text{Nedol}/S|yVs_d|$: Ne bi maral biti gospodar v tej hiši, Danes ne mara jesti, Nasledniki jih niso marali posnemati, Ni maral, da se toliko govori o tem, Ne mara ga v svoji hiši, izpust. Nikoli ni maral k njej, Ne mara na delo, Danes ne mara v šolo; prim. *hotēti, želēti*

2. *mārati*₁ nav. čustv. kdo/kaj povzročiti, da česa kljub zelenosti ni, $\text{Sam}_1 - \text{Nedol}$: $\text{Sam}_1|xNd \check{z}^+| + \text{Glag}|N| + \text{Nedol}|yVs_d|$: Otrok se ne mara prebuditi, Mokra drva ne marajo goreti; prim. *želēti si*

3. *mārati*₂ nav. čustv. kdo/kaj ne biti pripravljen sprejeti koga/česa, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_2$: $\text{Sam}_1|xNd \check{z}^+| + \text{Glag}|N| +$

Sam₂|yVs_d]: Ne maram tvojega plačila, Od njega ne mara sočutja, Vse je ponujal nazaj, pa niso marali nič vzeti; prim. *hotéti, želéti*

4. *márati*₂ nav. čustv. kdo/kaj ne čuti naklonjenosti do koga/česa, Sam₁ – Sam₂: Sam₁|xNd ž⁺ + Glag|N| + Sam₂|yVs_d]: Tega človeka ne mara, Janez in Tone se ne marata, Ne mara čemernih ljudi, Nikoli ga ni marala, Drugega dela ne mara, Ne mara glasbe, Ne mara praznega govorjenja, Ni maral mlečnih jedi; prim. *meníti/méniti se*

márati za -am za S_D(N) nedov.

1. *márati za*₂ z nikalnico, čustv. kdo/kaj ne zanimati se, ne meniti se za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNd ž⁺ + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_d]: Nobeden ni maral za njegove ideje, Ne mara za njegove lepe besede, Ne mara za vreme; prim. *meníti/méniti se za, zmeníti/zméniti se za*

2. *márati za*₂ čustv. kdo/kaj izražati popolno nezanimanje za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNd ž⁺ + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_d]: Maram za vse to kot lanski sneg, Mara zanj; prim. *meníti/méniti se za, zmeníti/zméniti se za*

meníti in **méniti** -im M nedov.

1. *meníti*₂ kdo/kaj imeti kaj 'povedano' glede na svoje vedenje, osebni odnos za resnično, Sam₁ – S: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M| + S|yVs_d]: Menijo, da je bila stavba zgrajena v desetem stoletju, Menila sva, da bova kmalu na cilju, Strokovnjaki menijo, da to ni bila samo nesreča, menim, da bo deževalo, čustv. Časopis meni, da se bodo razmere uredile; prim. *misliti, sodíti/sódití, presójati, ugotávljati*

2. *meníti*₂ kdo/kaj imeti namen, nameravati delati, Sam₁ – Nedol: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M| + Nedol|yNa_d]: Menil sem iti tja, Menil ga je pohvaliti, Nisem te menil prizadeti, Še dolgo menim ostati med vami, izpust. S tem nisem menil nič hudega; prim. *misliti, namerávati*

3. *meníti*₂ kdo/kaj točno, konkretno določati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M| + Sam₄|yRa_d]: Koga menite, Očeta menim, ne tebe, Kaj meniš, bi se dalo urediti; prim. *misliti*

4. *meníti*₂ v zvezi z ali, kaj kdo/kaj izražati kaj 'začudenje, nejevoljo, podkrepitev', Sam₁ – pSam₅/S: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M|Mo + p ∩ Sam₅/S|yRa_d]: Kaj meniš o vsem skupaj, Ali/Kaj meniš, da kradem, Kaj meniš, da tega nisem vedel, Kaj menite, da tega ne bo pozabil; prim. *misliti*

5. *meníti*₂ dov. kdo/kaj reči kaj, Sam₁ – S: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M| + S|yVs_d]: Oče meni, da to ni prav; prim. *práviti, presójati, ocenjeváti*

meníti se in **méniti se** -im se G nedov.

1. *meníti se*₂ os. v mn./dv., pog. knj. kdo/kaj izmenjavati misli (s kom) o kom/čem /kako/, Sam₁ – (pSam₆) – Sam₄ / pSam₅ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|R|Mo (+ p ∩ Sam₆|yRa_d) + Sam₄ / p ∩ Sam₃|zVs_d ž⁻⁺ /+ Prisl_n|zNd|/: Le kaj so se menili, Menijo se o vsakdanjih stvareh, Z njim se noče meniti o tem, Menili so se /slovensko/; prim. *pogovárjati se*

meníti se za in **méniti se za** -im se za M nedov., nav. z nikalnico

1. *meníti se za*₂ kdo/kaj imeti, kazati željo, pripravljenost, skrb za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M|Mo + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_d ž⁻⁺]: Nihče se ne meni za njegove ideje, Za kupčije se več ne meni, čustv. Za ženske se ni nikoli preveč menil, Še za lastne otroke se ne meni, Za grobove se ne meni; prim. *zanimáti se za, skrbéti za, čustv. márati za*

2. *meníti se za*₂ kdo/kaj imeti odnos, odziv, čutenje za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M|Mo + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_d ž⁻⁺]: Ni se menil za njene besede, Ni se menil za nevarnosti, okoliščine, Ne meni se za trpljenje ljudi; prim. *zmeníti/zméniti se za, čustv. márati za*

ménjati tudi menjáti -am S_{L/S} dov.

1. *ménjati*₃₍₄₎ kdo/kaj napraviti dati (komu) kaj za kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})|Mo (+ Sam₃|yPr_d ž⁺|) + Sam₄|zPr_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zRa/Cd ž⁻|: Menjali so (jim) kruh za cigarete, Menjali so (si) večje stanovanje za manjše s centralno kurjavo, *pre*n. Poštenja niso hoteli menjati za premoženje

2. *ménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj spremeniti kaj (za/v kaj) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁺| (+ p ∩ Sam₄|zRa/Cd ž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|/: Tolarje je /slabo/ menjal (za marke), Dinarje so /preventivno/ menjali (v dolarje)

3. *ménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj na novo dati kaj (pri/v čem), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁺| (+ p ∩ Sam₃|zRa/Md ž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|/: (Pri avtu) je menjal prebito izpušno cev, Električar je menjal električno napeljavo (v hiši)

4. *ménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj na novo postaviti koga/kaj (v/na čem), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₃) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁺| (+ p ∩ Sam₃|zRa/Md ž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|/: Trener je (v ekipi) menjal oba slabša igralca, (Na teniški tekmi) so /večkrat/ menjali mrežico

5. *ménjati*₂ kdo/kaj na novo dobiti kaj, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/ko}/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁺| /+ Prisl_{n/ko}|wN/Kol|/: Živali /večkrat/ menjajo dlako, Med vožnjo je /večkrat/ menjal luči

6. *ménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj napraviti, da preide kaj (na/za/v kaj /koliko česa), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prid_{ko}Sam₂): Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁺| (+ p ∩ Sam₄/Prid_{ko}Sam₂|zRa/Č/Md ž⁻|) Menjali so stanovanje (za nekaj mesecev), Menjal je stanovanje (za garsonjero), *pre*n. Menjal je temo (na drugo raven); *prim. določiti/določiti, razdeliti, razporediti*

7. *ménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj spremeniti koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| /+ pSam₆/Prisl_n|wNd|/: Človek /z delom/ menja naravo in sebe, Ladja je menjala smer, Veter se lahko /hitro/ menja

◇ *avt. ménjati*₂ kdo na novo postavi drugačen položaj zobnikov, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁻|: Menjal je prestavo ◇ *med. ménjati*₂ kdo spremeniti glas, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁻|: V puberteti je menjal glas ◇

*jezikosl. ménjati*₂ kdo na novo postavi kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁻|: Menjal je končnice pri glagolu ◇ *šah. ménjati*₂ kdo zamenjati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁻|: Šahista sta menjala trdnjavi ◇ *voj.*

*ménjati*₂ kdo naprej premakniti zapovrstvo isto nogo, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_d ž⁻|: Vojaki so menjali korak

ménjati se tudi menjáti se -am se S_{L/S} dov.

1. *ménjati se*₁ kdo/kaj zamenjati se /kako/, Sam₁ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| /+ Prisl_n|wNd|/: V podjetju se slabi delavci /hitro/ menjajo, Straža se menja vsaki dve uri

ménjati z/s tudi menjáti z/s -am z/s S_{L/S} dov.

1. *ménjati z/s*₃ kdo/kaj zamenjati kaj s čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zRa/Vs_d ž⁻| /+ Prisl_n|wNd|/: Izrabljene dele so menjali z drugimi

2. *ménjati z/s*₃ kdo/kaj zamenjati kaj s kom, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zRa_d ž⁻| /+ Prisl_n|wNd|/: S prijateljem sta /sporazumno/ menjala delovni mesti, S sošolcem sta si menjala dekleta, Z znanko si je menjala zgoščenke

mériti -im R nedov.

1. *mériti*₃ kdo/kaj določati kaj na kaj /v/po čem / s čim /kako/, Sam₁ – Sam₄/S – pSam₄₋₆ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄/S|yPr/Ra/Vs_d abstr.| + p ∩ Sam₄₋₆|zN_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Dolžino asfalta so merili v metrih, Razdaljo med poslopjema so merili s palico, Maščobnost mleka so /skrbno/ merili s posebno pripravo // kdo/kaj ocenjevati, vrednotiti kaj s čim /kako/, Sam₁ – Sam₄/S – pSam₄₋₆ – /Prisl_n = modifikator/: Ljubezen /varljivo/ meri po besedah, Svoje delo in uspehe /ciljno/ meri z izdanimi knjigami, Njeno lepoto / zavistno/ merijo z očmi

2. *mériti*₂ kdo/kaj imeti, držati koliko / koliko česa / kaj, Sam₁ – Prisl_{kol}/Prid_{kol} Sam₂: Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|St| + Prisl_{kol}/Prid_{kol} Sam₂|yKol/Vs_s abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Moški meri meter osemdeset, Sod meri tristo litrov, Soba meri tri metre v dolžino in dva v širino, Zrno merijo na memike / v mernikih; prim. *vsebovati*, *obségati*

3. *mériti*₂ čustv. kdo/kaj gledati koga/kaj /od-do česa / s čim / kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam_{2,6}/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|S| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr.| /+ pSam_{2,6}/Prisl_n|zNd|/: Tujca so merili /od nog do glave/, Merila jih je /z materinsko ljubeznijo/

4. *mériti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj usmeriti proti komu/čemu / v/na/skozi koga/kaj / na/v/po kom/čem / kam/kod, Sam₁ – pSam₃₋₅ / Prisl_k – /Prisl_n /: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De(CM)|Mo + p ∩ Sam₃₋₅ / Prisl_k|zC/CMd ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: S puško /slabo/ meri, Meril mu je v glavo, namesto v drevo, /Zelo očitno/ meri navzgor, /Načrtno/ so merili na demonstrante // pren. Sam₁ – pSam₃₋₅: S tem vprašanjem meri na domače razmere, Ekipa meri na najvišje lovorike

5. *mériti*₂ čustv., v oslabljenem pomenu kdo/kaj izražati kaj s čim /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆' – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄/S|yPr/Ra/Vs_d abstr.| + p ∩ Sam₆'|zVs/L/ N_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Sobo je meril z odločnimi koraki, Hrib so merili s počano hojo, Pomembnost dogodka so /pomenljivo/ merili s povednimi kretnjami

mériti na -im na R nedov.

1. *mériti na*₂ kaj nanašati se na koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Besede in očitki nasploh merijo nanj, Vsi ukrepi merijo na utrditev gospodarstva

mériti se z/s -im se z/s R nedov.

1. *mériti se z/s*₂ kdo/kaj primerjati se s kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yPr/Ra/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Izdelek se meri z najboljšimi na svetu, V znanju se lahko meri z vsakim sošolcem

minévati -am NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. **miníti** mínem NT_{Dg/Pr} dov.**miníti** mínem NT_{Dg/Pr} dov., miníli

1. *miníti*₁ kaj časovno odmakniti se, Sam₁ –: Sam₁|xNs/p ž⁻| + Glag_{Fk}|E⁻|: Od takrat sta minili dve leti, Polnoč je že minila, čustv. Večer mu je minil, da sam ni vedel kdaj; prim. *končati se*

2. *miníti*₁ kaj prenehati obstajati, Sam₁ –: Sam₁|xNs/p ž⁻| + Glag_{Fk}|E⁻|: Noč bo minila, Vojna je minila, Bolečina bo kmalu minila, To bo minilo samo od sebe; prim. *prenehati*

3. *miníti*₁ nav. 3. os. v oslabljenem pomenu, kaj 'stanje' prenehati, Sam₁' –: Sam₁'|xNs abstr.| + Glag_{Fk}|E⁻|: Jeza, slaba volja ga je minila, Zaspanost jo je v hipu minila // brezos., čustv. Sam₁'|aNs abstr.| + Glag_{Fk}|E⁻|: Jih bo že minilo; prim. *odnéhati*, *popustiti*

misliti -im M nedov.

1. *misliti*₁ kdo/kaj biti dejaven v zavesti, Sam₁ –: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|: Dolgo ni mogel misliti, Ne more urejeno misliti, Misli še vedno v domačem jeziku, čustv. Mislil je in mislil, vendar ni našel prave rešitve

2. *misliti*₂ kdo/kaj imeti kaj 'povedano' glede na svoje vedenje, osebni odnos za resnično, Sam₁ – S: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M| + S|yVs_d|: Mislila sta, da bosta kmalu na cilju, Misli, da ga bi morali bolje plačati; prim. *meniti/méniti*

3. *misliti*₂ kdo/kaj pozitivno, negativno meniti o kom/čem, Sam₁ – pSam₅ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|Mo + p ∩ Sam₅|yRa_d ž^{+/-}| /+Prisl_n|wN|/: /Slabo/ mislijo o njem, Večina misli o tem /drugače/ // kdo/kaj pozitivno, negativno meniti kot kdo/kaj, Sam₁ – kotSam₁: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|Mo + Sam₁|yRad ž^{+/-}|: Tudi on misli kot vsi; prim. *meniti/méniti*

4. *misliti*₂ kdo/kaj izraža kaj 'namero, pojasnilo', Sam₁ – Nedol/S: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M| + Nedol/S|yVs_d|: a) namero, Sam₁ – Nedol/S: Mislil je govoriti z njim, Misli kupiti to blago, Mislil je, da pride, izpust. V Nemčijo je mislil z letalom, b) pojasnilo, Sam₁ – Nedol/S: Ni ga mislil prizadeti, izpust. Nič slabega ni mislil; prim. *namerávati*

5. *misliti*₂ v zvezi z reči kdo/kaj natančneje uvajati kaj, hoteti reči kaj 'določitev povedanega / povzetek povedanega', Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M| + Sam₄/S|yVs_d|: Potreben je, mislim reči denar, Mislim reči, da nimate prav, izpust. Koliko stanejo, mislim razglednice, Mislim le, da nimate prav; prim. *rěči*

6. *misliti*₂ kdo/kaj točno, konkretno določati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Očeta mislim, ne tebe, Saj vedo, kaj misli s kretnjjo; prim. *hotěti*

7. *misliti*₂ v zvezi z ali, kaj kdo/kaj izražati kaj 'začudenje/nejevoljo, podkrepitev', Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M| + Sam₄/S|yVs_d|: a) začudenje/nejevoljo, Sam₁ – Sam₄/S: Misliš, da tega ne vem, Seveda pride, kaj pa misliš, b) podkrepitev, Sam₁ – Sam₄/S: To je uspeh, kaj misliš, Ne misli, da te še mara; prim. *úpati*

misliti na -im na M nedov.

1. *misliti na*₂ kdo/kaj izražati usmerjenost na koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|Mo + p ∩ Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Mislil je na bolečine, Skušali so misliti na kaj drugega

misliti si -im si M nedov.

1. *misliti si*₂ kdo/kaj predstavljati/zamišljati si koga/kaj 'podkrepitev, pritrđitev', Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M| + Sam₄/S|yVs_d ž^{+/-}|: Mislil si je človeka manjše postave, Teško si je mislil kaj hujšega, Misli, da je nenadomestljiv, čustv. Lahko si mislijo, da ga je prizadelo; prim. *predstávljati si, zamišljati si*

môči mórem S_{T/D}(N) nedov., mógel, môgla, nav. z nikalnico, v pomožniški vlogi

1. *môči*₁ kdo/kaj nima sposobnosti uresničiti kaj, Sam₁ – Nedol: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_d abstr.|: Ne more gibati z roko, Tega ne more dojeti/razumeti, Ni si mogel misliti večje sreče, Ta človek ne more molčati, Veliko ne more dati od hiše

2. *môči*₁ kdo/kaj ima sposobnost, nima sposobnosti uresničiti kaj zaradi okoliščin, Sam₁ – Nedol – pSam₂!: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_d abstr.| + p ∩ Sam₂!|wVz_d|: Ne more igrati košarke zaradi poškodb, Ne morejo ga pustiti samega zaradi bolezni, Zaradi poplav ne morejo na delo

3. *môči*₁ kdo/kaj izraža kaj 'razpoloženje, odnos', Sam₁ – Nedol – Sam₂!: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|N| +

Nedol|wVs_d abstr.| + Sam₂'|wRa_d|: Ni mogel gledati njene zadrege, Ne more poslušati te glasbe, Ne more ga videti, izpust. Tujcev ni mogel, Ta dva človeka se ne moreta

4. *môči*₁ kdo/kaj izraža domnevo, verjenost obstajanja, dogajanja, Sam₁ – Nedol – Povdk/Prisl_{k/ε/kol}' : Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_{s/p} abstr.| + Povdk/Prisl_{k/ε/kol}'|wSt/L/Kol|: To bi moglo biti res, Mogla bi biti stara petnajst let, Jutri bi mogel biti dež, Kje mora biti ta človek

5. *môči*₁ izpust. kdo/kaj izraža zanikanje odgovornosti, krivde za kaj, Sam₁ – pSam₄/'S': Sam₁|xNp/d ž^{+/-}| + Glag|N| + p ∩ Sam₄/'S'|wRa_{p/d}|: Ne morem za to, da nerazločno govorim, Kaj morem jaz, če so naju spodili

6. *môči*₁ izpust. kdo/kaj izraža sposobnost uresničiti dejanje, Sam₁ – pSam₂₋₄/'Prisl_k' : Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|N| + p ∩ Sam₂₋₄/' / Prisl_k'|wM/IM/CM|: Ni mogel do nje, Ni mogel prej z doma, Ne more v hribe, Ne morem stran, Ni mogel do besede

7. *môči*₁ izpust. kdo/kaj izraža možnost komu/čemu kaj narediti, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄': Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|N| + Sam₃|Ra_d ž⁺| + Sam₄'|wVs_d|: Nihče ji nič ne more, Kdo ti kaj more, Nič ne morete taki ljubezni

móрати -am S_{TD}(N) nedov., v pomožniški vlogi

1. *móрати*₁ kdo/kaj izražati/imeti nujnost uresničiti kaj 'dejanje' zaradi okoliščin, potrebe/dolžnosti, zahtev, Sam₁ – Nedol – pSam_{2,4,5}/' / Prisl_{k/ε}' : Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_d abstr.| + p ∩ Sam_{2,4,5}/' / Prisl_{k/ε}'|wM/Č|: Na starost je moral beračiti, Krivec se mora zagovarjati pred sodiščem, Delavec mora dobiti izdatno hrano, Tega človeka moram še danes najti, Moram jih videti, Ob štirih moram biti tukaj, Danes moram odpotovati // izpust., Sam₁ – pSam_{2,4,5}/' / Prisl_{k/ε}' : Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|N| + p ∩ Sam_{2,4,5}/' / Prisl_{k/ε}'|wM/Č|: Moral je od doma, Na naslednji postaji mora z vlaka, Moral je v bolnico, Čimprej mora stran, Ta resnica mora na dan

2. *móрати*₁ kdo/kaj nujno/potrebno biti kakšen/kako, Sam₁ – Nedol – Povdk/Prisl_n' : Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_s abstr.| + Povdk/Prisl_n'|wSt/L|: Zavora mora biti dobra, Blago bi moralo biti drugačno, Človek mora biti pošten, Za tako dejanje nas mora biti več, Mora biti srečen, Moramo si biti na jasnem

3. *móрати*₁ kdo/kaj imeti obveznost kaj/za kaj, Sam₁ – Nedol – (p)Sam₄': Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_s abstr.| + (p) ∩ Sam₄'|wRa_s|: Morajo paziti na svoje zdravje, V podjetjih morajo imeti za to posebno službo, Za to delo moram imeti poseben les

4. *móрати*₁ kdo/kaj biti z verjetnostjo obravnavan kot kaj/kakšen, Sam₁ – Nedol – Povdk/Prisl_{n/kol}' : Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_s abstr.| + Povdk/Prisl_{n/kol}'|wSt/L/Kol|: Ta človek mora biti zelo dober, Ta mora biti velik lump, tepec, To mora biti pomota, Profesor mora biti bolan, Mora biti pijan, Kako srečen mora biti ta človek, Mora imeti okoli petdeset let

5. *móрати*₁ kdo/kaj biti verjetno na/v/pri čem / kje, Sam₁ – Nedol – pSam₅/' / Prisl_k' : Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_s abstr.| + p ∩ Sam₅/' / Prisl_k'|wMs|: Keltske utrdbe so morale stati na tem hribu, Tu so nekoč morala stati mestna vrata

6. *móрати*₁ čustv. kdo/kaj biti verjetno na/v/pri čem / kje, Sam₁ – Nedol – Povdk/Sam₄/' / Prisl_{k/ε}' : Sam₁|xNs/Vd ž^{+/-}| + Glag|N| + Nedol|wVs_{s/d} abstr.| + Povdk/Sam₄/' / Prisl_{k/ε}'|wSt/L/M/Č_{s/d}|: Povsod mora biti zadnji, Pa ravno sedaj si moral priti, Komu se mora plačati članarina

načėti -čnēm S_L dov., načél

1. *načėti*₂ kdo/kaj količinsko spremeniti kaj, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|xPv_d č⁺| + Glag|Fz| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|yVs/Pr_d ž^{+/-}|: Načeli so hlebec sira, Načel je prihranke; prim. *spremeniti*

2. *načéti*₂ kdo/kaj spremeniti na slabše kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|Fz| + Sam₄|yVs/Pr_d abstr.^{+/-}ž⁻|: Orodje je načela rja, Voda in mraz sta načela zid; prim. *spremeniti*

3. *načéti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj začeti kaj 'delo/delovanje/dejavnost', Sam₁ – Nedol/Sam₄⁺: Sam₁|xPv_dč⁺| + Glag|Fz| + Nedol/Sam₄⁺|wVs_d abstr.]: Načel je pogovor s sopotnikom, Načeli so vprašanje razorožitve; prim. *začéti*

nadaljeváti -újem T_{De/Dg/Pr} nedov., v posplošenem pomenu

1. *nadaljeváti*₂ kdo/kaj delati kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' dalje, Sam₁ – Sam₄/pSam₆: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|F|(Mo) + Sam₄/p ∩ Sam₆|wVs_d abstr.]: Nadaljeval je delo, Potovanje so nadaljevali drugi dan, Obrt je nadaljeval sin, Nadaljevali so z raziskovanjem, Ta smer nadaljuje romantiko; prim. *razvijati*, pren. *dograjeváti*

nadaljeváti se -újem se NT_{Dg/Pr} nedov., v posplošenem pomenu

1. *nadaljeváti se*₁ kdo/kaj biti, obstajati dalje, Sam₁ –: Sam₁|xNs/pž⁻| + Glag|E_F⁺|: Sezona se nadaljuje, Propadanje gospodarstva se nadaljuje, Lepo vreme se nadaljuje

2. *nadaljeváti se*₂ kaj biti, obstajati v/na/pri čem / kje / kdaj dalje, Sam₁ – pSam₅ / Prisl_{k/c}: Sam₁|xNs/pž⁻| + Glag|E_F⁺|Mo + p ∩ Sam₅|yM/Ra_{s/p}ž^{+/-}| / Prisl_{k/c}|yM/Č_{s/p}]: Roman se nadaljuje v reviji, Tečaj se nadaljuje jutri, Natečaj se nadaljuje na oglasni deski jutri

nadaljeváti z/s -újem z/s T_{De/Dg/Pr} nedov., v posplošenem pomenu

1. *nadaljeváti z/s*₂ kdo/kaj vključiti se s čim 'delom/delovanjem/dejavnostjo', Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xVdž^{+/-}| + Glag|F|Mo + pSam₆|wVs_d abstr.]: Začeli so s šalami, nadaljevali s prepirom in končali s pretopom; prim. *vztrájati z/s*

nadomestíti -ím tudi nadoméstiti -im Sp_{L/S} dov.

1. *nadomestíti*₂₍₃₎ kdo/kaj zamenjati (komu/čemu) koga/kaj (pri kom/čem), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₅): Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|De (M_{so}^{-/+} T M_{so}^{+/-})| (+ Sam₃|yPre_dž^{+/-}|) + Sam₄|zPr/Ra_dž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅|zRa/Md abstr. ^{+/-}ž⁻|): (Pri tem delu) stroj ne more nadomestiti človeka, Nadomestila bo obolelo delavko, Noben režim (jim) ne more nadomestiti osebnih izgub, (V filmu) skuša slika nadomestiti besedilo, (V družini) (jim) je teta nadomestila mater, Dve deski sta (mu) nadomestili posteljo, (Pri avtu) je nadomestil prebito izpušno cev

2. *nadomestíti*₂₍₃₎ kdo/kaj ponovno dati (komu/čemu) kaj (pri/v čem) /kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₅) – /pSam₆/Prisl_n: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (M_{so}^{-/+} T M_{so}^{+/-})| + (Sam₃|yRa_dž^{+/-}|) + Sam₄|yPr_dž⁺| (+ p ∩ Sam₅|zRa/Mdž⁻|) /+ pSam₆/Prisl_n|wNd|: /S transfuzijami so (bolniku) nadomestili kri, (V blagajni) so /hitro/ nadomestili primanjkljaj, (Pri avtu) je nadomestil odbito izpušno cev

nadomestíti z/s -ím z/s tudi nadoméstiti z/s -im z/s Sp_{L/S} dov.

1. *nadomestíti z/s*₃ kdo/kaj zamenjati koga/kaj s kom/čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – /Prisl_n: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|De (M_{so}^{-/+} T M_{so}^{+/-})|Mo + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zRa/Vs_dž^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd|: Najprej so človeka /poskusno/ nadomestili s strojem, Izrabljene dele so nadomestili z drugimi, Koso je nadomestil s kosilnico, Poškodovanega igralca so /kratkoročno/ nadomestili z novincem

nadoméščati -am Sp_{L/S} nedov. > gl. **nadomestíti** -ím tudi nadoméstiti -im Sp_{L/S} dov.

nadoměščati z/s -am z/s Sp_{L/S} nedov. > gl. **nadomestíti z/s -ím z/s** tudi nadomestiti z/s -im z/s Sp_{L/S} dov.

nadzorováti -újem U nedov.

1. *nadzorováti*₂₍₃₎ kdo/kaj sistematično pregledovati koga/kaj (v čem / kje / s čim) /s čim / kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k) – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Ra_d abstr.^{+/-}ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_k|zS/Vs/Md abstr.^{+/-}ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wN|/: Živila /pogosto in redno/ nazorujejo (v različnih trgovskih centrih), Promet nadzorujejo (s helikopterji), (V poslovanju z vrednostnimi papirji) ga /stalno/ nadzorujejo, Otroke je /z lahkoto/ nadzorovala; prim. *kontrolirati, pregledováti*

2. *nadzorováti*₂ kdo/kaj odločujoče vplivati na/ skrbeti za koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wNd|/: Ta človek zna nadzorovati svoja čustva, /Popolnoma/ nadzoruje položaj, Potrebno ga je /strogo/ nadzorovati; prim. *obvladováti, vplivati na, skrběti za*

3. *nadzorováti*₂ kdo/kaj obvladovati koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-}ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wN/Ko_u|/: Sovražnik je /suvereno/ nadzoroval vso državo, Ta človek osumljene /odlično/ nadzoruje, Njihov kapital /v celoti/ nadzoruje uvoz in izvoz; prim. *obvladováti, kontrolirati*

nahájati se -am se NT Dg/Pr nedov.

1. *nahájati se*₂ publ. kdo/kaj biti sredi česa / v/na čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, Sam₁ – pSam_{2,5,6}/Prisl_k: Sam₁|xNs/pž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{2,5,6}|yM/Ra_{s/p}ž^{+/-}| /Prisl_k/: V knjigi se nahajajo napake, V gorah se nahaja sneg, Predsednik se nahaja v pisarni, Nahaj se pred odločilnim obdobjem; prim. *státi (stojím), seděti, ležáti, sloněti, visěti, tičáti*

nájti nájdem R(P) dov., nášel

1. *nájti*₂₍₃₎ kdo/kaj premikajoč se nepričakovano videti koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdogž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog}ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog}ž^{+/-}): (V leksikonu) je našel napake, (V gostilni) je našla moža z neko mladenko; prim. *dobíti, odkriti, zalotíti, zasáčiti*

2. *nájti*₂₍₃₎ kdo/kaj premikajoč se načrtno dobiti koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdogž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog}ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog}ž^{+/-}): (Na cesti) je našel izgubljeno stvar, Hišni ključ je nazadnje našel (v žepu), Pes je (na vlak) našel sled, Našli so prehod (čez gorovje), izpust. Popotnik sam najde domov; prim. *dobíti, odkriti, izsledíti*

3. *nájti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj uspešno dobiti, ugotoviti koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdogž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog}ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog}ž^{+/-}): (V mestu) je našla delo in stanovanje, (V visokem snegu) divjad ne najde hrane, čustiv. (V zavodu) si je našla moža, Našel je primerne ljudi, pren. (Nikjer) ni našel pravice, (Pri raziskavah) je našel metodo in končno formulo, (V proučevanju) je našel zakonitosti, (Na obrazih) je našel odgovor; prim. *dobíti, odkriti, izsledíti, ugotovíti, dognáti*

4. *nájti*₂₍₃₎ kdo/kaj odkriti, poiskati koga/kaj (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdogž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog}ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog}ž^{+/-}): Rdeči križ ji je našel sina, Ljudje so sami našli požigalca, Pobeglega voznika so našli (v

gozdu), (Na trgu) je našel iskanega znanca, (Pri pregledu) so našli raka na dvanajsterniku; prim. *odkriti, izslediti, poiskati*

5. *nájti*₃ nav. 1./2. os., v posplošnem pomenu kdo/kaj imeti/dobiti koga/kaj v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa/Pr/Vs_{dog} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog} ž^{+/-}|: To rastlino najdemo tudi v naših krajih, V članku najdemo nekatere neresnične trditve, Metlo najdete za vrati, Najdeš ga doma; prim. *dobiti, izslediti*

6. *nájti*₂ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj imeti/dobiti koga/kaj v/na/pri/ob kom/čem / pred/za/med kom/čim / kje, Sam₁ – Sam₄' – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xNdog ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄'|wVs_{dog} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog} ž^{+/-}|: Pri njem je našel sočutje, Predlog zakona ni našel odobravanja med poslanci, Članek je našel odmev pri bralcih, Pesnik je našel mesto v reprezentativni izdaji

nájti se najdemo se R(P) dov., našel se

1. *nájti se*₂₍₃₎ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj spoznati se (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|xRa_{dog} ž⁺| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|yM/Ra_{dog} ž^{+/-}|): (V srednji šoli) se je našel in spoznal, kaj hoče, Avtor se je našel šele (v svoji zadnji knjigi); prim. *spoznati se*

2. *nájti se*₂₍₃₎ nav. v mn. kdo/kaj dobiti se (v/na/pri/ob kom/čem / pred/za kom/čim / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|xRa_{dog} ž⁺| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM/Ra_{dog} ž^{+/-}|): Najdemo se (pred kinom), Popoldne smo se vsi našli (na igrišču za šolo); prim. *sniti se, sestati se*

nameniti in **naméniti** -im On dov.

1. *nameniti*₃ kdo/kaj ciljno/namensko določiti komu/čemu koga/kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₃|yC/Ra_d ž^{+/-}| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. |: Darilo je namenil prijatelju, Občina je namenila podjetju velike kredite, Jutrišnji dan so namenili počitku, Zmagovalcu so namenili desetdnevni izlet, Usoda mu je namenila težko življenje

2. *nameniti*₂ nav. čustv., v oslabiljenem pomenu kdo/kaj ciljno/namensko določiti komu/čemu kaj 'dejanje, lastnost', Sam₁ – Sam₃ – Sam₄' : Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₃|yC/Ra_d ž^{+/-}| + Sam₄'|wL/Vs|: Namenil mu je pomilovalen pogled, Namenila mu je nekaj spodbudnih besed, Namenil jim je celo svoje življenje

nameniti se in **naméniti se** -im se On dov.

1. *nameniti se*₂ kdo/kaj imeti namen narediti kaj /kako/, Sam₁ – Nedol/S – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N| + Nedol/S|yNa/C_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Namenil se je prodati hišo, /Trdno/ se je namenil vztrajati do konca, Namenil se je postati pravnik, Namenil se je, da ostane doma, izpust. Namenil se je v kino, vendar si je premislil

2. *nameniti se*₂ izpust. kdo/kaj oditi, odpraviti se proti komu/čemu / na/v/za kaj / po čem / za kom / kod/kam /kako/, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_k – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N| + p ∩ Sam₃₋₆/Prisl_k|yCM_d ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Namenili so se v hribe, Namenil se je za prijatelji, v tujino, /Trdno/ se je namenila za njim, Namenila se je na vlak

nameniti za in **naméniti za** -im za On dov.

1. *nameniti za*₃₍₄₎ kdo/kaj ciljno/namensko določiti (komu/čemu) koga/kaj za kaj /kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Prid_{kol}Sam₂/Sam₄ – pSam₄ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo | (+ Sam₃|yC/Ra_d ž^{+/-}|) + Prid_{kol}Sam₂/Sam₄|yPr/Ra/Vs_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zNa/C_d abstr. ^{+/-}ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Prav njega so (ji) /skrbno načrtovano/ namenili za moža, Usoda ga je /zagotovo/

namenila za kaj pomembnejšega, (Upokojencem) so za rekreacijo namenili pet tisoč tolarjev, Poslojpe so prvotno namenili za kino

namerávati -am S_{T/D}(N) nedov.

1. *namerávati*₂ kdo/kaj usmerjeno uresničevati kaj 'stvar, dejanje', Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N| + Nedol/Sam₄|yVsd abstr.^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zSd ž^{+/-}|): Nameravajo graditi hišo, Nameraval je napisati pismo, S pritožbo namerava doseči znižanje kazni, Z govorjenjem nas nameravajo samo premotiti, Sovražnik nekaj namerava, Dosegel je, kar je nameraval / / izpust. kdo/kaj biti namenjen na/v kaj / h komu / k čemu / kam, Sam₁ – pSam_{3,4}/Prisl_k: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam_{3,4}/Prisl_k|yCM ž^{+/-}|: Domov namerava šele zvečer, Jutri je namerava v mesto, na trg, Drugo leto namerava na vozniški izpit, Le kam nameravajo; prim. neobč. *kániti/ kániti*

namériti -im R dov.

1. *namériti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj merilno določiti kaj/koliko česa /koliko, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/Prisl_{kol}: Sam₁|xVd č⁺| + GlagFk|De| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/Prisl_{kol}|yKol/Vs_d ž⁻|: Namerili so najvišjo temperaturo v tem letu, Namerila je pet metrov blaga, Nameril je dva kilograma moke, Namerili so globino jame, Namerili so preveč

2. *namériti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj usmeriti kaj/s čim proti komu/čemu / v/na/skozi kaj/koga / na/v/po čem/kom / kam/kod, Sam₁ – Sam₄/pSam₆ – pSam_{3,5}/Prisl_k: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + GlagFk|De(CM)|Mo + Sam₄/pSam₆|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{3,5}/Prisl_k|zC/CMd ž⁻|: Nameril je pištolo v črno piko in sprožil, Nameril je cev levo od cilja, Nameril je orožje vanj, Izstrelke so namerili po kopnem proti gorovju, Z roko je nameril proti njegovemu licu // v oslabljenem pomenu, kdo/kaj usmeriti kaj/s čim proti komu/čemu / v/na/skozi kaj/koga / na/v/po čem/kom / kam/kod, Sam₁ – Sam₄/pSam₆ – pSam_{3,5}/Prisl_k: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + GlagFk|De(CM)|Mo + Sam₄'pSam₆'|wVs_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{3,5}/Prisl_k|zC/CMd ž⁻|: Nanj je nameril hude očitke, Namerili so korake po pločniku proti glavnemu vhodu

namériti se -im se On dov., redko

1. *namériti se*₂ kdo/kaj nameniti se / odločiti se kaj /kako/, Sam₁ – Nedol/S – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N| + Nedol/S|yNa/C_d abstr.^{+/-}ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|/: Namerila se je obiskati znanko, Namerila se je, da bo naredil vozniški izpit, /Trmoglavo/ se je nameril oditi v tujino

2. *namériti se*₁₍₂₎ kaj dogoditi se, pripetiti se (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa / kako), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol}): Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag_{Fk}|E⁺|Mo (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol} / S|yM/Č/IM/ĪC/CM/CC/N/Ra/Kol_{dog/p} ž^{+/-}|): (Pred odhodom) se je namerila čudna stvar, (Z njim) se je marsikaj namerilo, (Od ponedeljka do petka) se je marsikaj namerilo, brezoz. Tako se je pač namerilo

naprāviti -im T_{De/Dg/Pr} dov.

1. *naprāviti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj izdelati, proizvesti, ustvariti, pripraviti (komu) kaj (iz česa / za kaj / kje), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂/Sam₄/Prisl_k): Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag_{Fk}|De|Mo (+ Sam₃|zPre_d ž^{+/-}|) + Sam₄|yRd ž⁻| (+ p ∩ Sam₂|zPr/IMd ž⁻| / Sam₄|zC/CMd ž⁻| / Prisl_k|zMd|): Napravili so cesto, Čevljar je napravil čevlje, Napravili so načrt in program, Napravili so tabor in ogenj, Napravili so mejno črto, Napravila je kosilo in posteljo, Napravila je prostor (v stanovanju), Močna burja je napravila zamete, (Terasi) so naredili nadstrešek, Napravil (si) je hišo,

Napravila (si) je kodre, (Iz jabolk) je napravila marmelado, Napravili so drva (za zimo), Napravil je globoke brazde (v les) // v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določi koga/kaj/komu/čemu kaj/kakšn-o/-ega 'lastnost', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / \text{Sam}_3 - \text{Sam}_4 / \text{Prid}_k$: $\text{Sam}_1 | \text{xPv} / \text{Vd } \check{z}^{+/-} | + \text{Glag}_v + \text{Sam}_3 / \text{Sam}_4 | \text{yPr} / \text{Ra}_d \check{z}^{+/-} | + \text{Sam}_4 | \text{wL} |$: Ta frizura jo napravi mlajšo, Napravili so ga nesposobnega za delo, Vino ga je napravilo zaspanega, Napravili so mu žalost, veselje

2. *naprāviti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti kaj 'opravilo, delo' /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2 - / \text{Prisl}_n$ /: $\text{Sam}_1 | \text{xVd } \check{c}^+ | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2 | \text{wVs}_d \text{ abstr. } \check{z}^- | + \text{Prisl}_n | \text{Nd} |$: To bom že sama /dovolj dobro/ napravila, Oče še marsikaj napravi pri hiši, /Uspešno, temeljito/ napravi naročeno // kdo/kaj narediti kaj /kako/: $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{p} \text{Sam}_5 / \text{Prisl}_{\text{nv/ko}l}$ /: $\text{Sam}_1 | \text{xVd } \check{c}^+ | + \text{GlagFk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{wVs}_d \text{ abstr. } \check{z}^- | + \text{p} \cap \text{Sam}_5 / \text{Prisl}_{\text{nv/ko}l} | \text{wN} / \text{Kol} |$: To je že /večkrat/ napravil, Tega si ne upa napraviti, Vse je napravil /v jezi/, To je napravil /nehote/, /Prav/ je napravil // v oslabljenem pomenu kdo/kaj uresničiti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje': $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd } \check{c}^+ | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2 | \text{wVs}_d \text{ abstr. } \check{z}^- |$: Napravil je gib, korak, Napravili so izlet, Napravil je dober vtis, Na tem mestu je napravil preoster zavoj

3. *naprāviti*₂ kdo/kaj končati, dokončati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd } \check{c}^+ | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{yCd } \check{z}^- |$: Ne ve, kdaj bo lahko napravil sliko

4. *naprāviti*_{2(3)}} kdo/kaj povzročiti (komu) kaj 'kako dejanje': $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2$: $\text{Sam}_1 | \text{xPv}_d \check{z}^{+/-} | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | (+ \text{Sam}_3 | \text{Pr}_d \check{z}^{+/-} |) + \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2 | \text{wVs}_d \text{ abstr. } \check{z}^- |$: Kaj (mu) je napravil, Kaj (si) je napravil, da mu tako teče kri

5. *naprāviti*₂ kdo/kaj pokazati odnos s čim/kom /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{pSam}_6 - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator}$ /: $\text{Sam}_1 | \text{xVd } \check{c}^+ | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | \text{Mo} + \text{p} \cap \text{Sam}_6 | \text{yPr} / \text{Ra} / \text{Vs}_d \check{z}^{+/-} | + \text{Prisl}_n | \text{zNd} |$: /Grdo/ si napravil s knjigo, /Tako/ ne smeš napraviti z njo

6. *naprāviti*_{2(3)}} v posplošenem pomenu kdo/kaj opravi koga/kaj (v kaj) /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - (\text{pSam}_4) - / \text{Prisl}_n = \text{modifikator}$ /: $\text{Sam}_1 | \text{xVd } \check{c}^+ | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | \text{Mo} + \text{Sam}_4 | \text{yPr} / \text{Ra}_d \check{z}^{+/-} | (+ \text{p} \cap \text{Sam}_4 | \text{wVs}_d \check{z}^{+/-} |) / + \text{Prisl}_n | \text{zNd} |$: /Lepo/ je napravila otroka, Otroci so lutko /domiselno/ napravili, /Hitro in lepo/ se je napravil; prim. *oblēči*

◇ lov. *naprāviti*₂ kdo izstreliti dva zaporedna strela, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1 | \text{xPv}_d \check{z}^{+/-} | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | \text{wVs}_d \text{ abstr. } \check{z}^- |$: Napravil je dvojec ◇ rel. *naprāviti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj pokrižati: $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2$: $\text{Sam}_1 | \text{xVd } \check{c}^+ | + \text{Glag}_p \text{Fk} | \text{De} | + \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2 | \text{wVs}_d \text{ abstr. } \check{z}^- |$: Napravil je križ nad prisotnimi

naprāviti se -im se NT_{Dg/Pr} dov.

1. *naprāviti se*₁ kaj pojaviti se, nastati, $\text{Sam}_1 -$: $\text{Sam}_1 | \text{xNp } \check{z}^- | + \text{Glag}_p \text{Fk} (E^- / L^- T E^+ / L^+) |$: Dan se je napravil; prim. *pojāviti se, nastāti*

2. *naprāviti se*₂ kaj nastati komu / na kom/čemu, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_3 / \text{pSam}_5$: $\text{Sam}_1 | \text{xNp } \check{z}^{+/-} | + \text{Glag}_p \text{Fk} (E^- / L^- T E^+ / L^+) | (\text{Mo}) + \text{Sam}_3 / \text{p} \cap \text{Sam}_5 | \text{yNp } \check{z}^{+/-} |$: Bula se mu je napravila, Bula se je napravila na njegovem vratu, Led se je napravil na jezeru; prim. *nastāti*

3. *naprāviti se*₁ čustv., v oslabljenem pomenu kdo/kaj postati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_1$: $\text{Sam}_1 | \text{xNp } \check{z}^- | + \text{Glag}_p \text{Fk} (L^- T L^+) | + \text{Sam}_1 | \text{wL} |$: Fant se je napravil, V nekaj letih se je napravila; prim. *postāti*

4. *naprāviti se*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo pokazati se (komu) kaj/kakšnega, $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 / \text{Prid}_k$: $\text{Sam}_1 | \text{xNs} / \text{p } \check{c}^+ | + \text{Glag}_v \text{Fk} | \text{Mo} (+ \text{Sam}_3 | \text{yRa}_{s/p} \check{z}^{+/-} |) + \text{Sam}_4 / \text{Prid}_k | \text{wL} |$: Napravil se je gluhega, veselega, Napravil se (mu) je prijatelj, prim. *pokāzati/pokazāti se*

naprāvljati -am T_{Dc/Dg/Pr} nedov.

1. *naprāvljati*_{2(3)}} kdo/kaj proizvajati, izdelovati (komu) kaj (za/v kaj / iz česa), $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 - (\text{pSam}_{2,4})$:

Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De| (+ Sam₃|zPred č⁺|) + Sam₄|Rd ž⁻| (+ p ∩ Sam₄|zCd ž^{+/-}| / p ∩ Sam₂|zPr/IMd ž⁻|): Napravljali so (jim) kosilo, gostijo (za jubilej), Napravljaj je drva, (Iz pridelkov) so napravljali oizmnico; prim. *proizvájati, izdelováti*

2. *naprávljati*₁₍₂₎ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določati kaj 'delovanje, dejavnost', Sam₁ – (Sam₃/Sam₄) – Sam₄' / _{kol} Sam₁': Sam₁|xVd ž⁺| + Glag_v (+ Sam₃/Sam₄|yPr_d ž⁺|) + Sam₄' / _{kol} Sam₁'|wL|: Napravljala (si) je kodre, Napravljaj (se) je kot šef // kdo/kaj določati komu/čemu kaj 'odnos', Sam₁ – Sam₃ – Sam₄' / Prid_k': Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag_v + Sam₃|Ra_d ž⁺| + Sam₄'|wL|: Napravljaja mu žalost/veselje

3. *naprávljati*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj opravljati koga/kaj (za kaj / kam) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄ / Prisl_k) – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag_pFk|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₄ / Prisl_k|zC/CM_d|) /+ Prisl_n|zNd|/: /Lepo/ je napravljala otroka (za nastop), Otroci so lutka / domiselno/ napravljali (za predstavitev), /Hitro in lepo/ se je napravljaj (na pot)

naprávljati se -am se T_{De/Dg/Pr} nedov.

*naprávljati se*₂ kdo/kaj biti namenjen za/na/v kaj / h komu / k čemu / kam, Sam₁ – pSam_{3,4}/Prisl_k/S: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam_{3,4}/Prisl_k/S|yCM ž^{+/-}|: Napravljali so se na pot, Napravljali so se v tujino, Napravljali so se domov, Napravljalo se je k nevihti

naredíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., narédil

1. *naredíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu, kdo/kaj izdelati, proizvesti, ustvariti, pripraviti (komu) kaj (iz česa), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag_pFk|De|Mo (+ Sam₃|zPre_d ž^{+/-}|) + Sam₄|yRd ž⁻| (+ p ∩ Sam₂|zPr/IMd ž⁻|): Naredijo cesto, Naredijo stroj, Naredi čevlje, obleko, Naredi nalogo, Naredi potico, Naredi kosilo, Deroča voda je naredila jame, Rože so naredile popke, Naredil (si) je hišo, (Iz smetane) naredijo maslo; prim. *izdélati, proizvésti, ustváriti, pripravíti*

2. *naredíti*₁ v oslabiljenem pomenu, kdo/kaj uresničiti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje': Sam₁ – Sam₄' / Prid_{kol} Sam₂': Sam₁|xVd č⁺| + Glag_pFk|De| + Sam₄' / Prid_{kol} Sam₂'|wVs_d abstr. ž⁻|: Naredil je izpit, Naredil je reformo, Naredil je vse, dosti dobrega, Naredil je izlet v hribe // kdo/kaj povzročiti (komu) kaj 'kako dejanje': Sam₁ – Sam₄' / Prid_{kol} Sam₂': Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag_pFk|De| (+ Sam₃|Prd ž^{+/-}|) + Sam₄' / Prid_{kol} Sam₂'|wVs_d abstr. ž⁻|: Naredil je veliko hudega, Toča je naredila škodo, veliko škode, Fant (mu) je nekaj naredil; prim. *uresničiti, povzročiti*

3. *naredíti*₂ kdo/kaj končati, dokončati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag_pFk|De| + Sam₄|yCd ž⁻|: Naredil je kip, Stvar je že naredil; prim. *končáti, dokončáti*

4. *naredíti*₂ kdo/kaj pokazati odnos s čim/kom/kako/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag_pFk|De|Mo + p ∩ Sam₆|yPr/Ra/Vs_d ž^{+/-}| /+ Prisl_n|zNd|: /Grdo/ je naredil s knjigami; prim. *obnášati se, vésti se, ravnáti*

5. *naredíti*₂ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določi koga/kaj/komu/čemu kaj/kakšn-o/-ega 'lastnost', Sam₁ – Sam₄/Sam₃ – Sam₄'/Prid_k': Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag_v + Sam₃ / Sam₄ |yPr/Ra_d ž^{+/-}| + Sam₄'|wL|: Naredili so deželo neodvisno, Naredil je rezilo ostro, Naredil je gradivo zanimivo za bralce, Bogastvo je naredilo moža ošabnega, Misel me je naredila sentimentalnega, Dekletu je naredila kodre // kdo/kaj določi kaj 'delovanje', Sam₁ – Sam₄': Naredil je gib/korak/kretnjo, Naredil je požirek, Naredil je dolg // kdo/kaj določi komu kaj 'odnos': Sam₁ – Sam₃ – Sam₄': Sam₁|xPv ž^{+/-}| + Glag_v + Sam₃|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₄'|wL|: Naredil mu je skrbi/veselje/žalost

naredíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., narédil se

1. *naredíti se*₁ kaj pojaviti se, nastati, Sam₁ –: Sam₁|xNp ž⁻| + Glag_pFk (E⁻/L⁻T E⁺/L⁺): Mrak se je naredil; prim. *pojáviti se, nastáti*

2. *narediti se*₂ kaj nastati komu / na kom/čem, Sam₁ – Sam₃ / pSam₅: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag_p|Fk (E-/L- T E^{+/L⁺})|(Mo) + Sam₃ / p ∩ Sam₅|yNp ž^{+/-}|: Bula se mu je naredila, Bula se je naredila na njegovem vratu, Led se je naredil na jezeru; prim. *nastáti*

3. *narediti se*₁ čustv., v oslabljenem pomenu kdo/kaj postati kaj, Sam₁ – Sam₁' : Sam₁|xNp ž⁺| + Glag_p|Fk (L- T L⁺)| + Sam₁'|wL|: Fant se je naredil; prim. *postáti*

4. *narediti se*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo pokazati se (komu) kaj/kakšnega, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄'/Prid_k' : Sam₁|xNs/p č⁺| + Glag_v|Fk|Mo (+ Sam₃|yRa_{s/p} ž^{+/-})| + Sam₄'/Prid_k'|wL|: Naredil se je gluhega, veselega, Naredil se (mu) je prijatelja, prim. *pokázati/pokazáti se*

naredíti za -im za T_{De/Dg/Pr} dov., narédil za

1. *naredíti za*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj izbrati, nameniti koga/kaj za kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄' : Sam₁|xPv_d č⁺| + Glag_p|DeFk|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄'|zVs_d ž^{+/-}|: Naredil ga je za dediča, Naredili so ga za direktorja; prim. *določíti za, izbráti za, nameniti/naméniti za, razglasíti za*

navájati I -am R nedov. > gl. **navěsti -vêdem R** dov.

navájati II -am R nedov.

1. *navájati*₃ kdo/kaj pravilno usmejati koga/kaj h komu / k čemu / na/v koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3/4}' : Sam₁|xV/Pv_d ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + Sam₄|yPr/Ra ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{3/4}|zVs_d abstr.^{+/-} ž⁻|: Navaja se na življenje v mestu, Počasi se navaja na svojo usodo, Otroke navaja na red, Mladino počasi navajajo k samostojnosti; prim. *privájati*

navěsti -vêdem R dov., navêdel in navédel navêdla

1. *navěsti*₂₍₃₎ kdo/kaj dati koga/kaj (v čem/kje) /kako/: Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k) – /_{za/kot} Sam₄/Prisl_n/ : Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De| + Sam₄|zPr/Ra_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k) / + _{za/kot} Sam₄/Prisl_n|wNd/ : (V članku) ni navedel vseh zahtevanih virov, (V prijavo) je navedla zahtevane podatke, Sporočili so, (kje) so /kot/za primer/ navedli že preizkušene metode

něhati -am Fk dov., v pomožniški vlogi

1. *něhati*₁ kdo/kaj končati delati kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj), Sam₁ – Nedol/pSam₆' – (Prisl_ε): Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|Fk| + Nedol / p ∩ Sam₆'|wVs_d abstr.| (+ Prisl_ε|yČd|): Nehal je govoriti/peti, Detelja je nehala rasti, Nehali so z delom/izpraševanjem/prepirom/neumnostjo; prim. *končáti*

2. *něhati*₁ kaj ne dogajati se, ne obstajati več, Sam₁' – (pSam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}): Sam₁'|wVs_{s/p/dog} abstr.| + Glag|Fk| (+ p ∩ Sam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}|yM/IM/CM/Č/IC/CČ/Ra_{s/p/dog}): Brezskrbno veselje je nehalo // brezov.. končati dogajati se, obstajati, Sam₁' – (pSam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}): Sam₁'|αVs_{s/p/dog} abstr.| + Glag|Fk| (+ p ∩ Sam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}|yM/IM/CM/Č/IC/CČ/Ra_{s/p/dog}): (Včeraj) je nehalo snežiti; prim. *ne dogájati se, ne obstájati, preněhati*

něhati se -am se Fk dov.

1. *něhati se*₁ v pomožniški vlogi kdo/kaj končati biti kdaj/kje, kako, Sam₁' – pSam₆/Prisl_{ε/k/n}: Sam₁'|wVs_p abstr.| + Glag|Fk(E⁺ T E⁻)| + p ∩ Sam₆/Prisl_{ε/k/n}|yČ/M/N_p|: Vsaka stvar se kdaj neha, Naše veselje se je tu nenadoma nehalo; prim. *končáti se*

2. *něhati se*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj končati biti kdaj/kje, Sam₁ – Prisl_{ε/k}: Sam₁|xNs/p ž⁻| + Glag|Fk(E⁺ T E⁻)| + Prisl_{ε/k}|yČ/M_p|: Tam se gozd neha; prim. *končáti se*

něsti nêsem R(P) nedov., tudi *nesó*

1. *něsti*₂₍₃₎ kdo/kaj premikati koga/kaj (do/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj) /na/v kom/čem / s kom/čim / kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₄/Prisl_k) – /pSam_{5/6}/Prisl_n: Sam₁|xPv_{dog} ž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_{dog} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zC/CM_{dog} ž⁻|) /+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_n|wNdog|/: /Lahkotno/ nese otroka in kovček, Koš nese /na glavi/, Lisica je nesla kokoš /v gobcu/; prim. *premikati*, *peljati*

2. *něsti*₃ kdo/kaj z določenim namenom premikati koga/kaj do/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj) /na/v kom/čem / s kom/čim / kako/, Sam₁ – Sam₄ – (p)Sam₂₋₄/Prisl_k/Namen – /pSam_{5/6}/Prisl_n: Sam₁|xPv_{dog} ž⁺| + Glag|M_{so}| (Mo) + Sam₄|yRa_{dog} ž^{+/-}| + (p) ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k/Namen|zC/CM/Na_{dog} ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_n|wNdog|/: Nesla jim je malico, Nesla mu je novico in pozdrave, Popravljeni aparat je nesla preizkušat, Nesel mu je podpisat dokument, pog. knj. Nesel je denar na banko; prim. *premikati*, *peljati*

3. *něsti*₃ kdo/kaj z določenim namenom premikati koga/kaj do/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj) /na/v kom/čem / s kom/čim / kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k/Namen – /pSam_{5/6}/Prisl_n: Sam₁|xPv_{dog} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| (Mo) + Sam₄|yRa_{dog} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂₋₅/Prisl_k/Namen|zC/CM/M/Na_{dog} ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_n|wNdog|/: Tok ga je nesel v vrtinec, Valovi so nesli čoln proti skalam, Kozarec je nesel k ustom, Nesla mu je jed pod nos, Množica ga je nesla po trgu, brezosa, čustv., Čustvo ga je v tujino, Neslo ga je povedat, Vso pot mu je neslo dež v obraz

4. *něsti*₁ v širokem pomenskem obsegu kaj delovati /kako/koliko/, Sam₁ – /Prisl_{n/kol}: Sam₁|xNdog ž⁻| + Glag|M_{so}| + /Prisl_{n/kol}|wN/KoL_{dog}|/: Ta puška /daleč/ nese, Njegov daljnogled /malo/ nese, pog. knj., žarg. Skakalnica /dobro/ nese; prim. *delovati*

5. *něsti*₂₍₃₎ pog. knj., čustv. kdo/kaj prevladati koga/kaj (na/v pri kom/čem / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xPv_{dog} ž⁺| + Glag|N| + Sam₄|yRa_{dog} ž^{+/-}| + (p ∩ Sam₅/Prisl_k|yMdog|): (Pri delu) nese vsakogar, Čeprav ni mlada, nese vsako dekle; prim. *prevladati*, *premôči*, *premagati*, *prehitěti*

6. *něsti*₁ v širokem pomenskem obsegu kaj prinašati korist/dobiček /kako/koliko/, Sam₁ – /Prisl_{n/kol}: Sam₁|xN/Pv_{dog} ž⁻| + Glag|N| + /Prisl_{n/kol}|wN/KoL_{dog}|/: Trgovina /dobro/ nese, Obrt jim /premalom/ nese, brezosa. Ni mu /dovolj/ neslo; prim. *zaslužiti*

7. *něsti*₁ kaj prinašati/fizločati, Sam₁ –: Sam₁|xNdog ž⁻| + Glag|M_{so}|: Jarčke so začele nesti

něsti se nêsem se R(P) nedov., tudi *nesó se*

1. *něsti se*₁₍₂₎ čustv. kdo/kaj samozavestno premikati se (mimo koga/česa / skozi/čez kaj / v/po čem / kje) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4/5}/Prisl_k) – /Prisl_n: Sam₁|xN_{dog} ž⁺| + Glag|M_{so}| (+ p ∩ Sam_{2/4/5}/Prisl_k|zPot/M_{dog} ž⁻|) /+ Prisl_n|wNdog|/: /Kako/ se nese!, /Ponosno/ se je nesla mimo ljudi, Konjska vprega se je /mogočno/ nesla skozi vas; prim. *premikati se*, *iti*, *stópati*

2. *něsti se*₂ neobč. kaj gibati se, premikati se od-do/mimo koga/česa / skozi/čez/na/v kaj / v/po čem / kje), Sam₁ – pSam_{2/4/5}/Prisl_k: Sam₁|xN_{dog} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| (Mo) + p ∩ Sam_{2/4/5}/Prisl_k|zPot/M_{dog} ž⁻|: Po nebu se nese mogočen oblak, Ladja se nese na odprto morje, Jata vran se je nesla čez hrib, Novica se je nesla po kraju, Sporočilo se je neslo od ust do ust; prim. *premikati se*, *iti*, *širiti se*, *letěti*, *plúti*, *plávati*

oblikovati -újem R nedov.

1. *oblikovati*₂₍₃₎ kdo/kaj delati, izdelovati kaj (s čim), /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (p Sam₆) – /Prisl_n = modifikator/ : Sam₁|xVd č⁺| + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)| + Sam₄|yRd/Cd ž^{+/-} abstr.^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zO/Sd ž⁻|) /+ Prisl_n|wN|/: Oblikovali so kovino, Marmor so oblikovali (s kladivom), Različne kovinske ograje so oblikovali /ročno ali strojno/; prim. *dělati*, *izdelovati*, *obdelovati*

2. *oblikovati*₂ kdo usmerjati kaj 'delovanje/dejavnosti/lastnosti' /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č*| + Glag|Fz (L⁻ T L⁺)| + Sam₄|yRd/Cd abstr.| /+ Prisl_n|wN|/: Pisatelj je precej /svobodno/ oblikoval zgodovinsko snov, /Nepopravljivo/ so oblikovali njihove značaje; prim. *predelovati*
3. *oblikovati*₂₍₃₎ kdo delati, ustvarjati kaj 'delovanje/dejavnosti/lastnosti' (s čim) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (p Sam₆): Sam₁|xVd č*| + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)| + Sam₄|yRd/Cd abstr.| (+ p ∩ Sam₆|zO/Sd ž-|) /+ Prisl_n|wN|/: /Skrbno/ so oblikovali volilne enote glede na število prebivalcev, Igralec je /prepričljivo/ oblikoval svojo vlogo, Oblikujejo se nove države, brezos. Navadno se glasovi oblikujejo (z govornimi organi); prim. *ustvárjati*
4. *oblikovati*₂ kdo/kaj povzročati kaj 'pozitivni razvoj' /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č*| + Glag|Fz (L⁻ T L⁺)| + Sam₄|yRd/Cd ž*| /+ Prisl_n|wN|/: Tudi šola /lahko negativno/ oblikuje mlade ljudi, V podjetju so oblikovali strokovni kader; prim. *vzgjati*
5. *oblikovati*₂ kdo izražati kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č*| + Glag|Fz (L⁻ T L⁺)| + Sam₄|yRd/Cd abstr.^{+/-} /+ Prisl_n|wN|/: /Jasno/ je oblikoval svoje misli, predloge; prim. *izrázati*
6. *oblikovati*₂ kdo sestavljati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)| + Sam₄|yRd/Cd ž^{+/-}|: Oblikovali so delegacijo, Oblikovali so vojaško enoto; prim. *sestávljati*

obnášati se -am se R nedov.

1. *obnášati se*₁₍₂₎ kdo/kaj izražati se kot kdo (do koga/česa / proti komu/čemu) /kako/, Sam₁ –_{kot} Sam₁' – (p Sam_{2,3}) – /Prisl_n/S = modifikator/: Sam₁|xVd ž*| + Glag|R'|Mo +_{kot} Sam₁'|wL| (+ p ∩ Sam_{2,3}|yRa/Vs_d ž^{+/-}|) /+ Prisl_n/S|wN|/: (Do starejših) se /vljudno/ obnaša, (Proti njej) se obnaša kot kavalir, Obnaša se /po otročje/, Zadnje čase se /čudno/ obnaša; prim. *věsti se*
2. *obnášati se*₁ v posplošenem pomenu kdo/kaj dokazovati se /kako 'lastnostno/rezultativno'/, Sam₁ – /_p Sam₅/Prisl_n/S = modifikator/: Sam₁|xV/N/Po_{up} abstr.^{+/-} + Glag|R'|Mo /+ p ∩ Sam₅/Prisl_n/S|wL|/: Te gume se na snegu /dobro/ obnašajo, Način vzgoje češenj se obnaša /po predvidevanjih/, Naprava se je obnašala/, kot so načrtovali/; prim. *dokazováti se*

obrnávati -am R dov., neobč. > gl. obravnávati -am R nedov.

obrnávati -am R nedov.

1. *obrnávati*₂ kdo/kaj izražati, označevati kaj: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž*| + Glag|De| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Na seji so obravnavali problematiko proizvodnje, Obravnavali so njegovo prošnjo, Obravnavali so medsebojne spore; prim. *reševáti*
2. *obrnávati*₂ kdo/kaj izražati, podajati kaj: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž-| + Glag|De| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: V knjigi pisatelj obravnava problem izseljeništvá, Ta jezikovni problem obravnava več člankov; prim. *podájati*
3. *obrnávati*₂ kdo/kaj upravljati, označevati koga/kaj /kako/: Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd|/: Vozniki /različno/ obravnavajo pešce, /Enakopravno/ ga obravnavajo, Obravnavali so jih /spoštljivo/

obrnávati kot -am kot R nedov.

1. *obrnávati kot*₂ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj označevati koga/kaj kot kaj / kakšn-oga/-o/: Sam₁ – Sam₄ –_{kot} Sam₄'/Prid_k'/: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + kot ∩ Sam₄'/ Prid_k'|wL|: Okolica ga obravnava kot poštenjaka ali kot krivega, Te stvari je treba obravnavati kot samoumevne, To cesto obravnavajo kot dvopasovnico

obségati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *obségati*₂ kdo/kaj imeti koga/kaj 'sestavine, dele' / koliko, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}] + Glag_p|P ∩ M_{so}] + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yVs_{s/p} ž^{+/-}]: Trška skupnost obsega šest vasi, Roman obsega tristo strani, Pogovori obsegajo veliko vprašanj; prim. *vključeváti, sestávljati*

obsodíti in obsóditi -im R dov.

1. *obsodíti*₂₍₃₎ kdo/kaj narediti za, imeti za krivega koga/kaj (česa) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂/S) – /pSam₄ /Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}] (+ Sam₂/S|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}) /+ pSam₄ /Prisl_n|Nd|/: /Po krivem/ so ga obsodili(, da laže), Obsodili so jih (laži in prikrievanja)

2. *obsodíti*₂ kdo/kaj izraziti kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₄ /Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺] + Glag|R| + Sam₄|yVs_d abstr.^{+/-} /+ pSam₄ /Prisl_n|Nd|/: /Z vso pravico/ so obsodili agresijo, Obsodili so njegovo ravnanje

3. *obsodíti*₃ kdo/kaj določiti koga/kaj česa, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂/S: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}] + Sam₂/S|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}]: Obsodili so jo, da mora hoditi zadnja, Obsodili so ga nadurnega dela

4. pravn. *obsodíti*₂₍₃₎ kdo/kaj določati komu/čemu/koga/kaj (za koga/kaj) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄) – /pSam₄ /Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}] (+ p ∩ Sam₄|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}) /+ pSam₄ /Prisl_n|Nd|/: Obsodili so ga (za goljufijo) /v odsotnosti/, Obsodili so jih (na tri leta) /pogojno/

obsodíti na in obsóditi na -im na R dov.

1. *obsodíti na*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj določiti kaj/koga na kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xVd č⁺] + Glag|M|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}] + p ∩ Sam₄|wVs_d abstr.]: Obsodili so ga na hišni pripor, Vojna je deželo obsodila na revščino, Vladni ukrepi so podjetje obsodili na propad, čustv. Mestne oblasti so stavbo obsodile na propad; prim. *zapovédati, povzročíti, nameníti*

obsodíti za in obsóditi za -im za R dov.

1. *obsodíti za*₂ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj ovrednotiti, oceniti kaj/koga za kaj/kakšnega, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ /Prid_k: Sam₁|xVd č⁺] + Glag|M|Mo + Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/-}] + p ∩ Sam₄ /Prid_k |wL]: Obsodili so ga za spletkarja, Obsodili so ga za nevednega

obsójati -am R nedov. > gl. **obsodíti** in obsóditi -im R dov. 1., 2.**obstájati** -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *obstájati*₁₍₂₎ kdo/kaj biti materialno ali duhovno navzoč, eksistirati (v/na čem / kje, kdaj), Sam₁ – (pSam₅ /Prisl_{k/ε/col}): Sam₁|xNs/p ž^{+/-}] + Glag|E⁺] (+ p ∩ Sam₅|yM/Ra_{s/p} /Prisl_{k/ε/col}|yM/Č/Kol_{s/p}): Društvo obstaja (že več let), (Na svetu) obstaja veliko nepoznanih stvari, Tako je(, odkar obstaja svet) // v oslabiljenem pomenu Sam₁ ' –: Sam₁ |wRa_{s/p} abstr. | + Glag|St/L]: Obstaja možnost, da ga rešimo, Obstaja nevarnost poplav, Obstaja upanje; prim. *eksistirati, bivati*

obstájati iz -am iz S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *obstájati iz*₂ kaj biti, eksistirati iz česa, Sam₁ – pSam₂: Sam₁|xNs ž^{+/-}] + Glag|POS/M_{so}|Mo + p ∩ Sam₂|yVs ž]: Kosilo je obstajalo iz treh jedi, Priprava obstaja iz več delov; prim. *eksistirati iz, sestávljati se iz*

obvládati -am U dov.

1. *obvládati*₂₍₃₎ kdo/kaj nadvladati koga/kaj (v čem / kje / s čim) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{5/6}/Prisl_k) / Prisl_n: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_k|zS/Vs/Md abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wN|/: (V napadu) je napadalca obvladal, (V šahu) ga obvlada, Konja je /z lahkoto/ obvladal; prim. *nadvládati*, *zmágati*, *premágati*, *zmóči*

2. *obvládati*₂ kdo/kaj odločujoče vplivati na koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wN|/: Ta človek zna obvladati svoja čustva, /Popolnoma/ obvlada položaj, /Premalo/ obvlada jezo; prim. *vplívati* na

3. *obvládati*₂ kdo/kaj uspešno opravljati kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd|/: /Odlično/ obvlada risanje, Tuji jezik /samo pasivno/ obvlada, Predpisano snov /temeljito/ obvlada; prim. *znáti*, *poznáti*

4. *obvládati*₂ kdo/kaj nadzorovati koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d|/: Sovražnik je /suvereno/ obvladal vso državo, Ta človek se /odlično/ obvlada, Njihov kapital /v celoti/ obvladal uvoz in izvoz; prim. *nadzorováti*, *kontrolírati*

5. *obvládati*₂ kaj polno načeti koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄: Sam₁'|xPv_{d/p} abstr.| + Glag|Fz| + Sam₄|yPr/Ra_{d/p} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d|/: Spanec jih je /popolnoma/ obvladal, čustv. Hrepenenje ga je /prekomerno/ obvladalo

◊ ekon. *obvládati*₂ kdo/kaj nadzorovati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Borza obvlada trg ◊ šah. *obvládati*₂ kdo/kaj nadzorovati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Igralec obvlada polje ◊ gozd. *obvládati*₂ kdo/kaj nadzorovati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa/Vs_d ž⁺|: Smreke so obvladale listavce

obvladováti -újem U nedov. > gl. **obvládati** -am U dov.

océniti -im, in oceniti -im R dov.

1. *océniti*₂₍₃₎ kdo/kaj (/na/ koliko denarno) ovrednotiti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – (pPrid_{kol}Sam₄/Prisl_{kol}): Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž⁺| (+ p ∩ Prid_{kol}Sam₄/Prisl_{kol}|zKoll): (Koliko) bodo ocenili premoženje, Zemljisčec je ocenil (na več milijonov tolarjev) // kdo/kaj ovrednotiti koga/kaj na koliko, Sam₁ – Sam₄ – Prisl_{kol}: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Prisl_{kol}|zKoll: Število prebivalstva so ocenili že na sto tisoč; prim. *ovrednóiti*

2. *océniti*₂ kdo/kaj s presojo ovrednotiti koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/kol}|wN|/: Ocenili so priložene dokaze in izjave; prim. *preglédati*, *analizírati*

3. *océniti*₃ kdo/kaj kritično ovrednotiti koga/kaj zaradi koga/česa / po kom/čem / kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{2,5}/Prisl_n: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{2,5}/Prisl_n|zN ž^{+/-}|: Človeka ocenijo po dejanjih, Ocenijo ga zaradi nujnih medčloveških odnosov; prim. *ovrednóiti*, *céniti*

◊ sol. *océniti*₂ kdo/kaj kritično ovrednotiti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: Učence in njihove izdelke ocenjujejo ◊ šah. *océniti*₂ kdo/kaj s presojo ovrednotiti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž⁺|: Ocenili so zaključno partijo ◊ fiz.

*océniti*₂ kdo/kaj kritično ugotoviti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž⁺|: Ocenili so napako pri preizkusu

ocenjeváti -újem R nedov. > gl. **océniti** -im, in oceniti -im R dov.

odhájati -am nedov. > gl. **odíti** -ídem dov.

odíti -ídem dov., odšèl odšla odšlo tudi odšlò

1. *odíti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj premakniti se iz/z/od koga/česa / od kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}⁺ T Mo_{so}⁻|Mo + p ∩ Sam₂/Prisl_k|yIM ž⁻|: Vstal je in odšel, Vlak je že odšel, Po teh besedah je odšla iz sobe, Že zjutraj je odšla z doma, Brez slovesa je odšla od njega, čustv. Odšel je tako mlad

2. *odíti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj premakniti se h komu/k čemu / na/v/po/za kaj / kam, Sam₁ – pSam_{3,4}/Namen/Prisl_k: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}⁺ T Mo_{so}⁻|(Mo) + p ∩ Sam_{3,4}/Namen/Prisl_k|yCM/Na_p ž^{-/*}|: Ptice so odšle v tople kraje, Sonce je odšlo za goro, Odšel je v gostilno na kozarec vina, Odšel je k sorodnikom na obisk, Odšel je v trgovino nakupovat, Odšel je v gozd po drva, Odšel je domov

3. *odíti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj / po čem, Sam₁ – pSam₃₋₅[']: Sam₁|xNs ž⁺| + Glag|Fz|Mo + p ∩ Sam₃₋₅[']|wCM_s|: Odšel je k počitku, Odšla je po opravkih, Odšel je v pokoj, Po kosilu je odšel na sprehod, pren. Njegove misli so odšle drugam

odlòčati -am R nedov. > gl. **odlòčiti** in odlòčiti -im R dov.

odlòčati se -am se R nedov. > gl. **odlòčiti se** in odlòčiti se -im se R dov.

odlòčati se za -am se za R nedov. > gl. **odlòčiti se za** in odlòčiti se za -im se za dov.

odlòčiti in odlòčiti -im R dov.

1. *odlòčiti*₂₍₃₎ kdo/kaj izraziti kaj 'misli, čustva, razpoloženja' (s čim), Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆): Sam₁|xVd ž⁺| + Glag|R| + Sam₂/S|yVs_d abstr.| (+ p ∩ Sam₆|zS_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|): To naj odloči predsednik, (Z referendumom) so odločili, da začnejo zidati; prim. *posredovati, skleniti*

2. *odlòčiti*₂₍₃₎ kdo/kaj ciljno/namensko določiti kaj (s čim), Sam₁ – Sam₄/S – (pSam₆) – /pSam₄/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|Fk|De| + Sam₄/S|yPr/Ra/Vs_d abstr.| (+ p ∩ Sam₆|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam₄/Prisl_n|wNd|/: (Z zakonom) so odločili ceno proizvodov, Igro je odločil /v svojo korist/, To bo /trajno/ odločil poseben predpis, /Dokončno/ so odločili, da bo sestanek jutri

◊ pravn. *odlòčiti*₂ kdo/kaj določiti pri/v čem, Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|Fk|De|Mo + p ∩ Sam₅|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|): Pri glasovanju je odločil en glas

odlòčiti se in odlòčiti se -im se R dov.

1. *odlòčiti se*₂ kdo/kaj izraziti se o čem 'mislih, čustvih' / /kako/, Sam₁ – pSam₅ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd ž⁺| + Glag|R|Mo + p ∩ Sam₅|yRa/Vs_d ž^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd|/: /Jasno/ se je izrazil o petju / o prireditvi; prim. *opredeliti se*

2. *odlòčiti se* kdo/kaj nameniti se kaj /kako/, Sam₁ – Nedol/S – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N| + Nedol|S|yNa/C_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) /+ Prisl_n|wNd|/: Namenil se je prodati hišo, / Trdno/ se je namenil vztrajati do konca, Namenil se je postati pravnik, Namenil se je, da ostane doma, izpust. Namenil se je v kino, vendar si je premislil; prim. *nameniti se*₂

3. *odlòčiti se*₂ kdo/kaj nameniti se oditi, odpraviti proti komu/čemu / na/v/za kaj / po čem / za kom / kod/kam /kako/, Sam₁ – Nedol/pSam₃₋₆/Prisl_k – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + Glag|N| + Nedol / p ∩

$Sam_{3-6}/Prisl_k |yCM_d \dot{z}^{\pm}| /+ Prisl_n |zNd|/$: Odločili so se oditi v hribe, Odločil se je iti za prijatelji, v tujino, izpust./Trdno/ se je namenila za njim

odločiti se za in odlóčiti se za -im se za dov.

1. *odločiti se za*₂ kdo/kaj izraziti se za kaj, $Sam_1 - pSam_4$: $Sam_1 |xVd \dot{z}^+| + GlagFk|De|Mo + p \cap Sam_4 |yRa/Vs_d \dot{z}^{\pm}|$: Odločil se je za znanstveno kariero; prim. *opredeliti se za*

odpraviti -im R dov.

1. *odpraviti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu, kdo/kaj ukiniti kaj 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / za koliko časa): $Sam_1 - Sam_4 - (Prisl_{\epsilon/kol})$: $Sam_1 |xPv_{d/dog/p} \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De| + Sam_4 |yPr/Vs_{d/dog/p} \dot{z}^{\pm}| (+ Prisl_{\epsilon/kol} |yČ/Kol_{d/dog/p}|)$: Odpravili so izkoriščanje in nepismenost, (Za nekaj časa) je odpravil napake v podjetju, Določene upravne enote so odpravili (za zmeraj), (Lani) so odpravili prispevke, (Pred kratkim) so odpravili predpis iz prejšnje ureditve, (V kratkem času) je odpravil govorno napako; prim. *ukiniti, razpustiti, razveljaviti, popravit*

2. *odpraviti*₂ nav. estv. kdo/kaj odvrniti, zavrniti koga/kaj /s čim/kako/): $Sam_1 - Sam_4 - /pSam_6/Prisl_n/S/$: $Sam_1 |xPv_d \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De| + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}| /+ p \cap Sam_6/Prisl_n/S|wNd|/$: /Z nestrpnimi kretnjami/ so odpravili nadležnega obiskovalca, /Hitro/ jih je odpravil, Odpravil ga je/, češ da nima denarja/, Njega ne boste /kar tako/ odpravili, Odpravil jo je /samo z obljubami/; prim. *odsloviti, zapoditi*

3. *odpraviti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj pripraviti koga/kaj do česa / k čemu / na/v kaj / kam /kako/, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{2-4}/Namen/Prisl_k - /Prisl_n/$: $Sam_1 |xVd \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De|Mo + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}| + p \cap Sam_{2-4}/Namen|zC/CMd/Na abstr. / Prisl_k |zCMd| /+ Prisl_n |Nd|/$: Zjutraj je /na hitro/ odpravila otroke v šolo, /Urgentno/ so ga odpravili v bolnico, Odpravila jih je nabirat gobe; prim. *poslati*

4. *odpraviti*₂ kdo/kaj poslati koga/kaj /s čim/kako/): $Sam_1 - Sam_4 - /pSam_6/Prisl_n/$: $Sam_1 |xPv_d \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De| + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}| /+ p \cap Sam_6/Prisl_n|wNd|/$: Blago so /ekspresno/ poslali /z naslednjim letalom/

5. *odpraviti*₁ nestrok. kdo/kaj povzročiti kaj: $Sam_1 - Sam_4'$: $Sam_1 |xPv_d \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De| + Sam_4 |wSt/L|$: Ko je bila že tretjič noseča, je odpravila, Dala si je dopraviti; prim. *spláviti*

6. *odpraviti*₂ publ., v posplošenem pomenu, kdo/kaj premagati koga/kaj /s čim/kako/): $Sam_1 - Sam_4 - /pSam_6/Prisl_n/$: $Sam_1 |xPv_d \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De| + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}| /+ p \cap Sam_6/Prisl_n|wNd|/$: Domačini so odpravili goste /z visokim rezultatom/; prim. *premagati*

7. *odpraviti*₂ estv. kdo/kaj obravnavati koga/kaj /s čim/kako/): $Sam_1 - Sam_4 - /pSam_6/Prisl_n/$: $Sam_1 |xPv_d \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De| + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}| /+ p \cap Sam_6/Prisl_n|wNd|/$: Predpis je /nakratko/ odpravil reforme delovnih razmer; Sodelavce je odpravil /z omalovaževalno kretnjo/

8. *odpraviti*₁ v pomožniški vlogi kdo/kaj odločiti se prenehati kaj 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / koliko časa): $Sam_1 - Sam_4' - (Prisl_{\epsilon/kol})$: $Sam_1 |xPv_{d/dog/p} \dot{z}^{\pm}| + Glag|Fk| + Sam_4' |wVs_{d/dog/p} abstr. | (+ Prisl_{\epsilon/kol} |yČ/Kol_{d/dog/p}|)$: Odpravili so preskrbo in ugodnosti, Odpravili so nasprotja; prim. *prekiniti, ukiniti, ustáviti*

◊ mat. *odpraviti*₂ kdo/kaj z računskimi postopki doseči, da odpade določena neznanka/operacija v sistemu enačb, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1 |xVd \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De|Mo + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}|$: Odpravil je neznanko, V enačbi so odpravili oklepaje in ulomke ◊ pit. *odpraviti*₂ kdo/kaj odposlati pošiljko iz spremne pošte naslovni pošti, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1 |xVd \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De|Mo + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}|$: Odpravili so pošiljko ◊ zcl. *odpraviti*₂ kdo/kaj po ugotovitvi varnih razmer za vožnjo v določeno smer dati znak za odhod vlaka, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1 |xVd \dot{z}^{\pm}| + GlagFk|De|Mo + Sam_4 |yRa_d \dot{z}^{\pm}|$: Dopoldne so lahko odpravili vse vlake

odprávití se -im se R dov.

1. *odprávití se*₂ kdo/kaj premakniti se na/v kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄/Prisl_k|yCM ž⁻|: Vsak dan se odpravi na pokopališče, Zjutraj se je odpravil v mesto, Odpravili so se na Triglav // kdo/kaj premikati se h komu/k čemu / na/v/po kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{3,4}|yCM/Namen ž⁻⁺|: Odpravil se je k sorodnikom na obisk, Odpravil se je v bolnico na pregled, Odpravil se je v gostilno na kosilo, Odpravil se je v gozd po drva, Odpravil se je v mesto nakupovat, Odpravil se je na predavanje, na sestanek // v oslabiljenem pomenu kdo/kaj izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|Fz|Mo + p ∩ Sam_{3,4}|wCM/Namen|: Odpravil se je k izpitu, Po kosilu se je odpravil na sprehod, *pren.* Njegove misli so se odpravile v tuje kraje

odprávljati -im R dov. > gl. odprávití -im R dov. 1.–8.**odprávljati se -im se R dov. > gl. odprávití se -im se R dov.****odpustíti -ím R dov., odpústil**

1. *odpustíti*₃ kdo/kaj oprostiti komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xVd ž⁺| + GlagFk|De| + Sam₃|yRa_d ž⁺| + Sam₄|zVs_d abstr.^{+/}|: Odpustil jim je vse žalitve, Odpustila sta si; *prim. opróstiti*
 2. *odpustíti*₃ kdo/kaj odpisati komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xVd ž⁺| + GlagFk|De| + Sam₃|yRa_d ž^{+/}| + Sam₄|zVs_d abstr.^{+/}|: Odpustil mu je ves dolg, Odpustili so mu kazen; *prim. odpísati*

3. *odpustíti*₂₍₃₎ kdo/kaj odsloviti koga/kaj (iz / z/s / od česa / od kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Sam₁|xVd ž⁺| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/}| (+ p ∩ Sam₂/Prisl_k|zIMd|): Odpustili so več delavcev, Odpustili so jih (iz služb in z dela sploh) // kdo/kaj osvoboditi koga/kaj (iz / z/s / od česa / od kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Prisl_k): Več zapornikov so odpustili, Odpustili so ga (iz bolnice); *prim. odslovíti, osvobodíti*

◊ *rel. odpustíti*₂₍₃₎ kdo/kaj oprostiti (komu/čemu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xVd ž⁺| + GlagFk|De| (+ Sam₃|yRa_d ž^{+/}|) + Sam₄|zVs_d abstr.^{+/}|: Duhovnik (jim) je odpustil greh

odslovíti -ím R dov., odslóvil

1. *odslovíti*₂ kdo/kaj odvrniti, zavrtniti koga/kaj /s čim/kako/: Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/S/: Sam₁|xPv_d ž^{+/}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n/S|wNd|/: /Z nestrpnimi kretnjami/ so odslovili nadležnega obiskovalca, /Hitro/ jih je odslovil, Odslovil ga je/, češ da nima denarja/, Njega ne boste /kar tako/ odslovili, Odslovil jo je /samo z obljubami/, *prim. odprávití, zapodíti*
 2. *odslovíti*₂ čustv. kdo/kaj poslati stran koga/kaj: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/}|: Odslovili so več delavcev, Takoj so jo odslovili iz službe

odstránjeváti -újem U nedov. > gl. odstráníti in odstrániti -im U dov.**odstráníti in odstrániti -im U dov.**

1. *odstráníti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati stran koga/kaj (od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Sam₃) – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d abstr.^{+/} ž^{+/}| + Glag|M_{so}⁺ T M_{so}⁻| + Sam₄|yRa_d ž^{+/}| (+ p ∩ Sam₂/Sam₃|zIM/Ra_d ž^{+/}) /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n/: /Ročno/ je odstranil dračje (z dvorišča), Madež (z obleke) je odstranila /z vodo/, (Češnjam) so /spretno/ odstranili peclje, /Z operacijo/ so (mu) odstranili roko; *prim. dáti od/iz/z/s*

2. **odstraniti**₂₍₃₎ kdo/kaj ukiniti kaj (od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Sam₃) – / pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}⁺ T M_{so}⁻| + Sam₄|yVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₂/Sam₃|zIM/Ra_d ž^{+/-}|) / + p ∩ Sam₆/Prisl_n/: Zakon je odstranil slabosti, Skušal je odstraniti vprašanje (z dnevnega reda); prim. *ukiniti*

3. **odstraniti**₂₍₃₎ kdo/kaj odstaviti koga (od/iz/z/s koga/česa / komu/čemu), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂/Sam₃) – / pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}⁺ T M_{so}⁻| + Sam₄|yRa_d ž⁺| (+ p ∩ Sam₂/Sam₃|zIM/Ra_d ž^{+/-}|) / + p ∩ Sam₆/Prisl_n/: Direktorja so /hitro/ odstranili (s položaja); prim. *odstáviti*

odstraníti se in odstrániti se -im se P_{Dg} dov.

1. **odstraniti se**₁₍₂₎ kdo/kaj oditi, umakniti se (od/iz/z/s koga/česa / od kod), Sam₁ – (pSam₂/Prisl_k) – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}⁺ T M_{so}⁻| (+ p ∩ Sam₂/Prisl_k|zIM/Ra_d ž^{+/-}|) / + p ∩ Sam₆/Prisl_n/: /Spretno/ se je odstranil (s ceste); prim. *odíti, umakniti*

odtújiti -ím R(P) dov., odtújil

1. **odtújiti**₃ kdo/kaj povzročiti komu/čemu, da preneha imeti koga/kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|P⁺ T P⁻| + Sam₃|yPr_d ž^{+/-}| + Sam₄|zVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Odtujili so mu delo in svobodo, Hči se jima je dotujila, Dolgotrajno bivanje v tujini ga je odtujilo domovini, čustv. Vzel mu je voljo do dela, Odtujil mu je življenje; prim. *vzétí*

◇ pravn. **odtújiti**₃ kdo/kaj začeti imeti kaj od koga/česa, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – pSam₂: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|P⁻ T P⁺|Mo + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yPr_d ž⁻| + p ∩ Sam₂|zIz/IM_d ž^{+/-}|: Odtujili so del premoženja, Sredstev za reprodukcijo ni mogoče odtujiti od proizvajalcev ◇ filoz. **odtújiti**₃ kdo/kaj povzročiti komu/čemu, da preneha imeti koga/kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|P⁺ T P⁻| + Sam₃|yPr_d ž^{+/-}| + Sam₄|zVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Dopolnjena ideja se je odtujila avtorju

odvráčati -am R nedov. > gl. **odvrnítí** in odvríniti -em R dov.

odvráčati od -am od R nedov. > gl. **odvrnítí od** in odvríniti od -em od R dov.

odvrnítí in odvríniti -em R dov.

1. **odvrnítí**₂₍₃₎ v posplošnem pomenu kdo/kaj odpraviti kaj 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / za koliko časa): Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{ε/kol}): Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-}| + Glag|Fk|De| + Sam₄|yPr/Vs_{d/dog/p} ž^{+/-}| (+ Prisl_{ε/kol}|yČ/Kol_{d/dog/p}): (Za nekaj dni) so odvrnili nesrečo in bolezen, Napad in udarce so (takoj) odvrnili, (V nekaj dneh) so odvrnili strah in skrbi; prim. *odprávití, odstranítí*

2. **odvrnítí**₂₍₃₎ neobč. kdo/kaj glasovno izoblikovati, izraziti z govorilnimi organi (komu/čemu) kaj/o čem, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/S/Prid_{kol} Sam₂/pSam₅: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R|(Mo) (+ Sam₃|yRa_d ž^{+/-}|) + Sam₄/S/Prid_{kol} Sam₂/p ∩ Sam₅|yVs_d abstr.^{+/-}|: Čakala je, če (ji) bo kaj odvrnil, Na to (jim) ni nič odvrnil, Ne grem, (ji) odvrne; prim. *rěčí, odgovorítí*

odvrnítí od in odvríniti od -em od R dov.

1. **odvrnítí od**₃ kdo/kaj zavrniti koga/kaj od koga/česa /s čim/kako/: Sam₁ – Sam₄ – pSam₂ – /pSam₆/Prisl_n /S/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|Fk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂|zVs_d abstr.^{+/-}| / + p ∩ Sam₆/Prisl_n /S|wNd|/: /Z nestrpnimi kretnjami/ so ga odvrnili od vzpona, /Hitro/ jih je odvrnil od nevarnosti, Nadležne obiskovalce so odvrnili od prireditve /samo z obljubami/; prim. *odprávití od, zapodítí od*

2. *odvrniti od*₃ neobč., čustv. kdo/kaj odstraniti koga/kaj od koga / od/iz/z česa / od kod: Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂/Prisl_k|yRa/IM_d ž^{+/-}|: Od njega je odvrnila več delavcev, Takoj so jih odvrnili s položajev in iz službe; prim. *odsloviti od, odstraniti od*

olajšati -am R dov.

1. *olajšati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti/povzročiti (komu) manj neprijetno/naporno/zapleteno kaj /s čim/kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Pv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| (+ Sam₃|zPre_d ž^{+/-}|) + Sam₄|yRa/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ pSam₆/Prisl_n|wNd|/: /Z delom/ (si) je olajšala trpljenje, /S pogostimi stiki/ so olajšali razvoj medsebojnih odnosov, Udobni avtobusi so olajšali vožnjo, čustv. /Z izpovedjo/ (si) je olajšal vest, pog. knj. Olajšal se je, Olajšal (si) je mehur; prim. *osvoboditi, razbremeniti*

2. *olajšati*₂₍₃₎ kdo/kaj narediti/povzročiti (komu) manj težko kaj /s čim/kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Pv_d č⁺| + GlagFk|De| (+ Sam₃|zPre_d ž^{+/-}|) + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d ž^{+/-}| /+ pSam₆/Prisl_n|wNd|/: /Z izločitvijo nepotrebnih predmetov/ so /zelo/ olajšali nahrbtnike, /S petjem/ so (si) olajšali tovor; prim. *razbremeniti*

opaziti in opáziti -im S_{T/D} dov.

1. *opaziti*₂₍₃₎ kdo/kaj čutno zaznati koga/kaj (s čim, od koga/česa / od kod / skozi kaj / v/na čem / kje) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{2/4/5,6}/Prisl_k) – /Prisl_n/: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yRa_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{2/4/5,6}/Prisl_k |zIM/CM/S_{s/p/d}) /+ Prisl_n|wN_{s/p/d}/: Ladje opazi (skozi okno s prostim očesom), Opazi se (v ogledalu/izložbi), Opazi ga (na poti) /od daleč/, (V govoru) so opazili njegovo zadovoljstvo, Opazili so občutno zvišanje cen na trgu brezoz. Že (na vratih) se opazi njegovo hudo bolezen; prim. *zaznati*

2. *opaziti*₂ kdo/kaj zaznati / biti pozoren (na) koga/kaj, Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/S|yRa_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}|: Mladega umetnika so kmalu opazili, Pesniško zbirko so kritiki opazili, Vsi so opazili njegovo zadrego, Opazili so, kako hitro izginjajo ljudski običaji; prim. *zapaziti*

opazovati -ujem S_{T/D} nedov. > gl. **opaziti** in opáziti -im S_{T/D} dov. 1.

1. *opazovati*₂ kdo/kaj načrtno/namensko gledati koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yRa_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wN_{s/p/d} /: /Z mikroskopom/ so opazovali zvezde, /Natačno in redno/ so opazovali naravne pojave, Lovec /vsakotedensko/ opazuje divjad, Kmetje /vestno/ opazujejo vreme; prim. *slediti*

opráviti -im T_{De/Dg/Pr} dov.

1. *opráviti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj narediti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄' / Prid_{kol} Sam₂': Sam₁|xVd č⁺| + GlagFk|De| + Sam₄' / Prid_{kol} Sam₂'|wVs_d abstr. ž⁻|: Opravil je izpit in tečaj, Opravil je vsa poljska dela, Opravil je vse potrebne formalnosti, Prostovoljci so opravili čez tisoč delovnih ur; prim. *uresničiti, povzročiti*

2. *opráviti*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj narediti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄': Sam₁|xVd č⁺| + Glag_vFk + Sam₄'|wVs_d|: Opravili so nakupe, poizvedbe, analize, vožnjo, polet, Opravili so vse preglede, Opravili so prevzem blaga

3. *opráviti*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj biti uspešen /kako/koliko/, Sam₁ – /Prisl_{n/col}/: Sam₁|xVd č⁺| +

Glag_vFk /+ Prisl_{n/ko}|wN/Kol|/: Tam ne bo /dosti/ opravil, /Nič/ ni opravil, Mogoče bo /tako več/ opravila

4. *opráviti*₍₂₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj končati (v/na/pri čem/kom / kje) /kako/, Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k) – /Prisl_n/: Sam₁|xV/Nd/p č*| + Glag|Fk| (+ p ∩ Sam₅|yRa_d ž^{+/-} / Prisl_k|yMd ž⁻) /+ Prisl_n|wNd|/: Fant je /slabo/ opravil (pri zdravniku), Pogovor so opravili (na sodišču), (Pri nas) je opravila; prim. *prestáti*

5. *opráviti*₍₂₎ v posplošenem pomenu kdo napravi koga/kaj (v kaj) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄) – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Nd/p č*| + Glag|Fk| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-} (+ p ∩ Sam₄|wVs_d ž^{+/-}) /+ Prisl_n|wNd|/: /Hitro/ se je opravil, Opravila ga je (v pustno šemo); prim. *obléči*

◊ apl. *opráviti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj narediti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag_pFk|De| + Sam₄'|wVs_d abstr.: Opravili so ponovitev smeri ◊ fiz. *opráviti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj narediti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag_pFk|De| + Sam₄'|wVs_d abstr.: Stroj opravi določeno delo ◊ mat. *opráviti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj narediti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag_pFk|De| + Sam₄'|wVs_d abstr.: Stroj je opravil določeno računsko operacijo ◊ rel. *opráviti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj narediti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag_pFk|De| + Sam₄'|wVs_d abstr.: Pred prazniki so opravili spoved ◊ strojn. *opráviti*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj narediti 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag_pFk|De| + Sam₄'|wVs_d abstr.: Mehanizem opravi določeno pot

opráviti z/s -im z/s T_{De/Dg/Pr} dov.

1. *opráviti z/s*₂ čustv., v posplošenem pomenu kdo/kaj končati s kom/čim /kako/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č*| + Glag|Fk|De|Mo + Sam₆|yRa_d ž^{+/-} /+ Prisl_n|wN|/: S svojo prejšnjo družbo je opravil, Boksar je /hitro/ opravil z nasprotnikom, S predlogom so /na kratko/ opravili, Z zgrešenimi hipotezami je /na hitro/ opravil; prim. *končati, dokončati*

2. *opráviti z/s*₂ v zvezah z imeti ali ne imeti nič, čustv., v posplošenem pomenu kdo/kaj ukvarjati se s kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xVd č*| + Glag|N|Mo + Sam₆|yRa_d ž^{+/-}/: V tej službi ima opraviti z ljudmi, Veliko ima opraviti s kuho, Vse kaže, da imajo opraviti s pranjem denarja, Slaba cesta ni imela nič opraviti z nesrečo, Pogovor nima nič opraviti s tem

oprávljati I -am T_{De/Dg/Pr} nedov.

1. *oprávljati*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj delati kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd ž^{+/-} + Glag|De| + Sam₄|yVs_d abstr. /+ Prisl_n|zNd|/: Vse /uspešno/ opravlja sam, /Dobro/ opravlja svoje dolžnosti, Revija /slabo/ opravlja zamišljeno

2. *oprávljati*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določati kaj 'delovanje, dejavnost', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž*| + Glag_v + Sam₄'|wVs_d abstr.: Opravljajo izvidniške polete, Opravljajo prevoze po naročilu, Opravljajo učiteljsko službo, Mišica opravlja delo // kdo/kaj določati se česa/kot kaj 'dejavnost': Sam₁ – Sam₄ – Sam₂'_{kot} Sam₁: Sam₁|xVd ž*| + Glag_v + Sam₄'|wVs_d abstr. + Sam₂'_{kot} Sam₁'|wL|: Opravlja službo oskrbnika, Opravlja službo kot oskrbnik

3. *oprávljati*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj namensko delati kaj 'določeno dejavnost' /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd ž^{+/-} + Glag|De| + Sam₄|yVs_d abstr. /+ Prisl_n|zNd|/: Vse te naloge opravlja hrbtenica, Poslovalnica opravlja informatorsko službo, Banka opravlja te vloge ◊ fiz. *oprávljati*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj delati kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž⁻ + Glag|De| + Sam₄'|wVs_d abstr.: Sila opravlja delo ◊ rel. *oprávljati*₂ v oslabljenem pomenu, kdo/kaj delati kaj 'kako opravilo, delo, dejanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag|De| + Sam₄'|wVs_d abstr.: Opravljati božjo službo, Opravljati devetdnevnic

oprávljati II -am G nedov.

1. *oprávljati*₁₍₂₎ kdo/kaj slabo govoriti (kaj), Sam₁ – (Sam₄): Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|R| (+ Sam₄|yRa_d ž^{+/-}): Ženske (ga) opravljajo, Opravljajo (njegovo obnašanje)

oprémiti -im R dov.

1. *oprémiti*₂₍₃₎ kdo/kaj dopolniti koga/kaj (s čim)/kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|/: /Razkošno/ si opremili stanovanje (s starim pohištvo), Šole so opremili z laboratoriji, Čoln je opremil (z motorjem in jadri)

2. *oprémiti*₃ kdo/kaj obdati koga/kaj s čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|: Vojsko so opremili z modernim orožjem, Opremil se je za v gore, publ. Besedilo je opremil z opombami, Knjigo so opremili s predgovorom, Obrazec je opremil s podatki; prim. *oskrbėti*

3. *oprémiti*₂ kdo/kaj označiti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: Knjigo je opremil mlad slikar; prim. *izoblikováti*

◊ adm. *oprémiti*₂₍₃₎ kdo/kaj dopolniti koga/kaj (s čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|): Dopis je opremil z datumi, Prošnjo so opremili s prilogami ◊ film., rad. *oprémiti*₂₍₃₎ kdo/kaj dopolniti koga/kaj (s čim)/kako/: Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|/: Prispevek so /zvočno/ opremili ◊ navt. *oprémiti*₂₍₃₎ kdo/kaj dopolniti koga/kaj (s čim): Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|): Ladjo so opremili (z najnovejšimi navigacijskimi pripomočki)

oprémeljati -am R nedov. > gl. **oprémiti** -im R dov.**oprostíti** -ím R dov., opróstil

1. *oprostíti*₃ kdo/kaj razbremeniti koga/kaj koga/česa, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₂|zPr/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Oprostili so ga vojaške obveznosti, Oprostili so jih plačevanja davkov; prim. *razbremeníti*

2. *oprostíti*₂ kdo/kaj pomilostiti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: Sodišče ga je oprostilo; prim. *pomilostíti*

3. *oprostíti*₃ kdo/kaj odpustiti komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₄/S|zVs_d abstr.^{+/-}|: Oprostili so mu zamudo, Vse mu je oprostila, čustv. Ni si mogel oprostiti, da je bil tako nepreviden; prim. *odpustíti*

oprostíti -ím R dov., opróstil > gl. **opróščati** -am R nedov.**osvobájati** -am R nedov. > gl. **osvobodíti** -ím R dov., osvobodíl**osvobodíti** -ím R dov., osvobodíl

1. *osvobodíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti/povzročiti (komu) kaj (iz česa), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₂): Sam₁|xV/Pv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| (+ Sam₃|zPre_d ž^{+/-}|) + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₂|zPr/IMd ž⁻|): Paznik je jetniku osvobodil roke, Osvobodili so ga (iz zapora), Osvobodili so se (izpod tuje oblasti), Ob odjugi so se veje osvobodile (izpod snega); prim. *sprostíti*, *izpustíti*

2. *osvobodíti*₃ nav. čustv. kdo/kaj razbremeniti koga/kaj koga/česa, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: Sam₁|xV/Pv_d ž^{+/-}| +

GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₂|zPr/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Osvobodili so ga vojaške obveznosti, Osvobodili so ga odgovornosti, Osvobodili so jih plačevanja davkov, Denarna pomoč jo je osvobodila skrbi, pren. Filozofijo so osvobodili dogem; prim. *razbremeniti, oprostiti*
3. *osvoboditi*₂ nav. čustv. kdo/kaj narediti/povzročiti koga/kaj prost-ega/-o, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV/Pv_d ž⁻| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d ž^{+/-}|: Glasba ga je osvobodila, Možnost izvoza je osvobodila prodajo; prim. *rešiti*

označeváti -újem R nedov. > gl. **oznáčiti** -im R dov. 1.–2.

3. *označeváti*₂ kdo/kaj izražati kaj: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁻| + Glag|De| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Ta predmet nekaj označuje, Besede označujejo pojme, Samostalniki s to končnico označujejo živa bitja, To obdobje označuje intenzivna industrializacija, Živahen temperament označuje vsak njen korak

oznáčiti -im R dov.

1. *oznáčiti*₁ kdo/kaj opremiti koga/kaj s čim: Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|: Rob cestišča so označili z barvo, Drevesa za posek so označili s trakovi, Poti in steze so označili z markacijami, Izpuste v besedilu je označil s črtami, Velikost izdelkov so označili s številkami; prim. *oprémiti*

2. *oznáčiti*₂₍₃₎ kdo/kaj navesti koga/kaj (s čim) /kako/: Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|/: Kritik je pisatelja (s kratko oceno) /izčrpno/ označil, (Z nekaj besedami) je /nakratko/ označil položaj, (S to besedo) je hotel /okvirno/ označiti vse težje bolezni, To dejanje je /težko/ označiti (z besedami); prim. *poimenováti, ovrednôiti*

◇ filoz. *oznáčiti*₂ kdo/kaj vzpostaviti razmerje med označujočim in označenim: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: Označil je idejo ◇ geom. *oznáčiti*₂ kdo/kaj pripisati ustrezne dogovorjene črke, številke: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: Označil je kote in stranice

oznáčiti kot -im kot R dov.

1. *oznáčiti kot*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj obravnati koga/kaj kot kaj' /kakšn-ega'/'-o': Sam₁ – Sam₄ – _{kot} Sam₄' /Prid_k'/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + kot ∩ Sam₄' /Prid_k'|wL|: Označili so ga kot naduteža, Nauk so označili kot heretičen

oznáčiti za -im za R dov.

1. *oznáčiti za*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj imeti koga/kaj za kaj' /kakšn-ega'/'-o': Sam₁ – Sam₄ – pSam₄' /Prid_k'/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄' /Prid_k'|wL|: Označili so ga za poštenjaka, Besedo so označili za narečno

pogovoríti se -im se G dov.

1. *pogovoríti se*₁₍₂₎ os. v mn./dv. kdo/kaj izmenjati mnenja, misli (o kom/čem), Sam₁ – (pSam₃): Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R|Mo (+ p ∩ Sam₃|yRa/Vs_d ž^{+/-} abstr.^{+/-}): Pogovorili so se (o nujnih rečeh), (O tem problemu) bi se rad pogovoril s teboj, (O tem) se bomo pogovorili kasneje; prim. *pomeníti/poméniti se*

poimenováti -újem G dov.

1. *poimenováti*₁₍₂₎₍₃₎ kdo/kaj označiti koga/kaj (s čim) /kako/: Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₆|zSd ž⁻|) /+ Prisl₁|wNd|/: (Z nekaj besedami) je /nakratko/ poimenoval položaj, (S to besedo) je hotel /okvirno/ poimenovati vse težje bolezni, To dejanje je /težko/ poimenovati (z besedami); prim. *oznáčiti, ovrednóiti*

poimenováti po -újem po G dov.

1. *poimenováti po*₃ kdo/kaj označiti koga/kaj po kom/čem: Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₅|zVs_d ž^{+/-}|: Otroka so poimenovali po očetu, Ustanovo so poimenovali po zaslužnem strokovnjaku, Dvorano so poimenovali po zgodovinskem dogodku

pojáviti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.

1. *pojáviti se*₁₍₂₎ kdo/kaj začeti biti, obstajati (v/na čem / kje, od–do česa / sredi česa / med čim / od–do kdaj / kdaj), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε}): Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag_{Fz}|E-T E⁺|Mo (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε} |yM/Č/IM/ IČ/CM/CC/Ra_p ž^{+/-}|): (Na trgu) so se pojavili novi izdelki, (V dvajsetih letih 19. stoletja) se je pojavil Prešeren, (V pesmi) se ta beseda pojavi večkrat, (V tisku) so se pojavile ostre kritike // nav. 3. os. kdo/kaj postati viden, zaznaven, Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε}): (Na nebu) se je pojavilo sonce, (Na radarju) se je pojavila podmornica, (Na pragu) se je pojavil neznanec, (Na obzorju) se je pojavilo kopno

2. *pojáviti se*₁₍₂₎ kaj začeti biti, obstajati (od–do česa / sredi česa / med čim / od–do kdaj / kdaj / zaradi koga/česa / kako), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{ε/n}): Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag_{Fz}|E-T E⁺|Mo (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{ε/n} |yČ/ IČ/CC/N/Vz_p ž^{+/-}|): Bolezen se je pojavila (nenadoma), Življenje se je pojavilo (pred milijoni let), (Ob teh besedah) so se mu pojavile gube, (Zaradi nepravilne drža) se so pojavile okvare; prim. *začeti se*

pojávljati se -am se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov. > gl. **pojáviti se -im se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr}** dov.**pokúsiti -im R** dov.

1. *pokúsiti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati v usta kaj / malo česa, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Sam₁|xV_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yVs_d ž^{+/-}|: Pokusila je kavo, če je dovolj sladka, Prinesla je pokusit potico, Kuharica jed večkrat pokusi, nav. z nikalnico, čustv. Kruha ni niti pokusil, Tam pa tam je pokusil kakšen piškot; prim. *popíti, pojésti, vzéti*

2. *pokúsiti*₂ kdo/kaj navadno piti, jesti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Črne kave sploh ne pokusi, Svinine še dolgo ne bo smel pokusiti

pokúšati -am R nedov.

1. *pokúšati*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj za ugotavljanje kakovosti dajati v usta kaj / malo česa, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂: Sam₁|xV_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yVs_d ž^{+/-}|: Pokušali so jedi in pijače, Pokušali so zaloge novih vin, Pokušal je grozdje, če je že dovolj zrelo, čustv., V zidanici pokuša novo vino; prim. *píti, jésti, okúšati*

2. *pokúšati*₂ nav. z nikalnico, čustv. kdo/kaj (pre)malo piti, jesti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Jej, nikar samo ne pokušaj, Kosilo je le pokušala

pomágati -am in pomagáti -am R nedov. in dov.

1. *pomágati*₃ kdo/kaj napraviti komu/čemu na/v/pri čem / kje: Sam₁ – Sam₃ – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž*| + Glag|De|Mo + Sam₃|yPre/Ra_d ž*| + p ∩ Sam₅/Prisl_k|zRa/Md abstr.^{+/-} ž*|): Otroci mu že pomagajo na polju, Pomagajo drug drugemu pri reševanju nalog, Izkušnje so mu pomagale pri delu

2. *pomágati*₃ kdo/kaj prizadevati si komu/čemu narediti: Sam₁ – Sam₃ – Nedol: Sam₁|xPv_d ž*| + Glag|N| + Sam₃|yPre/Ra_d ž*| + Nedol|zVs_d abstr.^{+/-} ž*|): Pomagali so mu rešiti problem, Pomagal ji je stopiti iz avtobusa, Pomagal jim je pobegniti iz ječe, izpust. Pomagali so mu iz zapora, Pomagal mu je iz dolgov

3. *pomágati*₃ kdo/kaj koristiti komu/čemu s kom/čim / kako: Sam₁ – Sam₃ – pSam₆/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž*| + Glag|De|Mo + Sam₃|yPre/Ra_d ž*| + p ∩ Sam₆/Prisl_k|zS/Vs/Nd abstr.^{+/-} ž*|): Bolni kravi so pomagali z zelišči, Vsem veselo / z veseljem pomaga

4. *pomágati*₂₍₃₎ kdo/kaj koristiti (komu/čemu) do koga/česa / proti komu/čemu / za koga/kaj / pri kom/čem: Sam₁ – (Sam₃) – pSam₃₋₅: Sam₁|xPv_d ž*| + Glag|De|Mo (+ Sam₃|yPre/Ra_d ž*|) + p ∩ Sam₃₋₅|zRa_d abstr.^{+/-} ž*|): Dieta je pomagala proti mozoljavosti, Pomagali so (mu) do oblasti, Znal (si) je pomagati do vodilnega mesta, To pomaga za boljšo samozavest, Trdna volja pomaga pri vsakdanjih stiskah

pomeníti in poméníti -im S_{T/D} nedov., v oslabljenem pomenu

1. *pomeníti*₁ kdo/kaj biti kdo/kaj 'vseбина, znamenje, znak', Sam₁ – Sam₁': Sam₁|xNs/p ž*| + Glag|St/L| + Sam₁!'wRa_{s/p}|: Zidar, električar pomeni poklic, Hiša pomeni stavba, družina, podjetje // kaj biti kaj 'znamenje, znak', Sam₁ – Sam₁': Rdeča luč pomeni stoj, Simbol Fe v kemiji pomeni železo, Črki J. M. pomenita Janez Mlinar; prim. *izrážati, označeváti*

2. *pomeníti*₁ kdo/kaj izražati, kazati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄': Sam₁|xNs/p ž*| + Glag|St/L| + Sam₄/'S|wRa_{s/p}|: Oznaka pomeni avtomobil iz Turčije, Znamenja pomenijo lepo vreme, Ta črta pomeni Gorjance, Zamah z roko pomeni, naj odidejo // nav. čustv. kdo/kaj posledično izražati, kazati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄/'S': Če se ne vrnete, pomeni, da ste prelomili obljubo, Kmetija pomeni dosti dela in slabo življenje, Iti naprej pomeni gotovo smrt, Ta nagrada pomeni zanj presenečenje; prim. *izrážati, kázati/kazáti*

3. *pomeníti*₁₍₂₎ kdo/kaj biti več, manj ali enako (komu) kot kdo/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – kotSam₁': Sam₁|xNs/p ž*| + Glag|St/L|Mo (+ Sam₃|yRa_{s/p}|) + kot Sam₁!'wRa_{s/p}|: Pomeni (mi) toliko kot nič, On (mu) pomeni več kot oče, več kot ves svet; prim. *biti (sem)*

4. *pomeníti*₂ kdo/kaj imeti kaj 'veljavo, ugled' v/na čem / kje, Sam₁ – Sam₄' – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xNs/p ž*| + Glag|POS/M_{so}/L|Mo + Sam₄!'wRa_{s/p}| + p ∩ Sam₅/Prisl_k|yM/Ra_{s/p}|: Zbrali so se vsi, ki v znanosti kaj pomenijo, Priimek Puc v teh krajih še zdaj veliko pomeni; prim. *veljáti*

pomeníti se in poméníti se -im se G dov.

1. *pomeníti se*₁₍₂₎ os. v mn./dv. kdo/kaj izmenjati mnenja, misli (o kom/čem), Sam₁ – (pSam₅): Sam₁|xVd č*| + Glag|R|Mo (+ p ∩ Sam₅|yRa/Vs_d ž*| abstr.^{+/-}): Pomenili so se (o pomembnih stvareh), Prijateljsko sta se pomenila; prim. *pogovoríti se*

porábíti in porábiti -im R nedov.

1. *porábíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj uporabiti kaj (za kaj / v/po/na/pri čem / kje/kdaj) /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/pSam₅ / Prisl_{k/ε}) – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xV/N_d ž*| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž*| (+ p ∩ Sam₄|zCd| / p ∩ Sam₅ / Prisl_{k/ε}|zM/Č/Pr_d) /+ Prisl_{n/kol}|yN/

Kol_d abstr. ž⁻/: Ti stroji /dosti/ porabijo, Te prostore (danes) /iznajdljivo/ porabijo (za parkirišča ob turističnih kmetijah), /Lahkomiselno/ je porabil ves zaslužek // kdo/kaj uporabiti kaj (v čem 'v sporočilu'), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅): Ta izraz /lahko smiselno/ porabimo le v strokovnih besedilih // kdo/kaj izkoristiti kaj (v/po/na/pri čem / kje/kdaj) /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/pSam₅ / Prisl_{k/č}) – /Prisl_{n/kol}/: (V še neobljudenih krajih) je potrebno /preudarno/ porabiti naravna bogastva, /Koristno/ je porabil ves prostor // kdo/kaj zapraviti kaj (za kaj / v/po/na/pri čem / kje/kdaj) /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅ / Prisl_{k/č}) – /Prisl_{n/kol}/: (V mestu po gostilnah) je (za neumnosti) /lahkomiselno/ porabil denar; prim. *uporabiti, izkoristiti, zapraviti*

2. *porabiti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj potrebovati kaj (za/v kaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/S): Sam₁|xV/N_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr.^{+/-} ž⁻| (+ p ∩ Sam₄/S|yNa/C_d abstr. ž⁻): (Za gradnjo hiše) bo porabil še veliko cementa in delovne moči, (Za prekritje strehe) je porabila ves denar, (Da delo dobro opravi,) porabi ljudi in čas; prim. *potrošiti, zapraviti*

porabiti za in **porábiti za** -im za R_{nedov}.

1. *porabiti za*₃ kdo/kaj uporabiti koga/kaj za kaj / kot kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xV/Nd č⁺| + Glag|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zVs/L_d|: Za ta kruh porabijo posebno pšenico, Te skodelice porabijo za čaj, Te ljudi porabijo za živi ščit, Otroke so porabili za vsako delo, Vse dneve je porabil za študij, Počitnice je porabil za plezanje po hribih // kdo/kaj uporabiti koga/kaj kot kaj, Sam₁ – Sam₄ – koSam₄: Te ljudi porabijo kot živi ščit, Desko je porabil kot veslo; prim. *uporabiti za*

2. *porabiti za*₂ kdo/kaj potrošiti za kaj /koliko/, Sam₁ – pSam₄ – /Prisl_{kol} = modifikator/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₄|yVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| /+ Prisl_{kol}|wKol_d abstr. ž⁻|: Za vzpon sta porabila pol ure, Vzpenjača porabi za pot dvajset minut; prim. *potrošiti za*

porábljati -am R_{nedov}. > gl. **porabíti** in **porábiti** -im R_{nedov}.

porábljati za -am za R_{nedov}. > gl. **porabíti za** in **porábiti za** -im za R_{nedov}.

posláti pošljem R(P)_{dov}, pošlji pošljíte

1. *posláti*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj (na/v kaj / kam): Sam₁ – Sam₃ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k/Namen) – /pSam₅/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|P| + Sam₃|yPre_d ž⁺| + Sam₄|zPr/Ra_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₄/Prisl_k/Namen|zNa/CM/Cd ž⁻) /+ p ∩ Sam₅/Prisl_n|wNd|/: Poslal ji je rože, Knjige jim je poslal (v ustanovo) /po kurirju/, Delo so poslali komisiji (v oceno), Ponesrečenim so (na prizadeto področje) /hitro/ poslali pomoč; prim. *ponuditi/ponúdiiti, priložiti*

2. *posláti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj na/v kaj / kam: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k/Namen: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|P|Mo + Sam₄|zPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄/Prisl_k/Namen|zNa/CM/Cd ž⁻): Poslali so ga ven, Otroke so poslali spat, Očeta so poslali na zdravljenje, Poslali so ga v šole, Poslali so jih v izvidnico; prim. *napotiti*

3. *posláti*₁₍₂₎ čustv., v pomožniški vlogi kdo/kaj izraziti (komu/čemu) kaj 'čustva/razpoloženje', Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄[!]: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|P| (+ Sam₃|yPre_d ž⁺) + Sam₄[!]/Prid_{kol}Sam₂|wVs_d abstr.): Poslal (ji) je poljub, Poslala (mu) je zapeljiv pogled

◊_{pit} *posláti*₂ kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj (na/v kaj / kam): Sam₁ – Sam₄ – /pSam₅/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|P| + Sam₄|zPr/Ra_d ž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₅/Prisl_n|wNd|/: Poslali so knjige po povzetju

poslati po pošljem po R(P) dov., pošlji po pošljíte po

1. *poslati* po₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati komu/čemu koga/kaj na/v kaj / kam: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|P|Mo + Sam₄|zPr/Ra_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zCd abstr.^{+/-}ž^{+/-}|: Poslali so ga po zdravnika, Poslala jo je po blago, Navadno so po pomoč poslali otroke; prim. *napotiti po*

posredovati -ujem R nedov. in dov.

1. *posredovati*₂ kdo/kaj delati, pomagati pri/v čem / med čim, Sam₁ – pSam_{5,6}: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam_{5,6}|Ra/Vs_dž^{+/-}|: Nerad je posredoval med njima, Posreduje pri sklepanju pogodb, Posreduje v sporu; prim. *vměšati/vmešáti se, pomagati*

2. *posredovati*₂ kdo/kaj posegati, pomagati v/ob čem / kdaj / kje, Sam₁ – pSam₅ / Prisl_{čk}: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₅ / Prisl_{čk}|yČ/Md|: Policisti so morali v teh dneh večkrat posredovati, Ob nesreči so posredovale zdravniške ekipe; prim. *posěgati, pomagati*

3. *posredovati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj pojasnjovati, sporočati (komu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| (+ Sam₃|Ra_dž^{+/-}|) + Sam₄|yVs_d abstr.^{+/-}ž^{+/-}|: Posredoval (jim) je svoje izkušnje, Tekmo je (poslušalcem) posredoval drugi program // v oslabiljenem pomenu kdo/kaj izraža (komu) kaj, (komu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| (+ Sam₃|Ra_dž^{+/-}|) + Sam₄|wL|: Posredovali so (jim) njegove pozdrave; prim. *pojasnjévati, sporóčati*

4. *posredovati*₂₍₃₎ kdo/kaj omogočati (komu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|R| (+ Sam₃|Ra_dž^{+/-}|) + Sam₄|yVs_d abstr.^{+/-}ž^{+/-}|: Založba (bralcem) posreduje pregled celotnega pesniškega ustvarjanja tega obdobja; prim. *núditi/nuditi*

postájati -am NT_{Dg/Pr} nedov. v oslabiljenem pomenu > gl. **postáti** -stánem NT_{Dg/Pr} dov. v oslabiljenem pomenu

postáti -stánem NT_{Dg/Pr} dov. v oslabiljenem pomenu

1. *postáti*₁₍₂₎ kdo/kaj narediti se kaj/kakšen-of-ega/kako, Sam₁ – Sam₁'/Prid_k'/Prid_kSam₁'/Prisl_n': Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag_p|Fk (L-T L⁺)| + Sam₁'/Prid_k'/Prid_kSam₁'/Prisl_n'|wL|: Postal je samotar/bogataš/strelec, Postal je lačen/domišljav/polnoleten, Ravnanje je postalo navada, Država je postala neodvisna, Postal je odveč // kaj/kdo narediti se (komu) kako, Sam₁ – (Sam₃) – Prisl_n': Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag_p|Fk (L-T L⁺)| (+ Sam₃|yRa_pž⁺|) + Prisl_n'|wL|: Obleka (ji) je postala prav, Postala (mu) je všeč; prim. *narediti se*

2. *postáti*₁ brezos. narediti se komu/koga* kako/kaj*, – Sam₃/Sam₄ – Prisl_n'/Sam₁': Sam₁|αNp ž^{+/-}| + Glag_p|Fk (L-T L⁺)| + Sam₃/Sam₄|yPr/Ra_pž⁺| + Prisl_n'/Sam₁'|wL|: Postalo je neprijetno, Postalo ga je groza, Žal mu ga je postalo // narediti se kako: – Prisl_n': Sam₁|αNp ž^{+/-}| + Glag_p|Fk (L-T L⁺)| + Prisl_n'|wL|: Zvečer postane hladno, Postalo je jasno, Postalo je mraz, Postalo je temno kot v rogu; prim. *narediti se, nastáti*

postáviti -im R(P) dov.

1. *postáviti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati koga/kaj sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ob/med/pod/skozi koga/kaj / kam / kako/, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k – /Prisl_n': Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/CM/Cd ž^{+/-}| /+ Prisl_n'|wNd|: Svetilko je postavila na mizo, Lopato je postavila ob steno, Spomenik so postavili sredi parka, Sliko po postavili na ogled, Kovček je postavila na tla, Avto je postavil k ograji; prim. *dáti, nasloníti, prislóniti, zapeljáti*

2. *postáviti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati koga/kaj v določeno držo sredi česa / h/k komu/čemu na/v/ob/mcd/pod/pred/skozi koga/kaj / kam /kako, zakaj/, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k – /pSam_{4,6}/Prisl_n': Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/CM/Cd ž^{+/-}| /+ pSam_{4,6}/Prisl_n'|wNd|

: Učence je postavila v vrsto, Ujetnike so postavili /s hrbti/ proti steni, /Pogumno/ se je postavil prednje, Postavil je se na zadnje noge, /Za kazen/ so ga postavili v kot

3. *postaviti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}| (+ Sam₃|yPre_dž^{+/-}|) + Sam₄|yRa/Vs_dž^{+/-}|: Postavil je šolo in bolnico, (Pesniku) so postavili spomenik, Postavil je šotor; prim. *zgraditi, sezidati*

4. *postaviti*₃ kdo/kaj določiti, izbrati koga/kaj za/na/nad/ob koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv/Vdč⁺| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yPr/Raž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zNa/C_dabstr.^{+/-}ž^{+/-}|) /+ Pris_n|zNd|/: Postavili so ga za razsodnika, Postavili so ga na odgovorno mesto, Prijatelj je postavil visoko nad druge, Svoje ugotovitve je postavil ob tuje; prim. *določiti, uvrstiti*

5. *postaviti*₁₍₂₎ v oslabljenem pomenu kdo/kaj izraziti (komu/koga) kaj/ (pred/ob kaj), Sam₁ – (Sam_{3,4}) – (p)Sam₄: Sam₁|xPv/Vdč⁺| + GlagFk|De|(Mo) (+ Sam_{3,4}|yPr/Ra_dž^{+/-}|) + (p) ∩ Sam₄|wVs_dabstr.^{+/-}ž^{+/-}|: Učitelj (mu) je postavil tri vprašanja, Zdravnik je postavil diagnozo, Postavili so (ga) pred odločitev; prim. *izraziti*

6. *postaviti*₂ kdo/kaj narediti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vdč⁺| + GlagFk|De| + Sam₄|yVs_dabstr.^{+/-}|: Postavili so novo dramsko delo, Igralec je postavil trden odrski lik; prim. *uprizoriti, izvesti, ustvariti, izoblikovati*

7. *postaviti*₂₍₃₎ kdo/kaj določiti (komu/čemu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xPv/Vdč⁺| + GlagFk|De| (+ Sam₃|yPr/Ra_dž^{+/-}|) + Sam₄|zVs_dabstr.^{+/-}|: Postavili so visoke norme, Postavil (jim) je izpitni rok, termin, (Izdelkom) so postavili nove cene; prim. *določiti, predpisati*

8. *postaviti*₃ kdo/kaj dati kaj pred/na koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv/Vdč⁺| + GlagFk|De|Mo + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zNa/C_dabstr.^{+/-}ž^{+/-}|: Jed je postavila na mizo, Večerjo je postavila predenj, Gostolničar je postavil pred goste vino; prim. *ponuditi, postrčiti*

◇ pravn. *postaviti*₃ kdo/kaj dati koga/kaj izven koga/česa, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₂|zIM/CM/Cdž^{+/-}|: Postavili so ga izven zakona ◇ jezikosl. *postaviti*₃ kdo/kaj dati kaj v kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zCM/Cdž^{+/-}|: Pridevnik je postrebno postaviti v ženski spol ◇ sport. *postaviti*₂ kdo/kaj doseči kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|Fk| + Sam₄|yVs/C_dabstr.|: Postavila je svetovni rekord

postaviti se z/s -im se z/s R dov.

1. *postaviti se z/s*₂ kdo/kaj pohvaliti se s kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₆|yRa/Vs_dž^{+/-}|: S tem dejanjem se je postavil pred prijatelji, Postavila se je z obleko, S takim sinom se lahko postavi; prim. *pohvaliti se z/s, pobáhati se z/s*

postaviti se za -im se za R dov.

1. *postaviti se za*₂ kdo/kaj pohvaliti se s kom/čim, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_dž^{+/-}|: Postavil se je za svoje delavce v oddelku, Postavil se je za osnovne pravice, Vedno se postavi zanj; prim. *zavzeti se za, izrèči se za*

pošljati -am R(P) nedov. > gl. **posláti** pošljem R(P) dov.

pošljati po -am po R(P) nedov. > gl. **posláti po** pošljem po R(P) dov.

potèči -têčem NT_{Dg/Pr} dov.

1. *potèči*₁ kaj doseči konec, prenehati trajati, Sam₁ –: Sam₁|xNdog/pž⁺| + Glag_{Fk}|E⁻|: Dopust mi že jutri

poteče, Njegov mandat poteče letos // kaj prenehati biti veljaven, Sam₁ - : Dovolilnica bo kmalu potekla, Potni list je že potekel; prim. *razveljaviti se*

2. *potêči*₁ redko kaj ne biti več na razpolago, Sam₁ - : Sam₁|xNdog/p ž⁺| + Glag_{Fk}|E⁻|: Živila so potekla, Njegova potrpežljivost je potekla; prim. *izginiti, miniti*

3. *potêči*₂ redko kaj končati se od-do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa / kako, Sam₁ - pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε/n/kol}: Sam₁|xNs/p ž⁺| + Glag_{Fk}|E⁻|Mo + p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{ε/k/n/kol}|yM/Ĉ/IM/ĪĈ/CM/ĈĈ/Ra /N/Kol_{s/p} ž⁻⁺|: Državna meja je potekla blizu naselij, Ograja je potekla od enega konca dvorišča do drugega, Vse je poteklo po načrtu // v oslabljenem pomenu, Sam₁ - pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε/n/kol}: Sam₁|xNs/p ž⁺| + Glag_{Fk}|E⁻ T E⁺|Mo + p ∩ pSam_{2,5,6} / Prisl_{ε/k/n/kol}|yM/Ĉ/IM/ĪĈ/CM/ĈĈ/Ra/N/Kol_{s/p} ž⁻⁺|: Pogovor je potekel brez prič, Pouk je potekel v slovenščini; prim. *končati se*

potékati -am NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *potékati*₁ kaj dogajati se, trajati proti koncu, Sam₁ - : Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag_{Fk}|E⁺ T E⁻|: Dopust mu že poteka, Rok za prijavo poteka; prim. *končevati se, prenehovati*

2. *potékati*₂ redko kaj ne biti več na razpolago, Sam₁ - : Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag_{Fk}|E⁺ T E⁻|: Živila so začela potekati, Njegova potrpežljivost je potekala; prim. *prenehovati, ponehovati*

3. *potékati*₂ kaj obstajati, trajati od-do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa / kako, Sam₁ - pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε/n/kol}: Sam₁|xNs/p ž⁺| + Glag_{Fz}|E⁻ T E⁺|Mo + p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε/n/kol}|yM/Ĉ/IM/ĪĈ/CM/ĈĈ/Ra /N/Kol_{s/p} ž⁻⁺|: Državna meja poteka blizu naselij, Ograja je potekala od enega konca dvorišča do drugega, Vodovodne cevi potekajo vzporedno, Naloge so potekale več let, Vse poteka po načrtu // v oslabljenem pomenu, Sam₁ - pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/ε/n/kol}: Sam₁|xNs/p ž⁻⁺| + Glag_{Fz}|E⁻ T E⁺|Mo + p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{ε/k/n/kol}|yM/Ĉ/IM/ĪĈ/CM/ĈĈ/Ra /N/Kol_{s/p} ž⁻⁺|: Boji so potekali ves dan, Pogovor je potekal brez prič, Pouk poteka v slovenščini; prim. *obstajati, trájati, odvijati se*

potrebovati -ujem S_{TD}(N) nedov.

1. *potrebovati*₃ kdo/kaj potrebno imeti kaj za kaj, Sam₁ - Sam₄ - pSam₄/S: Sam₁|xNd ž⁺| + Glag|N|Mo + Sam₄|yVs_d| + pSam₄/SlzNa/C_d|: Za tovrstno pisanje potrebuje dober računalnik, Nakupila je vse, kar potrebuje za pripravo kosila, Potreboval je precej časa, da je stvar dokončal; prim. *hotéti, želéti*

2. *potrebovati*₂ kdo/kaj morati imeti kaj, Sam₁ - Sam₄: Sam₁|xNd ž⁺| + Glag|N| + Sam₄|yVs_d|: Fant potrebuje novo obleko, Kraj že dolgo potrebuje vodovod, Izsušena zemlja potrebuje dež, ^{čustv.} Ta stroj potrebuje popravilo, Trditev ne potrebuje pojasnila; prim. *želéti si*

3. *potrebovati*₂ kdo/kaj hoteti sprejeti koga, Sam₁ - Sam₄: Sam₁|xNd ž⁺| + Glag|N| + Sam₄|yRa_d ž⁺|: Kadar ga potrebuje, ga pokliče, Družina jo potrebuje, ^{čustv.} Opozicija potrebuje pokončne ljudi; prim. *hotéti, želéti*

povzróčati -am T_{Dc/Dg/Pr} nedov.

1. *povzróčati*₂ kdo/kaj delati kaj 'dejanje, stanje', Sam₁ - Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁻⁺| + Glag_p|De| + Sam₄|Rd ž⁻|: Slana jed povzroča žejo, Te snovi povzročajo izpuščaje, Nezadovoljni mladostniki povzročajo težave

2. *povzróčati*₂ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določati komu/čemu kaj 'odnos', Sam₁ - Sam₃ - Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁻⁺| + Glag_v + Sam₃|Ra_d ž⁺| + Sam₄|wL|: Povzroča jim skrbi, strah in škodo

3. *pozvrócati*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določati kaj 'lastnost, stanje', Sam₁ – Sam₄¹: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag_v + Sam₄¹|wL|: Povzročali so škodo, Vnetje povzroča hude bolečine, Tovrstne novice povzročajo veliko razburjenje

povzročiti -ím T_{De/Dg/Pr dov.}, povzročil

1. *povzročiti*₂ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj narediti, uresničiti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje': Sam₁ – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag_p Fk|De| + Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂|wVs_d abstr. ž⁻|: Povzročil je prometno nesrečo, Mikrobi povzročijo alkoholno vrenje, Njihova malomarnost je povzročila veliko nezdod, ^{čustv.} Njihove pesmi so povzročile veliko hrupa

2. *povzročiti*₂₍₃₎ kdo/kaj narediti, prizadejati (komu) kaj 'kako dejanje': Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ / Prid_{kol} Sam₂: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag_p Fk|De| (+ Sam₃|Prd ž^{+/-}|) + Sam₄¹ / Prid_{kol} Sam₂¹|wVs_d abstr. ž⁻|: Povzročil (jim) je veliko hudega, Toča (jim) je povzročila škodo, veliko škode, Fant (mu) je povzročil neprijetnosti, težave; prim. *prizadejati*

3. *povzročiti*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj določa koga/kaj/komu/čemu kaj/kakšn-o/-ega 'lastnost', Sam₁ – Sam₄¹: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag_v + Sam₄¹|wL|: Novica je povzročila splošno ogorčenje, Potres v morju je povzročil visoke valove, Že majhna količina strupa povzroči smrt

poznáti -znám Rz_{nedov.}

1. *poznáti*₂ kdo/kaj vedeti (za) koga/kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/Prid_{kol} Sam₂/S – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S|(Mo) + (p)Sam_{4/5}/Prid_{kol} Sam₂/S|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹|wN/Kol_{s/p/d} /: Nihče ga ne pozna, Pozna jo /samo z dobre strani/, Pozna ga kot poštenjaka, Pozna jo /po glasu/, Pozna ga /samo navidez/; prim. *vedeti*

2. *poznáti*₂ kdo/kaj znati, obvladati kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S – / Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹|wN/Kol_{s/p/d} /: /Precej dobro/ pozna razmere, Pozna imena večine rastlin, Pozna Jenkove pesmi, Not ne pozna, ^{čustv.} Pozna ga kot lasten žep; prim. *znáti*, *obvladati*

3. *poznáti*₂ kdo/kaj vedeti za kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹|wN/Kol_{s/p/d} /: /Dobro/ pozna režim in njegovo politiko, Pozna vse njegove napake, Pozna, kar je potrebno

4. *poznáti*₂ kdo/kaj vedeti za koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹|wN/Kol_{s/p/d} /: Oče pozna direktorja // kdo/kaj biti znan s kom/čim /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S|Mo + p / Sam₆|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₄¹|wN/Kol_{s/p/d} /: Njegov oče se /osebno in po vezah/ pozna z direktorjem

5. *poznáti*₃ ^{čustv.} kdo/kaj upoštevati koga/kaj kdaj/kje / v čem, Sam₁ – Sam₄ – Prisl_{ε/k}/pSam₅: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S|Mo + Sam₄|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} / + Prisl_{ε/k} / p / Sam₅|zČ/M_{s/p/d} /: Nihče ga ni poznal v nesreči, Starše pozna samo, kadar jih potrebuje; prim. *upoštevati*

6. *poznáti*₂ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj imeti kaj 'odnos do česa', Sam₁ – Sam₄¹: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄¹|wVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} /: Nobene mere ne pozna, Ne pozna milosti, Nobene olike ne pozna, To navado pri nas poznamo, Ne pozna počitka, Te dežele ne poznajo snega

poznáti se -znám se Rz_{nedov.}

1. *poznáti se*₂₍₃₎ ^{čustv.} kaj biti viden/kazati se na/po/pri/v kom/čem / kje, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₅/Prisl_{ε/k}:

$\text{Sam}_1 | xN_{s/p/d} \text{ abstr. } ^{+/-} \check{z}^{+/-} | + \text{Glag} | \text{S} | \text{Mo} (+ \text{Sam}_3 | y \text{Pre}_{s/p/d} \check{z}^{+/-} |) + p \cap \text{Sam}_5 / \text{Prisl}_k | zM_{s/p/d} |$: Bolezen se (ji) pozna na obrazu, Na tej preprogi se pozna vsaka stopinja, *čustv.* Tujina se (mu) pozna po govorici

preizkúsiti -im tudi preskúsi

1. *preizkúsi*ti₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj poskusno uporabiti kaj 'lastnost, tvarino' /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_{n/kol} = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | xV/N_d \check{z}^{+/-} | + \text{Glag} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | y \text{Pr} / \text{Ra} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } \check{z} | / + \text{Prisl}_{n/kol} | yN / \text{Kol}_d \text{ abstr. } \check{z} | /$: Novo cepivo so /previdno praktično/ preizkusili, Brezobzirno so preizkušali njegovo potrpežljivost, /Testno/ so preizkusili lomljivost kamna, Preizkusili so znanje učencev // kdo/kaj poskusno uporabiti koga /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_{n/kol} /$: Učence nižjih razredov so telesnovzdržljivostno/ preizkusili

2. *preizkúsi*ti₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj utrditi koga/kaj /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{Prisl}_{n/kol} = \text{modifikator} /$: $\text{Sam}_1 | xV/N_d \check{z}^{+/-} | + \text{Glag} | \text{De} | + \text{Sam}_4 | y \text{Pr} / \text{Ra} / \text{Vs}_d \text{ abstr. } \check{z} | / + \text{Prisl}_{n/kol} | yN / \text{Kol}_d \text{ abstr. } \check{z} | /$: Pred redno zaposlitvijo nove sodelavce temeljito preizkusijo, *čustv.* Življenje ga je /večkrat temeljito/ preizkusilo

preglédati -am Rz dov.

1. *preglédati*₂₍₃₎ kdo/kaj sistematično preveriti kaj (v čem / kje / s čim) /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / \text{S} - (p \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_k) - / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 | xVd \check{c} | + \text{Glag} | \text{De} \cap \text{L} | + \text{Sam}_4 / \text{S} | y \text{Pr} / \text{Vs} / \text{Ra}_d \text{ abstr. } ^{+/-} \check{z}^{+/-} | (+ p \cap \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_k | zS / \text{Md} \text{ abstr. } ^{+/-} \check{z}^{+/-} |) / + p \cap \text{Sam}_6 / \text{Prisl}_n | yN_d |$: Živila /pogosto in redno/ pregledajo (v različnih trgovskih centrih), Podatke je /skrbno/ pregledal, (Po skladiščih) /redno/ pregledajo zaloge, /Vestno/ je pregledal cel arhiv, Vsa poročila je /s strahom/ pregledala, (Z rokavicami) so pregledali vsebino poštnih pošilk; prim. *prevériti, prekontrolirati, preiskáti*

2. *preglédati*₂₍₃₎ kdo/kaj sistematično preiskati koga/kaj (v čem / kje / s čim) /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / \text{S} - (p \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_k) - / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 | xVd \check{c} | + \text{Glag} | \text{De} \cap \text{L} | + \text{Sam}_4 / \text{S} | y \text{Pr} / \text{Vs} / \text{Ra}_d \text{ abstr. } ^{+/-} \check{z}^{+/-} | (+ p \cap \text{Sam}_{5/6} / \text{Prisl}_k | zS / \text{Vs} / \text{Md} \text{ abstr. } ^{+/-} \check{z}^{+/-} |) / + p \cap \text{Sam}_6 / \text{Prisl}_n | yN_d |$: /Sistematično/ so pregledali vse predšolske otroke, (V laboratoriju) so mu pregledali kri, Na letališčih so (s posebnimi preventivnimi pripomočki) pregledali vse potnike in njihovo prtljago; prim. *prevériti, prekontrolirati, preiskáti*

pregledováti -újem Rz nedov. > gl. **preglédati** -am Rz dov.

prekíniti -em Fk dov.

1. *prekíniti*₁₍₂₎ v pomožniški vlogi kdo/kaj (za določen čas) končati kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / koliko časa): $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / p \text{Sam}_6 - (\text{Prisl}_{\epsilon/kol})$: $\text{Sam}_1 | xPv_{d/dog/p} \check{z}^{+/-} | + \text{Glag} | \text{Fk} | (\text{Mo}) + \text{Sam}_4 / p \cap \text{Sam}_6 | yV_{s_{d/dog/p}} \text{ abstr.} | (+ \text{Prisl}_{\epsilon/kol} | y\check{C} / \text{Kol}_{d/dog/p} |)$: Prekinil je dovod bencina, Prekinili so z dobavo, Prekinil je molk / z molkom, Burja (za več dni) prekine promet; prim. *končáti*

2. *prekíniti*₂₍₃₎ v pomožniški vlogi kdo/kaj za določen končati kaj, s čim 'delom/delovanjem/dejavnosti', (kdaj / koliko časa), $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - p \text{Sam}_6 - (\text{Prisl}_{\epsilon/kol})$: $\text{Sam}_1 | xPv_{d/dog/p} \check{c} | + \text{Glag} | \text{Fk} | \text{Mo} + \text{Sam}_4 | yV_{s_{d/dog/p}} \check{z} | / p \cap \text{Sam}_6 | yV_{s_{d/dog/p}} \text{ abstr.} | (+ \text{Prisl}_{\epsilon/kol} | y\check{C} / \text{Kol}_{d/dog/p} |)$: Govor je prekinil s ploskanjem, Zbranost je prekinil z žvižgom; prim. *končáti*

3. *prekíniti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj za določen čas ustaviti kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - (p \text{Sam}_{2-6} / \text{Prisl}_{\epsilon/kol})$: $\text{Sam}_1 | xV_{d/dog/p} \check{c} | + \text{Glag} | \text{Fk} | + \text{Sam}_4 | yR / \text{Vs}_{d/dog/p} \check{z} | (+ p \cap \text{Sam}_{2-6} / \text{Prisl}_{\epsilon/kol} | y\check{C} / \text{Kol}_{d/dog/p} |)$: Raziskovalci so prekinili delo v jami, Študij je prekinil (za dve leti); prim. *ustávití, prenéháti*

4. *prekíniti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj za določen čas ustaviti koga, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - (p \text{Sam}_{2-6} / \text{Prisl}_{\epsilon/kol})$:

Sam₁|xV_{d/dog/p}č⁺| + Glag|Fk| + Sam₄|yR/Vs_{d/dog/p}ž⁺| (+ p ∩ Sam₂₋₆/Prisl_{ε/kol}|yČ/Kol_{d/dog/p}|): Prekinil je govornika, Prekinil je profesorja (sredi predavanja); prim. *ustáviti*

5. *prekiniti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti/povzročiti s presledki kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV_{d/dog/p}č⁺| + Glag|Fk| + Sam₄|yR/Vs_{d/dog/p}ž⁺|: Prekinil je črto

6. *prekiniti*₂ v posplošenem pomenu kdo prenehati imeti zvezo s kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xV_{d/dog/p}č⁺| + Glag|Fk|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_{d/dog/p}ž^{+/-}|: Z njim je prekinil, Prekinili so s tradicijo, S temi metodami so dokončno prekinili; prim. (*pre*)néhati

prekínjati -em Fk nedov. > gl. **prekíniti** -em Fk dov.

premaknítí in **premákniti** -em P_{Pr/Dg} dov. > gl. **premikáti** -am P_{Pr/Dg} nedov. 1.–3.

◊_{geom.} *premaknítí*₁ kdo/kaj narediti /kako/, Sam₁ – /Prisl_n/: Sam₁|xVdč⁺| + Glag|Fk|De| /+ Prisl_n|wNd| /: /Vzpredno/ premakne ◊_{sah.} *premaknítí*₂ kdo/kaj premestiti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVdž^{+/-}| + Glag|Fk|De| + Sam₄|wVs_dž⁻|: Premakne kralja

premaknítí se in **premákniti se** -em se P_{Pr/Dg} dov.

1. *premaknítí se*₂ kdo/kaj opraviti pot za koliko / koliko česa, Sam₁ – pPrisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|POS⁻ T POS⁺|Mo + p ∩ Prisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂|yMd|: Nihalo se vsako sekundo premakne za nekaj centimetrov, Vsak dan so se premaknili za nekaj deset kilometrov, Vse skupaj se je (za) precej premaknilo

2. *premaknítí se*₁ kdo/kaj iti stran, oditi, Sam₁ –: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|POS⁺ T POS⁻|: Stal je pred vrati in se ni premaknil, Več dni se ni premaknil od doma

3. *premaknítí se*₁ nav. z nikalnico, čustv. kaj spremeniti se, Sam₁ –: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|POS(L)^{+/-} T POS(L)^{-/+}|: Leta se ni nič premaknilo, Njegova bolezen se nikamor ne premakne, Plače se niso nikamor premaknile

◊_{film.} *premaknítí se*₁ kdo/kaj priti v neskladje, Sam₁ –: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|POS⁻ T POS⁺|: Zvok se premakne ◊_{meteor.} *premaknítí se*₂ kdo/kaj priti nad/pod/v/za kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|POS⁻ T POS⁺|Mo + p ∩ Sam₄/Prisl_k|yMd|: Središče hladnega zraka se je premaknilo nad Skandinavijo

premikáti -am P_{Pr/Dg} nedov.

1. *premikáti*₂ kdo/kaj upravljati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|Pv_dž⁺| + Glag|M_{so}(POS⁻ T POS⁺)| + Sam₄|yRa_dž^{+/-}|: Knjige nezakonito premikajo, V sobi premikajo pohištvo, Na stroju premikajo različne ročice // kdo/kaj upravljati svoj del, Sam₁ – Sam₄: Plesalci premikajo le boke, Začel je premikati prste, čustv. Od utrujenosti je komaj premikala noge; prim. *upravljati*

2. *premikáti*₂ kdo/kaj spravljati koga/kaj v gibanje, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|Pv_dž⁺| + Glag|M_{so}(POS⁻ T POS⁺)| + Sam₄|yRa_dž^{+/-}|: Z roko je premikala voziček, Veter premika liste, Voda premika mlinsko kolo; prim. *upravljati*, *usmérjati*

3. *premikáti*₂₍₃₎ kdo/kaj premeščati (komu/čemu) koga/kaj (k čemu/h komu / na/v kaj/kam), Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam_{3,4}): Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so} T CM| (+ Sam₃|zRa_dž^{+/-}|) + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{3,4}|zCMdž^{+/-}|): Iz nagajivosti (mu) je premikal lestev, Otroci so premikali mize in stole, Mizo je premikala (k oknu), Stol je premikal (na preprogo v kot); prim. *premeščati*

premikáti se -am se P_{Pr/CDg} nedov.

1. *premikáti se*₂ kdo/kaj premeščati se v določeni smeri, Sam₁ – pSam_{4,5}/Prisl_k: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| +

Glag|POS⁻ T POS⁺|Mo + p ∩ Sam_{4,5}/Prisl_k|yM|: Neki predmet se je premikal po vodi, Premika se v vodoravni smeri, Premikajo se v kraj z osemdeset kilometri na uro // kdo/kaj se premeščati v prostoru sploh, Sam₁ - : Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|POS⁻ T POS⁺|Mo: Ptice se premikajo s perutmi, Ne more se premikati // kdo/kaj iti, hoditi, Sam₁ - : Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|POS⁻ T POS⁺|: S težkimi koraki so se premikali naprej, Čete so se premikale proti severu; prim. *premeščati se*

premisлити -im M_{dov}.

1. *premisлити*₂ kdo/kaj misljenjsko obravnati, usmeriti kaj, razmisлити kaj / o čem /kako/koliko/, Sam₁ - Sam₄ / pSam₅ / S - /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|(Mo) + Sam₄ / p ∩ Sam₅ / SlyVs_d / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol|/: Trditve je še enkrat /temeljito/ premislil, Vsako stvar je /do dna/ premislil, O vsaki stvari je premislil, Premislil je, kaj mu bo odgovoril

2. *premisлити*₂ kdo presoditi, oceniti kaj / o čem /kako/koliko/, Sam₁ - Sam₄ / pSam₅ / S - /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|(Mo) + Sam₄ / p ∩ Sam₅ / SlyVs_d / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol| / : Premislil je nastalo situacijo / o nastali situaciji, Premislil je, če to v resnici zmore

premisлити se -im se_{tudi} premisлити se M_{dov}.

1. *premisлити se*₁ kdo/kaj spremeniti odločitev /kako/, Sam₁ - /pSam_{4,6}/Prisl_n/: Sam₁|xV/Nd č⁺| + Glag|M| / + pSam_{4,6}/Prisl_n|Nd|/: Že po nekaj urah so se premislili, Hotela je nekaj reči, pa si je premislila

premišljati -am M_{nedov}. > gl. **premisлити** -im M_{dov}. 1., 2.

3. *premišljati*₂ kdo/kaj pozitivno, negativno meniti kaj / o kom/čem /kako/koliko/, Sam₁ - Sam₄/pSam₅/S - / Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|(Mo) + Sam₄ / p ∩ Sam₅|yRa_d ž^{+/-}| / SlyVs_d / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol|/: Premišljala je njegove besede, Večina premišlja o tem /drugače/ // kdo/kaj pozitivno, negativno meniti kot kdo/kaj, Sam₁ - kotSam₁: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|Mo + kotSam₁|yRa_d ž^{+/-} |: Tudi on premišlja kot vsi; prim. *meniti/méniti*

prenehati -am Fk_{dov}, v pomožniški vlogi

1. *prenehati*₁₍₂₎ kdo/kaj končati delati kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj): Sam₁ - Nedol/pSam₆' - (Prisl_ε): Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|Fk|(Mo) + Nedol / p ∩ Sam₆|wVs_d abstr.| (+ Prisl_ε|yČd|): Prenehala je govoriti/peti, Prenehali so z delom, Prenehal je z izdajanjem časopisa, (Včeraj) je dež prenehaj; prim. *končati, néhati*

2. *prenehati*₁₍₂₎ kdo/kaj prekiniti kaj/s čim 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj): Sam₁ - Nedol/pSam₆' - (Prisl_ε): Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|Fk|(Mo) + Nedol / p ∩ Sam₆'|wVs_d abstr.| (+ Prisl_ε|yČd|): Prenehaj je govoriti/peti, (Včasih) je prenehaj s študijem; prim. *prekiniti, néhati*

3. *prenehati*₁₍₂₎ kaj ne dogajati se, ne obstajati več, Sam₁' - (pSam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}): Sam₁'|wVs_{s/p/dog} abstr.| + Glag|Fk| (+ p ∩ Sam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}|yM/IM/CM/Č/IČ/ČČ/Ra_{s/p/dog}): Bolečine so prenehale, Ljubezen do njega je prenehala, (Zvečer) vročina preneha, Ploha je prenehala // brezos., končati dogajati se, obstajati, Sam₁' - (pSam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}): Sam₁'|αVs_{s/p/dog} abstr.| + Glag|Fk| (+ p ∩ Sam_{2,5,6}/Prisl_{k/ε}|yM/IM/CM/Č/IČ/ČČ/Ra_{s/p/dog}): (Že včeraj) je prenehalo deževati; prim. *néhati*

presodíti in presodíti -im M_{dov}.

1. *presodíti*₂ kdo/kaj ugotoviti kaj /kako/, Sam₁ - Sam₄/S - /pSam_{4,6}/Prisl_n/: Sam₁|xV/Nd č⁺| + Glag|M| + Sam₄/SlyVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-} / + pSam_{4,6}/Prisl_n|Nd|/: /Trezno/ mora presoditi, kaj naj ukrene, Presodili so, da je oškodoval podjetje, Presodili so vzroke // kdo/kaj spoznati kaj /kako/, Sam₁ - Sam₄ - /pSam_{4,6}/Prisl_n/: /Na eno oko/ so presodili položaj, /Po glasu/ je presodil, da je to on

2. *presoditi*₂ kdo/kaj oceniti kaj/koga /kako/, Sam₁ – Sam₄/S – /pSam₄₋₆/Prisl_n/: Sam₁|xV/Nd č⁺ + Glag|M| + Sam₄/S|yVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-} /+ pSam₄₋₆/Prisl_n|Nd|/: Presodil ga je /za dobrega človeka/, /Slabo/ je presodil oddaljenost predmeta

presójati -am M_{nedov.} > gl. **presoditi** in presoditi -im M_{dov.}

prestáviti -im R(P)_{dov.}

1. *prestáviti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|M_{so}^{+/-} T M_{so}^{-/+}|Mo + Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/-} + p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/CM/Cd ž⁻): Torbo je prestavil iz roke v roko, Prestavil se je k oknu, Cesto so prestsvili v dolino, Dogajanje je prestavil v slovensko okolje, pren. Teorijo so prestavili v prakso; prim. *prerazporediti*

2. *prestáviti*₂₍₃₎ kdo/kaj dati koga/kaj (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam), Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂₋₄/Prisl_k): Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|M_{so}^{+/-} T M_{so}^{-/+} + Sam₄|yRa_d ž^{+/-} (+ p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/CM/Cd ž⁻): Prestavili so jo; prim. *prerazporediti*

3. *prestáviti*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj dati koga/kaj na/v kaj⁺ stanje/dogajanje⁺, Sam₁ – Sam₄ – Sam₄⁺: Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|Fk|Mo + Sam₄|yVs/Ra_d ž⁺ + p ∩ Sam₄|wL|: Čas obiska je prestavil na drugi teden, Načrte je prestavila v prihodnost; prim. *prerazporediti*

◇ avt. *prestáviti*₁ kdo/kaj spremeniti hitrost, Sam₁ –: Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|M_{so}^{+/-} T M_{so}^{-/+}: Prestavil je

◇ eeb. *prestáviti*₂₍₃₎ kdo/kaj dati koga/kaj (od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam), Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂₋₄/Prisl_k): Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|M_{so}^{+/-} T M_{so}^{-/+} + Sam₄|yRa_d ž^{+/-} | (+ p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/CM/Cd ž⁻): Prestavil je čebele

pretéhtati -am R_{dov.} > gl. **téhtati** -am R_{nedov.} 1., 3.

3. *pretéhtati*₂ kdo/kaj prevladati (kaj/koga / nad kom/čim) /kako/, Sam₁ – (Sam₄/pSam₆/S) – /pSam_{5,6}/Prisl_n/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-} + Glag|Fk|De| (+ Sam₄/pSam₆/S|yVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}) /+ pSam_{5,6}/Prisl_n|Nd|/: /Po napovedih/napovedano/ so pretehtali mlajši ustvarjalci (nad starejšimi), Razvoj turizma je pretehtal (prednosti elektrarne), Pretehtalo je(, kar je ves čas zagovarjal)

preurediti -im T_{De/Dg/Pr}_{dov.}, preurédil

1. *preurediti*₂₍₃₎ kdo/kaj urediti na novo (komu/čemu) kaj (za/v kaj): Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): Sam₁|xVd č⁺ + Glag|Fk|De| (+ Sam₃|yRa_d ž⁺) + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-} (+ p ∩ Sam₄|wCd abstr.): Stroj je preuredil (na električni pogon), Država se je preuredila (v zvezno državo), Preuredila (si) je lase in obleko, Preuredil (si) je sobo po lastnem okusu, Preuredili so (si) zemljišče (za gradnjo); prim. *predélati*, *spremeniti*

preurediti v -im v T_{De/Dg/Pr}_{dov.}, urédil v

1. *preurediti v*₃ kdo/kaj postaviti na novo koga/kaj v kaj: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv/Vd č⁺ + Glag|Fk|POS| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-} + p ∩ Sam₄|wRa/Vs_d ž⁻: Preuredili so besede v stavke, Pesmi so preuredili v zbirko, Cvetje je preuredila v šopek, Preuredili so ljudi v vrsto; prim. *predélati v*, *prerazporediti v*

preurējati -am T_{De/Dg/Pr}_{nedov.} > gl. **preurediti** -im T_{De/Dg/Pr}_{dov.}, preurédil

preurējati v -am v T_{De/Dg/Pr}_{nedov.} > gl. **preurediti v** -im v T_{De/Dg/Pr}_{dov.}, preurédil v

prevériti -im Rz dov.

1. *prevériti*₂₍₃₎ kdo/kaj sistematično pregledati koga/kaj (v čem / kje / s čim) /kako/, Sam₁ – Sam₄/S – (pSam_{5/6}/Prisl_k) – /Prisl_n: Sam₁|xVd č*| + Glag|De ∩ L| + Sam₄/S|yPr/Vs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_k|zS/Vs/Md abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNd|/: Živila /pogosto in redno/ preverijo (v različnih trgovskih centrih), Podatke je /skrbno/ preveril, Preverili so, ali govori resnico, Njegovo pričevanje so preverili (z detektorjem laži), (V poslovanju z vrednostnimi papirji) ga /redno/ preverijo, Vsa poročila je /s strahom/ preverila, (Z rokavicami) so prevelili vsebino aktovke; prim. *preglédati, prekontrolirati, preiskáti*

◇ adm. *prevériti*₂ kdo/kaj sistematično pregledati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Preverila je točnost zapisa ◇ šol. *prevériti*₂ kdo/kaj sistematično ugotoviti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č*| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yPr/Vs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Preverili so znanje učencev

prevérjati -am Rz nedov. > gl. prevériti -im Rz dov.

prevládati -am R dov.

1. *prevládati*₂ kdo/kaj v večini biti v/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čem / kje, kdaj /s čim/kako/, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č} – /pSam₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_{k/č}|yPr/Ra/M_d ž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNd|/: Med delavci so /odločno/ prevladali uradniki, Na enem področju so prevladali iglavci, na drugem listavci, ^{čustv.} Kmalu je obzorju prevladala dedčkasta barva; prim. *odločiti*

2. *prevládati*₂ kdo/kaj postati bolj razširjen in dobiti pomembnejši položaj v/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čem / kje, kdaj /s čim/kako/, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/č} – /pSam₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_{k/č}|yPr/Ra/M_d ž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNd|/: Med zaposlenimi je /pričakovano/ prevladalo mnenje vodilnih, Zavest o popravi krivic je /končno/ prevladala, V prvih razredih je prevladal pouk slovenščine; prim. *razširiti se*

3. *prevládati*₂ neobč. kaj obvladati koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd|/: Ženo je /povsem/ prevladal obup, Prevladalo ga je neizmerno navdušenje nad narejenim; prim. *obvládati, prevzétí, premágati*

prihájati -am P_{pr} nedov. > gl. prítí pridem P_{C/Dg} dov. prišél 1.–6.

7. *prihájati*₁₍₂₎ kdo/kaj začenjati nahajati se (v/na/pri kom/čem / kje), Sam₁ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|yCM/Mdog ž|): Oprema za tovarno že prihaja, Pisma redno prihajajo, Prva solata že prihaja (na trg), Iz tovarne že prihajajo prvi avtomobili

8. *prihájati*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj postajati kakšen 'iz/do česa / k čemu / v kaj'), Sam₁ – Prid_k' / pSam₂₋₄': Sam₁|xNdog ž^{+/-}| + Glag|Fz| + Prid_k' / pSam₂₋₄': Prihaja nemiren, Obleka prihaja iz mode, Vse skupaj prihaja do izraza, Dekle prihaja k pameti, Na poletje prihaja v formo, Prihaja v spore s samim seboj // postajati (komu) kako, – (Sam₁) – Prisl_n': Sam₁|αPv| (+ Sam₃|xN/Ra ž') + Prisl_n'|wN|: Slabo (mu) prihaja, Tesno (jim) prihaja

prihájati do -am do P_{pr} nedov.

1. *prihájati do*₂ kdo/kaj začenjati nahajati se do koga/česa / do kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₂/Prisl_k|yRa/M_s ž^{+/-}|: Teroristi zlahka prihajajo do orožja, Znanost prihaja do novih odkritij // v oslabljenem pomenu kdo/kaj postajati kakšen 'do česa', Sam₁ – pSam₂': Počasi prihaja do prepričanja, da vse dela narobe, Prihaja do spoznanj

prihájati z/s -am z/s P_{Pr} nedov.

1. *prihájati z/s*₂ pog. knj. kdo/kaj vsebinsko začenjati s čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + Glag|Fk|De|Mo + p ∩ Sam₆|yVs_d ž^{+/-}|: Prihaja z norimi idejami, Navadno prihaja z neverjetnimi izgovori

prilastiti si -ím si U_{dov.}, prilástil si

1. *prilastiti si*₂ kdo/kaj neupravičeno narediti kaj za svoje, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|P| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: Urednik si je prilastil gradivo in pravico objave, Prilastil si je njihove zasluge za uspeh, Firma si je prilastila monopol nad trgovanjem, čustv. Prilastila sta si najboljša sedeža; prim. *prisvojiti si, zasesti*

2. *prilastiti si*₂ kdo/kaj neupravičeno nadvladati koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|P| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| /+ pSam₆/Prisl_n|wNd|/: /S svojo kljubovalnostjo/ si je moža /popolnoma/ prilastila, /S silo/ si je prilastil cel klub; prim. *nadvladati*

primanjkováti -újem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov., nav. 3.os

1. *primanjkováti*₁₍₂₎ koga/česa (komu/čemu) ne biti v zadostni količini, meri, Sam₂ – (Sam₃): Sam₂|wNs/p ž^{+/-}| + Glag|E| (+ Sam₃|yRa_{s/p} ž^{+/-}): Zmeraj (mu) primanjkuje denarja, Kruha (jim) primanjkuje, Primanjkuje (jim) dokazov za trditev; prim. *ne iméti*

primérjati -am Rz nedov.

1. *primérjati*₂ kdo/kaj ugotavljati koga/kaj glede na podobnost/različnost, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n = modifikator/ : Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr.| /+ Prisl_n|zNd|/: /Medsebojno/ so primerjali zmerjene temperature, Oddaje so /programsko/ primerjali in usklajevali, Primerjali so ju /glede na sposobnosti/

primérjati z/s -am z/s Rz nedov.

1. *primérjati z/s*₃ kdo/kaj podobnostno ugotavljati koga/kaj s kom/čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zPr/Ra/Vs_s abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Svojega stanja ne more primerjati z njihovim, Pesnik primerja mladost s pomladjo, Avtor se primerja z opisovano združbo, Z njimi se ne morejo primerjati

prinášati -am R(P) nedov. > gl. **prinésti -nêsem R(P)** dov., prinéšel, prinéšla**prinésti -nêsem R(P)** dov., prinéšel, prinéšla

1. *prinésti*₂₍₃₎ kdo/kaj premikati koga/kaj (od/do/iz/mimo koga/česa / (proti/h/k) komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj) / na/v kom/čem / s kom/čim / kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₄/Prisl_k) – /pSam_{5/6}/Prisl_n/: Sam₁|xPv_{dog} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_{dog} ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zC/CM_{dog} ž^{+/-}|) /+ p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_n|wNdog|/: /Lahkotno/ prinese (iz sobe) otroka in kovček, Koš je prinesla /s seboj na glavi/, Knjigo je prinesel (nazaj domov), Prinesli so (jim) kavo, pog. knj. Prinesel je slabo oceno; prim. *pripeljáti, postréči, vrníti*

2. *prinésti*₂ kdo/kaj z določenim namenom pripeljati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{dog} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_{dog} ž^{+/-}|: Tok je prinesel smeti, Veter je prinesel dim, Rastlino so prinesli prvi priseljenci, Oblaki so prinesli sneg, pog. knj., čustv. Srečno naključje ga je prineslo, Mrak ga je prinesel, brezosa. Kaj ga je prineslo; prim. *pripeljáti*

3. *prinésti*₂₍₃₎ nav. čustv. kdo/kaj povedati (komu/čemu) koga/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xPv_{dog} ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| (+ Sam₃|yPre_{dog} ž^{+/-}|) + Sam₄|zVs_{dog} ž^{+/-}|: Prinesel (mu) je žalostno novico, Časopis

je prinesel najvažnejše dnevne novice, Revija je prinesla več člankov s tega področja; prim. *povedati, sporočiti*

4. *prinēsti*₂₍₃₎ kdo/kaj povzročiti koga/kaj (komu/čemu / v/na kaj / kje), Sam₁ – Sam₄ – ((p)Sam_{3/4}/Prisl_k): Sam₁|xPv_{dog}ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|(Mo) + Sam₄|yVs/Ra_{dog}ž^{+/-}| (+ (p) ∩ Sam_{3/4}/Prisl_k|zC/CM_{dog}ž⁻|): Hitra industrializacija je (v državo na domači trg) prinesla veliko novih izdelkov, Življenje (ji) je prineslo veliko trpljenja, Prinesel (jim) je veselje in upanje; prim. *dobiti, zaslužiti*

pripádati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *pripádati*₂ kdo/kaj je določen, namenjen komu, Sam₁ – Sam₃; Sam₁|xNs/pž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Glag|P| + Sam₃|yRa_{s/p}ž^{+/-}|: Nagrada pripada najboljšemu, Njemu pripada polovica dediščine, Oblast pripada delavskemu razredu, Pravice in dolžnosti pripadajo zaposlenim

2. *pripádati*₂ kdo/kaj je dan v last komu/čemu, Sam₁ – Sam₃; Sam₁|xNs/pž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Glag|P ∩ Mso| + Sam₃|yRa_{s/p}ž^{+/-}|: To zemljišče pripada njegovi družini, Obravnavano ozemlje že dolgo pripada državi, Te besede pripadajo neznanemu moškemu, Štiri okna pripadajo njegovemu stanovanju

3. *pripádati*₂ kdo/kaj je priključen komu/čemu, Sam₁ – Sam₃; Sam₁|xNs/pž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Glag|P ∩ Mso| + Sam₃|yRa_{s/p}ž^{+/-}|: Ti ljudje pripadajo malemu narodu, On ne pripada nobeni stranki, Pripada tajnemu združenju, Pisatelj pripada mladi generaciji, Pripada novi veri

4. *pripádati*₂ kdo/kaj je podrejen komu/čemu, Sam₁ – Sam₃; Sam₁|xNs/pž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Glag|P ∩ Mso| + Sam₃|yRa_{s/p}ž^{+/-}|: Tlačan je pripadal svojemu gospodarju, Nekdaj je žena pripadala možu / / kdo/kaj je zelo vdan komu, Sam₁ – Sam₃: Ni hotela pripadati nikomur, Želela mu je pripadati za vse življenje, *čustv.* Še dolgo po selitvi je pripadal rojstnemu kraju

pripētiti se -im se NT_{Dg/Pr} nav. 3. os.

1. *pripētiti se*₁₍₂₎ kaj dogoditi se, zgoditi se kot okoliščina (od-do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa / kako), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol}): Sam₁|xNdog/pž⁻| + Glag_{Fk}|E+|Mo (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol} / S|yM/C/IM/IČ/CM/CC/N/Ra/Kol_{dog/p}ž⁻|): Pripetila se je nesreča, Marsikaj se (mu) je pripetilo; prim. *dogoditi se, zgoditi se*

priprávit -im T_{De/Dg/Pr} dov.

1. *priprávit*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti (komu) kaj za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / pred/nad/ pod čim/kje /kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄₋₆ / Prisl_k – /Prisl_n/: Sam₁|xVdž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo (+ Sam₃|zPre_dž^{+/-}|) + Sam₄|yPr_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₄₋₆|zRa/C/CMdž⁻| / Prisl_k|zCMdž⁻| / Prisl_n|Nd|: Pripravila je mizo za kosilo in sobo za goste, Pripravili so mesto za obrambo, Pripravila (jim) je meso za pečenje, Športnike je /dobro/ pripravil na tekmovanje // kdo/kaj postaviti (komu) kaj (za/na/pred/nad/pod kaj/kam / pred/nad/pod čim/kje) /kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄₋₆ / Prisl_k – /Prisl_n/: Pripravila je vse potrebno za čaj, Pripravila (mu) je večerjo na mizo, Pripravila (jim) je obleko na postelji in čevlje pod posteljo; prim. *izdélati, proizvēsti, ustváriti*

2. *priprávit*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj načrtno narediti (komu) kaj (za/na koga/kaj / za/na/pred/nad/pod kaj/kam / pred/nad/pod čim/kje) /kako/, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄₋₆ / Prisl_k) – /Prisl_n/: Sam₁|xVdž^{+/-}| + GlagFk|De| (+ Sam₃|zPre_dž^{+/-}|) + Sam₄|yRdž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₄₋₆|zRa/C/CMdž⁻| / Prisl_k|zCMdž⁻|) / Prisl_n|Nd|: Pobeg so pripravili /do najmanjših podrobnosti/, Obisk so /skrbno/ pripravili, Pripravili so demonstracije, (V drami) so pripravili pet premier, (Za obiskovalce) so pripravili presenečenja, Pripravili so (si) lep družabni večer

3. *priprávit*₃₍₄₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj namensko napraviti (komu) kaj iz česa / za kaj / kje /kako/, Sam₁ –

(Sam₃) – Sam₄ – pSam₂/Sam₄/Prisl_k – /Prisl_n/: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag_{Fk}|De|Mo (+ Sam₃|zPre_d ž^{+/-}|) + Sam₄|yRd ž⁻| + p ∩ Sam₂|zPr|Imd ž⁻| / Sam₄|zC|CMd ž⁻| / Prisl_k|zMd| /+ Prisl_n|Nd|/: Pripravili so krmišča za divjad, (Tujcem) so pripravili ležišča v dijaškem domu, /Nahitro/ (jim) je pripravila večerjo, Za prireditev je pripravil govor, Nekdaj opremo pripravili doma, Iz poškodovanih sadežev so pripravili marmelado

4. *priprávití*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj duševno usmeriti koga/kaj k čemu / za/na/v kaj / kam /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3,4}/Prisl_k – /Prisl_n/: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag_{Fk}|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{3,4}|zC|CMd ž⁻| / Prisl_k|zMd| /+ Prisl_n|Nd|/: /Previdno/ so ga pripravili na žalostno novico, Otroke so /skrbno/ pripravili na vstop v šolo, Na srečanje so se /dobro/ pripravili, Pripravili so ga v zadrego, Otrok jo je pripravil v smeh, /Postopoma/ so ga pripravili k zavesti, ^{čustv.} Pripravila ga je k pameti, Kam ga bo pripravilo njegovo popivanje

5. *priprávití*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj delovno usmeriti koga/kaj do česa / k čemu / na/v kaj / kam /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₄/Prisl_k – /Prisl_n/: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag_{Fk}|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂₋₄|zC|CMd abstr.| / Prisl_k|zMd| /+ Prisl_n|Nd|/: /Previdno/ so ga pripravili do podpisa sporazuma, Pomisleki so ga pripravili do tega, da je vse pustil, Pripravili so ga k delu, v službo, Konje so pripravili v dir, Pripravili so ga na poravnavo

priprávití k -im k T_{De/Dg/Pr}^{dov.}

1. *priprávití k*₂ kdo/kaj nameniti koga/kaj h komu / k čemu /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv|Vd ž^{+/-}| + Glag_N|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₃|yC|CM abstr.^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd|/: /Komaj/ se je pripravila k šivanju, /Težko/ ga pripravijo k delu

priprávití ob -im ob TDe/Dg/Pr^{dov.}

1. *priprávití ob*₂ ^{čustv.}, v posplošenem pomenu, kdo/kaj narediti koga/kaj, da biti ob koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag_N|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|wVsd abstr.^{+/-}|: S popivanjem jih je pripravil ob dom, Pripravili so ga ob čast, Razmere so jih pripravile ob zdravje

priprávití se -im se T_{De/Dg/Pr}^{dov.}

1. *priprávití se*₂, kdo/kaj biti namenjen za/na/v kaj / h komu / k čemu / kam, Sam₁ – pSam_{3,4}/Prisl_k/S: Sam₁|xPv|Vd č⁺| + Glag_N|Mo + p ∩ Sam_{3,4}/Prisl_k/S|yC|CMd ž^{+/-}|: Pripravljali so se za misijo, Pripravljali so se na pot, Pripravljali so se v tujino, Pripravljali so se domov, Pripravljali so se, kamor so hoteli, ^{brezos.} Pripravilo se je k nevihti

priprávljati -am T_{De/Dg/Pr}^{nedov.} > gl. **priprávití** -im T_{De/Dg/Pr}^{dov.}

priprávljati k -am k T_{De/Dg/Pr}^{nedov.} > gl. **priprávití k** -im k T_{De/Dg/Pr}^{dov.}

priprávljati ob -am ob T_{De/Dg/Pr}^{nedov.} > gl. **priprávití ob** -im ob T_{De/Dg/Pr}^{dov.}

priprávljati se -am se T_{De/Dg/Pr}^{nedov.} > gl. **priprávití se** -im se T_{De/Dg/Pr}^{dov.}

prisodíti in prisódití -im R^{dov.}

1. *prisodíti*₃ kdo/kaj z besedami, kretnjami posredovati komu kaj 'dejanje, lastnost', Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag_{Fk}|De| + Sam₃|yRa_d ž^{+/-}| + Prid_{kol}Sam₂/Sam₄|yVs_d abstr.|: Njemu takega dejanja ne

bi prisodili, Take spretnosti mu nobeden ne bi prisodil, Prireditvi so prisodili velik pomen, Ne bi ji prisodili več kot trideset let; prim. *prispisati, dodeliti, vlitii*

2. *prisoditi*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj določiti/nameniti komu/čemu koga/kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₃|yC/Ra_d ž^{+/-}| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. |: Prisodili so mu dediščino, Prisodili so mu pet let zapora, čustv. Rojenice so vsakemu prisodile drugačno usodo // kdo/kaj dodeliti komu/čemu koga/kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sodišče je otroka prisodilo materi, Nagrado so prisodili slovenskemu filmu; prim

◇ šport. *prisoditi*₂ kdo/kaj določiti kaj glede na pravila, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd č⁺| + GlagFk|De| + Sam₄|yVs_d ž⁻|: Sodnik je prisodil devetmetrovko

prisójjati -am R nedov. > gl. **prisodíti** in prisóditi -im R dov.

prispéti -spém P_{C/Dg} dov.

1. *prispéti*₁₍₂₎ kaj z določenim namenom priti (iz/od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad kaj / odkod/kam), Sam₁ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁻| + Glag|M_{so}| (+ p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/C/Cdog|): Prispelo je pričakovano sporočilo, (Od doma) je prispela pošiljka, (Na postajo) je prispel nov paket blaga; prim. *príti*

2. *prispéti*₁₍₂₎ kdo z določenim namenom priti (h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad kaj / kam), Sam₁ – (pSam_{3/4}/Prisl_k) – /pSam₆/Prisl_n: Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}| (+ p ∩ Sam_{3/4}/Prisl_k|zC/CM_{dog} ž⁻|) / + p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNdog|/: Turista sta /z letalom srečno/ prispela (na cilj), Prispel je (domov); prim. *príti, pripeljáti, priletéti*

◇ pit. . *prispéti*₁₍₂₎ kaj z določenim namenom priti (iz/od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad kaj / odkod/kam), Sam₁ – (pSam₂₋₄/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁻| + Glag|M_{so}| (+ p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/C/Cdog|): Prispela je pošiljka

prispévati -am R dov. in nedov.

1. *prispévati*₂₍₃₎ kdo/kaj dati kaj (za koga/kaj) /iz česa / v čem / kako/, Sam₁ – Sam₆/Prid_{kol}Sam₂ – (pSam₄) – /pSam_{2/5}/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|P| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|zVs/Pr_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₄|zCd abstr.^{+/-} ž⁻|) / + p ∩ Sam_{2/5}/Prisl_n|wNd|/: Dal je svoj delež (za posodobitve), Podjetje je prispevalo material (za gradnjo stanovanj), (Za bolnico) so prispevali svoj del /mesečno v naturalijah/; prim. *darováti, dáti*

2. *prispévati*₂₍₃₎ kdo/kaj koristiti h komu / k čemu (s kom/čim) /kako/: Sam₁ – pSam₃ – (pSam₆) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₃|yPre/Ra_d ž⁺| (+ p ∩ Sam₆|zS/Vs abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) / + Prisl_n|wNd|/: (S pobudami) so /odločilno/ prispevali k izboljšanju mednarodnih odnosov, (Z doseženimi koši) je prispeval velik delež k zmagi moštva; prim. *pomágti*

príti pridem P_{C/Dg} dov. prišél

1. *príti*₂ kdo/kaj premakniti se s korakanjem do/mimo koga/česa / proti komu/čemu / v/na/za/skozi/čez koga/kaj, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prisl_k – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xNdog ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|yC/CM_{dog} ž⁻| / + p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNdog|/: Ko je prišel do mostu, je počil strel, /Komaj/ je prišel skozi vrata, Čoln je prišel v vrtinec, Čez most je prišel /z njim vštric/, V Zagreb na zasedanje so prišli šele ob osmih, Prišli so čez reko skozi tunel, Prišel je /na doseg roke/, Prišli so k njemu na obisk; prim. *premikati se, peljáti, letéti, krožiti/krožiti, sédati, sesédati se*

2. *príti*₂₍₃₎ kdo/kaj z določenim namenom premakniti se (komu/čemu) iz/od koga/česa / h komu/ k čemu / na/v/po/pod/nad kaj / odkod/kam, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₂₋₄/Prisl_k/Namen – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xNdog ž⁺| +

Glag|M_{so}|Mo (+ Sam₃|yRa_{dog} ž^{+/-}) + p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k/Namen|zIM/C/CM/Na_{dog} ž⁻ /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNdog/: Iz hiše je prišla gospodinja, Na oder je prišel domači pevski zbor, Prišel (mu) je odpret z zamudo, Prišli so po slovo, /Večkrat/ so prišli pod njeno okno, V čevelj (mu) je prišel kamen, V vodo so prišle smeti, Fant je prišel iz mesta, Ta rastlina je prišla k njim od drugod

3. *priti*₂ kdo/kaj pri-/prestopiti h komu / k čemu v kaj /med koga/kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}: Sam₁|xNdog ž^{+/-} + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{3,4}|yC/CMdog ž⁻: Več novih pevcev je prišlo k zboru, Rad je prišel mednje, pog. knj. Rad bi prišel k železnici

4. *priti*₂ kaj pojaviti se do koga/česa / na/v kaj / kam, Sam₁ – pSam_{2,4}/Prisl_k: Sam₁|xNdog ž⁻ + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{2,4}/Prisl_k|yMdog ž^{+/-}: Do nje so prišle neresnične govornice, Na njegov naslov je prišel paket, pog. knj. Honorar je prišel na njegov žiro račun // kdo/kaj pojaviti se do koga/česa / na/v kaj / kam, Sam₁ – pSam_{2,4}/Prisl_k: Pri deklamiranju je prišla do zadnje kitice, Prišel je do prvih poskusov, Priprave so prišle v novo fazo, Končno so prišli do konca; prim. *pojáviti se, razširiti se*

5. *priti*₁₍₂₎ nav. 3. os. izražati začetek nastopitve (do koga/česa / v/na koga/kaj), Sam₁ – (Sam_{2,4,5}/Prisl_k): Sam₁|xNdog ž⁻ + GlagFk|M_{so}| (+ p ∩ Sam_{2,4,5}/Prisl_k|yM/Čdog ž⁻): (Na obraz) ji je prišel čuden izraz, S pomladjo je prišla odjuga, Pomoč je prišla (prepozno), Prišel je čas setve, Prišli sta starost in bolezen // brez. izražati začetek nastopitve od-do/iz koga/česa / v/na koga/kaj, – pSam_{2,4,5}/Prisl_k: Sam₁|αNdog| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{2,4,5}/Prisl_k|yMdog ž⁻): Prišlo je do odpoklica čet, Ne ve, kaj bo še prišlo iz tega, V mednarodnih odnosih je prišlo do napetosti // brez. izražati začetek okoliščin /kako/, – /Prisl_n/S/: Sam₁|αNdog| + Glag|M_{so}|/+ Prisl_n/S/|wNdog|): Včasih /ravno tako/ pride, Pride, kakor se mu zahoče; prim. *potegniti/potegniti, séči, zvrzati*

6. *priti*₂ kaj umestiti se h komu/k čemu čez/skozi/v/na/za koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, Sam₁ – pSam₃₋₆/Prisl_{k/ε}: Sam₁|xNs ž^{+/-} + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₃₋₆/Prisl_{k/ε}|yM/CM/Pot/Č_s ž⁻): Stol pride k mizi, Na podlago pride prava barva, Avtorji so prišli v knjigo, Praznik pride na nedeljo, Nad posteljo pride slika, Izjava pride pod naslednjo točko, Po praznikih navadno pride nujno delo, Pesem pride za branjem; prim. *speljati, potéči*

7. *priti*₂₍₃₎ pog. knj. kdo/kaj (koga/komu) stati/veljati koliko / koliko česa, Sam₁ – (Sam_{3/4}) – Prisl_{kol}/Prid_{kol} Sam₂: Sam₁|xNs ž^{+/-} + Glag|St| (+ Sam_{3/4}|yRa_s ž^{+/-}) + Prisl_{kol}/Prid_{kol} Sam₂|Kol/Vs_s ž⁻): Obrtniki ga pridejo tri mesečne place, Stanovanje ga pride preveč, Vedno mu pride enako

8. *priti*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj je stanjskem/lastnostnem razmerju do/iz koga/česa / h komu / k čemu / v/na/za koga/kaj / pri/po kom/čem / kje, Sam₁ – pSam₂₋₄/Prid_k: Sam₁|xNs ž^{+/-} + Glag|St|L|Mo + p ∩ Sam₂₋₄/Prid_k|yRa/L_s ž^{+/-}): Zahteva ni prišla do izraza, Obleka je prišla iz mode, Rad bi prišel do profesure, Sčasoma bo prišel k pameti, Stranka je prišla na oblast, Prišla je pod njegov vpliv, Pitje mu je prišlo v navado, Oprema pride predraga // nav 3. os., pog. knj. izražati komu/čemu stanje, Sam₁ – Sam₃ – /Prisl_n/: Sam₁|αPv_s| + Glag|St|L|Mo + Sam₃(xRa_s ž^{+/-} /+ Prisl_n|wNdog|): Prišlo mi je slabo ∅_{ret} *priti*₂ kdo/kaj pri-/prestopiti v kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xNdog ž^{+/-} + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄/Prisl_k|yC/CMdog ž⁻: Prišla je v nebesa ∅_{sport} *priti*₂ kdo/kaj pri-/prestopiti v kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xNdog ž^{+/-} + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄/Prisl_k|yC/CMdog ž⁻: Moštvo je prišlo v finale

príti do pridem do P_{C/Dg} dov. prišel do

1. *priti do*₂ kdo/kaj začeti nahajati se do koga/česa / do kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xNs ž^{+/-} + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₂/Prisl_k|yRa/M_s ž^{+/-}): Zdravnik je prišel do zoba, Smrad iz tovarne pride do naselja, Obleka ji pride do kolen, Cesta pride do gozda

2. *priti do*₂ kdo/kaj doseči/prebiti se do koga/česa / do kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xNd ž⁺| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₂|yRa/C/Na_d ž^{+/-}|): Prišel je do zasluženega denarja, Prišli so do pravilnega rezultata, Prišel je do prepričanja, da ne more pomagati, pog. knj. Ne pride do branja, Ne pride do tega, da bi odnehal

príti na pridem na P_{C/Dg} dov. prišél na

1. *príti na*₂ nav. 3. os., pog. knj. biti na koga/kaj koliko / koliko česa, Sam₁ – pSam₄ – Prisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|αNs| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄|yRa_s ž^{+/-}| + Prisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂|zKol/Vs_s ž^{+/-}|: Na enega učitelja je prišlo deset otrok, Preveč ga pride na uro

2. *príti na*₂ pog. knj. kdo/kaj razdeliti se na koga/kaj koliko / koliko česa, Sam₁ – pSam₄ – Prisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|xNs ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄|yRa_s ž^{+/-}| + Prisl_{kol}/Prid_{kol}Sam₂|zKol/Vs_s ž^{+/-}|: Vsi stroški so prišli nanjo, Vsi mladoletni otroci pridejo nanjo, Vse težje delo pride nanj

príti ob pridem ob P_{C/Dg} dov. prišél ob

1. *príti ob*₂ pog. knj. kdo/kaj začeti biti ob koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNs ž^{+/-}| + GlagFk|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄|yRa_s ž^{+/-}|: V vojni je prišel ob vse prijatelja in ob nogo, Krave so prišle ob mleko, Blago je prišlo ob barvo, Prišli so ob seme

príti pod pridem pod P_{C/Dg} dov. prišél pod

1. *príti pod*₂ pog. knj. kdo/kaj umestiti se pod koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xNs ž^{+/-}| + GlagFk|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₄|yRa_s ž^{+/-}|: Del slovenskega ozemlja je prišel pod Italijo, Kraj je prišel pod drugo občino

príti z/s pridem z/s P_{C/Dg} dov. prišél z/s

1. *príti z/s*₂ pog. knj. kdo/kaj začeti s čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + p ∩ Sam₆|yVs_d ž⁻|): Veseli so, on pa pride z resnimi problemi, Spet je prišla z istim problemom, Treba je priti z renejšimi argumenti

prizadéti -dénem S_D dov. > gl. **prizadévati** -am S_D nedov.

prizadévati -am S_D nedov.

1. *prizadévati*₂ kdo/kaj vznemirjati koga/kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/ko}/: Sam₁|xPv_{p/dog} abstr.^{+/-} ž⁻| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} č⁺| /+ Prisl_{n/ko}|wN_{p/dog}/: Te besede so jo /boleče/ prizadevale, Slabe gospodarske razmere /zelo/ prizadevajo delavce, Vsebina pesmi ga je /vedno znova/ prizadevala; prim. *vznemirjati*

2. *prizadévati*₂ kdo/kaj kvariti koga/kaj/kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/ko}/: Sam₁|xPv_{p/dog} abstr.^{+/-} ž⁻| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} ž^{+/-}| /+ Prisl_{n/ko}|wN_{p/dog}/: Potresi /najbolj/ prizadevajo stare stavbe, Neustrezne delovne razmere prizadevajo delavce, Slabe ceste /precej/ prizadevajo avte, Reklama ne sme prizadevati koristi drugih, Taki ukrepi /drastično/ prizadevajo osebne dohodke; prim. *kvariti*, *slabiti*

3. *prizadévati*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj povzročati kaj 'določena stanja/lastnosti' komu/čemu, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + Sam₃|yPr/N_{p/dog} ž^{+/-}| + Sam₄|wSt/L|: Otroci mu prizadevajo skrbi in žalost, Vojne in naravne nesreče jim prizadevajo veliko slabega

prizadévati si -am si S_D nedov.

1. *prizadévati si*₂ kdo/kaj prizadevati si kaj /kako/koliko/, $Sam_1 - Nedol/S - /Prisl_{n/kol}/$: $Sam_1|xV/Pv_{p/dog}$ $\check{z}^{+/-}$ + Glag|St \cap L| + Nedol/S|yVs/Ra_{p/dog} abstr.^{+/-} \check{z} -|/+ $Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}/$: /Vidno/ si je prizadeval biti duhovit, /Vztrajno/ si je prizadevala priigrati moštvo zmagovalno točko, Prizadevali so si, da bi si izboljšali vsakdanje življenje

prizadévati si za -am si za S_D nedov.

1. *prizadévati si za*₂ kdo/kaj zavzemati se za koga/kaj /kako/koliko/, $Sam_1 - pSam_4 - /Prisl_{n/kol}/$: $Sam_1|xV/Pv_{p/dog}$ $\check{z}^{+/-}$ + Glag|St \cap L| + p \cap $Sam_4|yRa/Vs_{p/dog}$ abstr.^{+/-} $\check{z}^{+/-}$ |+ $Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}/$: /Vztrajno/ si je prizadeval za čim boljši uspeh, /Precej agresivno/ so si prizadevali za boljši življenjski standard; prim. *zavémati se za*

prizanášati -am R nedov. > gl. **prizaněsti -něsem R** dov. prizaněsel prizaněsla

prizaněsti - něsem R dov. prizaněsel prizaněsla

1. *prizaněsti*₂₍₃₎ kdo/kaj odpustiti komu/čemu (kaj), $Sam_1 - Sam_3 - (Sam_4/S)$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De| + $Sam_3|yRa_d \check{z}^{+/-}$ (+ $Sam_4/S|zVs_d$ abstr.^{+/-}): Mati rada prizanese, Prizanesli so mu (napako), Vse mu je prizanesla, Neprištevnim je treba prizanesti; prim. *odpustiti, oprostiti*

2. *prizaněsti*₂₍₃₎ kdo/kaj oprostiti komu/čemu (s čim), $Sam_1 - Sam_3 - (Sam_6/S)$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De| + $Sam_3|yRa_d \check{z}^{+/-}$ (+ $Sam_6/S|zVs_d$ abstr.^{+/-}): Prizanesli so mu (s hudimi skrbmi), čustv. Prizanesli so mu (s hvalo) / čustv., v oslabljenem pomenu kdo/kaj oprostiti komu/čemu (s čim), $Sam_1 - Sam_3 - (Sam_6/S)$: $Sam_1|xPv_d$ abstr.^{+/-} \check{z} -| + GlagFk|De| + $Sam_3|yRa_d \check{z}^{+/-}$ (+ $Sam_6/S|zVs_d$ abstr.^{+/-}): Epidemija jim je prizanesla (z umrljivostjo), Lakota državi ni prizanesla; prim. *oprostiti*

3. *prizaněsti*₂ kdo/kaj prisluhniti komu/čemu, $Sam_1 - Sam_3$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De| + $Sam_3|yRa_d \check{z}^{+/-}$: Neprištevnim in zaljubljenim je treba prizanesti; prim. *prisluhniti*

rabíti in rábiti -im R nedov.

1. *rabíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj uporabljati kaj (za kaj / v/po/na/pri čem / kje/kdaj) /kako/koliko/, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_4/pSam_5 / Prisl_{k/e}) - /Prisl_{n/kol} =$ modifikator/: $Sam_1|xV/N_d \check{z}^{+/-}$ + Glag|De| + $Sam_4|yPr/Ra/Vs_d$ abstr. \check{z} -| (+ p \cap $Sam_4|zCd| / p \cap Sam_5 / Prisl_{k/e}|zM/\check{C}/Pr_d$) |+ $Prisl_{n/kol}|yN/Kol_d$ abstr. \check{z} -|/: Stroj /dosti/ rabijo, To orodje še (danes) rabijo (po hribovitih kmetijah), Dereze se rabijo (pri hoji po ledenih strminah) // kdo/kaj uporabljati kaj (v čem 'v sporočilnu'), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_5)$: Ta izraz rabimo le v strokovnih besedilih // kdo/kaj izkoriščati kaj (v/po/na/pri čem / kje/kdaj) /kako/koliko/, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_4/pSam_5 / Prisl_{k/e}) - /Prisl_{n/kol}/$: (V še neobljudenih krajih) je potrebno /preudarno/ rabiti naravna bogastva // kdo/kaj upravljati kaj (za kaj / v/po/na/pri čem / kje/kdaj) /kako/koliko/, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_5 / Prisl_{k/e}) - /Prisl_{n/kol}/$: (V mestu po gostilnah) je (za neumnosti) /lahkomiselno/ rabil denar

2. *rabíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj koristiti/pomagati komu (za kaj / pri čem / kje/kdaj) /kako/koliko/, $Sam_1 - Sam_3 - (pSam_4,5|yNa/C_d|Prisl_{k/e}) - /Prisl_{n/kol} =$ modifikator/: $Sam_1|xV/N_d \check{z}^{+/-}$ + Glag|De| + $Sam_3|yPre_d \check{z}^{+/-}$ (+ p \cap $Sam_4,5|yNa/C_d|Prisl_{k/e}$) |+ $Prisl_{n/kol}|yN/Kol_d$ abstr. \check{z} -|/: Nahrbtnik mu je /dobro/ rabil, Ta knjiga bo /dobro/ rabila njegovim namenom, Noge mu ne rabijo več

3. *rabíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj potrebovati kaj (za/v kaj), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_4/S)$: $Sam_1|xV/N_d \check{z}^{+/-}$ + Glag|De| + $Sam_4|yPr/Ra/Vs_d$ abstr. \check{z} -| (+ p \cap $Sam_4/S|yNa/C_d$ abstr. \check{z} -|): (Za gradnjo hiše) bo rabil še veliko cementa, (Da bi delo dobro opravil,) rabi čas in prostor

rabíti proti in rábíti proti -im proti R nedov.

1. *rabíti proti*₃ kdo/kaj uporabljati koga/kaj proti komu/čemu, Sam₁ – Sam₄ – pSam₃: Sam₁|xV/Nd č⁺| + Glag|De|Mo + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₃|zNa/C_d abstr. ž⁻|: To zdravilo se že dolgo rabi proti aidsu, Te ljudi rabijo proti terorizmu

rabíti za in rábíti za -im za R nedov.

1. *rabíti za*₃ kdo/kaj uporabljati koga/kaj za kaj / kot kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xV/Nd č⁺| + Glag|De|Mo + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|wVs/L_d|: Za ta kruh rabijo posebno pšenico, Te skodelice rabijo za čaj, Te ljudi rabijo za živi ščit // kdo/kaj uporabljati koga/kaj kot kaj, Sam₁ – Sam₄ – kotSam₄: Te ljudi rabijo kot živi ščit

∅ jezikosl. *rabíti za*₃₍₄₎ kaj uporabljamo (v stavku) kot kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ – (pSam₅): Sam₁|xV/Nd č⁺| + Glag|De|Mo + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|wVs/L_d| (+ p ∩ Sam₅): Pridevnik rabimo (v stavku) za prilastek ali povedkovo določilo

ravnáti -ám R nedov.

1. *ravnáti*₂₍₃₎ kdo/kaj delati (komu) ravno kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De| (+ Sam₃|Ra_dž^{+/-}|) + Sam₄|yPr ž^{+/-}|: Ravnali so (jim) parcelo, Ravnala (si) je gube na obleki, Upoznjeni listi so se začeli ravnati // kdo/kaj delati, da pride (komu/čemu) kaj v naraven/pravilen položaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Ravnal (mu) je izpahnjeno nogo

2. *ravnáti*₂ kdo/kaj izražati kaj 'odnos' pri/na/v/po/ob čem, s kom/čim, /kako/, Sam₁ – pSam₅₋₆ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De| + p ∩ Sam₅₋₆|yPr/Ra/Vsd abstr. ž⁻| + / Prisl_n|yNd abstr. ž⁻|: /Grdo/ ravna s knjigami, /Surovo/ ravna z njo, Ravna po svoji pameti, Ob poplavah /navajeno/ ravnajo, Ravna v skladu s predpisi; prim. *upravljati*

ravnáti z/s -ám z/s R nedov.

1. *ravnáti*₂ kdo/kaj upravljati s kom/čim, /kako/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yRa ž⁻| + / Prisl_n|yNd abstr. ž⁻|: Naučil se je ravnati s kompasom, S konji /nerodno/ ravna, /Negospodarno/ ravna z odpadki; prim. *upravljati z/s*

ravnáti se po -ám se po R nedov.

1. *ravnáti se po*₂ kdo/kaj delati po kom/čem, Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₅|yRa_dž^{+/-}|: Zmeraj se je ravnal po drugih, Ladje se ravnajo po prvi, Njihova politika se ravna po uradni; prim. *usmérjati se po, upravljati se po*

2. *ravnáti se po*₂ kdo/kaj delati po čem, Sam₁ – pSam₅: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₅|yVs_d abstr.^{+/-} ž⁻|: Ravna se po navodilih, Ravna se po vremenu; prim. *usmérjati se po, upravljati se po*

razbremeníti -ím R dov. razbremeníl

1. *razbremeníti*₂ kdo/kaj sprostiti koga/kaj /s čim/kako/: Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/S/: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n/S|wNd|/: Zlomljeno nogo je razbremenil /z berglami/, /Iznajdljivo/ je razbremenil motor, pren. Odkrit pogovor ga je /toložilno/ razbremenil; prim. *sprostíti*

2. *razbremeníti*₃ kdo/kaj osvoboditi koga/kaj koga/česa: Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + Sam₂|zPr/Vs_d|: Mater so razbremenili gospodinjkega dela /

/ kdo/kaj osvoboditi koga/kaj (koga/česa): Sam₁ – Sam₄ – (Sam₂): Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| (+ Sam₂|zPr/Vs_d|): Zbolel bo, če ga ne bodo razbremenili; prim. *osvoboditi*
 ◇ pravn. *razbremeniti*₃ kdo/kaj osvoboditi koga/kaj koga/česa: Sam₁ – Sam₄ – Sam₂: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₂|zPr/Vs_d|: Posestve so razbremenili hipotek

razmisliti -am M dov.

1. *razmisliti*₂ kdo/kaj mišljenjsko obravnati, usmeriti kaj, premisliti kaj / o čem /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ / pSam₅ / S – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|(Mo) + Sam₄ / p ∩ Sam₅ / S|yVs_d| /+ Prisl_{n/kol}|wN/Kol|/: O vsaki potezi /temeljito/ razmisli, /Navadno/ razmisli, kaj mu je storiti, Zadevo je /dobro/ razmislil

2. *razmisliti*₂ kdo presoditi, oceniti kaj / o čem /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ / pSam₅ / S – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|(Mo) + Sam₄ / p ∩ Sam₅ / S|yVs_d| /+ Prisl_{n/kol}|wN/Kol|/: Treba je razmisliti možnosti uresničitve, /Resno/ so razmislili o možnostih uresničitve

razmišljati -am M nedov.

1. *razmišljati*₂ kdo/kaj mišljenjsko obravnavati, usmerjati kaj, misliti kaj / o čem /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₅ / S – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|(Mo) + p ∩ Sam₅ / S|yVs_d| /+ Prisl_{n/kol}|wN/Kol|/: Razmišlja, zakaj se je to zgodilo, /Dolgo/ je razmišljal, kaj naj stori /Veliko/ razmišlja o prihodnosti

2. *razmišljati*₂ kdo/kaj pozitivno, negativno meniti o kom/čem /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₅ – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|Mo + p ∩ Sam₅|yRa_d ž^{+/-}| /+Prisl_{n/kol}|wN/Kol|/: Večina razmišlja o tem /drugачe/ // kdo/kaj pozitivno, negativno meniti kot kdo/kaj, Sam₁ – ko|Sam₁: Sam₁|xNd č⁺| + Glag|M|Mo + ko|Sam₁|yRa_d ž^{+/-}|: Tudi on razmišlja kot vsi; prim. *meniti/méniti*

rêci rêčem G dov., rêci recite, rêkel rêkla

1. *rêci*₂₍₃₎ kdo/kaj glasovno izoblikovati, izraziti z govorilnimi organi (komu/čemu) kaj/o čem, Sam₁ – (Sam₂) – Sam₄ / S/Prid_{kol}Sam₂/pSam₅: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R|(Mo) (+ Sam₂|yRa_d ž^{+/-}) + Sam₄/S/Prid_{kol}Sam₂/ p ∩ Sam₅|yVs_d abstr.^{+/-}|: Te besede (nam) ni rekel, Otrok že reče mama, Težko reče r, Kar divja, samo če (mu) rêčem njegovo ime, O tem (jim) ne more rêci mnogo novega, pog. knj.

Radio je rekel, da bo sončno // kdo/kaj glasovno z govorilnimi organi posredovati komu/čemu kaj / o čem 'določeno vsebino': Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S/Prid_{kol}Sam₂/pSam₅: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R|(Mo) + Sam₃|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₄/S/Prid_{kol}Sam₂/p ∩ Sam₅|yVs_d abstr.^{+/-}|: Mora se jim rêci, da so škodo že povrnili, Rekel jim je, da se kmalu vrne, Reci ji prijazno besedo, Nikomur ne reče žal besede; prim. *izraziti, izgovoriti, sporočiti*

2. *rêci*₂ kdo/kaj izjaviti, zatrditi kaj, Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| + Sam₄/S|yVs_d abstr.^{+/-}|: Reče vse, Lahko rêčemo, da je boljše, Menda ne bo rekel, da to ni res; prim. *izjaviti, zatrditi*

3. *rêci*₃ kdo/kaj predlagati, svetovati komu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/S: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| + Sam₃|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₄/S|yVs_d abstr.^{+/-}|: Rekel mu je trenutno rešitev, Reči mu, naj ne okleva predolgo; prim. *predlagati, svetovati*

4. *rêci*₃ kdo/kaj ukazati, včeti komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Nedol: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| + Sam₃|yRa_d ž^{+/-}| + Nedol|yVs_d abstr.^{+/-}|: Rekel mu je umakniti se, Psu je rekel sest, izpus. Psu je rekel v stajo; prim. *ukázati, veléti*

5. *rêci*₃ kdo/kaj izraziti komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| + Sam₃|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₄|yVs_d abstr.^{+/-}|: a) ime, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Reci mi Tone, Psu so rekli Lisko, Braniku so rekli Rihemberk, b) naziv, poimenovanje, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Vsakemu odraslemu

reče stric, Enkrat mu je rekel ti enkrat vi, c) izraz, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_3 - \text{Sam}_4$: Ciklamam rečejo ponekod korčki, iron. In oni temu rečejo poštenost; prim. *oznăčiti*

6. *rêči*₂ kdo/kaj misliti, meniti kaj, $\text{Sam}_1 - \text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|R}| + \text{SlyVs}_d$ abstr.^{+/-}: Človek bi rekel, da ne zna šteti do pet, Stari ljudje so rekli, da je prevelika sreča lahko tudi v nesrečo; prim. *misliti, meniti*

7. *rêči*₂ v zvezi s hoteti kdo/kaj uvajati kaj 'stanje/lastnost', $\text{Sam}_1 - \text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|R}| + \text{SlyVs}_d$ abstr.^{+/-}: Hoče reči, da to ni res, Hoče reči, naj se že enkrat lotijo dela; prim. *opozoriti, namigniti*

8. *rêči*₁ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj biti /kje/kdaj/kako/'stanje/lastnost', $\text{Sam}_1 - / \text{Prisl}_{k/ê/n}$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \checkmark^+| + \text{Glag|St/L}| + \text{Prisl}_{k/ê/n}|\text{wRa}_{s/p}|$: Hočem reči /jutri/, Rečem /kar dobro/, Rečem ti /smešno, neumno smešno/

9. *rêči*₂ nav. êstv. kdo/kaj podkrepiti kaj 'trditev', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4/\text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|N}| + \text{Sam}_4/\text{SlyVs}_d$ abstr.^{+/-}: Rečem, da me še ni razočaral, Pa reci, če ni bogat, Ni kaj reči; prim. *oporêči*

10. *rêči*₃ nav. v zvezi ti rečem, vam rečem kdo/kaj izražati kaj 'prepričanost/opozorilo/poudarjeno', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_3 - \text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|N}| + \text{Sam}_3|\text{yRa}_d \checkmark^+| + \text{SlyVs}_d$ abstr.^{+/-}: a) prepričanost, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_3 - \text{S}$: Vam rečem, da bo vse dobil nazaj, Ne boš plačal, ti rečem, b) opozorilo, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_3 - \text{S}$: Ne jezi me, ti rečem, Rečem vam, dobro premislite, c) poudarjeno, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_3 - \text{S}$: To je bilo življenje, ti rečem

11. *rêči*₂ v zvezi z bi kdo/kaj izražati kaj 'omejitev', $\text{Sam}_1 - \text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|N}| + \text{SlyVs}_d$ abstr.^{+/-}: Rekel bi, da to ni res; prim. *oporêči*

12. *rêči*₃ v zvezi s kaj kdo/kaj izražati kaj na koga/kaj / h komu / k čemu, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - \text{pSam}_{3,4}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|R|Mo} + \text{Sam}_4|\text{yVs}_d$ abstr.^{+/-} + $\text{p} \cap \text{Sam}_{3,4}|\text{yRa}_d \checkmark^+|$: Kaj bi rekli na vse to, Kaj bi rekli h krompirju v solati, Kaj naj rečem na takšno brezbriznost; prim. *pripômniti*

13. *rêči*₂ veielno za 1. os. mn. in dv., êstv. kdo/kaj izraža kaj kot predlog, $\text{Sam}_1 - \text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|N}| + \text{SlyVs}_d$ abstr.^{+/-}: Recimo, da sprejmemo ponudbo, Recimo, da se res odločimo tako narediti; prim. *predpostaviti*

14. *rêči*₂ êstv. kdo/kaj povzročiti kaj 'glas, zvok', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|R}| + \text{Sam}_4|\text{yVs}_d$ abstr.^{+/-}: Krava reče mu, brezos. Reklo je bum; prim. *oglašati se*

rêči čez rêčem čez G dov., pog. knj.

1. *rêči čez*₃₍₄₎ kdo/kaj izraziti z govorjenjem (komu/čemu) kaj, $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 - \text{pSam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|R|Mo} (+ \text{Sam}_3|\text{yRa}_d \checkmark^+|) + \text{Sam}_4|\text{yVs}_d$ abstr.^{+/-} + $\text{p} \cap \text{Sam}_4|\text{yRa}_d \checkmark^+|$: Rekel (mu) je nekaj čez čast, Čez njega (jim) je rekel kar težke obtožbe; prim. *obrêgniti se čez*

rêči na rêčem na G dov.

1. *rêči na*₃₍₄₎ kdo/kaj izraziti z govorjenjem (komu/čemu) kaj, $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 - \text{pSam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xVd} \checkmark^+| + \text{Glag|R|Mo} (+ \text{Sam}_3|\text{yRa}_d \checkmark^+|) + \text{Sam}_4|\text{yVs}_d$ abstr.^{+/-} + $\text{p} \cap \text{Sam}_4|\text{yRa}_d \checkmark^+|$: Na vse obtožbe (jim) ni nič rekel; prim. *odgovoriti na*

rêči se G dov.

1. *rêči se*₂ nav. 3. os. kdo/kaj poimenovati kaj, $\text{Sam}_3 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_3|\text{xRa}_d \checkmark^+| + \text{Glag|R|Mo} + \text{Sam}_4|\text{yVs}_d$ abstr.^{+/-}: Njemu se reče Debeli, brezos. Temu bi se reklo nepoštenost; prim. *práviti se*

2. *rêči se*₂ nav. 3. os. kdo/kaj izraziti kaj 'visoko stopnjo stanja/pojava', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_1$: $\text{Sam}_1|\text{aPv}_d \checkmark^+| + \text{Glag|R|Mo} + \text{Sam}_1|\text{yVs}_d$ abstr.^{+/-}: On že ve, kaj se reče lakota; prim. *práviti se*

3. *rêči se*₂ nav. 3. os. kdo/kaj izraziti kaj 'določeno dejstvo', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_1/\text{S}$: $\text{Sam}_1|\text{aPv}_d \checkmark^+| + \text{Glag|R|Mo} + \text{Sam}_1/\text{SlyVs}_d$ abstr.^{+/-}: Se reče ona, To se reče, da so že nazaj; prim. *práviti se*

rêči z/s rêčem z/s G dov., neobč.

1. *rêči z/s*₃ kdo/kaj izraziti z govornjem s kom kaj, Sam₁ – pSam₆ – Sam₄; Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₄|yVs_d abstr.^{+/-}|: Te besede rečemo s pesnikom; prim. *izgovoriti z/s*

rêči za rêčem za G dov., pog. knj.

1. *rêči za*₂ kdo/kaj izraziti z govornjem kaj, Sam₁ – pSam₄; Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R|Mo + p ∩ Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: V kuhinji je rekel za hrano, Materi je večkrat rekel za denar; prim. *vprašati za, prositi za*

ruvâti -rûjem tudi *rúvati -am* S_S nedov., *ruvál* tudi *rúval*

1. *ruvâti*₃ kdo/kaj dajati stran, jemati kaj iz/z/s česa / od kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂ / Prisl_k: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De(IM)|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂ / Prisl_k|zIMd ž⁻|: Iz drevoreda so ruvali stara nevarna drevesa, Buldožer je ruval skale iz nasipa, pren. Besede je dobesedno ruval iz jezika; prim. *odstranjevâti, jemâti, sprâvljati iz*

2. *ruvâti*₂₍₃₎ kdo/kaj potegovati kaj (iz/z/s česa / od kod), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂ / Prisl_k): Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De(IM)| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₂ / Prisl_k|zIMd ž⁻|): (Iz domačih gred) so ruvali korenje, Ruval si je lase, čustv. Iz žepov so mu ruvali denar; prim. *potegovâti, pûliti, sprâvljati iz*

ruvâti se -rûjem se tudi *rúvati se -am se* S_S nedov.

1. *ruvâti se*₁₍₂₎ os. v mn./dv., kdo/kaj sporazumevati se (s kom/čim) / kako/, Sam₁ – (pSam₆) – /pSam_{4/5}/Prisl_n/: Sam₁|xPv/N_p ž^{+/-}| + Glag|Pro(L)| (+ p ∩ Sam₆|yVs/Ra_d ž^{+/-}|) /+ pSam_{4/5}/Prisl_n|wNd|/: /Navadno/ se ruvajo (med seboj), Vsak dan so se (z njim) ruvali, Ruvajo se /za šalo/; prim. *prepírati se, pretêpati se, bojevâti se*

ruvâti se za -rûjem se za tudi *rúvati se za -am se za* S_S nedov.

1. *ruvâti se za*₂ čustv., v splošnem pomenu kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj /kako/, Sam₁ – pSam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De(L)|Mo + p ∩ Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd|/: /Nepretrgoma/ so se ruvali za ozemlje, Za malenkosti se ne bodo več ruvali; prim. *prepírati se za, bojevâti se za, pûliti se za*

síliti -im S_{T/D} nedov.

1. *síliti*₃ kdo/kaj usmerjati koga/kaj proti/h/k komu/čemu / v/na/skozi kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3,4}/Nedol: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|CM|Mo + Sam₄|yPr_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam_{3,4}/Nedol|zC/CM/Vs_d ž⁻|: Silijo mladino k delu/delati, Silijo ga v šolo, Bolezen ga sili v posteljo; prim. *usmêrjati*

2. *síliti*₃ kdo/kaj bremeniti koga/kaj s kom/čim: Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv_{w/p} ž^{+/-}| + Glag|Mo + Sam₄|yPr_{w/p} ž^{+/-}| + p ∩ Sam₆|zVs_{d/p} ž^{+/-}|: Silijo ga s fizičnim delom, Silijo ga z jedjo in pijačo; prim. *bremeniti*

3. *síliti*₂ kdo/kaj hoteti, želeti proti/h/k komu/čemu / v/na/skozi kaj / med koga/kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}/Prisl_k/Nedol: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam_{3,4}/Prisl_k/Nedol|zC/CM/Vs_d ž⁻|: Sovražna vojska sili proti mestu, Otroci silijo ven, Tudi v slabem vremenu sili na pot, Zaradi previdnosti niso silili v pogajanja, čustv. Mladi silijo v šole, Vedno sili med mladino, Stalno sili v nesrečo; prim. *hotêti, želêti*

4. *síliti*₂ čustv. kaj pojavljati se k čemu / v/na/skozi kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}: Sam₁|xPv_p ž^{+/-}| + Glag|CM|Mo + p ∩ Sam_{3,4}|zC/CM_p ž⁻|: Pramen las ji je silil na čelo, Enim je silil smeh na ustnice, drugim pa

so silile polze v oči // brezos. v oslabilnem pomenu, pojavljati se k čemu / v/na/skozi kaj, – Sam₃ – pSam_{3,4}: Sam₁|αPv_{p/dog} ž^{+/-}| + Glag|CM|Mo + Sam₃|xNp| + p ∩ Sam_{3,4}|wP|: Na jok ji gre
 ◇ agr. *siliti*₂ kdo/kaj pospeševati razvoj rastline, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr_d ž^{+/-}|: V rastlinjakih in toplih gredah silijo krompir, radič, tulipane idr.

siliti za -im za S_{T/D} nedov.

1. *siliti za*₂ nav. slabš. kdo/kaj hrepeneti za kom/čim: Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xPv_{p/s} ž^{+/-}| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_{p/s} ž^{+/-}|: Vedno sili za dekleti, Že dolgo sili za poročeno žensko, Sili za še večjim bogastvom; prim. *hrepenéti za*

skrbéti -im S_D nedov.

1. *skrbéti*₂ brezos. vznemirjati koga zaradi koga/česa / za koga/kaj /kako/koliko/, – Sam₄ – pSam_{2/4}/S – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|αPv_{p/dog}| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} č⁺| + p ∩ Sam_{2/4}/S|yRa/Vs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| / + Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}|: Mater /zelo in stalno/ skrbi zaradi otrok, /Prav nič/ ga ne skrbi zaradi prihodnosti / za prihodnost, Skrbi ga, kdaj pridejo; prim. *vznemirjati*

2. *skrbéti*₂ kaj vznemirjati koga /kako/koliko/, Sam₁/S – Sam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁/S|xPv_{p/dog} ž⁺| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} č⁺| / + Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}|: Predstava ga je /zelo/ skrbela, Skrbi ga, kaj bo, /Zelo/ jih skrbi, kako bo letos, /Nad vse/ jo skrbi, da bodo računi pravočasno plačani; prim. *vznemirjati*

3. *skrbéti*₂ kdo/kaj prizadevati si kaj /kako/koliko/, Sam₁ – S – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xV/Pv_{p/dog} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + S|yVs/Ra_{p/dog} abstr.^{+/-} ž⁻| / + Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}|: /Redno/ morajo skrbeti, da so računi pravočasno plačani, čustv. Bo že /pridno/ skrbel, da kaj takega ne bo več naredil

4. *skrbéti*₁₍₂₎ nav. z nikalnico, v zvezi z nič kdo/kaj vznemirjati se (koga/kaj) /kako/koliko/, Sam₁ – (Sam₄) – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xN/Pv_{p/dog} č⁺| + Glag|St ∩ L| (+ Sam₄|yVs/Ra_{p/dog} ž^{+/-}|) / + Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}|: /Nič/ ne skrbite, resnica bo prišla na dan; prim. *vznemirjati se*

skrbéti za -im za S_D nedov.

1. *skrbéti za*₂ brezos. vznemirjati koga za koga/kaj /kako/koliko/, – Sam₄ – pSam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|αPv_{p/dog}| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} č⁺| + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| / + Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}|: /Zelo/ jo skrbi za zdravje, Občasno jih /precej/ skrbi zanj; prim. *vznemirjati se za*

2. *skrbéti za*₃ kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xV/Pv_{p/dog} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| / + Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}|: Ta človek / očetovsko/ skrbi za sirote, Strežnica je /zelo lepo/ skrbela za bolnika, Vsi moramo skrbeti za izvajanje zakonov, Prebivalci so skrbeli za cesto in šolo, Policija naj bi skrbela za red in varnost, /Večkrat/ je skrbel za njegovo živino; prim. *prizadévat si za*

sodíti in sóditi -im R nedov.

1. *sodíti*₂₍₃₎ kdo/kaj določati komu/čemu/koga/kaj (za koga/kaj) /kako/, Sam₁ – Sam_{3/4} – (pSam₄) – /pSam₄₋₆/ Prisl_n: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|M| + Sam_{3/4}|yRa_d ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₄|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) / + pSam₄₋₆/Prisl_n|Nd|: Sodili so mu pred civilnim sodiščem /v imenu ljudstva/, Sodili so ga (za umor)

2. *sodíti*₂ kdo/kaj odločati o kom/čem /kako/, Sam₁ – pSam₅ – /pSam₄₋₆/Prisl_n: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|M|Mo + p ∩ Sam₅|yRa_d ž^{+/-}| / + pSam₄₋₆/Prisl_n|Nd|: /Z vso pravico/ so sodili o zadevi, /Na silo/ so sodili o življenju in smrti

3. *sodíti*₂ kdo/kaj nadzorovati kaj /na/v čem, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|M|(Mo) + (p) ∩

Sam_{4,5}|yRa_dž^{+/-}/: Soditi nogometno tekmo / na nogometni tekmi, Soditi na šahovskem turnirju, Soditi v dvoboju

4. *soditi*₃ kdo/kaj ocenjevati koga/kaj zaradi/iz koga/česa / po kom/čem /kako/, Sam₁ – Sam₄/S – pSam_{2,3}/Prisl_n /+ pSam_{4,6}/Prisl_n|Nd|/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De ∩ L|Mo + Sam₄/S|yRa_dž^{+/-} + p ∩ Sam_{2,5}/Prisl_n|zN ž^{+/-} /+ pSam_{4,6}/Prisl_n|Nd|/: Ne sodi ga /napačno/, Zaradi pritiska javnosti so umetniško delo /krivično/ sodili, On to sodi po sebi, Ne sodite ga po videzu, Zaradi ljubega miru sodi, da je boljše molčati, Po besedah /lahko/ sodi, da marsikaj ve, Iz njegovega vedenja sodi, da je kriv; brezos. Po njegovem vedenju bi se lahko sodilo, da so se stvari uredile; prim. *ocenjevati, sklépati*

5. *soditi*₂ dov. kdo/kaj misliti kaj, Sam₁ – S: Sam₁|xNd č⁺ + Glag|M| + S|yVs_d/: Arheologi sodijo, da je najdba stara dva tisoč let, Sodí, da so dogodki hitro potekajo; prim. *meníti, misliti, práviti, presójati, ocenjevati*

6. *soditi*₂ kdo/kaj spadati v/med koga/kaj / kam, Sam₁ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xNs/p ž^{+/-} + Glag|St ∩ P|Mo + p ∩ Sam₄/Prisl_k|yM_{s/p}ž^{+/-}/: V opremo alpinistov sodi tudi cepin, Živila sodijo v shrambo, Tak človek ne sodi v njihovo družbo, On sodi med starejšo generacijo, Slika sodi med boljše na razstavi, To vprašanje ne sodi v njegovo stroko

◇ *pravni. sodíti*₂₍₃₎ kdo/kaj določati komu/čemu/koga/kaj (za koga/kaj) /kako/, Sam₁ – Sam_{3/4} – (pSam₄) – /pSam_{4,6}/Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|M| + Sam_{3/4}|yRa_dž^{+/-} (+ p ∩ Sam₄|zVs_d abstr.^{+/-}ž^{+/-}) /+ pSam_{4,6}/Prisl_n|Nd|/: Sodili so mu (za goljufijo) /v odsotnosti/

spádati -am S_{T/D} nedov.

1. *spádati*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj soditi v/med koga/kaj / kam, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Sam₁|xNs/p ž^{+/-} + Glag|St ∩ P|Mo + p ∩ Sam_{3/4}/Prisl_k|yM_{s/p}ž^{+/-}/: V opremo alpinistov spada tudi cepin, Živila spadajo v shrambo, Tak človek ne spada v njihovo družbo, Naselje spada v drugo občino, To vprašanje ne spada v njegovo stroko, Otrok spada k materi, K posestvu spada tudi del gozda; prim. *sodíti*

2. *spádati*₂ kdo/kaj uvrščati se h komu/k čemu / v/med koga/kaj / kam, Sam₁ – pSam_{3/4}/Prisl_k: Sam₁|xNs/p ž^{+/-} + Glag|St ∩ P|Mo + p ∩ Sam₄/Prisl_k|yM_{s/p}ž^{+/-}/: Te prireditve spadajo med simpozij, Tako predavanje ne spada na kongres, Delo spada med najboljša v svoji zvrsti, Ona spada med njene najboljše prijateljice, Fotografija spada k članku, Minister spada k predsednikovim ožjim svetovalcem; prim. *uvrščati se, sodíti*

3. *spádati*₁ kdo/kaj biti uvrščeni h komu/k čemu / v/med koga/kaj, Sam₁ – pSam_{3/4}: Sam₁|xNs/p ž^{+/-} + Glag|St ∩ P| + p ∩ Sam_{3/4}|yRa_{s/p}ž^{+/-}/: Mobilna telefonija spada med najbolj razširjena in najpomembnejša komunikacijska sredstva, Ta človek spada k razbijačem

sporazuméti se -umem se G/Rz dov. sporazúmel se tudi sporazumél se in sporazumél se

1. *sporazuméti se*₂₍₃₎ os. v dv./mn. kdo/kaj z govornjem se skupaj opredeliti za koga/kaj / o kom/čem (s kom/čim) /kako/, Sam₁ – pSam_{4,5}|yVs_dž^{+/-} – (pSam₆) – /pSam_{2,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|R|Mo + p ∩ Sam_{4,5}|yVs_dž^{+/-} (+ p ∩ Sam₆|yRa_dž^{+/-}) /+ p ∩ Sam_{2,6}/S/Prisl_n|wN|/: (S pogajalsko skupino) so se sporazumeli o spornih vprašanjih, (S podjetjem) so se sporazumeli za ceno, (S partnerjem) so se sporazumeli/, tako da ni bilo treba sodne poravnave/; prim. *dogovoriti se, ujéti se*

2. *sporazuméti se*₁ os. v dv./mn. kdo/kaj izmenjati misli /kako/, Sam₁ – /pSam_{2,6}/S/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|S| /+ p ∩ Sam_{2,6}/S/Prisl_n|wN|/: Sporazumejo se v angleščini, Sporazumeta

se /kar s pogledi in rokami/, /Tako dobro/ se sporazumeta /z mimiko/ /, da se vsi čudijo/; prim. *dogovoriti se*

sporazumévati se -am se G/Rz nedov. > gl. **sporazuméti se** -úmem se G/Rz dov. sporazúmel se tudi sporazumél se in sporazumél se

spoznáti -znám Rz dov.

1. *spoznáti*₂ kdo/kaj ugotoviti koga/kaj 'predmetnost/pojavnost', Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺ + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}: Spoznal je lastnosti snovi, Spoznali so zmoto, Spoznali so otrokovo nadarjenost, Niso mogli spoznati, kaj je v jami; prim. *ugotoviti*

2. *spoznáti*₃ kdo/kaj zaznati koga/kaj v/na kom/čem, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺ + Glag|S|Mo + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂/S|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} + pSam₅/Prisl_k|zRa/M_{s/p/d} ž^{+/-}: V njem so spoznali pravega prijatelja, Na potovanjih so spoznali nove kraje in navade, Spoznali so lakoto in trpljenje; prim. *doživéti, zaznáti*

3. *spoznáti*₂ kdo/kaj prepoznati koga/kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁/: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺ + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} | / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: /Hitro kot oče/ je spoznal bratovo pisavo, Spoznal ga je /po glasu/; prim. *prepoznáti*

4. *spoznáti*₃ kdo/kaj seznaniti koga s kom/čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv_{s/p/d} ž⁺ + Glag|S|Mo + Sam₄|yPr_{s/p/d} ž⁺ + p ∩ Sam₆|zVs/Ra_{s/p/d} abstr.^{+/-} ž^{+/-}: Novinca so spoznali z vodilnimi in z njegovim delom, Delavce so spoznali z njihovimi dolžnostmi in pravicami; prim. *seznaniti*

spoznáti se na -znám se na Rz dov.

1. *spoznáti se na*₂ kdo/kaj razumeti se na kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₄/Prid_{kol} Sam₂ – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁/: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺ + Glag|S|Mo + p ∩ Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-} | / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: /Dobro in temeljito/ se spozna na glasbo, čustv. /Kar preveč/ se spozna na modo; prim. *razuméti se na*

spoznávat -am Rz nedov. > gl. **spoznáti** -znám Rz dov.

správiti -im R(P) dov.

1. *správiti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati koga/kaj od/iz/z/mimo koga/česa / od kod / h/k/proti komu/čemu na/v/med/pod/skozi koga/kaj / kam, Sam₁ – Sam₄ – Sam₂₋₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-} | + p ∩ Sam₂₋₄/Prisl_k|zIM/CM/Cd ž⁺): Spravil je zamašek iz steklenice, Les so spravili iz gozda, Spravili so ga iz zapora, Spravila je predmet iz ravnotežja, Spravili so ga iz organizacije, Spravila je madež s tkanine, Spravila ga je od hiše, Spravili so ga mimo carine, Ljudi so spravili k izhodu, Omaro so spravili skozi vrata, Spravil ga je na tla, Otroke je spravila v posteljo, pog. knj. Veliko ljudi so spravili podse // čustv. v pomožniški vlogi kdo/kaj dati koga/kaj k čemu / v kaj 'stanje', Sam₁ – Sam₄ – Sam_{3,4}': Sam₁|xPv_d ž⁺ + GlagMo + Sam₄|yRa_d ž⁺ + p ∩ Sam_{3,4} '|wL|): Spravil jih je k pameti, Spravil jih je v bes in nesrečo; prim. *dáti razdelíti, razporedíti, podaríti, pokloníti*

2. *správiti*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj dati koga/kaj v kaj 'dcelovanje/dejavnost', Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ '|wVs/Nd abstr.]: Sam₁|xPv_d ž⁺ + Glag|Fz|Mo + Sam₄|yRa/Pr_d ž^{+/-} + p ∩ Sam₄ '|Prid_{kol} Sam₂ '|wVs/Nd abstr.]: Spravil je konja v dir, Napravo so spravili v gibanje, Spravila jih je v jok

3. *správiti*₂ kdo/kaj pospraviti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|zPr_dž⁻|: Spravili so vse poljske pridelke; prim. *pospraviti*
4. *správiti*₃ kdo/kaj dati nazaj kaj na/v/med/pod koga/kaj / kam, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yPr/Ra_dž⁺| + p ∩ Sam₄/Prisl_k|zCM/Cdž⁻|: Spravili so orožje v prtljažnike
5. *správiti*₂₍₃₎ kdo/kaj dati z namenom kaj (za/na/v/med/pod koga/kaj / kam), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prisl_k): Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yPr/Ra_dž⁺| (+ p ∩ Sam₄/Prisl_k|zCM/Cdž⁻|): Ključ je spravila (pod prtljažnik), Spravil je denar (v žep); prim. *dáti, položiti*
6. *správiti*₂₍₃₎ kdo/kaj dati skupaj koga (s kom), Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_dž⁺| (+ p ∩ Sam₆|zRa_dž⁺|): Spravila je sprte sosede, Spravila se je s sosedo; prim. *sporazuměti*

správiti ob -im ob R(P) dov.

1. *správiti ob*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti koga/kaj ob koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPvdž^{+/-}| + Glag|De|Mo + Sam₄|yRadž^{+/-}| + p ? Sam₄|yPr/Vsdž^{+/-}|: Spravili so ga ob denar, Spravili so jih ob premoženje // v oslabljenem pomenu, kdo/kaj narediti koga/kaj ob koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPvdž^{+/-}| + Glag|De|Mo + Sam₄|yRadž^{+/-}| + p ? Sam₄|wVsdž^{+/-}|: Spravila ga je ob živce, pamet in čast; prim. *izgubiti*

správiti se -im se R(P) dov., pog. knj.

1. *správiti se*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj premakniti se iz/z/od koga/česa / od kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xNpž⁺| + Glag|M_{so}⁺ T Mo_{so}⁻|Mo + p ∩ Sam₂/Prisl_k|yIMž⁻|: Po teh besedah se je spravil iz sobe, Že zjutraj se je spravila z doma, Brez slovesa se je spravila od njega, čustv. Spravil se ji je izpred oči
2. *správiti se*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj premakniti se h komu/k čemu / na/v/po/za kaj / kam, Sam₁ – pSam_{3,4}/Namen/Prisl_k: Sam₁|xNpž⁺| + Glag|M_{so}^{+/-} T Mo_{so}^{-/+}|(Mo) + p ∩ Sam_{3,4}/Namen/Prisl_k|yCM/Na_pž^{+/-}|: Spravil se je k delu, Spravila se je h knjigi, Spravil se je v trgovino nakupovat, Spravil se je domov
3. *správiti se*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj izraža usmerjenost k čemu / na/v/po kaj / po čem, Sam₁ – pSam₃₋₅: Sam₁|xNsž⁺| + Glag|Fz|Mo + p ∩ Sam₃₋₅|wCM_s|: Spravil se je k počitku, Spravil se je v pokoj, Po kosilu se je spravil na sprehod

správiti se na -im se na R(P) dov.

1. *správiti se na*₂ kdo/kaj premakniti se h komu/k čemu / na/v/po/za kaj / kam, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}^{+/-} T Mo_{so}^{-/+}|Mo + p ∩ Sam₄|yCM/C_dž^{+/-}|: Trije so se spravili nanj, Spravil se je na žgance

správiti se nad -im se nad R(P) dov.

1. *správiti se nad*₂ kdo/kaj premakniti se h komu/k čemu / na/v/po/za kaj / kam, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|M_{so}^{+/-} T Mo_{so}^{-/+}|Mo + p ∩ Sam₄|yCM/C_dž^{+/-}|: V časopisu so se spravili nad njega in nad celotno organizacijo

spremeniti -ím Sp_{S/L} dov., spremenil

1. *spremeniti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj na novo narediti koga/kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – /Prisl_n: Sam₁|xN/Vdž^{+/-}| + Glag|Fk|(L^{-/+} T L^{+/-})| (+ Sam₃|zPre_dž^{+/-}|) + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| /+ Prisl_n: /

Spremenili so (jim) načrte, Spremenil je vsebino in zaporedje, Taka srečanja spremenijo ljudi, Okolje spremeni človeka, /Hitro/ so spremenili mišljenje, /Radikalno/ je spremenil obliko posode // kdo/kaj na novo narediti koga/kaj (do koga/česa / proti komu/čemu), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_{2/3}) - /Prisl_n/: Sam_1|xN/Vd \check{z}^{+/-}| + Glag|Fk(L^{-/+} T L^{+/-})| + Sam_4|yPr_d \check{z}^{+/-}| (+ p \cap Sam_{2/3}|zRad \check{z}^{+/-}|) /+ Prisl_n/:$ Do staršev se je /zelo/ spremenil, Do soljudi se je /popolnoma/ spremenil, Proti meni se ni spremenil; prim. *predelati*

2. *spremeniti*₂ kdo/kaj zamenjati kaj: $Sam_1 - Sam_4/Prid_{kol}Sam_2: Sam_1|xVd \check{c}^+| + Glag|Fk(E/L^{-/+} T E/L^{+/-})| + Sam_4/Prid_{kol}Sam_2|wVs_d \text{ abstr. } \check{z}^+|$: Spremenili so smer in vrstni red, Spremenil je ime in naslov, Spremenila je temo pogovora, Spremenili so kraj stalnega bivališča

spremeniti se -ím se $Sp_{S/L \text{ dov.}}$, spreménil se

1. *spremeniti se*₁₍₂₎ v posplošenem pomenu kaj na novo narediti se komu/čemu (v/za kaj), $Sam_1 - Sam_3 - (pSam_4): Sam_1|xN/Vd \check{z}^{+/-}| + Glag|Fk(L^{-/+} T L^{+/-})| + Sam_3|xN/Pre_d \check{z}^{+/-}| (+ p \cap Sam_4|yRd \check{z}^{+/-}|)$: Glava se mu je spremenila v veliko bučo, Pri visokih temperaturah se kovine spremenijo (v tekočine)

spremeniti v -ím v $Sp_{S/L \text{ dov.}}$, spreménil v

1. *spremeniti v*₃ kdo/kaj na novo narediti koga/kaj v koga/kaj: $Sam_1 - Sam_4/Prid_{kol}Sam_2 - pSam_4: Sam_1|xN/Pv_d \check{z}^{+/-}| + Glag|Fk(L^{-/+} T L^{+/-})|Mo + Sam_4/Prid_{kol}Sam_2|yPr/Ra_d \check{z}^{+/-}| + p \cap Sam_4|wVs_d \text{ abstr. } \check{z}^{+/-}|$: Ljubezem je spremenila v sovraštvo, Fant se je spremenil v domišljavca, Nekaj zamisli so spremenili in dejanja, Travnik so spremenili v njivo; prim. *uresničiti v*

◊ jezikosl. *spremeniti v*₃ kaj na novo narediti kaj v kaj: $Sam_1 - Sam_4/Prid_{kol}Sam_2 - pSam_5 - pSam_4: Sam_1|xPv_d \check{z}^+| + Glag|Fk(L^{-/+} T L^{+/-})|Mo + Sam_4/Prid_{kol}Sam_2|xN/Pre_d \check{z}^+| + p \cap Sam_5|yRa/Md \check{z}^+| + p \cap Sam_4|wVs_d \text{ abstr. } \check{z}^{+/-}|$: Zveneči soglasniki se pred nezvenečimi spremenijo v nezveneče

spreminjati -am $Sp_{S/L \text{ nedov.}}$ > gl. **spremeniti** -ím $Sp_{S/L \text{ dov.}}$, spreménil

spreminjati se -am se $Sp_{S/L \text{ nedov.}}$ > gl. **spremeniti se** -ím se $Sp_{S/L \text{ dov.}}$, spreménil se

spreminjati v -am v $Sp_{S/L \text{ nedov.}}$ > gl. **spremeniti v** -ím v $Sp_{S/L \text{ dov.}}$, spreménil v

sprostíti -ím R $dov.$, spróstil

1. *sprostíti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti/povzročiti (komu) kaj (iz česa), $Sam_1 - (Sam_3) - Sam_4 - (pSam_2): Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}| + Glag|Fk|De| (+ Sam_3|zPre_d \check{z}^{+/-}|) + Sam_4|yRa_d \check{z}^{+/-}| (+ p \cap Sam_2|zPr/IMd \check{z}^-|)$: Paznik je jetniku sprostil roke, Ob odjugi so se veje sprostile izpod snega; prim. *osvoboditi*

2. *sprostíti*₂ kdo/kaj pokazati kaj /s čim/kako/, $Sam_1 - Sam_4 - /pSam_6/Prisl_n = \text{modifikator}/: Sam_1|xVd \check{c}^+| + Glag|Fk|De| + Sam_4|yPr/Ra/Vs_d \check{z}^{+/-}| /+ pSam_6/Prisl_n|wNd|$: Sprostili so se /s hojo/, /Z nasmehom/ je sprostila obraz, /S smehom/ so sprostili vso notranjo napetost; prim. *razbremeniti*

3. *sprostíti*₂ kdo/kaj prosto izraziti kaj /v/ob/pri čem/kako/, $Sam_1 - Sam_4 - /pSam_5/Prisl_n = \text{modifikator}/: Sam_1|xVd \check{c}^+| + Glag|Fk|De| + Sam_4|yPr/Ra/Vs_d \check{z}^{+/-}| /+ pSam_5/Prisl_n|wNd|$: /Ob pogovoru/ so se sprostila čustva, Ob pesmi so se sprostili spomini; prim. *pokázati*

4. *sprostíti*₂ kdo/kaj narediti kaj prosto, $Sam_1 - Sam_4: Sam_1|xVd \check{z}^+| + Glag|Fk|De| + Sam_4|yPr/Ra/Vs_d \check{z}^{+/-}|$: Eksplozija sprosti veliko toplotne energije, Možnost izvoza je sprostila prodajo

◇ biol. *sprostiti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti/povzročiti kaj (iz česa), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_2)$: $Sam_1|xVdž^{+/-} + GlagFk|De| + Sam_4|yRa_dogž^{+/-}| (+ p \cap Sam_2|zPr/IMDž|)$: Dozorelo jajčece se sprosti

sréčati -am R(P) dov.

1. *sréčati*₂₍₃₎ kdo/kaj premikajoč se videti koga/kaj (v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_5/Prisl_k)$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}| + Sam_4|yRa_dogž^{+/-}| (+ p \cap Sam_5/Prisl_k|zM/Ra_dogž^{+/-}|)$: (Na hodniku) je srečal starega znanca
2. *sréčati*₂₍₃₎ kdo/kaj spoznati koga/kaj (v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_5/Prisl_k)$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}| + Sam_4|yRa_dogž^{+/-}| (+ p \cap Sam_5/Prisl_k|zM/Ra_dogž^{+/-}|)$: (Na zabavi) je srečal zanimive ljudi, Takega človeka še ni srečal; prim. *spoznati*
3. *sréčati*₃ os. v mn./dv. kdo/kaj spoznati se v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_5/Prisl_k$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}|Mo + Sam_4|yRa_dogž^{+/-}| + p \cap Sam_5/Prisl_k|zM/Ra_dogž^{+/-}|$: (Na zabavi) je srečal zanimive ljudi, Takega človeka še ni srečal; prim. *spoznati, videti, seznaniti*
4. *sréčati*₃ kdo/kaj najti koga/kaj v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_5/Prisl_k$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}|Mo + Sam_4|yRa_dogž^{+/-}| + p \cap Sam_5/Prisl_k|zM/Ra_dogž^{+/-}|$: Naslednje leto je pisatelj srečal v tujini, Podobne ideje srečamo pri drugih pesnikih, Iste figure je srečal tudi v drugih besedilih; prim. *najti*

sréčati se -am se R(P) dov.

1. *sréčati se*₂₍₃₎ kdo/kaj dobiti se s kom (v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje), $Sam_1 - pSam_6 - (pSam_5/Prisl_k)$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}|Mo + p \cap Sam_6|yRa_dogž^{+} (+ p \cap Sam_5/Prisl_k|zM/Ra_dogž^{+/-}|$: (Na zabavi) se je srečal zanimivimi ljudmi, Srečal se je z več ljudmi istega poklica, Pri delu se s takim človekom še ni srečal; prim. *spoznati se, sestati se, videti se, seznaniti se*
2. *sréčati se*₂ os. v mn./dv. kdo/kaj tekmovati v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje, $Sam_1 - pSam_5/Prisl_k$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}|Mo + p \cap Sam_5/Prisl_k|yM/Ra_dogž^{+/-}|$: Na tekmovanju so se srečali najboljši atleti; prim. *tekmovati*
3. *sréčati se*₂₍₃₎ kdo/kaj seznaniti se s čim (v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje), $Sam_1 - pSam_6 - (pSam_5/Prisl_k)$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}|Mo + p \cap Sam_6|yVs_dogž^{+} + p \cap Sam_5/Prisl_k|zM/Ra_dogž^{+/-}|$: (Na fakulteti) se je srečal z grško dramatikom, V firmi se je srečal z najnovejšimi stroji; prim. *spoznati se, seznaniti se*
4. *sréčati se*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj seznaniti se s čim (v/na/pri/ob/pred kom/čem / kje), $Sam_1 - pSam_6 - pSam_5/Prisl_k$: $Sam_1|xNdogž^{+} + Glag|M_{so}| + p \cap Sam_6|wVs_dog\ abstr.| + p \cap Sam_5/Prisl_k|yM/Ra_dogž^{+/-}|$: Pri delu se je srečal s težavami in ovirami, V tem kraju so se srečali s pomanjkanjem pitne vode; prim. *seznaniti se*

státi I stojím S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *státi*₁₍₂₎ kdo/kaj biti v pokončnem položaju (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/koliko časa), /kako/, $Sam_1 - (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/e/kol}) - /pSam_{1,2,5,6} / Prid_k / Prisl_n$: $Sam_1|xNs/pž^{+/-} + Glag|POS/M_{so}s/p| (+ p \cap pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/e/kol}|yM/Č/Kols/p/Ras/pž^{+/-}|) / + pSam_{1,2,5,6} / Prid_k / Prisl_n$: Nekateri so sedeli, drugi stali, (Pri delu) stojim, (Več ur) je stal, zato ga bolijo noge, Ljudje so stali /v gruĉah/, /Mirno/molĉe/nepremiĉno/vzravnano/ so stali, Stala sta si /nasproti/, Stal je /kot kip /okamenel/, Stal je /na eni nogi/
2. *státi*₁₍₂₎ kaj biti namešĉeno na podlagi s krajšo, oĉjo stranjo (sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/koliko časa), $Sam_1 - (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/e/kol}) - /pSam_{1,2,5,6} / Prid_k / Prisl_n$: $Sam_1|xNs/pž| + Glag|POS/M_{so}s/p| (+ p \cap pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/e/kol}|yM/Č/Kols/p/Ras/pž^{-/+}|) / + pSam_{1,2,5,6} / Prid_k /$

Prisl_n: Knjige (na polici) ležijo in stojijo, Nekaj steklenic (v shrambi) stoji, druge ležijo, Sončnik ne stoji, Lestev stoji (ob zidu) // kaj biti nameščeno na podlagi s krajšo, ožjo stranjo /kako/, Sam₁ – /pSam_{1,2,5,6}/Prid_k / Prisl_n: Miza stoji /postrani/, Drog stoji /poševno/, Postaja stoji /vzpredno s tiri/

3. *státi*₂ kdo/kaj biti, nahajati se sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/koliko časa, Sam₁ – pSam_{2,5,6}/Prisl_{k/č/kol}: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p|Mo + p ∩ Sam_{2,5,6}/Prisl_{k/č/kol} |yM/Č/ Kol_{s/p}/Ra_{s/p} ž^{+/-}|: Hiša stoji ob cesti, Metla stoji za vrati, Sonce stoji že visoko, čustv. Novi avto že stoji v njihovi garaži // čustv. kaj biti, obstajati sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/koliko časa, Sam₁ – pSam_{2,5,6}/Prisl_{k/č/kol}: Grad še danes stoji, Rad se je vračal domov, dokler je stala njegova rojstna hiša, Nova šola že stoji // kdo/kaj biti v pokončnem položaju sredi česa / v/na/ob/pri čem / pred/med/nad/pod/za čim / kje, kdaj/koliko časa, Sam₁ – pSam_{2,5,6}/Prisl_{k/č/kol}: Učenec je moral za kazen stati v kotu, Stal je pri oknu, Stal je v vrsti pred blagajno; prim. *nahájati se, obstájati, čakati*

4. *státi*₁₍₂₎ kdo/kaj biti v mirujočem položaju (kdaj/koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2,5,6}/Prisl_{č/kol}): Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p| (+ p ∩ Sam_{2,5,6}/Prisl_{č(F)/kol} |yČ/Kol_{s/p} ž|): Ustavil se je in stal (dokler niso šli vsi mimo), (Nekaj časa) je stal, (Malo / Nekaj trenutkov) je stal // kaj biti v stanju, ko ne dela, ne deluje, Sam₁ – (pSam_{2,5,6}/Prisl_{č/kol}): Mlinsko kolo je stalo, Ura stoji, čustv. Tovarna (že dalj časa) stoji // kaj biti v nedokončanem stanju, ne potekati, Sam₁ – (pSam_{2,5,6}/Prisl_{č/kol}): Delo v tovarni (še vedno) stoji, Gradnja hiše spet stoji, Promet na tej cesti je stal (več dni); prim. *mirováti*

5. *státi*₁₍₂₎ kaj biti uporabno, užitno (do kdaj/koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2,5,6}/Prisl_{č(F)/kol}): Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p| (+ p ∩ pSam_{2,5,6}/Prisl_{č(F)/kol} |yČ/Kol_{s/p} ž|): Ta jabolka stojijo (do drugega leta), Krompirjeva jed ne stoji, To pecivo stoji (dalj časa); prim. *trájati*

6. *státi*₁₍₂₎ kaj ne biti uporabno, užitno zaradi določenih lastnosti (do kdaj/koliko časa), Sam₁ – (pSam_{2,5,6}/Prisl_{č(F)/kol}): Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p| (+ p ∩ Sam_{2,5,6}/Prisl_{č(F)/kol} |yČ/Kol_{s/p} ž|): Solata naj (malo) stoji, Testo naj stoji (pol ure), Masa naj stoji (nekaj dni); prim. *ustáti se*

7. *státi*₂ pog. knj. kdo/kaj pristajati komu/čemu, Sam₁ – Sam₃: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p| + Sam₃|Ra_{s/p} ž^{+/-}|: Modra barva ti ne stoji, Ta kroj ti dobro stoji, Obleka ti stoji, kot bi bila narejena zate; prim. *pristájati*

8. *státi*₁ pren., publ. kdo/kaj biti, živeti /kako/, Sam₁ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p|/+ Prisl_n: /Dobro/ stoji, Kmetija /trdno/ stoji, /Kako/ podjetje finančno, gospodarsko stoji; prim. *delováti, gospodáriti*

státi I pred stojim pred S_{T/D}/NT_{Dg/Pr nedov.}

1. *státi pred*₂ kdo/kaj biti pred čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p|Mo + p ∩ Sam₆|Ras/p ž|: Stoji pred težko nalogo, Stoji pred izbiro, odločitvijo; prim. *izbírati, odlóčati*

státi I za stojim za S_{T/D}/NT_{Dg/Pr nedov.}

1. *státi za*₂ kdo/kaj biti za kom/čim, 'braniti, zagovarjati', Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|POS/M_{so}s/p|Mo + p ∩ Sam₆|Ra_{s/p} ž^{+/-}|: Stoji za njim, Stoji za odločitvijo, Težko ga bo premagati, ker jih veliko stoji za njim; prim. *braníti, zagovárjati*

státi II stánem S_{T/D}/NT_{Dg/Pr nedov.}

1. *státi*₂ kdo/kaj imeti koliko, Sam₁ – Prid_{kol} Sam_{2,4} / Prisl_{kol}: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|P| + Prid_{kol} Sam_{2,4} / Prisl_{kol} |yKol_{s/p} ž^{+/-}|: Obleka stane dva tisoč dinarjev, Koliko stane ta knjiga, Vse skupaj malo/veliko stane; prim. *vrednóiti se*

2. *státi*₂ kdo/kaj zahtevati, porabiti koliko, Sam₁ – Prid_{kol} Sam_{2,4} / Prisl_{kol}: Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag|P⁻ T

P*] + Prid_{koi}Sam_{2,4} / Prisl_{koi}|yKol_{s/p}ž^{+/}]: Počitnice so nas stale dva milijona, Avto me preveč stane, Šolanje otrok veliko stane, Vodovod je stal precej denarja, ^{čustv.} Življenje v mestu stane // kdo/kaj zahtevati, porabiti koliko, Sam₁ – Prid_{koi}Sam_{2,4} / Prisl_{koi}: Dosti časa bi nas stalo, če bi hoteli natančno pregledati, Precej moči me je stalo, da sem si opomogel, Redno zapisovanje izdatkov stane veliko truda; *prim. zahtévati, porabiti/porábiti*

stáviti -im R ^{dov. in nedov.}

1. *stáviti*₂ kdo/kaj izraziti kaj (za kaj / s kom), Sam₁ – (p)Sam₄/Prid_{koi}Sam₂/S – (pSam_{4,6}): Sam₁|xPv/Vd č⁺ + GlagFk|De|(Mo) + (p) ∩ Sam₄/Prid_{koi}Sam₂/S|zVs_d abstr.^{+/} (+ Sam_{4,6}|yPr/Ra_dž^{+/}): (S prijatelj) je stavil, da bodo zmagali, Pripravljen je bil staviti, da je res, Stavila sta za tisoč dinarjev; *prim. izrěči se*

2. *stáviti*₁ kdo/kaj pridobiti si pravico do dobitka, Sam₁ –: Sam₁|xPv/Vd č⁺ + GlagFk|De|: Velikokrat stavi, vendar navadno izgubi

∅ jezikosl. *stáviti*₂₍₃₎ kdo/kaj določiti/predpisati (komu/čemu) kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv/Vd č⁺ + GlagFk|De| (+ Sam₃|yPr/Ra_dž^{+/}) + Sam₄|zVs_d abstr.^{+/} /+ Prisl_n|wNd|/: (Besedilu) /napačno/ stavi ločila

stáviti na -im na R ^{dov. in nedov.}

1. *stáviti na*₂ kdo/kaj izraziti se, odločiti se za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xPv/Vd č⁺ + GlagFk|De|Mo + p ∩ Sam₄|yVs/Ra_dž^{+/}): Stavi na dirkah, Stavi samo na določene številke, Niso stavili na pravega konja

storiti -ím T ^{D_e/D_g/P_r dov., stóril}

1. *storiti*₂ kdo/kaj narediti kaj /kako/: Sam₁ – Sam₄ – /_pSam₃/Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺ + GlagFk|De| + Sam₄|wVs_d abstr. ž⁺ /+ p ∩ Sam₃/Prisl_n|wN|/: To je že večkrat storil, Tega si ne upa storiti, Vse je storil /v jezil/, To je storil /nehote/, /Prav/ je storil // v oslabljenem pomenu kdo/kaj uresničiti kaj 'kako opravilo, delo, dejanje': Sam₁ – Sam₄' / Prid_{koi}Sam₂: Sam₁|xVd č⁺ + GlagFk|De| + Sam₄' / Prid_{koi}Sam₂'|wVs_d abstr. ž⁺: Storiti korak, Storiti precej škode; *prim. narediti*

2. *storiti*₂₍₃₎ kdo/kaj povzročiti (komu) kaj 'kako dejanje': Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ / Prid_{koi}Sam₂: Sam₁|xPv_dž^{+/} + GlagFk|De| (+ Sam₃|zRa/Pr_dž^{+/}) + Sam₄ / Prid_{koi}Sam₂|yVs_d abstr. ž⁺: Storil (jim) je veliko uslugo, Storil (mu) je nekaj hudega; *prim. povzročiti*

3. *storiti*₂ v pomožni vlogi, kot vez kdo/kaj določi koga/kaj/komu/čemu kaj/kakšn-o/-ega 'lastnost', Sam₁ – Sam₄/Sam₃ – Sam₄'/Prid_k: Sam₁|xPv/Vd č⁺ + Glag_v + Sam₃/Sam₄ |yPr/Ra_dž^{+/} + Sam₄' / Prid_k'|wL|: Bogastvo ga je storilo prevzetnega, Storil mu je veselje, žalost

téhtati -am R ^{nedov.}

1. *téhtati*₂ kdo/kaj meriti kaj/koga /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam_{3,6}/Prisl_n/: Sam₁|xV/Nd č⁺ + Glag|De| + Sam₄|yVs/Ra_dž^{+/} /+ pSam_{3,6}/Prisl_n|Nd|/: Tehta meso /na kuhinjski tehtnici/, Tovor /pošteno/ tehtajo, Vsak teden se tehta // kdo/kaj dvigati kaj/koga /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam_{3,6}/Prisl_n/: Tehtal je njegov nahrbtnik, /V roki/ je tehtal torbo

2. *téhtati*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj imeti, meriti /koliko/, Sam₁ – /Prid_{koi}Sam₂/Prisl_{koi}/: Sam₁|xV/Ns č⁺ + Glag|P| /+ Prid_{koi}Sam₂/Prisl_{koi}|Ns|/: Novorojenček tehta tri kilograme

3. *téhtati*₂ kdo/kaj ugotavljati kaj/koga /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam_{3,6}/Prisl_n/: Sam₁|xV/Nd č⁺ + Glag|De| + Sam₄/S|yVs/Ra_d abstr.^{+/} /+ pSam_{3,6}/Prisl_n|Nd|/: Tehtali so vzroke in okoliščine za poraz, /Previdno/ je tehtal realne možnosti za uspeh, Tehtal je, koliko bi stem izgubili // kdo/kaj

ocenjevati kaj/koga /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam_{5,6}/Prisl_n/: Tehtali so besede in nastali položaj, / Podrobno/ si ga tehtali

težiti -ím S_{T/D} nedov.

1. *težiti*₂ kdo/kaj obteževati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{p/s} ž^{+/-}| + Glag + Sam₄|yPr_{p/s} ž^{+/-}|: Nahrbtnik ga teži, Mokra obleka jih je težila; prim. *obteževati*

2. *težiti*₂ kdo/kaj bremeniti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{p/s} ž^{+/-}| + Glag + Sam₄|yPr_{p/s} ž^{+/-}|: Teži ga slab občutek, Žalost in skrbi ga težijo, Spomin mu teži misel, brez. Teži ga, da ne more nič storiti; prim. *bremeniti*

3. *težiti*₂ kdo/kaj usmerjati se proti/h/k komu/čemu / v/na/skozi kaj, Sam₁ – pSam_{3,4}: Sam₁|xNp/s ž^{+/-}| + Glag|CM|Mo + p ∩ Sam_{3,4}|zC/CMp/s ž⁻|: Vasi težijo k centrom, Gibanja težijo v različne idejne usmeritve; prim. *usmerjati se*

4. *težiti*₂ sleng. kdo/kaj sitnariti s čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xNp/s ž^{+/-}| + Glag|R|Mo + p ∩ Sam₆|zVs_{p/s} ž⁻|: Kar naprej teži s svojimi idejami; prim. *sitnariti*

težiti k/h -ím k/h S_{T/D} nedov.

1. *težiti k/h*₂ kdo/kaj nagibati se h komu / k čemu, Sam₁ – pSam₃: Sam₁|xPv_{p/s} ž^{+/-}| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₃|yRa/Vs_{p/s} ž^{+/-}|: Država teži k prenovi gospodarstva; prim. *nagibati se k/h*

težiti po -ím po S_{T/D} nedov.

1. *težiti po*₂ kdo/kaj hrepeneti po kom/čemu, Sam₁ – pSam₃: Sam₁|xPv_{p/s} ž^{+/-}| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₃|yRa_{p/s} ž^{+/-}|: Ljudje težijo po boljšem življenju; prim. *hrepeneti po*

težiti za -ím za S_{T/D} nedov.

1. *težiti za*₂ kdo/kaj hrepeneti za kom/čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xPv_{p/s} ž^{+/-}| + Glag|N|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_{p/s} ž^{+/-}|: Ljudje težijo za boljšim življenjem; prim. *hrepeneti za, siliti za*

trájati -am NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *trájati*₂ kaj obstajati, dogajati se od–do/sredi česa / med/pred čim / od–do kdaj / kdaj / koliko časa, Sam₁ – pSam_{2,6} / Prisl_{č/kol}: Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag|E⁺|(Mo) + p ∩ Sam_{2,6} / Prisl_{č/kol}|yČ/IČ/ČČ/Ra / Kol_{dog/p} ž⁻|: Pogajanja so trajala ves mesec, Proslavljanje je trajalo tri dni, Predstava dolgo traja, Pouk traja od osmih do enih; prim. *obstajati, dogajati se*

2. *trájati*₂ kaj dogajati se, potekati brez prekinitve od–do/sredi česa / med/pred čim / od–do kdaj / kdaj / koliko časa, Sam₁ – pSam_{2,6} / Prisl_{č/kol}: Sam₁|xNdog/p ž^{+/-}| + Glag|E⁺|(Mo) + p ∩ Sam_{2,6} / Prisl_{č/kol}|yČ/IČ/ČČ/Ra / Kol_{dog/p} ž⁻|: Bolezen kar traja, Suša traja dalje, Spomin traja večno, Taka zamera traja; prim. *dogajati se, potekati*

trgati -am stil. tržem S_S nedov.

1. *trgati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj spreminjati koga/kaj (s čim) /na/v kaj / kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – / pSam₄/Prisl_n/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De(L)| + Sam₄|yVs/Ra_{ž^{+/-}}| (+ p ∩ Sam₆|zS/Od ž⁻|) /+ pSam₄/Prisl_n|wNd|/: Trgala je volno /v kosme in podolgem/, Žival je (z zobmi) trgala meso

2. *trgati*₂ čustv.. kdo/kaj na silo deliti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/-}| + Glag|De(L)| + Sam₄|yVs/Ra_{ž^{+/-}}| absr. ^{+/-} ž^{+/-}: Intervencijska vozila so trgala kolono, Veter je trgal oblake, Doline so trgale pokrajino; prim. *deliti, ločevati, prekinjati*

3. *třgati*₂ kdo/kaj spreminjati koga/kaj /s čim / kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/}| + Glag|De(L)| + Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/}| /+ pSam₆/Prisl_n|wNd|/: Čevlje so trgali /s hojo po ostrem kamenju/, Trnje ji je trgalo obleko, Volk je /z zobmi in šapami/ trgal svoj plen; prim. *cefrāti*
4. *třgati*₃ kdo/kaj dajati stran, ločevati koga/kaj iz/z/s česa / od kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xVd ž^{+/}| + Glag|De(IM)|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/}| + p ∩ Sam₂ / Prisl_k|zIMd ž⁻|: Trgala mu je gumbe s plašča, Trgali so plakate z zida, Trgal je kose mesa od ražnja, S stebel so trgali koruzne storže, Trgala mu je knjigo iz rok, pren. Trgali so mu oblast iz rok, Počasi se je trgal iz revščine; prim. *odstranjevāti, ločevāti, jemāti, obirati*
5. *třgati*₃ kdo/kaj ločevati koga od koga/česa / komu, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Sam₃: Sam₁|xVd ž^{+/}| + Glag|De(IM)|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/}| + p ∩ Sam₂ / Sam₃|zIM/Ra_d ž^{+/}|: Vojna je družini trgala očeta, Ta dogodek ga je trgal od nje, V tujini se je trgal od domačih, Šport ga trga od študija; prim. *odtjevāti*
6. *třgati*₃ kdo/kaj zmanjševati komu kaj / od koga/česa, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/(p)Sam₂: Sam₁|xVd ž^{+/}| + Glag|De(IM)|(Mo) + Sam₃|yPr/Ra_d ž^{+/}| + Sam₄ / (p) ∩ Sam₂|zIM/Ra_d ž^{+/}|: Trgajo mu petino plače, Vsak mesec mu trgajo od plače; prim. *odtegovāti*
7. *třgati*₂ brez. sunkovito boleti koga v/na/po čem /kje, – Sam₄ – pSam₃/Prisl_k: Sam₁|αPv/Vd| + Glag|De(L)| + Sam₄|xN/Pr_d č^{+/}| + p ∩ Sam₃/Prisl_k|yMd|/: Trga jo v križu in po rokah; prim. *bolėti*

třgati se -am se stil. třžem se S₅ nedov.

1. *třgati se*₁ v posplošenem pomenu kdo/kaj spreminjati se / kako/, Sam₁ – /pSam_{4/5}/Prisl_n/: Sam₁|xPv/N_p ž^{+/}| + Glag|Pro(L)| /+ pSam_{4/5}/Prisl_n|wNd|/: Megla in oblaki se trgajo, Krilo se trga /po šivih/, čustv. Njen ponos se /počasí/ trga, Njena potrpežljivost se trga /na obroke/; prim. *spreminjati se*
2. *třgati se*₂ kdo/kaj ločevati/prekinjati se iz/z/s/od česa / od kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xV/Nd ž^{+/}| + Glag|De(IM)|Mo + p ∩ Sam₂ / Prisl_k|zIMd ž⁻|: Pes se trga z verige, čustv. Iz megle so se trgale postave; prim. *odstranjevāti se, delíti se, ločevāti se*
3. *třgati se*₂ čustv. kdo/kaj odhajati / oddaljevati se iz/z/s/od česa / od kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xV/Nd ž^{+/}| + Glag|De(IM)|Mo + p ∩ Sam₂ / Prisl_k|zIMd ž⁻|: Ljudje so se trgali od domovine, s svoje zemlje, Trgal se je od prejšnjega življenja; prim. *odhájati, oddaljevāti se, poslávljati se*

třgati se za -am se za stil. třžem se za S₅ nedov.

1. *třgati se*₂ čustv., v posplošenem pomenu kdo/kaj potegovati se za koga/kaj /kako/, Sam₁ – pSam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv/Vd ž^{+/}| + Glag|De(L)|Mo + p ∩ Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/}| /+ Prisl_n|wNd|/: Zanj so se kar trgali, /Goreče/ so se trgali za oblast in plačilo, Otroci so se trgali za sladoled; prim. *potegovāti se za, prepirati se za, prerívati se za, púliti se za, rúvati se za*

ugotávljati -am M dov. > gl. **ugotovíti** -im M dov.

ugotovíti -im M dov., ugotóvil

1. *ugotovíti*₂ kdo/kaj mišljenjsko urediti, doseči kaj/koga /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xVd č^{+/}| + GlagFk|De(CM)| + Sam₄|S|yVs_d abstr.| /+ pSam₆/Prisl_n|Nd|/: Krivdo so /komisijsko/ ugotovili, Zdravnik je ugotovil pljučnico, Končno so ugotovili, kdo je kriv, Vzroke za propadanje rastlinja so ugotovili /s kemično analizo tal/

◇ pravn. *ugotovíti*₂ kdo/kaj preveriti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č^{+/}| + GlagFk|De(CM)| + Sam₄|yVs_d abstr.]: Ugotovili so datum vročitve, Identiteto so ugotovili z osebno izkaznico

ukíniti -em Fk dov.

1. *ukíniti*₁ v pomožniški vlogi kdo/kaj odložiti se prenehati kaj 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / koliko časa), Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/kol}): Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-} + Glag|Fk| + Sam₄|wVs_{d/dog/p} abstr.| (+ Prisl_{č/kol}|yČ/Kol_{d/dog/p}): Ukinili so preskrbo, Ukinili so nasprotja; prim. *prekiniti*

2. *ukíniti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj odložiti se prenehati kaj 'delo/delovanje/dejavnost' (kdaj / koliko časa), Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/kol}): Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-} + Glag|Fk| + Sam₄|yPr/Vs_{d/dog/p} ž^{+/-} (+ Prisl_{č/kol}|yČ/Kol_{d/dog/p}): Ukinili so trgovanje // kdo/kaj razpustiti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/kol}): Ukinili so občino/oddelek, Šolo so ukinili, Samostan so ukinili // kdo/kaj odpraviti kaj, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/kol}): Ukinili so delovno mesto, Ukinili so proge, Ukinili so cenzuro/vizume, Ukinili so razredno družbo // kdo/kaj prenehati dajati kaj, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/kol}): Ukinili so kredite // kdo/kaj razveljaviti kaj, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/kol}): Ukinili so pooblastilo, Ukinili so prepoved // kdo/kaj zmanjšati do konca kaj, Sam₁ – Sam₄ – (Prisl_{č/kol}): Ukinili so nasprotje med ročnim in umskim delom; prim. *razpustiti, odpraviti*

ukínjati -em Fk nedov. > gl. **ukíniti -em Fk** dov.

ukvárjati se z/s -am se z/s R nedov.

1. *ukvárjati se z/s*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj baviti se s kom/čim /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xVd č⁺ + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yC/Vs/Ra/Pr/S abstr. ž^{+/-} /+ Prisl_{n/kol}|yN/Kol/: Babica se je /veliko/ ukvarjala z vnuki, Zdravnik se je /dolgo/ ukvarjal s ponesrečencem, Že več tednov so se ukvarjali s to nalogo, Ukvarjal se je z načrtom na beg, /Zelo/ se ukvarja s svojo usodo

2. *ukvárjati se z/s*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj strokovno/poklicno delati s kom/čim /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xV/Ns/p č⁺ + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yVs/Ra_{s/p} ž^{+/-} /+ Prisl_{n/kol}|yN/Kol/: Ukvarjal se je s popraviljanjem čevljev, Ukvarjala se je z ročnim delom, Ukvarja se z vrtnarjenjem, Ukvarja se z živinorejo, S tem primerom se ukvarja policija

3. *ukvárjati se z/s*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj vsebinsko zaposlovati se s kom/čim /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xV/Ns/p ž^{+/-} + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yVs/Ra_{s/p} ž^{+/-} /+ Prisl_{n/kol}|yN/Kol/: Današnja medicina se /intenzivno/ ukvarja z neozdravljivimi boleznimi, /Sistematično/ se ukvarja z žuželkami, Z vremenoslovjem se ukvarja /kot amater/ // kdo/kaj službeno zaposlovati se s kom/čim, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_{n/kol}/: Uslužbenka se je z vsako stranko ukvarjala /približno deset minut/, Prodajalka se je /predolgo/ ukvarjala z njim

4. *ukvárjati se z/s*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj biti v dejavnem stiku s kom/čim /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xV/Ns/p č⁺ + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₆|yVs/Ra_{s/p} ž^{+/-} /+ Prisl_{n/kol}|yN/Kol/: Veliko se ukvarja z družino in otroki // kdo/kaj biti v prostovoljno dejavnem stiku s kom/čim /kako/koliko/, Sam₁ – pSam₆ – /Prisl_{n/kol}/: Vzgojitelj se ukvarja z vsakim učencem /posebej/ , /Prostovoljno/ se ukvarja s kulturo in politiko, V prostem času se ukvarjajo s športom

uporabíti in uporabíti -im R dov.

1. *uporabíti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj izkoristiti kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol} = modifikator/: Sam₁|xV/N_d ž^{+/-} + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž⁺ /+ Prisl_{n/kol}|yN/Kol/: Papirnato embalažo lahko uporabite /le enkrat/, Uporabil je vaš telefon, /Koristno/ uporabi vse odpadke, /Dobro/ so uporabili odpadno vročo vodo, /Večkrat/ so uporabili tuje izkušnje in znanje, Naloženi denar je treba izkoristiti

2. *uporabíti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj preizkusiti kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_{n/kol} = modifikator/

: Sam₁|xV/N_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž⁻|/+ Prisl_{n/kol}|yN/Kol_d abstr. ž⁻|/: V zadnji vojni so najnovejše orožje /dvakrat/ uporabili, Kupljeni predmet je že uporabila, Tega zakona še niso uporabili v praksi, Uporabili so tuje izkušnje in znanje

3. *uporabiti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj namensko porabiti kaj za/v kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/S: Sam₁|xV/N_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž⁻| + p ∩ Sam₄/S|yNa/C_d abstr. ž⁻|: Za vlom je uporabil različno orodje, Uporabil je svoj vpliv za njegovo izvolitev, Uporabil je izgovor v škodo sodelavca, Uporabil je palico, da bi dosegel okno, Uporabil je vsako priliko, da bi ga obiskal

4. *uporabiti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj ugodno porabiti kaj (v čem / kje), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xV/N_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž⁻| (+ p ∩ Sam₅ / Prisl_k|yPr/M_d ž⁻|): (V govoru) je večkrat uporabila kako narečno besedo, (V besedilu) je uporabil citate

uporabiti za in **uporábiti za -im za R** dov.

1. *uporabiti za*₃ kdo/kaj porabiti/izkoristiti koga/kaj za kaj /kot kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xV/Nd č⁺| + Glag|De|Mo + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|wVs/L_d|: Vsako malenkost uporabi za izgovor, Konja je uporabil za jahanje, Letališče so uporabili za pristajanje športnih letal, Uporabili so ga za kurirja // kdo/kaj porabiti/izkoristiti koga/kaj kot kaj, Sam₁ – Sam₄ – koSam₄: Potrdilo je uporabil kot dokaz, Uporabili so ga kot zastopnika

uporábljati -am R nedov. > gl. **uporabíti** in **uporábiti -im R** dov. 1.–4.

uporábljati -am R nedov.

5. *uporábljati*₂₍₃₎ pog. nekñj. kdo/kaj nositi kaj (v/na čem / kje/kdaj), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅ / Prisl_{k/a}): Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d ž⁻| (+ p ∩ Sam₅ / Prisl_{k/a}|zM/Čd|): Te čevlje uporablja (v dežju in na blatnem terenu), Pokrivala uporablja (pozimi), (V stanovanju) uporabljajo copate

6. *uporábljati*₂ kdo/kaj obravnavati koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /_{kot} Sam₄ / Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_d abstr. ž⁻| + /_{kot} Sam₄ / Prisl_n|yNd abstr. ž⁻|/: Ti predpisi se /redko/ uporabljajo, Pri zasliševanju so uporabljali vire, Uporabljali so ga /kot razvedrilo/

7. *uporábljati*₂ kdo/kaj imeti, poznati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| + Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/-}|: Tedaj so uporabljali samo orodje iz kamna, Uporablja le zelišča iz domačega kraja, Tovrstne vagončke uporabljajo v rudarstvu

8. *uporábljati*₂ kdo/kaj obvladati, znati kaj /jezik/, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Kljub bivanju v tujini uporablja materni jezik

uporábljati za -am za R nedov. > gl. **uporabíti za** in **uporábiti za -im za R** dov.

upoštévati -am R nedov. in dov.

1. *upoštévati*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj s presojo vrednotiti koga/kaj: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV/N_{ds} ž^{+/-}| + Glag|De/St ∩ L| + Sam₄|yVs/Ra_{ds} ž^{+/-}|: Sodnik je upošteval izpovedi prič, Voznik ni upošteval prometnega znaka, Strogo upoštevajo roke, Vse njegove želje so upoštevali, Družbeni plan upošteva gospodarska gibanja, Sporazum mora upoštevati dejansko stanje; prim. *dáti na, držáti se, izpolniti*

2. *upoštévati*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj vključevati, obravnavati koga/kaj v/na/pri čem / kje, Sam₁ – Sam₄ –

$p\text{Sam}_{2,5}/\text{Prisl}_n$: $\text{Sam}_1|xVd\check{c}^+ + \text{Glag|De} \cap L| + \text{Sam}_4|yVs/Ra_d \check{z}^+| + p \cap \text{Sam}_5/\text{Prisl}_k|zRa/M_d \check{z}^+|$: Pri načrtovanju upoštevajo potrebe prebivalstva, V knjigi je upošteval le pomembnejše avtorje, Pri proučevanju dežele so upoštevali zlasti gospodarske in politične razmere, Manjšinskega jezika v javnosti niso upoštevali; prim. *vključevati, obravnavati, uporabljati*

3. *upoštévati*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj ceniti koga/kaj /zaradi česa/zakaj/kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /p\text{Sam}_2/\text{Prisl}_{n/v}$: $\text{Sam}_1|xVd\check{c}^+ + \text{Glag|De} \cap L| + \text{Sam}_4|yVs/Ra_d \check{z}^+| /+ p \cap \text{Sam}_2/\text{Prisl}_{n/v}|zN/Vz \check{z}^+|$: Delo gospodinje družba /premalo/ upošteva, Povsod ga /zelo/ upoštevajo, /Zaradi slabotnosti/ ga niso upoštevali, brezosa. Šolska izobrazba se ne upošteva dovolj; prim. *céntiti, spoštováti*

upravljati -am nedov.

1. *upravljati*₂ kdo/kaj urejati, usmerjati koga/kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /\text{Prisl}_n = \text{modifikator/}$: $\text{Sam}_1|xVd \check{z}^+ + \text{Glag|M}_{so}| + \text{Sam}_4|yRa/Pr_d \check{z}^+| /+ \text{Prisl}_n|wN|$: Občani /neposredno/ upravljajo občinsko zemljo, Direktor je /brezbrizno/ upravljal rudnik

2. *upravljati*₂ kdo/kaj uporabljati, izkoriščati kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /\text{Prisl}_n = \text{modifikator/}$: $\text{Sam}_1|xV/ Nd \check{z}^+ + \text{Glag|M}_{so}| + \text{Sam}_4|yRa/Pr_d \check{z}^+| /+ \text{Prisl}_n|wN|$: /Negospodarno/ upravljajo gozdove, Potomci upravljajo premoženje in zapuščino sploh, Organizacija /uradno/ upravlja sklad

3. *upravljati*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj voditi, usmerjati kaj/koga /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n$: $\text{Sam}_1|xVd \check{z}^+ + \text{Glag|Fk|De(CM)}| + \text{Sam}_4|yVs/Ra_d \check{z}^+| /+ p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n|Nd|$: Upravlja televizijsko kamero, Krmilo lahko upravljajo /daljinsko ali ročno/, /Uspešno/ upravlja lokalne zadeve, Motorno kolo upravlja /s prestavami in zavoro/

uravnáti -ám R dov.

1. *uravnáti*₃₍₄₎ kdo/kaj narediti (komu/čemu) ravno kaj v kaj/po čem /kako/, $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 - p\text{Sam}_{4/5} - /p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n$: $\text{Sam}_1|xV/Nd \check{z}^+| + \text{Glag|De|Mo} (+ \text{Sam}_3|Ra_d \check{z}^+|) + \text{Sam}_4|yPr_d \check{z}^+| + p \cap \text{Sam}_{4/5}|zRa_d \check{z}^+| /+ p \cap \text{Sam}_6/\text{Prisl}_n|yNd \text{ abstr. } \check{z}^+|$: Uravnali so (jim) parcelo, Voda in ledeniki so uravnali višavje v planoto, Uravnala (si) je gube na obleki, Upognjeni listi so se uravnali, Uravnali so zidake v rob /s pomočjo napete vrvice/

2. *uravnáti*₃₍₄₎ kdo/kaj narediti, da pride (komu/čemu) kaj v naraven/pravilen položaj v/na kom/čem /kako/, $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3) - \text{Sam}_4 - p\text{Sam}_5 - /p\text{Sam}_6/\text{Prisl}_n$: $\text{Sam}_1|xV/Nd \check{z}^+| + \text{Glag|De|Mo} (+ \text{Sam}_3|Ra_d \check{z}^+|) + \text{Sam}_4|yPr_d \check{z}^+| + p \cap \text{Sam}_{4/5}|zM/Ra_d \check{z}^+| /+ p \cap \text{Sam}_6/\text{Prisl}_n|yNd \text{ abstr. } \check{z}^+|$: Uravnal (mu) je izpahnjeno koleno v prvotni položaj, /Z roko/ (si) je uravnala ruto na glavi, /Z vijakom/ (jim) uravnava lego, nagib naprave v procesu dela

3. *uravnáti*₂ kdo/kaj pravilno usmeriti kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /p\text{Sam}_{4/5}/\text{Prisl}_n = \text{modifikator/}$: $\text{Sam}_1|xV/ Nd \check{z}^+ + \text{Glag|De|} + \text{Sam}_4|yPr/Ra/Vs_d \text{ abstr. } \check{z}^+| /+ p \cap \text{Sam}_{4/5}/\text{Prisl}_n|yN/Kol_d \text{ abstr. } \check{z}^+|$: Uravna uro /po srednjeevropskem času/, Uravna stroj /na tri tisoč obratov na minuto/

4. *uravnáti*₂ kdo/kaj ustrezno naravnati kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /\text{Prisl}_n = \text{modifikator/}$: $\text{Sam}_1|xV/Nd \check{z}^+| + \text{Glag|De|} + \text{Sam}_4|yPr/Ra/Vs_d \text{ abstr. } \check{z}^+| /+ \text{Prisl}_n|yNd \text{ abstr. } \check{z}^+|$: /Razumno/ uravnajo dotok vode, /Pravilno/ uravna prehrano živali

◊ med. *uravnáti*₂ kdo/kaj pravilno usmeriti kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|xV/Nd \check{z}^+| + \text{Glag|De|} + \text{Sam}_4|yPr/Ra/Vs_d \text{ abstr. } \check{z}^+|$: Uravnali so rojstva v državi

uravnáti po -ám po R dov.

1. *uravnáti po*₃ v oslabljenem pomenu kdo/kaj narediti kaj po kom/čem, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - p\text{Sam}_5$: $\text{Sam}_1|xV/Nd$

ž^{+/}] + Glag|De|Mo + Sam₄|yVs_d abstr. ž⁻] + p ∩ Sam₃|zRa_d ž^{+/}]: Po navadi uravna korak po njegovem, Smer ladje so uravnali po zvezdah; prim. *usmeriti po*

uravnávati -am R nedov. > gl. **uravnáti** -ám R dov.

uravnávati po -am po R nedov. > gl. **uravnáti po** -ám po R dov.

uredíti -ím T_{De/Dg/Pr} dov., urédil

1. *uredíti*₂ kdo/kaj dati v red kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž^{+/}] + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž⁻]: Uredil je arhiv, Uredil je znamke, Uredil je ekspanate glede na vrednost in po velikosti, Uredil je gradivo po abecedi; prim. *priprávití*

2. *uredíti*₂₍₃₎ kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj (za/v kaj): Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – (pSam₄): Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| (+ Sam₃|yRa_d ž⁺]) (+ p ∩ Sam₄|wCd abstr.]): Uredila (si) je lase in obleko, Uredil (si) je sobo po lastnem okusu, Uredili so (si) zemljišče (za gradnjo); prim. *uresníčiti*

3. *uredíti*₂₍₃₎ kdo/kaj na novo narediti kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| + (+ Sam₃|yRa_d ž⁺]) + Sam₄|yPr/Ra_d ž⁻]: Uredil (si) je stanovanje na podstrešju, Uredil je nekdanji hlev v delavnici; prim. *preuredíti*

4. *uredíti*₂ kdo/kaj oblikovno in vrstno narediti kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž⁻] /+ Prisl_n|Nd|/: Uredil je zbornik; Knjigo je /jezikovno in tehnično/ uredil; prim. *razporedíti*

5. *uredíti*₂ kdo/kaj narediti kaj 'stanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž⁻] : Uredili so gospodarstvo, Uredili so družbene razmere in medsebojne odnose; Uredil je pisavo in pravopis nasploh; prim.

6. *uredíti*₃ kdo/kaj narediti kaj s čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆: Sam₁|xPv/Vd č⁺] + Glag Fk|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/}] + p ∩ Sam₄|wVs/S_d ž⁻]: Redno dostavo pošte so uredili s predpisom, Delovna razmerja so uredili z zakonom

7. *uredíti*₂₍₃₎ čustv. kdo/kaj narediti (komu/čemu) kaj: Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| (+ Sam₃|yRa_d ž⁺]) + Sam₄|wVs_d abstr.]: Uredil (si) je čustva in misli, Vtisov s potovanja (si) še ni uredil; prim. *uresníčiti*

8. *uredíti*₃ kdo/kaj opraviti kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xVd č⁺] + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž⁻] /+ Prisl_n|Nd|/: Zadevo so /elegantno/ uredili, Uredili so vse potrebno glede prenočišča, Uredili so spor, Uredili so plačilo; prim. *rešíti, odprávití, pláčati*

◊ mat. *uredíti*₁ kdo/kaj dati v red kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž^{+/}] + GlagFk|De| + Sam₄|yRa_d ž⁻]: Uredil je enačbo

uredíti se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., urédil se

1. *uredíti se*₁ kaj spraviti se v red, nastati, Sam₁ –: Sam₁|xNp ž⁻] + Glag|Fk (L – T L*)|Mo: Njihovi medsebojni odnosi so se uredili, Nesoglasja so se uredila, Vprašanje pokojnine se še ni uredilo; prim. *razporedíti se, pojávití se*

uredíti v -ím v T_{De/Dg/Pr} dov., urédil v

1. *uredíti v*₃ kdo/kaj postaviti koga/kaj v kaj: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv/Vd č⁺] + Glag Fk|POS| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/}] + p ∩ Sam₄|wRa/Vs_d ž⁻]: Uredili so besede v stavke, Pesmi so uredili v zbirko, Cvetje je uredila v šopek, Uredili so ljudi v vrsto; prim. *uresníčiti v*

uredjati -am $T_{De/Dg/Pr}^{nedov.}$ > gl. **urediti** -im $T_{De/Dg/Pr}^{dov.}$

uredjati se -am se $NT_{Dg/Pr}^{nedov.}$ > gl. **urediti se** -im se $T_{De/Dg/Pr}^{dov.}$

uredjati v -am v $T_{De/Dg/Pr}^{nedov.}$ > gl. **urediti v** -im v $T_{De/Dg/Pr}^{dov.}$

usmeriti -im R(P) dov.

1. *usmeriti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti kaj (proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_{3-5} / Prisl_k)$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De(CM)| + $Sam_4|yVs/Ra_d \check{z}^{+/-}$ (+ $p \cap Sam_{3-5} / Prisl_k|zC/CMd \check{z}$): Usmeril je čoln (proti pristanišču), Promet so usmerili (po obvoznici), Daljnogled je usmeril (v stavbo, na vrhu), Usmerili so poglede (skozi okna)

2. *usmeriti*₂₍₃₎ v posplošenem pomenu kdo/kaj urediti kaj (proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod) /kako/, $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_{3-5} / Prisl_k) - /Prisl_n/$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De(CM)| + $Sam_4|yVs/Ra_d \check{z}^{+/-}$ (+ $p \cap Sam_{3-5} / Prisl_k|zC/CMd \check{z}$) /+ $Prisl_n|Nd/$: Gospodarstvo so /izvozno/tržno/ usmerili, Raziskovanje so usmerili (na naravoslovno področje), Prodajo so usmerili (na tuje trge), Kmetje so se usmerili (v pitanje telet), Izobraževanje so usmerili (po nivojih)

3. *usmeriti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti koga /kako/, $Sam_1 - Sam_4 - /Prisl_n/$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De(CM)| + $Sam_4|yVs/Ra_d \check{z}^{+/-}$ /+ $Prisl_n|Nd/$: /Idejno oz. filozofsko/ usmeriti koga

4. *usmeriti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj urediti koga proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{3-5} / Prisl_k$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De(CM)|Mo + $Sam_4|yRa_d \check{z}^{+/-}$ + $p \cap Sam_{3-5} / Prisl_k|zC/CMd \check{z}$: Usmerili so učence v študij matematike, Usmerili so ženske k družbenemu delu

◇ agr. *usmeriti*₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj urediti kaj/koga proti komu/čemu / v/na/skozi kaj / na/v/po čem / kam/kod, $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{3-5} / Prisl_k$: $Sam_1 - Sam_4 - pSam_{3-5} / Prisl_k$: $Sam_1|xVd \check{z}^{+/-}$ + GlagFk|De(CM)|Mo + $Sam_4|yVs/Ra_d \check{z}^{+/-}$ + $p \cap Sam_{3-5} / Prisl_k|zC/CMd \check{z}$: Kmetijo so usmerili v živinorejo, Živinorejce so usmerili v vzrejo konj

usmerjati -am R(P) nedov. > gl. **usmeriti** -im R(P) dov.

ustvariti -im $T_{De/Dg/Pr}^{dov.}$ > gl. **ustvarjati** -am $T_{De/Dg/Pr}^{nedov.}$ 1., 2., 4.

ustvarjati -am $T_{De/Dg/Pr}^{nedov.}$

1. *ustvarjati*₂ kdo/kaj delati, izdelovati kaj, $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xVd \check{c}^{+}$ + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)| + $Sam_4|yRd/Cd \check{z}^{+/-}$ abstr^{+/-}: Ustvarjali so robote, Ustvarjali so dohodek, Ustvarjali so moderni jezik in nove teorije, Organizem je začel ustvarjati protistrupe // kdo/kaj delati, povzročati kaj sploh, $Sam_1 - Sam_4$: Ustvarjali so prijateljske stike, Ustvarjali so trdne medsebojne vezi, Njihovi uspehi so ustvarjali splošno samozavest; prim. *dělati, izdelováti, povzročati*

2. *ustvarjati*₂₍₃₎ kdo umetniško delati, izdelovati kaj (iz česa), (koliko časa), $Sam_1 - Sam_4 - (pSam_2|zPr/IMd \check{z}^-) - (pSam_5/Prisl_{\check{c}/kol})$: $Sam_1|xVd \check{c}^{+}$ + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)| + $Sam_4|yRd/Cd \check{z}^{+/-}$ abstr^{+/-} (+ $p \cap Sam_2|zPr/IMd \check{z}^- + p \cap Sam_5/Prisl_{\check{c}/kol/n}|z\check{C}/Kol/N|$): Ustvarjal je kipe in slike, Ustvarjali so kipe (iz domače snovi), Avtor je roman ustvarjal (deset let), Ustvarjali so (po domačih motivih), Ustvarjali so (v realističnem slogu) // kdo uresničevati kaj 'sposobnosti/prizadevanja', $Sam_1 - Sam_4$: Ustvarjala je celovite odrske like; prim. *dělati, izdelováti, uresničevati*

3. *ustvarjati*₂ kdo odločilno oblikovati kaj 'delovanje', $Sam_1 - Sam_4$: $Sam_1|xVd \check{c}^{+}$ + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)|

+ Sam₄|yRd/Cd abstr|: Ti ljudje so ustvarjali politiko, Ti možje so ustvarjali zgodovino; prim. *oblikovati*

4. *ustvárjati*₂ kdo/kaj povzročati kaj 'stanje', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)| + Sam₄|yRd/Cd abstr|: Ustvarjati nemir in veselo razpoloženje, Tikanje ustvarja domačnost; prim. *povzročati*

5. *ustvárjati*₃ kdo delati, povzročati komu kaj 'stanje', Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|Fz (E⁻ T E⁺)| + Sam₃|zRa₃ ž⁺| + Sam₄|yRd/Cd abstr|: Ustvarjal si je svojo predstavo o svetu, Ustvarjal mu je osnovno vedenje o življenju; prim. *délati, povzročati*

védeti vém RZ nedov.

1. *védeti*₂ kdo/kaj razumsko dojemati, uporabljati koga/kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/Prid_{kol}Sam₂/S – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁/: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S|(Mo) + (p)Sam_{4/5}/Prid_{kol}Sam₂/S|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: Ljudje marsikaj vedo, Ve za njegov naslov in ime, Ve, kaj govori, Vedeti mora, da je vsako pretiravanje škodljivo, To ve že /na pamet/, /Po soncu/ ve, da je treba vstati, izpust. Nobeden ne ve kam, Ne vem, kaj bi, Vsi vedo zanj, O tem bondu /več/ vedeli neposredno vpleteni

2. *védeti*₂ kdo/kaj izkušensko imeti v zavesti kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/S – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁/: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/S|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: To oz. precej tega /dobro/ vedo poklicni šoferji, Ljudje v teh krajih vedo, kaj je ta prava

3. *védeti*₂ kdo/kaj biti sposoben uresničiti kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/S/ Nedol – /Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁/: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂/S/Nedol|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| / + Prisl_{kol/n}/pSam_{4/5}/kot Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: Vedel je pripovedovati spomine /po cele ure/, Ne vedo kam s pridelkom, Vse ve, Ni vedel kaj reči; prim. *môči*

4. *védeti*₂ čustv. kdo/kaj vsebovati, navajati kaj 'predmetnost/pojavnost', Sam₁ – (p)Sam_{4/5}/Prid_{kol}Sam₂/S/Nedol: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S|(Mo) + (p)Sam_{4/5}/Prid_{kol}Sam₂/S/Nedol|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}|: Zgodovina ve /veliko/ o tem, Izročilo ve povedati, da je nekaj tam bilo jezero, Poročila so vedela povedati, da je veliko nerešenih problemov

5. *védeti*₂ v zvezah kaj vem, kaj se ve, čustv. v oslabiljenem pomenu kdo/kaj izražati kaj 'neodločnost', Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|N| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}|: Kaj vem kaj ga je prineslo, Naj naredim ne vem kaj, jim ne bo všeč, Poslali bi lahko ne vem koga, pa jih ne bi pregovorili

6. *védeti*₂ v zvezah vem/veš, da, čustv. v oslabiljenem pomenu kdo/kaj izražati kaj 'gotovost', Sam₁ – S': Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|N| + S'|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}|: Vem da pride tudi on nekega dne, Veš da ti prinesem, izpust. Veš da

věsti vědem R(P) nedov., vědel in vědel vědla

1. *věsti*₂ kdo/kaj petjati koga/kaj na/v kaj / kam, /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{4,6}/Prisl_k – / pSam₄/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_p ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄/Prisl_k|zCM ž⁺| / + p ∩ Sam_{4,6}/Prisl_n|wN|/: Vesti gosta v sobo, Vesti družbo na zabavo, Vesti koga /za roko/, Vesti koga /pod roko/; prim. *peljati*

2. *věsti*₂₍₃₎ kdo/kaj usmerjati od-do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, Sam₁ – (Sam₄) – Sam_{2,5}/Prisl_k: Sam₁ – pSam_{4,5}/Prisl_k: Sam₁|xNs ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam_{2,5}/Prisl_k|yIM/CM/Pot₃ ž⁺|: Ta pot (nas) vede do vrha, Taka dejanja (jih) ne vedejo do zastavljenega cilja // kdo/kaj usmerjati koga od-do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/

čem / kam/kod, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - \text{Sam}_{2-5} / \text{Prisl}_k$: $\text{Sam}_1 |xV / \text{Nd} \check{z}^{+/-} | + \text{Glag} | \text{M}_{\text{so}} | \text{Mo} + \text{Sam}_4 | y\text{Ra} / \text{Pr}_d \check{z}^{+/-} | + p \cap \text{Sam}_{2-5} / \text{Prisl}_k | z\text{IM} / \text{CM} / \text{Pot}_s \check{z} |$): Vedel jih je v visoko družbo, Prva kitica vede bralca v neresničnost // pog. knj. kaj biti speljan od-do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_{2-5} / \text{Prisl}_k$: Ta pot vede do vrha, Dvigalo vede na razgledno točko; prim. *usmérjati*

3. *věsti*₁ v oslabiljenem pomenu kdo/kaj biti usmerjen v/na kaj / kam, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_{2-5} / \text{Prisl}_k$: $\text{Sam}_1 |xPv_d \check{z}^{+/-} | + \text{Glag} | E / L - T E / L^+ | + p \cap \text{Sam}_{2-5} / \text{Prisl}_k | w\text{St} |$: To vede v brezup, Vse skupaj vede do blaznosti, brezoz. Vedlo je v družbeno krizo; prim. *peljāti*

věsti se vĕdem se R nedov.

1. *věsti se*₁ kdo/kaj obnašati se kot kdo (do koga/česa / proti komu/čemu), /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_1' - (p\text{Sam}_{2,3}) - / \text{Prisl}_n / S = \text{modifikator}$: $\text{Sam}_1 |xVd \check{z}^+ | + \text{Glag} | R' | \text{Mo} + \text{Sam}_1 | wL | (+ p \cap \text{Sam}_{2,3} | y\text{Ra} / \text{Vs}_d \check{z}^{+/-} |) / + \text{Prisl}_n | S | wN |$: Zna se vesti v vsaki družbi, Vede se kot gospodar, /Predrzno/ se vede (do nadrejenih), (Proti materi) se /grdo/ vede, Bolna žival se /nenavadno/ vede; prim. *obnāšati se*

2. *věsti se*₁ v posplošenem pomenu kdo/kaj obnašati se /kako lastnostno/rezultativno/, $\text{Sam}_1 - /p\text{Sam}_5 / \text{Prisl}_n / S = \text{modifikator}$: $\text{Sam}_1 |xV / N_{d/p} \check{z}^+ | + \text{Glag} | R' | \text{Mo} / + p \cap \text{Sam}_5 / \text{Prisl}_n | S | wL |$: Snov se pri nizkih temperaturah /drugače/ vede, Rastlina se v novem okolju vede/, kot bi bila avtohtona/; prim. *obnāšati se*

vidĕti -im S_{T,D} nedov. in dov.

1. *vidĕti*₁ kdo/kaj z vidom zazna(va)ti, $\text{Sam}_1 -$: $\text{Sam}_1 |xN_{s/p/d} \check{z}^+ | + \text{Glag} | S |$: Otrok ne vidi, Kljub starosti še dobro vidi, Na desno okno ne vidi več; prim. *zaznā(va)ti*

2. *vidĕti*₂₍₃₎ kdo/kaj čutno zazna(va)ti koga/kaj (s čim, od koga/česa / od kod / skozi kaj / v čem / kje) /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - (p\text{Sam}_{2/4/5,6} / \text{Prisl}_k) - / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 |x\text{Pre}_{s/p/d} \check{z}^+ | + \text{Glag} | S | + \text{Sam}_4 | y\text{Ra}_{s/p/d} \check{z}^{+/-} \text{abstr.}^{+/-} | (+ p \cap \text{Sam}_{2/4/5,6} / \text{Prisl}_k | z\text{IM} / \text{CM} / \text{S}_{s/p/d} |) / + \text{Prisl}_n | wN_{s/p/d} /$: Ladje vidi (skozi okno s prostim očesom), Vidi se (v ogledalu/izložbi), Vidi ga (na poti) /od daleč/, brezoz. (Od tu) se vidi Triglav in morje hkrati; prim. *zaznā(va)ti*

3. *vidĕti*₂₍₃₎ kdo/kaj čutno doje(ma)ti koga/kaj (v/na čem /kje) /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / S - (p\text{Sam}_5 / \text{Prisl}_k) - / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 |x\text{Pre}_{s/p/d} \check{z}^+ | + \text{Glag} | S | + \text{Sam}_4 / S | y\text{Ra}_{s/p/d} \check{z}^{+/-} \text{abstr.}^{+/-} | (+ p \cap \text{Sam}_5 / \text{Prisl}_k | z\text{M}_{s/p/d} |) / + \text{Prisl}_n | wN_{s/p/d} /$: (V mestu) smo /na lastne oči/ videli najnovejšo predstavo, (Na svojih potovanjih) je videl že pol sveta; prim. *dojĕ(ma)ti, spoznā(va)ti*

4. *vidĕti*₂₍₃₎ kdo/kaj ugotoviti, opaziti koga/kaj (v/na čem /kje) /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / S - (p\text{Sam}_5 / \text{Prisl}_k) - / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 |x\text{Pre}_{s/p/d} \check{z}^+ | + \text{Glag} | S | + \text{Sam}_4 / S | y\text{Ra}_{s/p/d} \check{z}^{+/-} \text{abstr.}^{+/-} | (+ p \cap \text{Sam}_5 / \text{Prisl}_k | z\text{M}_{s/p/d} |) / + \text{Prisl}_n | wN_{s/p/d} /$: /Hitro/ je videl, da mu sledijo, (V njihovih očeh) je bilo videti odobravanje; prim. *dojĕ(ma)ti, ugotovĭti, opazĭti, spoznā(va)ti*

5. *vidĕti*₂ kdo/kaj na določen način, glede na pojave (po)kazati, ugotoviti/ugotavljati koga/kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 / S - / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 |x\text{Pre}_{s/p/d} \check{z}^+ | + \text{Glag} | S | + \text{Sam}_4 / S | y\text{Ra}_{s/p/d} \check{z}^{+/-} \text{abstr.}^{+/-} | / + \text{Prisl}_n | wN_{s/p/d} /$: /Po drevu/ je videl bližajočo pomlad, /Po oblakih/ so videli, da bo lepo vreme; prim. *pokāzati/pokāzāti, ugotovĭti*

6. *vidĕti*₂ nav. os. v mn./dv. čustv. kdo/kaj srečati se (s kom), $\text{Sam}_1 - (p\text{Sam}_6) - / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1 |xN_{s/p/d} \check{z}^+ | + \text{Glag} | \text{M}_{\text{so}} | (\text{Mo}) + (p) \cap \text{Sam}_6 | y\text{Ra}_{s/p/d} \check{z}^{+/-} \text{abstr.}^{+/-} | / + \text{Prisl}_n | wN_{s/p/d} /$: /Slučajno/ sta se srečali, /Nenamerno/ se je srečala (z njo); prim. *srĕčati se*

7. *vidĕti*₃ kdo/kaj opaziti/opazovati koga/kaj v/na kom/čem / kje, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - p\text{Sam}_5 / \text{Prisl}_k$: $\text{Sam}_1 |xN_{s/p/d} \check{z}^+ | + \text{Glag} | S (\text{M}_{\text{so}}) | \text{Mo} + \text{Sam}_4 | y\text{Ra}_{s/p/d} \check{z}^{+/-} \text{abstr.}^{+/-} | + p \cap \text{Sam}_5 / \text{Prisl}_k | y\text{M} / \check{C}_{s/p/d} |$: Na sliki vidimo dele stroja, Na trgu je videti različno blago, Redko ga je videti v naši družbi; prim. *opazĭti, opazovāti*

8. *videti*₂ čustv. kdo/kaj skrbeti za koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xN_{s/p/d}ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yRa_{s/p/d}ž^{+/-} abstr.^{+/-}: Mati je videla samo sina, Vidi samo sebe; prim. *skrbéti za*
9. *videti*₁ v zvezi biti videti, v oslabljenem pomenu kdo/kaj označuje kaj 'stanje/lastnost', Sam₁ – Sam₄'Prid_k': Sam₁|xN_{s/p/d}ž⁺| + Glag|S| + Sam₄'Prid_k'|wSt/L|: Pot je videti dobra, Bil je videti utrujen, videti sta enaka
10. *videti*₂ v zvezi rad videti kdo/kaj želeli/hoteti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xN_{s/p/d}ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/S|yRa_{s/p/d}ž^{+/-} abstr.^{+/-}: Rada ga vidi, Rad vidi, da ga lepo sprejmejo, Radi vidijo urejeno okolje; prim. *želéti, hotéti*

videti v -im V nedov. in dov.

1. *videti*₃ kdo/kaj opaziti/opazovati koga/kaj v/na kom/čemu / kje, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|xN_{s/p/d}ž⁺| + Glag|S(M_{so})|Mo + Sam₄|zVs_{s/p/d}ž^{+/-} abstr.^{+/-} + p ∩ Sam₅/Prisl_k|yRa/M_{s/p/d} abstr.^{+/-}: V njem so videli velikega pesnika, V tem poklicu vidi možnost za dober zaslužek, V njegovi prijaznosti vidi le hinavščino

vládati -am U nedov.

1. *vládati*₂ kdo/kaj odločati, ukazovati komu/čemu / v/na/pri kom/čem / med/nad/pod kom/čim / kje, kdaj /s čim/kako/, Sam₁ – Sam₃/pSam_{5/6}/Prisl_{k/e} – /pSam₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vdž^{+/-}| + Glag|De|(Mo) + Sam₃ / p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_{k/e}|yPr/Ra/M_dž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNd|/: Takrat je ljudstvu / absolutistično/ vladal monarh, pren., čustv. V zavodu sta med otroki vladali lakota in bolezen; prim. *odlócati, ukazováti*
2. *vládati*₂ kdo/kaj biti razširjen v/na/pri kom/čemu / med/nad/pod kom/čim / kje, kdaj /s čim/kako/, Sam₁ – pSam_{5/6}/Prisl_{k/e} – /pSam₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xPv/Vdž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam_{5/6}/Prisl_{k/e}|yPr/Ra/M_dž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n|wNd|/: Nad pokrajino je vladalo čudno zatišje, Pri znanstvenikih je doslej vladalo drugačno mnenje o tem, Med sorodniki je vladala čudna napetost, pren., čustv. V kraju je vladalo pravo opustošenje; prim. *širiti se, razširjati se*

vléči vléčem R(P) nedov., vléci vlécite in vlecite

1. *vléči*₂₍₃₎ kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj (s čim/kom / za/v/na koga/kaj / kam) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam_{4/6}/Prisl_k) – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|Pv_dž⁺| + Glag|M_{so}(POS⁻ T POS⁺)| + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| (+ p ∩ Sam_{4/6}/Prisl_k|yS/CMdž^{+/-}) / + pSam₆/Prisl_n|wNd|/: Konj /dobro/ vleče (navzgor), Prikolico vlečejo (z avtomobilom), Otrok vleče mater za krilo, /S težavo/ je vlekel vrh zvonca; prim. *premikati*
2. *vléči*₂ kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj po podlagi, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|Pv_dž⁺| + Glag|M_{so}(POS⁻ T POS⁺)| + Sam₄|yRa_dž^{+/-}|: Za seboj je vlekla dolgo ogrinjalo, Težje zavoje je vlekel; prim. *upravljati, usmérjati*
3. *vléči*₃ kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj/s čim/kom po kom/čemu / kod, Sam₁ – Sam₄/pSam₆ – pSam₅/Prisl_k: Sam₁|Pv_dž⁺| + Glag|M_{so}(POS⁻ T POS⁺)| + Sam₄/pSam₆|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₅/Prisl_k|zMdž^{+/-}|: Vlekel je čopič po platnu, S prstom je vlekel po mizi, Vleči črto po papirju
4. *vléči*₃ kdo/kaj usmerjeno premikati koga/kaj iz/z/s koga/česa / od kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|Pv_dž⁺| + Glag|M_{so}(POS⁻ T POS⁺)| + Sam₄|yRa_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₂/Prisl_k|zMdž^{+/-}|: Vlekel je zamašek iz steklenice, Vlekla je prt z mize, čustv. Iz torbe so vlekli različne stvari; prim. *správljati iz, jemáti*
5. *vléči*₃ kdo/kaj premeščati (komu/čemu) koga/kaj k čemu/h komu / na/v kaj/kam, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam_{3,4}:

$\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|M_{so} \text{ T CM}|Mo (+ \text{Sam}_3|z\text{Ra}_d \text{ž}^{+/-}) + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^{+/-} + p \cap \text{Sam}_{3,4}|z\text{CMD} \text{ž}^{+/-}|$: Iz nagajivosti (mu) je vlekel kapo na oči, Vlekla je obleko nase; prim. *premeščati*

6. vléči_2 kdo/kaj delati koga/kaj večje/sirše, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|Pv_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|M_{so}(L)| + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^{+/-}|$: Vleče tkanino, Zna vleči testo; prim. *raztézati, širiti, veččati*

7. $\text{vléči}_{2(3)}$ kdo/kaj s težavo premeščati koga/kaj (k čemu/h komu / na/v kaj/kam), $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - (p\text{Sam}_{3,4})$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|M_{so} \text{ T CM}| + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^{+/-} (+ p \cap \text{Sam}_{3,4}|z\text{CMD} \text{ž}^{+/-})|$: Vso garderobo je vlekla (na počitnice); prim. *nositi/něsti*

8. $\text{vléči}_{2(3)}$ kdo/kaj z dihajem zajemati kaj (vase), $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - (p\text{Sam}_4)$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|M_{so} \text{ T CM}| + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^-| (+ p \cap \text{Sam}_4|z\text{CMD} \text{ž}^{+/-})|$: Vleče dim (vase), Vleče sapo (vase); prim. *vdihovati, vdihávati*

9. $\text{vléči}_{1(2)}$ čustv. kdo/kaj zajemati (kaj), $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_4)$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|M_{so} \text{ T CM}| (+ \text{Sam}_4|y\text{Vs}/\text{Ra}_d \text{ž}^-|)$: Mladič zadovoljno vleče (dudo/mleko); prim. *sesáti*

10. $\text{vléči}_{1 \text{ nav. 3. os.}}$ kaj premikati se /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - /Prisl_{n/kol}/$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^-| + \text{Glag}|POS^- \text{ T POS}^+| / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d|/$: /Hladno/ vleče, Zunaj /precej/ vleče; prim. *píhati*

11. vléči_1 kaj odvajati dim /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - /Prisl_{n/kol}/$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^-| + \text{Glag}|POS^- \text{ T POS}^+| / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d|/$: Peč /dobro/ vleče, Dimnik ni vlekel; prim. *odvájati*

12. $\text{vléči}_{1 \text{ nav. čustv.}}$ kaj trajati /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - /Prisl_{n/kol}/$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^-| + \text{Glag}|De| / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d|/$: Godbeniki so /preveč/ vlekli, Poročanje je /zelo/ vlekkel; prim. *dolgovéziti, dolgovláčiti, natézati*

13. vléči_2 kdo/kaj zavajati koga/kaj /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /Prisl_{n/kol}/$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|De| + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^-| / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d|/$: /Pošteno/ ga je vlekkel; prim. *zavájati, várati*

14. vléči_2 kdo/kaj zanimati koga/kaj /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - /Prisl_{n/kol}/$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|De| + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^-| / + Prisl_{n/kol}|wN/Kol_d|/$: /Precej/ ga vlečejo stari gradovi, Turiste vlečejo neznane destinacije; prim. *zanimáti, interesiráti*

15. vléči_2 pog. knj. kdo/kaj dobivati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|De| + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^-|$: Vleče lepo plačo, Vleče masten dobiček; prim. *dobívati, prejémati*

◇ etn. vléči_2 kdo/kaj usmerjeno premikati kaj po podlagi, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|Pv_d \text{ž}^+| + \text{Glag}|M_{so}(POS^- \text{ T POS}^+)| + \text{Sam}_4|y\text{Ra}_d \text{ž}^{+/-}|$: Dekle je moralo vleči ploh

vléči na vléčem na S_L nedov.

1. vléči na_1 čustv., v pomožniški vlogi kaj biti kakšen, $\text{Sam}_1 - \text{Prid}_k$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ž}^+| + \text{Glag}_p + \text{Prid}_k|w\text{St}/L|$: Papir vleče na rumeno, Vino vleče na kisle

vléči se vléčem se P_{Pr/C/Dg} nedov.

1. vléči se_1 kdo/kaj se premeščati v prostoru /kako/koliko/, $\text{Sam}_1 - /_{\text{kot}} \text{Sam}_1/Prisl_{n/kol}/$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}/N_{d/p} \text{abstr.}^{+/-} \text{ž}^-| + \text{Glag}|POS^- \text{ T POS}^+| / + /_{\text{kot}} \text{Sam}_1/Prisl_{n/kol}|wN/Kol_{d/p}|/$: Stopljen sir se /počasi in težko/ vleče; Čas se vleče kot testo; prim. *premeščati se*

2. vléči se_2 kdo/kaj premeščati se po podlagi po čem /za kom/čim / kod, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_{5/6}/Prisl_k$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}/N_{d/p} \text{ž}^{+/-}| + \text{Glag}|POS^- \text{ T POS}^+|Mo + p \cap \text{Sam}_{5/6}/Prisl_k|yM/CMd/p|$: Obleka se je vlekla za njo, Vajeti so se vlekli po tleh; prim. *premikati se*

3. vléči se_2 kdo/kaj premeščati se od koga/česa / od kod / po čem / kod, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_{2/5}/Prisl_k$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}/N_{d/p} \text{ž}^{+/-}| + \text{Glag}|POS^- \text{ T POS}^+|Mo + p \cap \text{Sam}_{2/5}/Prisl_k|yIM/Md/p|$: Oblaki so se vlekli od juga, po cesti se vlečejo vozovi; prim. *premikati se*

4. vléči se_2 kdo/kaj s težavo premikati se v/na/čez kaj / kam, $\text{Sam}_1 - p\text{Sam}_4/Prisl_k$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}/N_{d/p} \text{ž}^{+/-}| +$

Glag|POS⁻ T POS⁺|Mo + p \cap Sam₄/Prisl_k|yM|: Konj se je vlekel čez potok, Vlekel se je v svojo sobo; prim. *premikati se*

5. *vléči se*₂ čustv. kaj biti/ obstajati čez koga/kaj / po/ob kom/čem / kje/kod, Sam₁ – pSam_{4/5}/Prisl_k: Sam₁|xN_s ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + p \cap Sam_{4/5}/Prisl_k|yMs|: Razpoka se vleče čez vso steno, Pot se vleče navkreber, Vas se vleče ob vznožju gore; prim. *obstájati, razprostírati se*

6. *vléči se*₁ čustv. kaj trajati /kako/koliko/, Sam₁ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xN_s ž^{+/-}| + Glag|Pro| + Prisl_{n/kol}|wN/ Kol_{d/p}|: Bolezen se je /preveč/ vlekla, Dan se je /zelo/ vlekel; prim. *trájati, potékati*

vléči se za vléčem se za R nedov.

1. *vléči se za*₂ čustv. kdo/kaj zavzemati se za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xPv/N_{d/p} ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p \cap Sam₄|yRa_{d/p} abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Vedno se vleče za svoje delavce, Vleče se za denar in čast; prim. *zavzémati se za, potegováti se za, posredováti za*

vnémati -am R nedov. > gl. **vnéti** vnámem R dov.

vnémati se -am se R nedov. > gl. **vnéti se** vnámem se R dov.

vnémati se za -am se za R nedov. > gl. **vnéti se za** vnámem se za R dov.

vnémati za -am za R nedov. > gl. **vnéti za** vnámem za R dov.

vnéti vnámem R dov., vněmi vnemíte; vněl

1. *vnéti*₂ kdo/kaj prizadejati koga/kaj z ognjem: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|Pr_d ž^{+/-}|: Vnel je stenj pri petrolejki, Leča je vnela papir; prim. *vžgáti*

2. *vnéti*₂ čustv. kdo/kaj z veliko intenzivnostjo povzročiti koga/kaj: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|Pr_d ž^{+/-}|: Vneli so prepir, Vnela sta domišljijo in ljubezen; prim. *povzročíti, vžgáti*

3. *vnéti*₂ čustv. kdo/kaj vzbuditi koga/kaj: Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr_d ž^{+/-}|: Vnela ga je njena lepota, Novica jim je vnela kri; prim. *vzbudíti, razbúríti, razvneíti*

vnéti se vnámem se S_{T/D} dov., vněmi se vnemíte se; vněl se

1. *vnéti se*₁ čustv. kdo/kaj z veliko intenzivnostjo začeti goreti: Sam₁ –: Sam₁|xPv/N_{d/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De|: Bencinski hlapi se radi vnamejo, Seno v kupu se je vnelo; prim. *vžgáti se*

2. *vnéti se*₁ nav. 3. os. kaj postati vroče, rdeče, otečeno: Sam₁ –: Sam₁|xPv/N_{d/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De|: Sluznica se pogosto vname, Vnelo se mu je grlo; prim. *razboléti se*

3. *vnéti se*₁ čustv. v oslabljenem pomenu kaj z veliko intenzivnostjo začeti se: Sam₁ –: Sam₁|xPv/N_{d/p} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + GlagFk|De|: Vnel se je živahen pogovor, Vnelo se je veliko sovraštvo; prim. *začéti se*

vnéti se za vnámem se za S_{T/D} dov., vněmi se za vnemíte se za; vněl se za

1. *vnéti se za*₂ čustv., kdo/kaj postati dojemljiv za koga/kaj: Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + GlagFk|De|Mo + p \cap Sam₄|yVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Takoj se je vnel za predlog, Vnela se je zanj; prim. *razvneíti se za, zainteresírati se za*

vnéti za vnamem za R_{dov.}, vñémi za vnemíte za; vñél za

1. *vnéti*₃ čustv. kdo/kaj pripraviti koga/kaj za koga/kaj: Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|Fk|De|Mo + Sam₄|yPr_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|yVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Mladino je vnel za šport, Pse je vnel za dresuro; prim. *razvñéti za*, *navdúšiti za*

vodíti vódim R(P) nedov.

1. *vodíti*₃ kdo/kaj peljati koga/kaj na/v/skozi kaj / po/na čem / kod/kam, /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄₋₆/Prisl_k – /pSam₄₋₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNp ž⁺| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa_p ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄₋₆/Prisl_k|zCM ž⁻|/+ p ∩ Sam₄₋₆/Prisl_n|wN|/: Strežniki vodijo bolnike na preglede, /Z dvigali/ so vodili goste v hotelske sobe, Živino so vodili na pašo in zvečer v hleve, Obiskovalce so vodili po mestu in po razstavah; prim. *goníti*, *peljáti*

2. *vodíti*₂₍₃₎ kdo/kaj usmerjati koga/kaj (od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₂₋₅/Prisl_k) – /pSam₄₋₆/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xNs ž⁻| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_p ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₂₋₅/Prisl_k|yIM/CM/Pot_s ž⁻|) /+ p ∩ Sam₄₋₆/Prisl_n|wN|/: Vodi slepega človeka, Vodi jo /za roko ali pod roko/, Konja navadno vodi /za uzdo/, Bolnike pogosto vodijo (na sprehode), Otroka vodi (na drugo stran ceste) // kdo/kaj usmerjati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Spreved je vodil zastavonoša, Kolono je vodil gasilski avtomobil

3. *vodíti*₃ kdo/kaj usmerjati koga od–do koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa/Pr_d ž⁺| + p ∩ Sam₂₋₅/Prisl_k|zIM/CM/Pot_s ž⁻|): Pogosto vodi domov svoje prijatelje, pren. Služba ga vodi v vse hiše, čustv. Radovednost ga je vodila k njim

4. *vodíti*₃₍₄₎ kdo/kaj usmerjeno premikati kaj od–do/iz koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, (s čim) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – pSam₂₋₅/Prisl_k – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa/Pr_d ž⁻| (+ p ∩ Sam₆|ySd ž⁻|) + p ∩ Sam₂₋₅/Prisl_k|zIM/CM/Pot_s ž⁻|) /+Prisl_n|wN|/: Vodil je čoln mimo čeri, Raketo vodijo z zemlje, Napravo so /daljinsko/ vodili, Oplike so vodili (z magnetom), Delo so /zelo strokovno/ vodili (z računalnikom), /Spretno/ so vodili smučí

5. *vodíti*₂ kdo/kaj upravljati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr_d ž^{+/-}|: Prvak dobro vodi stranko, Vodi prodajni oddelek, Preiskavo vodi sodnik, Samec vodi čredo, Žena vodi gospodinjstvo, Dolgo je vodil zbor

6. *vodíti*₂ kdo/kaj upravljati koga /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr_d ž⁺| /+Prisl_n|wN|/: /Moralno-etično/ vodi mladino, Ljudi /duhovno/ vodi

7. *vodíti*₃ kdo/kaj ciljno upravljati koga za koga/kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa/Pr_d ž⁺| + p ∩ Sam₄|yCd ž⁺|: Vodi ga skrb za otroka, Vodila jih je skrb za naravo in soljudi

8. *vodíti*₂₍₃₎ pog. knj. kaj biti speljan od–do/iz/mimo koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, Sam₁ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + p ∩ Sam₂₋₅/Prisl_k|zC/CM/Pot_s ž^{+/-}|): Cesta vodi mimo šole, Vrata vodijo v sprejemnico, Most vodi čez reko, Stopnice vodijo navzdol; prim. *usmérjati*

9. *vodíti*₃ pren., čustv. kdo/kaj ciljno upravljati koga/kaj od–do/iz koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/kod, Sam₁ – Sam₄ – pSam₂₋₅/Prisl_k: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa/Pr_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂₋₅/Prisl_k|zC/CM abstr.^{+/-}|): Pisec vodi bralca skozi zgodovino teh krajev, Pot jih vodi v lepše življenje, Sledovi vodijo daleč nazaj

10. *vodíti*₂ pren. kaj delati, povzročati od–do/iz koga/česa / h komu/k čemu čez/skozi/v/na koga/kaj / po/ob kom/čem / kam/

kod, Sam₁ – pSam₂₋₃/Prisl_k: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De(CM)|Mo + p ∩ Sam₂₋₃/Prisl_k|zC/CM abstr.^{+/-}): Delo vodi do uspeha, Mirovni protest vodi boljši družbi, Žalitve vodijo v spore in tožbe, Tako gospodarjenje vodi v bankrot

11. *voditi*₂ kdo opravljati kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yVs_d ž⁻| /+Prisl_n|wN|/: /Redno/ vodijo evidenco o prebivalstvu, /Korektno/ vodijo poslovne knjige

12. *voditi*₁ publ. kdo/kaj biti kakšen/-n-a/-o, Sam₁ – Prid_k': Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|St/L| + Prid_k'|wL|: Vodi mlajši kolesar, Naši tekmovalci vodijo, Vodi z dvema točkama, Vodi kandidat nasprotne stranke

13. *voditi*₁ publ. v oslabljenem pomenu kdo/kaj določati kaj 'dejavnost' (s kom/čim) /kako/, Sam₁ – Sam₄' – (pSam₆) – /Prisl_n/: Sam₁|xV/PV_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄'|wVs_d| (+ p ∩ Sam₆|yRa_d ž^{+/-}|) /+Prisl_n|wNd|/: Sedaj sodijo pogajanja (z drugimi državami), Pisec je že vodil podobno polemiko, Dva sta vodila zapisnik

◇ let. *voditi*₂ kdo/kaj usmerjati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs ž⁻| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_p ž^{+/-}|: Kontrola letenja vodi letalo ◇ alp. *voditi*₂ kdo/kaj usmerjati koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs ž⁻| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_p ž^{+/-}|: Najizkušenejši vodi navezo ◇ gled. *voditi*₂ kdo/kaj upravljati kaj/koga, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr_d ž⁻|: Vodijo lutke ◇ kor. *voditi*₃ kdo/kaj usmerjati koga pri čem, Sam₁ – Sam₄ – pSam₅: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}|Mo + Sam₄|yRa/Pr_d ž⁻| + p ∩ Sam₅|yMd ž⁻|: Pri plesu vodi moški ◇ rad. *voditi*₂ kdo/kaj upravljati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV/Nd ž^{+/-}| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa/Pr_d ž⁻|: Vodijo oddaje ◇ sport. *voditi*₂ kdo/kaj usmerjati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs ž⁻| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_p ž⁻|: Vodi žogo ◇ voj. *voditi*₂ kdo/kaj usmerjati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNs ž⁻| + Glag|M_{so}| + Sam₄|yRa_p ž⁻|: Naprave vodijo izstrele

vplivati na -am na T_{De/Dg/Pr nedov.}

1. *vplivati na*₂ kdo/kaj delovati na koga tako, da se to kaže, izraža v njegovem delu, ravnanju, mišljenju, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₄|yC/Ra_d ž^{+/-}|: Ona je vplivala nanj, Vplival je nanj, da je začel misliti drugače // kdo/kaj delovati (na koga) s čim tako, da se to kaže, izraža v njegovem delu, ravnanju, mišljenju, Sam₁ – (pSam₄) – pSam₆: Oni vplivajo z besedo in zgledom, Vreme je s hitrimi spremembami ugodno vplivalo (na turiste); prim. *delovati na*, *pritisniti na*, *usmerjati z/s*

2. *vplivati na*₂ kdo/kaj delovati na kaj tako, da poteka drugače, kakor bi sicer, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag|De|Mo + p ∩ Sam₄|yC/Ra_d ž⁻|: Rezultati gospodarske reforme so vplivali na družbeni razvoj, Ta snov zaviralno vpliva na proces, Dogodek vpliva na njihovo ravnanje, Več stvari vpliva na njihovo odločitev, Propaganda vpliva na izid volitev, Sonce vpliva na človekovo zdravje, Italijansko slikarstvo je vplivalo na slovensko; prim. *usmerjati*

vrednôtiti -im R_{nedov.}

1. *vrednôtiti*₂ kdo/kaj s premislekom določati, opredeljevati, ugotavljati koga/kaj/njegovo vrednost, pomen, kakovost', Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁻| + Glag|De ∩ L| + Sam₄|yRa_d ž⁻|: Vrednotijo literarno/znanstveno delo, Vrednotijo delovna mesta, Vrednotijo dokaze // kdo/kaj s premislekom priznavati koga/kaj/njegovo vrednost, pomembnost', Sam₁ – Sam₄: Visoko vrednotijo izobrazbo, sliko; prim. *opredeljevati*, *opravljati*

vršiti -im T_{De/Dg/Pr nedov.}

1. *vršiti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj delati, izpolnjevati, opravljati kaj 'zahtevanega/obvezujočega', Sam₁ – Sam₄:

$\text{Sam}_1|\text{xVd č}^+| + \text{Glag|De}| + \text{Sam}_4|\text{yVs}_d \text{ abstr.}|$: Vršil je svojo nalogo, Vrši ukaze, Vršijo voljo koga, Vrši prakso; prim. *izpolnjevati, opravljati*

2. *vršiti*₁ v pomožniški vlogi, kot vez kdo/kaj delati kaj 'delo, dejavnost', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4^!$: $\text{Sam}_1|\text{xVd č}^+| + \text{Glag}_v + \text{Sam}_4|\text{wVs}_d \text{ abstr.}|$: Vrši kontrolo, Vršijo nadzorstvo nad zidavo

vršiti se -ím se NT_{Dg/Pr nedov.}

1. *vršiti se*₁₍₂₎ kaj dogajati se, potekati (od–do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od–do kje / kje / od–do kdaj / kdaj / koliko časa / kako), $\text{Sam}_1 - (\text{pSam}_{2,5,6} / \text{Prisl}_{\text{Vč/n/kol}})$: $\text{Sam}_1|\text{xNdog/p ž}^+| + \text{Glag|E}^+|\text{Mo} (+ \text{p} \cap \text{Sam}_{2,5,6} / \text{Prisl}_{\text{kič/n/kol}} / \text{S|yM/Č/IM/IC/CM/CC/N/Ra/Kol}_{\text{dog/p}} \text{ ž}^+)$: Zadnje dejanje drame se vrši (pred hišo), (V njem) se je vršil preobrat, (Povsod) se vrši boj za obstanek, Predstava se je vršila (na prostem); prim. *dogajati se, potekati*

vsebovati -ujem S_{TD}/NT_{Dg/Pr nedov.}

1. *vsebovati*₂ kdo/kaj imeti koga/kaj 'sestavine, dele' / koliko, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4/\text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2$: $\text{Sam}_1|\text{xNs/p ž}^+| + \text{Glag|P} \cap \text{M}_{\text{so}}| + \text{Sam}_4/\text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2|\text{yVs}_{\text{p}} \text{ ž}^+)$: Tla vsebujejo veliko rastlinskih ostankov, Ruda vsebuje dosti železa, Njegova knjižnica vsebuje veliko knjig; prim. *vključevati, obségati*

vzbuditi -ím T_{De/Dg/Pr dov.}, vzbudil

1. *vzbuditi*₂₍₃₎ v oslajbenem pomenu kdo/kaj povzročiti (komu / v/pri kom) kaj (do koga/česa / za koga/kaj): $\text{Sam}_1 - (\text{Sam}_3/\text{pSam}_3) - \text{Sam}_4 - (\text{pSam}_2/\text{Sam}_4)$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ ž}^+| + \text{Glag}_p \text{Fk|De}| (+ \text{Sam}_3 / \text{pSam}_3|\text{yPr}_d \text{ ž}^+|) + \text{Sam}_4|\text{wVs}_d \text{ abstr.}| (+ \text{p} \cap \text{Sam}_2/\text{Sam}_4|\text{z Ra/C}_d \text{ abstr. ž}^-)$: (V njem) je vzbudil sočutje, (Otroku) so vzbudili veselje (do risanja), (Pri njih) so vzbudili zanimanje (za študij); prim. *prizadejati*

2. *vzbuditi*₁ v pomožniški vlogi, kot vez, kdo/kaj povzročiti kaj 'pojav, stanje, lastnost', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4^!$: $\text{Sam}_1|\text{xPv/Vd ž}^+| + \text{Glag}_v + \text{Sam}_4|\text{wSt/L}|$: Tovrstni dražljaji vzbudijo čute, Vzbudili so spomin na nekdanje dni; *obuditi*

◇ elektr. *vzbuditi*₂ kdo/kaj povzročiti, zagnati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xV/Nd č}^+| + \text{Glag|De}| + \text{Sam}_4|\text{yRa}_d \text{ ž}^+)$: Vzbudili so električno napetost, Vzbudili so električni generator ◇ fiz. *vzbuditi*₂ kdo/kaj povzročiti, zagnati kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xV/Nd č}^+| + \text{Glag|De}| + \text{Sam}_4|\text{yRa}_d \text{ ž}^+)$: Vzbudili so fluorescenco, Vzbudili so atom

vzbujati -am T_{De/Dg/Pr nedov.} > gl. **vzbuditi** -ím T_{De/Dg/Pr dov.} 1., 2.

2. *vzbujati*₂ kdo/kaj povzročati kaj 'pojav', $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ ž}^+| + \text{Glag}_p|\text{De}| + \text{Sam}_4|\text{Rd ž}^-|$: Ljudje in žuvali vzbujajo nepotreben hrup, Vzbujajo umetno nihanje in valovanje; prim. *povzročati*

vzétí vzámem R(P)_{dov.}, vzémi vzemíte; vzél

1. *vzétí*₃ kdo/kaj začeti imeti kaj od/iz koga/česa, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4/\text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2 - \text{pSam}_2$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ ž}^+| + \text{Glag|P}^- \text{T P}^+|\text{Mo} + \text{Sam}_4/\text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2|\text{yPr}_d \text{ ž}^-| + \text{p} \cap \text{Sam}_2|\text{zIz/IM}_d \text{ ž}^+)$: Vzel je košaro in odšel po sadje, Vzeli so ji prtljago iz rok, Od kupca je vzel preveč denarja, Otroka je vzela v naročje

2. *vzétí*₂ kdo/kaj dobiti koga/kaj, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d \text{ ž}^+| + \text{Glag|P}^- \text{T P}^+| + \text{Sam}_4/\text{Prid}_{\text{kol}} \text{Sam}_2|\text{yPr}_d \text{ ž}^-|$: Na pot so vzeli najnujnejše stvari, S seboj je vzel dovolj denarja, Starše je vzel k sebi, Pri prodajalcu so vzeli plačano blago, Njegovo plačo je vzela žena

3. *vzétí*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj prestaviti koga/kaj /kako/, $\text{Sam}_1 - \text{Sam}_4 - / \text{pSam}_{4,6} / \text{Prisl}_n /$: $\text{Sam}_1|\text{xPv}_d$

ž⁺] + Glag|P⁻ T P⁺] + Sam₄|zPr_d ž^{+/-}] /+ pSam_{4,6}/Prisl_n|wN/Vz_d/: /Nerad/ je vzel denar od staršev, Vse je /hvaležno, z veseljem/ vzel, Vzela je kuhinjo /na kredit/, Otroke so mu /s silo/ vzeli, Sobo je vzel /za en mesec/, Desetko je vzel z višjo karto, Vzela sta taksi, /Za pomoč/ je morala vzeti odvetnika

4. vzéti₁ kdo/kaj povzročiti komu/čemu, da preneha imeti koga/kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺] + Glag|P⁺ T P⁻] + Sam₁|yPr_d ž^{+/-}] + Sam₄|zVs/Ra_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}]: Učiteljica mu je vzela test, Vzeli so mu vozniško dovoljenje, Vzeli so mu delo in svobodo, Vzel mu je voljo do dela, Neuspeh mu je vzel veselje do risanja, Priprave so mu vzele dosti časa, čustv. Prehlad mu je vzel glas, Vzel mu je življenje; prim. *odtujiti*

5. vzéti₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj uničiti, odstraniti koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam_{4,6}/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|E⁺/M_{so}⁺ T E⁻/M_{so}⁻] + Sam₄|zPr_d ž^{+/-}] /+ pSam_{4,6}/Prisl_n|wNd/: Gnilo sadnje so vzeli proč, Narasla voda je vzela most, Suša je vzela ves pridelek, Sonce je vzelo sneg, čustv. Hudič je vzel vse skupaj, Huda bolezen ga je vzela, brezros. Od lani ga je precej vzel

6. vzéti₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj dati, namestiti koga/kaj v/na/pod kaj/kam (z določenim namenom/ciljem): Sam₁ – Sam₄ – pSam₄/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|CM|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}] + p ∩ Sam₄/Prisl_k|C/CMd ž⁻]: Vzeli so si jed na krožnik, Vzel ga je v avtomobil, Vzeli so učitelja na dom, Članek so vzeli v revijo

7. vzéti₃ kdo/kaj sprejeti, vključiti koga/kaj h komu /k čemu / v/na/med kaj/koga/kam (z določenim namenom/ciljem): Sam₁ – Sam₄ – pSam_{3,4}/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|CM|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}] + p ∩ Sam₄ /Prisl_k|C/CMd ž⁻]: V firmo so vzeli več novih delavcev, V šolo so vzeli le učence z odličnim uspehom, Vzeli so ga k poklicnim vojakom, Vzeli so jo med redovnice, Na stanovanje so vzeli dva študenta, V službo so vzeli začetnika

8. vzéti₂ v oslABLJENEM pomenu kdo/kaj vključiti koga/kaj v/na/med kaj 'stanje, lastnost', Sam₁ – Sam₄ – pSam₄⁺: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}] + p ∩ Sam₄⁺|wSt/L |: Bolnika so vzeli v oskrbo, V rejo so vzeli tri otroke, V popravilo je vzela vso njegovo garderobo, Vzela je mladega vdovca, izpust. Pred pustom se bosta vzela

9. vzéti₃ v posplošenem pomenu kdo/kaj premestiti koga/kaj iz/z koga/ s česa / od kod (z določenim namenom/ciljem): Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|IM|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}] + p ∩ Sam₂ /Prisl_k|z/IMd ž⁻]: Iz denarnice je vzela bankovce, Iz žepa je vzel roke, Iz banke je vzel ves denar, S police je vzel redko knjigo, S programa so vzeli zanimivo dokumentarno oddajo, Otroke so vzeli iz vrtca in šole // kdo/kaj oskrbeti koga/kaj iz česa / od kod (z določenim namenom/ciljem): Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Material so vzeli iz tovarniškega skladišča, V knjižnici je vzela nove knjige, Dogodke je vzel iz vsakdanjega življenja, čustv. Le od kod vzame toliko energije

10. vzéti₂₍₃₎ pog. knj.. v posplošenem pomenu kdo/kaj narediti koga/kaj za predmet dela (v/pri kom/čem / kje/kdaj): Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_{k/c}): Sam₁|xV_d ž^{+/-}] + Glag|De|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}] (+ p ∩ Sam₅ /Prisl_{k/c}|zM/Čd abstr.^{+/-} ž⁻): (Pri obdelavi) so vzeli širši pas zemljišča, (Pri zgodovini) so vzeli poglavja iz druge svetovne vojne, (V šoli) so to že vzeli, (V stavbi) je vzel dve nadstropji

11. vzéti₂ kdo/kaj uporabiti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}]: Vzela je sirup proti kašlju, Vsako jutro je morala vzeti tableto, Vzela je zeliščne kapljice za oči

12. vzéti₂ kdo/kaj obravnavati koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /_{kot} Sam₁/pSam_{2,4-6}/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|E⁺/M_{so}⁺ T E⁻/M_{so}⁻] + Sam₄|zPr_d ž^{+/-}] /+ _{kot} Sam₁/pSam_{2,4-6}/Prisl_n|wNd/: Vse vzame /s mešne strani/, Vsako navodilo vzame /preveč dobesedno/, Gradivo so vzeli /v celoti/, Trditev so vzeli /za sporno/, Takšno ravnanje je vzel /kot nehvaležnost/

13. vzéti₂ kdo/kaj sprejeti kaj 'trditev kot izhodišče': Sam₁ – Sam₄/S: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}] + Glag|S| + Sam₄/

SlyVs/Ra_d ž⁻⁺: Če vzamemo, da je hitrost vozila sto kilometrov na uro, zavorna razdalja večja, Vzemimo, da bodo prišli vsi, Vse panige so v težavah, vzemimo gradbeništvo, Športi so zdravi, vzemimo kolesarjenje

14. *vzétí*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj izraziti kaj 'stanje, dejanje', Sam₁ – Sam₄' : Sam₁|xV_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄'|wSt|De|: Vzel je zalet in skočil, Vzeli so ukrepe

15. *vzétí*₂ v zvezi nase kdo/kaj sprejeti kaj 'stanje, dejanje': Sam₁ – pSam₄' – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De| + p ∩ Sam₄'|xPr_d ž^{+/-}| + Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/-}|: Vzeli so krivdo in odgovornost nase, Vso organizacijo so vzeli nase

16. *vzétí*₂ v zvezi vzeti v roke kdo/kaj sprejeti kaj 'stanje, dejanje': Sam₁ – pSam₄' – Sam₂: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De| + p ∩ Sam₄'|xPr_d ž^{+/-}| + Sam₄|yVs/Ra_d ž^{+/-}|: Nerada je vzela metlo v roke, Čevljar je takoj vzela čevlje v roke, Zadevo je vzela v svoje roke, V roke ga je vzela stroga učitelj

∅ skon. *vzétí*₃ kdo/kaj premestiti kaj iz česa / od kod (z določenim namenom/ciljem): Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|IM|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂/Prisl_k|Iz|IMd ž⁺|: Vzeli

bankovec iz obtoka ∅ igr. *vzétí*₂₍₃₎ kdo/kaj povzročiti komu/čemu s čim, Sam₁ – (Sam₃) – pSam₆: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De| (+ Sam₃|yPr_d ž^{+/-}|) + p ∩ Sam₆|zRa_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Vzel (mu) je z mondom ∅

prav. *vzétí*₃ kdo/kaj povzročiti komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De| + Sam₃|yPr_d ž^{+/-}| + Sam₄|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Vzeli so mu prstne odtise ∅ med. *vzétí*₃ kdo/kaj povzročiti komu/čemu kaj, Sam₁ – Sam₃ – Sam₄: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De| + Sam₃|yPr_d ž^{+/-}| + Sam₄|zVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Vzeli so ji bris ∅ šah. *vzétí*₃ kdo/kaj izločiti kaj iz česa / od kod (z določenim namenom/ciljem): Sam₁ – Sam₄ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|IM|Mo + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₂/Prisl_k|Iz|IMd ž⁺|: Vzel je figuro iz igre

vzétí se vzámem se R_{do}, vzêmi vzemíte se; vzél se

1. *vzétí se*₂ kdo/kaj začeti biti, obstajati od/iz česa / od kod, Sam₁ – pSam₂/Prisl_k: Sam₁|xNp ž^{+/-}| + Glag_{Fz}|E-T E⁺|Mo + p ∩ Sam₂/Prisl_k|yIM ž^{+/-}|: Od kod so se vzeli vsi ti ljudje, Od nekod pa je le vzela idejo, Iz iste ustanove se je vzelo kar nekaj ljudi

vzétí si vzámem si R_{do}, vzêmi vzemíte si; vzél si

1. *vzétí si*₂ kdo/kaj narediti si kaj / koliko česa, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol}Sam₂: Sam₁|xVd ž^{+/-}| + Glag_{Fz}|P| + Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|yVs_d abstr.^{+/-} ž^{+/-}|: Vzel si je precej svobode, Vzel si je čas za branje

vzétí za vzámem za R_{do}, vzêmi vzemíte za; vzél za

1. *vzétí za*₃ kdo/kaj uporabiti kaj za kaj, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zNa_d abstr.^{+/-}|: Za pripravo jedi je vzela uležano maso, Za merilo so vzeli ceno moke

2. *vzétí za*₂ v oslabljenem pomenu kdo/kaj vključiti koga/kaj v/na/med kaj 'stanje, lastnost', Sam₁ – Sam₄ – pSam₄' : Sam₁|xPv_d ž^{+/-}| + Glag|De| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| + p ∩ Sam₄'|wSt|L|: Vzel ga je za družabnika, Vzeli so ga za svojega, Vzela ga je za moža

vznemírjati -am S_D nedov.

1. *vznemírjati*₂₍₃₎ kaj motiti koga/kaj (s kom/čim) /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆) – /Prisl_{n/col}/: Sam₁|xPv_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yPr/N_{p/dog} č⁺| (+ p ∩ Sam₆|zS/Vs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}|) /+ Prisl_{n/col}|wN_{p/dog}/: Hrup je vznemirjal ljudi in živali, /Močno/ ga je vznemirjala (z željami in očitki), Fanta so začele /spolno/ vznemirjati ženske, Politiki (z izjavami)

vznemirjajo širšo javnost, Novo umetniško delo še vedno vznemirja kritike, Gledališče je (s svojimi zadnjimi uprizoritvami) vznemirjalo mlade; prim. *motiti, drážiti, razvémati*

2. *vznemirjati*₂ kdo/kaj buriti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{p/dog}ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + Sam₂|yPr/N_{p/dog}ž^{+/-}|: Mesto so vznemirjala vojaška letala, Trgovci vznemirjajo kupce, čustv. Državo vznemirjajo vsakotedenske stavke, Močna neurja vznemirjajo vinogradnike; prim. *búriti, razbúrjati*

vznemírjati se -am se S_D nedov.

1. *vznemírjati se*₁₍₂₎ kdo/kaj vznemirjeno počutiti se (za kaj) /kako/koliko/, Sam₁ – (pSam₄) – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xN/Pv_{p/dog}č⁺| + Glag|St ∩ L| (+ p ∩ Sam₄|yVs/Ra_{p/dog}ž^{+/-}|) /+ Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}/: Ljudje se /zelo/ vznemirjajo, (Za vsako malenkost) se /bučno/ vznemirja, Vedno se /zelo čustveno/ vznemirja; prim. *razbúrjati se*

začéti -čnèm Fz dov., v pomožniški vlogi

1. *začéti*₁ kdo/kaj naprej narediti kaj / s čim 'delom/delovanjem/dejavnosti', (kdaj), Sam₁ – Nedol/Sam₄'/pSam₆' – (Prisl_č): Sam₁|xPv_dč⁺| + Glag|Fz|(Mo) + Nedol/Sam₄' / p ∩ Sam₆'|wVs_d abstr.| (+ Prisl_č|yČd|): Začel je delati/peti/govoriti, Tovarna je začela obratovati, Začela se je oblačiti v črno, Rastlina je začela rasti, (Letos) je začel študij, (Pozno) so začeli z delom/s poukom // izpust, v posplošenem pomenu, Sam₁ – pSam₆: Spet je začel, Spet je začel z neumnostmi

2. *začéti*₂ kdo/kaj na začetku narediti kaj, s čim 'delom/delovanjem/dejavnosti', (kdaj), Sam₁ – Sam₄ – pSam₆' – (Prisl_č): Sam₁|xPv_dč⁺| + Glag|Fz|Mo + Sam₄|yVs_dž⁺| / p ∩ Sam₆'|wVs_d abstr.| (+ Prisl_č|yČd|): Predsednik začne zborovanje z nagovorom, Sezono so začeli z izgubo, Stavek je začel z veliko začetnico

začéti se -čnèm se Fz_{Dg/Pr} dov.

1. *začéti se*₁ v pomožniški vlogi kdo/kaj najprej biti kdaj/kje, Sam₁' – Prisl_{č/k}: Sam₁'|wVs_p abstr.| + Glag|Fz|Mo + Prisl_{č/k}|yČ/M_p|: Obiranje se je začelo pozno, Dan se začne zgodaj

2. *začéti se*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj najprej biti kdaj/kje, Sam₁ – Prisl_{č/k}: Sam₁|xNs/pž⁻| + Glag|Fz|Mo + Prisl_{č/k}|yČ/M_p|: Cesta se začne tam, pod hribom

zaménjati tudi zamenjáti -am S_{L/S} dov.

1. *zaménjati*₃₍₄₎ kdo/kaj napraviti dati (komu) kaj za kaj, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄ – pSam₄: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (L^{-/+} T L^{+/-})|Mo (+ Sam₃|yPre_dž⁺|) + Sam₄|zPr_dž^{+/-}| + p ∩ Sam₄|zRa/Cdž⁻|: Zamenjali so (jim) kruh za cigarete, Zamenjali so (si) večje stanovanje za manjše s centralno kurjavo, pren. Poštenja niso hoteli zamenjati za premoženje

2. *zaménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj spremeniti kaj (za/v kaj) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (L^{-/+} T L^{+/-})| + Sam₄|yPr_dž⁺| (+ p ∩ Sam₄|zRa/Cdž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|: Tolarje je /slabo/ zamenjal (za marke), Dinarje so /preventivno/ zamenjali (v dolarje), /Na hitro/ je zamenjal poklic

3. *zaménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj na novo dati kaj (pri/v čem) /kako/, Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (M_{so}^{-/+} T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_dž⁺| (+ p ∩ Sam₅|zRa/Mdž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|: (Pri avtu) je zamenjal prebito izpušno cev, Elektrikar je zamenjal električno napeljavo (v hiši)

4. *zaménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj na novo postavi koga/kaj (v/na čem), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅) – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (M_{so}^{-/+} T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_dž⁺| (+ p ∩ Sam₅|zRa/Mdž⁻|) /+ Prisl_n|wNd|:

Trener je (v ekipi) zamenjal oba slabša igralca, (Na teniški tekmi) so /večkrat/ zamenjali mrežico, Zamenjala sta sedeža in mesti v vrsti

5. *zaménjati*₂ kdo/kaj na novo dobiti kaj /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄ – /Prisl_n^{kol}/: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| + Sam₄|yPr_dž⁺| /+ Prisl_n^{kol}|wN/Kol_d/: Živali /večkrat/ zamenjajo dlako, Med vožnjo je /večkrat/ zamenjal luči, /Večkrat/ je zamenjal službo

6. *zaménjati*₂₍₃₎ kdo/kaj napraviti, da preide kaj (na/za/v kaj / koliko česa), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₄/Prid_{kol}Sam₅): Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})| + Sam₄|yPr_dž⁺| (+ p ∩ Sam₄/Prid_{kol}Sam₂|zRa/Č/Mdž⁻): Zamenjali so stanovanje (za nekaj mesecev), Zamenjal je stanovanje (za garsonjero), pren. Zamenjal je temo (na drugo raven); prim. *določiti/določiti, razdeliti, razporediti*

7. *zaménjati*₂ custv. kdo/kaj nadomestiti koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| /+ pSam₆/Prisl_n|wNd/|: Zamenjal je delavca pri stroju, Med potjo sta se /večkrat/ zamenjala, /Prostovoljno in z veseljem/ ga je zamenjal

8. *zaménjati*₃ kdo/kaj imeti koga/kaj za koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – pSam₄ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž⁺| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₄|zRa/Vs_dž^{+/-}| /+ Prisl_n|wNd/|: Zamenjal ga je za soseda, V temi je okna zamenjal za vrata

zaménjati se tudi zamenjáti se -am se S_{L/S} dov.

1. *zaménjati se*₁ kdo/kaj zamenjati se /kako/, Sam₁ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|De (L⁻⁺ T L^{+/-})| /+ Prisl_n|wNd/|: V podjetju se slabi delavci /hitro/ zamenjajo, Straža se zamenja vsaki dve uri

zaménjati z/s tudi zamenjáti z/s -am z/s S_{L/S} dov.

1. *zaménjati z/s*₃ kdo/kaj nadomestiti kaj s čim, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})|Mo + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆|zRa/Vs_dž⁻| /+ Prisl_n|wNd/|: Izrabljene dele so zamenjali z drugimi, Koso je zamenjal s kosilnico

2. *zaménjati z/s*₃ kdo/kaj menjati kaj s kom, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})|Mo + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆|zRa_dž⁻| /+ Prisl_n|wNd/|: S prijateljem sta /sporazumno/ zamenjala delovni mesti, S soščolcem sta si zamenjala dekleta, Z znanko si je zamenjala zgoščenke

3. *zaménjati z/s*₃ kdo/kaj menjati koga s kom, Sam₁ – Sam₄ – pSam₆ – /Prisl_n/: Sam₁|xPv_dž^{+/-}| + Glag|De (M_{so}⁻⁺ T M_{so}^{+/-})|Mo + Sam₄|yPr/Ra_dž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆|zRa_dž⁻| /+ Prisl_n|wNd/|: Otrok je gosta zamenjal z očetom, /Zmotno/ ga je zamenjala s соседom

zavráčati -am R nedov. > gl. **zavrńiti** in zavńniti -em R dov.

zavrńiti in zavńniti -em R dov.

1. *zavrńiti*₂ kdo/kaj odvrńiti koga/kaj /s čim/kako/: Sam₁ – Sam₄ – /pSam₆/Prisl_n/S/: Sam₁|xPv_{d/dog/p}ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Vs_{d/dog/p}ž^{+/-}| /+ p ∩ Sam₆/Prisl_n/S|wNd/|: Zavrnili so krave in koze, ki so zašle v koruzo, Ovce so zavrnili /s psi/, prim. *odprávití, odstranítí, odvrńítí*

2. *zavrńiti*₂₍₃₎ kdo/kaj odstraniti koga/kaj (na kom/čem / kje): Sam₁ – Sam₄ – (pSam₅/Prisl_k): Sam₁|xPv_{d/dog/p}ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Vs_{d/dog/p}ž^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_k|zM_{d/dog/p}): (Na cesti) so zavrnili ljudi, (Na meji) so zavrnili vse, ki niso imeli dokumentov; prim. *odprávití, odstranítí, odvrńítí, odbítí*

3. *zavrńiti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj odbiti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/dog/p}ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_{d/dog/p}ž⁻|: Zavrnil je darilo in nagrado, Zavrnil je vse funkcije, Gledališče je

zavrnilo njegovo dramo, Založba je zavrnila rokopis / v oslabljenem pomenu, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_{d/dog/p} ž⁻|: Zavrnil je njihovo pomoč, Zavrnil je sodelovanje, Zavrnilo so plačilo dolga; prim. *odvrniti, odbiti*

4. *zavrñiti*₂ kdo/kaj odbiti koga, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_{d/dog/p} ž⁺|: Zavrnila ga je, Zavrnila je več snubcev, Zavrnil je družabništvo; prim. *odvrñiti, odbiti*

5. *zavrñiti*₂ v posplošenem pomenu kdo/kaj razveljaviti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_{d/dog/p} abstr.^{+/-} ž⁻|: Zavrñili so priloženi načrt, Njihovo prošnjo so zavrñili, Zavrñili so pošiljko, Zavrñili so nepopolne prijavnice, Pri kontroli so avto zavrñili; prim. *odvrñiti, odbiti, razveljaviti*

6. *zavrñiti*₂ kdo/kaj zanikati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra/Vs_{d/dog/p} abstr.^{+/-} ž⁻|: Zavrñil je vse obtožbe, Avtoritativno je zavrñil vse očitke, Zavrñil je vsako podobnost med resničnimi dogodki in dogodki v romanu, V zadnjem času je zavrñil vso moderno umetnost; prim. *odvrñiti, odbiti, zanikati*

7. *zavrñiti*₂ čustv. kdo/kaj izraziti z govornimi organi kaj/o čem, Sam₁ – Sam₄/S/Prid_{kol} Sam₂/pSam₅: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R|(Mo) + Sam₄/S/Prid_{kol} Sam₂/p ∩ Sam₅|yVs_d abstr.^{+/-}|: Zavrñil jih je, da ni nič res, Odrezavo je zavrñil vse neressice / kdo/kaj izraziti z govornimi organi koga, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xVd č⁺| + Glag|R| + Sam₄|yRa_d ž^{+/-}|: Zavrñili so ga; prim. *rěči, odgovoriti, zanikati*

◊ med. *zavrñiti*₂ kdo/kaj odbiti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yPr/Ra_{d/dog/p} ž⁻|: Telo je zavrñilo presajeni organ ◊ polit. *zavrñiti*₂ kdo/kaj odbiti kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPv_{d/dog/p} ž^{+/-}| + GlagFk|De| + Sam₄|yRa/Vs_{d/dog/p} ž⁻|: Zavrñili so noto

zavzémati -am R(P) nedov.

1. *zavzémati*₂ kdo/kaj jemati pod nadzor koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₅/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De(M_{so})| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| /+ pSam₅/Prisl_n|wN_d/|: Vojaki so /v naskoku/ zavzemali eno mesto za drugim, ljudje so celo zgodovino zavzemali nova ozemlja; prim. *zasédati*

2. *zavzémati*₂ kdo/kaj z namenom pridobivati koga/kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₅/Prisl_n/: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|De(M_{so})| + Sam₄|yPr/Ra_d ž^{+/-}| /+ pSam₅/Prisl_n|wN_d/|: Uporniki so /vztrajno po kilometrih/ zavzemali položaje, Naturščiki so zavzemali mesta manjkajočih igralcev, žarg. sport. Tekmovalci so zavzeli štartne položaje; prim. *pridobivati, zasédati*

3. *zavzémati*₁ v oslabljenem pomenu kdo/kaj začenjati dobivati kaj 'stanje/lastnost' /kako/, Sam₁ – Sam₄ /Prid_k' – /pSam₅/Prisl_n/: Sam₁|xN_s abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + GlagFz|St ∩ L| + Sam₄ /Prid_k'|wSt/L| /+ pSam₅/Prisl_n|wN_s/|: Puščava je zavzemala /čedalje/ večjo površino, Nasprotovanje oblastem zavzema različne oblike; prim. *dobivati*

4. *zavzémati*₂ kdo/kaj obsegati kaj /kako/, Sam₁ – Sam₄ – /pSam₅/Prisl_n/: Sam₁|xN_s abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yVs/Ra_s ž^{+/-}| /+ pSam₅/Prisl_n|wN_s/|: Ti predmeti /po nepotrebem/ zavzemajo prostor v sobi, Slika zavzema večji del stene, Gozd zavzema polovico področja, Nova občina zavzema deset vasi; prim. *obségati, zasédati*

5. *zavzémati*₃ v zvezi z mesto kdo/kaj imeti mesto v/na/po čem / med kom/čim / kje, Sam₁ – Sam₄ – pSam_{5/6}/Prisl_{n/kol}: Sam₁|xN/Pv_s abstr.^{+/-} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + Sam₄|yVs/Ra_s ž^{+/-}| + pSam_{5/6}/Prisl_k|zM/Ra_s abstr.^{+/-}|: Njihov klub zavzema pomembno mesto med klubi, Izvoz zavzema najpomembnejše mesto v poslovanju podjetja; prim. *iměti, zasédati*

6. *zavzémati*₂ kdo/kaj imeti kaj 'stališče/namen', Sam₁ – Sam₅: Sam₁|xPv_d ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yVs_d ž^{+/-}|: Vedno zavzemajo skrajna stališča in nadvse kritičen odnos; prim. *iměti, izrázati*

zavzémati se za -am se za R(P) nedov.

1. *zavzémati se za*₂ kdo/kaj prizadevati si za koga/kaj/kako/koliko/, Sam₁ – pSam₄ – /Prisl_{n/kol}/: Sam₁|xV/Pv_{p/dog} ž^{+/-}| + Glag|St ∩ L| + p ∩ Sam₄|yRa/Vs_{p/dog} abstr.^{+/-} ž^{+/-}| / + Prisl_{n/kol}|wN_{p/dog}/: Ta človek se /očetovsko/ zavzema za sirote, Strežnica se je /zelo skrbno/ zavzemala za bolnike, Vsi se moramo zavzemati za izvajanje zakonov, Policija naj bi se zavzemala za red in varnost, izpust. Prebivalci so se /vneto/ zavzemali za cesto in šolo; prim. *prizadévati si za*

zaznátí -znám Rz dov.

1. *zaznátí*₂ kdo/kaj čutno dojeti koga/kaj 'predmetnost/pojavnost', Sam₁ – Sam₂: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yRa_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}: Zaznal je besede/gibanje/svetlobo/vonj/zvok/vlogo/bolečino, Zaznal je človeka, predmet; prim. *dojéti*, neobč. *uzavéstiti*

2. *zaznátí*₂ kdo/kaj s čutili ugotoviti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yRa_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}: Zaznala je učinke treninga, Zaznal je znake bolezni, Živali hitro zaznajo potres // kdo/kaj glede na pojave opaziti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: V zadnjem času je zaznal velik napredek; prim. *ugotoviti*, *opazíti*

3. *zaznátí*₂ kdo/kaj na določen način pokazati, ugotoviti koga/kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄|yRa_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}: Naprava zazna sevanje, Naprava zazna podzemne vodne tokove /šibke tresljaje; prim. *pokázati/pokazátí*, *ugotovíti*

zaznávatí -am Rz nedov. > gl. zaznátí -znám Rz dov.

zdéti se zdím se S_D/NT_{Dg/Pr} nedov.

1. *zdéti se*₂ nav. 3. os. kdo/kaj nepričakovano/negotovo čutiti, zaznavati kaj, Sam₃ – S: Sam₃|xNs/p ž⁺| + Glag|S|Mo + S|yVs_{s/p} ž⁻: Zdelo se jim je, da nekdo trka, Med vožnjo se mu je zdelo, da se pokrajina premika, To se mu samo zdi, brez os. Na morju se zdi, da sonce potone v vodo, kot se zdi, bo uspel // kdo/kaj z omejeno gotovostjo in prepričanostjo čutiti, zaznavati kaj, Sam₃ – S: Zdelo se mu je, da je to knjigo že prebral, Zdi se mi, da sta v sorodu // kdo/kaj zaznavati, prepuščati kaj kot presojo nekomu, Sam₃ – S: Zdelo se jim je, da premalo zaslužijo, Zdi se mu, da ima pravico to reči, čustv. Se mu je kar zdelo, da niso iz njegovih krajev, Malo se mu zdi, kdo bi lahko bil; prim. *čútiti*, *zaznávatí*, *døjémati*, *predvidévati*

2. *zdéti se*₂ komu/čemu dajati možnost kaj narediti, Sam₃ – S/Nedol: Sam₃ – S: Sam₃|xNs/p ž⁺| + Glag|S|Mo + S/Nedol|yVs_{s/p} ž⁻: Če se vam zdi, ga pridite poslušat, Ne zdi se mu čakati toliko časa // komu/čemu kazati se možnost neodločno/poljubno kaj narediti, Sam₃ – S: Pride, kadar se mu zdi, Potniki so lahko sedli, kamor se jim je zdelo, Povabil je, kamor se mu je zdelo; prim. *kázati/kazátí se*

3. *zdéti se*₂ v oslabljenem pomenu komu/čemu kdo/kaj kazati se kot kakšen/-o / kako, Sam₃ – Sam₁ – Prid_k'/Prisl_n'[!]: Sam₃|xNs/p ž⁺| + Glag|S|Mo + Sam₁|Ra_{s/p} ž^{+/-}| + Prid_k'/Prisl_n'|wSt/L|: Sredi mesta se je zdel sam sebi majhen, Letalo se jim je zdelo primerno za tak polet, Z vznožja se zdijo gore še višje, Na pogled se zdi zdrav, Od daleč sta se zdela enaka // komu/čemu kazati se kdo/kaj glede na njegovo mnenje kakšen/-o / kako, Sam₃ – Sam₁ – Prid_k'/Prisl_n'[!]: Nekateri pesmi se mu zdijo sporne, Delo se mu nezdi preveč težko, Potovanje se mu je zdelo zanimivo, Vse priprave se mu zdijo odveč, Ta človek se mi zdi v redu, Ne zdi se mu prav, Danes se mu zdi preveč mraz, Pri vas se mu zdi domače, prijetno; prim. *kázati/kazátí se*

zgoditi se -ím se NT_{Dg/Pr} dov., **zgodil se** nav. 3. os.

1. *zgoditi se*₁₍₂₎ kaj dogoditi se, pripetiti se (od-do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa / kako), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol}): Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag_{Prk}|E⁺|Mo (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol} / S|yM/Č/IM/Ī/CM/CC/N/Ra/Kol_{dog/p} ž^{+/-}): Zgodila se je nesreča, Zgodilo se je(, da ni upošteval navodil), Zgodilo se je (prvič), (V njej) se je zgodila sprememba, Zgodilo se je (po naključju); prim. *dogoditi se, pripetiti se*

2. *zgoditi se*₁₍₂₎ kaj dogoditi se, pripetiti se kot okoliščina (od-do/blizu/sredi česa / v/na/pri/ob/po čem / med čim / od-do kje / od-do kdaj / kdaj / koliko časa / kako), Sam₁ – (pSam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol}): Sam₁|xNdog/p ž⁻| + Glag_{Prk}|E⁺|Mo (+ p ∩ Sam_{2,5,6} / Prisl_{k/č/n/kol} / S|yM/Č/IM/Ī/CM/CC/N/Ra/Kol_{dog/p} ž^{+/-}): Zgodilo se je(, da je šel na lov), Zgodi se(, da zamudi vlak); prim. *dogoditi se, pripetiti se*

zmánjkati -am S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.

1. *zmánjkati*₁₍₂₎ nav. 3. os. koga/česa nehati biti (komu/čemu) na razpolago, Sam₂ – (Sam₃): Sam₂|xNs/p ž^{+/-}| + Glag_{Pr}|Fk(E⁺ T E⁻)| (+ Sam₃|yRa_{s/p} ž^{+/-}): Zmeraj (mu) zmanjka denarja, Kruha (jim) ne zmanjka, Vode večkrat zmanjka // koga/česa nehati biti komu/čemu na razpolago, Sam₂ – Sam₃: Potapljaču je zmanjkalo zraka // koga/česa nehati biti na razpolago sredi česa / kje, Sam₂ – pSam₂/Prisl_k: Sredi gozda zmanjka poti; prim. *ne iméti, ne biti*

2. *zmánjkati*₁₍₂₎ nav. 3. os. kaj biti (komu/čemu) ukradeno, vzeto, Sam₁ – (Sam₃): Sam₁|xNs/p ž^{+/-}| + Glag_{Pr}|Fk(E⁺ T E⁻)| (+ Sam₃|yRa_{s/p} ž^{+/-}): Spet (mu) je zmanjkala ena knjiga, Z mize je zmanjkal rokopis, Naštel je, kaj (mu) je zmanjkalo; prim. *ne iméti, ne razpolágati*

zmánjkati se -am se S_{T/D}/NT_{Dg/Pr} dov.

1. *zmánjkati se*₁ nav. 3. os., čustv. koga/česa je v veliki količini, Sam₂ –: Sam₁|wNs ž^{+/-}| + Glag|St|: Lepih deklet se ne zmanjka, Poleti se rib ne zmanjka

znáti -znám Rz nedov.

1. *znáti*₁ kdo/kaj razumsko dojemati, uporabljati /kako/koliko/, Sam₁ – /Prisl_{kol/n}/pSam₄/: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Prisl_{kol/n}/pSam₄|wN/Kol_{s/p/d}/: Njegov učitelj /dosti/ zna, /Preveč/ zna /na pamet/

2. *znáti*₂ kdo/kaj razumsko dojemati, uporabljati koga/kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – /Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁/: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: Zna poštevanko in abecedo, Igralec ne zna vloge, Zna dosti pravljic, Zna nekaj francoskih besed, Predpisano snov zna kot očenaš

3. *znáti*₂ kdo/kaj biti sposoben/usposobljen opravljati kaj 'dejavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Nedol – /Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁/: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/Nedol|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: Zna brati in pisati, čustv. Zna /dobro/ lagati, Zna živeti, izpust. Zna vsa kmečka dela, Zna valček in polko

4. *znáti*₂ pog. knj. kdo/kaj utegniti, moči opravljati kaj 'dejavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Nedol – /Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁/: Sam₁|xN_{s/p/d} ž⁺| + Glag|N| + Nedol|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: Tam bi znala biti iskana stavba, Ta jed bi znala škoditi, Zna se zgoditi, da nam uspe; prim. *utegniti, móči*

◇ sol. *znáti*₂ kdo/kaj razumsko dojemati, uporabljati koga/kaj 'predmetnost/pojavnost' /kako/koliko/, Sam₁ – Sam₄/Prid_{kol} Sam₂ – /Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁/: Sam₁|xPre_{s/p/d} ž⁺| + Glag|S| + Sam₄/Prid_{kol} Sam₂|yVs/Ra_{s/p/d} ž^{+/-} abstr.^{+/-}| + Prisl_{kol/n}/pSam₄/_{kol} Sam₁|wN/Kol_{s/p/d}/: Zadnjo učno snov so znali /za odlično/

žéléti -ím N nedov.

1. *žéléti*₃ kdo dobronamerno izražati komu/čemu kaj (ob/pri čem / kdaj): Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/Nedol/S – (pSam₅/Prisl_{ε/k}): Sam₁|xNd č*| + Glag|N| + Sam₃|yRa_d ž^{+/-}| + Sam₄/Nedol/S|zVs_d abstr.^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_{ε/k}|zČ/M abstr.^{+/-}): Vsem ljudem želi srečo, Nikomur ne želi nič hudega, Starši želijo otrokom srečno prihodnost, Želi mu, da bi bil zdrav // kdo/kaj dobronamerno priložnostno izražati komu/čemu kaj (ob/pri čem / kdaj): Sam₁ – Sam₃ – Sam₄/Nedol/S – (pSam₅/Prisl_{ε/k}): (Pri slovesu) jim je želel srečno pot, (Ob izročitvi diplom) jim je želel mnogo življenjskih uspehov, Želeli so si lahko noč; prim. *voščiti*

2. *žéléti*₂₍₃₎ kdo bi rad kaj dobiti, spremeniti, izvesti, Sam₁ – (Sam₃) – Sam₄/Nedol/S – (pSam₅/Prisl_{ε/k}): Sam₁|xNd č*| + Glag|N| (+ Sam₃|yRa_d ž^{+/-}|) + Sam₄/Nedol/S|zVs_d abstr.^{+/-}| (+ p ∩ Sam₅/Prisl_{ε/k}|zČ/M abstr.^{+/-}): (V tej zadevi) želijo dodatno pojasnilo, Gost želi sobo (v prvem nadstropju), Prinesel (mu) je, kar je želel, Direktor želi, da mu redno poročajo, Ponoči želijo (v vseh prostorih) red in mir, Želim izvedeti, kdo je poškodoval stavbo; prim. *hotéti*

3. *žéléti*₂ kdo/kaj biti pripravljen sprejeti koga/kaj, narediti kaj, Sam₁ – Sam₄/Nedol/S: Sam₁|xNd ž^{+/-}| + Glag|N| + Sam₄/Nedol/S|yRa/Vs_d abstr.^{+/-}): Podjetje želi nove delavce, Nasprotniki želijo pogajanja, Želijo odpraviti nepravilnosti v gospodarstvu, Želijo zmanjšati oborožitev, Ne želijo se vmešavati v njihove notranje zadeve, Ne razume, kaj mu želi slika povedati; prim. *hotéti*

žéléti si -ím si N nedov.

1. *žéléti si*₂ kdo/kaj izražati težnjo imeti koga/česa/kaj, pripravljenost delati, Sam₁ – Sam_{2,4}/Nedol/S: Sam₁|xNd č*| + Glag|N|Mo + Sam_{2,4}/Nedol/S|yRa/Vs_d ž^{+/-} abstr.^{+/-}: Želi si miru, počitka, Želi si novo obleko, Želi si otroka, Želi si plesati, potovati, Želi si videti tuje kraje, Želi si, da bi se sin vrnil; prim. *hotéti*

2. *žéléti si*₂ kdo/kaj spolno zadovoljevati koga, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xNd č*| + Glag|N|Mo + Sam₄|yRa_d č*: Želi si jo/ga; prim. *hotéti*

živéti -ím E_{T/N_T} nedov., Žível

1. *živéti*₁ kdo/kaj biti, obstajati, Sam₁–: Sam₁|xNp/d/dog/s ž*| + Glag|E¹: Vse, kar živi, potrebuje hrano; prim. *biti, obstájati, rásti, razmnožévati se*

2. *živéti*₁₍₂₎ kdo/kaj biti, bivati, eksistirati, obstajati kot živo bitje (na/v/pri kom/čem / s kom/čim / kje/kdaj/kako), Sam₁ – (pSam₅₋₆/Prisl_{k/é/n}): Sam₁|xN_{p/d/dog/s} ž*| + Glag|M_{so}p/d/dog/s| (+ p ∩ Sam₅₋₆|yRa/M_{p/d/dog/s} ž^{+/-}| / Prisl_{k/é/n}|yM/Č/N_{p/d/dog/s}|): Živi (v preteklosti), Živijo (skupaj v obliki lišajev); prim. *biti, bivati, eksistirati, obstájati*

3. *živéti*₁ kdo/kaj delovati, biti v delovnem stanju /brez/od česa / na kaj / v/na/pri/ob čem / s/pod/nad/med čim / kako/, Sam₁ – /pSam_{2,4-6}/Prisl_n = modifikator/: Sam₁|xV/N_{p/d/dog/s} ž*| + Glag|M_{so}p/d/dog/s| /+ p ∩ Sam_{2,4-6}/Prisl_n|wN_{p/d/dog/s}|/: Živi /na škodo/žalost sorodnikov/, Živita /na koruzi/, Politično/kulturno/vsestransko/ živi, Ta kraj živi // kdo/kaj shajati /brez/od česa / na kaj / v/na/pri/ob čem / s/pod/nad/med čim / kako/, Sam₁ – /pSam_{2,4-6}/Prisl_n: /Komaj še/ živi /brez hrane/, Živi /od miloščine/, Živi /na up/, Živi /ob krompirju/, Živi /z boleznijo/ // kdo/kaj shajati /od-do česa / od kdaj do kdaj 'glede na časovno trajanje od rojstva do smrti' / koliko časa/, Sam₁ – /pSam₂/Prisl_{kol}/: Sam₁|xN_{p/d/dog/s} ž*| + Glag|M_{so}p/d/dog/s| /+ p ∩ Sam₂/Prisl_{kol}|wKol_{p/d/dog/s}|/: Živijo /kratko, od marca do oktobra/, Živijo /povprečno sedemdeset let/; prim. *preživljati (se)*

4. *živéti*₂ kdo/kaj biti, rasti v/na/pri/ob čem / pod/nad/med čim / kje 'v svojem življenjskem okolju', Sam₁ – pSam₅₋₆/Prisl_k: Sam₁|xN_{d/dog/p/s} ž*| + Glag|M_{so}d/dog/p/s|Mo + p ∩ Sam₅₋₆|yRa/M_{d/dog/p/s} ž^{+/-}| /

Prisl_k|yM_{d/dog/p/s}|: Raki živijo v potokih, V tem skalovju ne more živeti nobena rastlina // kdo/kaj bivati, eksistirati, obstajati, prebivati/stanovati v/na čem / pri/ob kom/čem / s/pod/nad/med kom/čim / kje, Sam₁ – p Sam₅₋₆ / Prisl_k: Živi na deželi/v mestu, Živi pri teti, Živi pod tujo streho; prim. *bivati*, *prebivati*

5. živéti₂ kdo shajati, preživljati se s čim / kako, Sam₁ – pSam₆ / Prisl_n: Sam₁|xV/N_{d/dog/p/s} č⁺ + Glag|M_{so}d/dog/p/s|Mo + pSam₆|yRa_{d/dog/p/s} ž⁻/Prisl_n: Živi z invalidnino, Živi na tuje stroške/na škodo drugega // kdo shajati, preživljati se od česa, Sam₁ – pSam₂: Sam₁|xV/N_{d/dog/p/s} č⁺ + Glag|M_{so}d/dog/p/s|Mo + Sam₂|yRa_{d/dog/p/s} ž⁻: Živi od izdelovanja suhe robe, Živeti od kmetijstva/od umetnosti; prim. *shájati*, *preživljati se*, *vzdrževáti se*

6. živéti₂₍₃₎ pog. knj. kdo preživljati, vzdrževati koga (s čim), Sam₁ – Sam₄ – (pSam₆): Sam₁|xVd č⁺ + Glag|M_{so}d| + Sam₄|yPr_d č⁺ (+ p ∩ Sam₆|yRa_d abstr.): Živi ženo in otroke (s plačo); prim. *preživljati*, *vzdrževáti*

7. živéti₁₍₂₎ čustv. vplivati (v čem / kje), /kako dolgo/koliko časa/ Sam₁ – (pSam₅ / Prisl_k) – /Prisl_{e/kol} = modifikator/: Sam₁|xN_{d/dog/p/s} ž^{+/-} + Glag|M_{so}d/dog/p/s| + (pSam₅|zRa_{d/dog/p/s} ž⁻/Prisl_k) /+ Prisl_{e/kol}|Č/Kol_{d/dog/p/s}|/: (V svojih delih) /večno/ živijo, Umetnine /dolgo/ živijo // uveljavljati se (v kom/čem / kje), Sam₁ – (pSam₅ / Prisl_k): Glasba živi (zunaj dvoran), Njegovo ime ne živi /več/ (v nas, tukaj); prim. *bivati*, *vplivati*

8. živéti₁₍₂₎ čustv. kdo/kaj pojavljati se (v/na/pri čem / kje/kdaj), Sam₁ – (pSam₅ / Prisl_{k/č}): Sam₁|xN_{d/dog/p/s} ž^{+/-} + Glag|M_{so}d/dog/p/s| (+ v ∩ Sam₅|zRa_{d/dog/p/s} ž⁻ / Prisl_{k/č}|yM/Čd/dog/p/s|): Dogodek živi (v ljudskem izročilu), Rokovnjači živijo samo (v pripovedkah); prim. *bivati*, *pojávljati se*

9. živéti₂ neobč. kdo uresničevati kaj, Sam₁ – Sam₄: Sam₁|xV/N_{d/dog/p/s} č⁺ + Glag|M_{so}d/dog/p/s| + Sam₄|yVs_{d/dog/p/s} abstr.: Živi svet/filozofijo/preteklost; prim. *uresničeváti*, *proučeváti*

živéti z/s -im z/s E_T nedov., žível z/s

1. živéti z/s₂ čustv. kdo bivati, delovati s čim, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xV/N_{d/dog/p/s} ž⁺ + Glag|M_{so}d/dog/p/s|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_{d/dog/p/s} ž⁻: Živi z zemljo/s knjigami; prim. *ukvárjati se z/s*

2. živéti z/s₂ čustv. kdo soobstajati s kom, Sam₁ – pSam₆: Sam₁|xV/N_{d/dog/p/s} ž⁺ + Glag|M_{so}d/dog/p/s|Mo + p ∩ Sam₆|yRa_{d/dog/p/s} ž⁺: Živi skupaj z njo; prim. *sòbívati*, *sòobstájati*

živéti za -im za E_T nedov., žível za

1. kdo delovati za koga/kaj, Sam₁ – pSam₄: Sam₁|xV/N_{d/dog/p/s} ž⁺ + Glag|M_{so}d/dog/p/s|Mo + p ∩ Sam₄|yRa_{d/dog/p/s} ž^{+/-}: Živi za glasbo/za otroke/za svoj poklic; prim. *razdájati se za*

SUMMARY

The valency dictionary of Slovenian

1 Valency as a semantic- and structural-syntactic phenomenon

The typology of verbal valency here worked out is at the same time a basis for producing a valency dictionary of Slovenian.

1.1 From the viewpoint of verbal valency verbal groups are worked out. The semantic-syntactic or valency base for all verbs is the three primary verbs or **verbal primitives** BITI (to be), IMETI (to have), and DELATI (to do, make). The basic semantic-hierarchic valency networks are composed of **basic verbs of state** (the hypernyms of all stative verbs are the two primitives *biti* ('existence') and *imeti* ('relations')), **basic verbs of active/nonactive actions and processes** (the hypernyms of process active verbs are the two primitives *delati* and *dati* < 'povročiti, da (kdo) imeti', and of process nonactive verbs the phasal *postati* < 'narediti se/začeti biti' and *dobiti* < 'začeti imeti'). The basic verbs (already indicated as to type and lacking true synonyms) constitute the fundamental classifying standard for verbal valency groups and at the same time the semantic-syntactic basis and starting-point for **semantically specialized verbs** (**a**) of treating/managing/creating, (**b**) of speaking, thinking, understanding, (**c**) of changes, (**d**) of movement. A special subgroup of basic verbs consists of (**e**) **elementary verbs** of natural phenomena and life processes, which form a kind of semantic-syntactic or valency synthesis of all the enumerated verbal semantic groups. The different meaning and derivation of the verbs shapes the semantic-hierarchic valency network of the type *premikati se – iti – stopati – korakati, delati – udarjati/tolči – sekati – cepiti*, etc.

The hierarchical semantic-syntactic relation between **primary, basic and specialized verbs** makes it possible to formulate a valency network with valency overlapping, as follows:

1.1.1 Specialized verbs of physical or mental state (*prebivati, stanovati, počivati, smejati se*, etc.) overlap in valency with **basic verbs of state** (*bivati, nahajati se, ležati, čutiti*, etc.).

1.1.2 Specialized verbs of treating/managing/creating as regards their dominant semantic element are divided into:

1.1.2.1 Verbs of enabling the originating/origin of something (*organizirati, opremljati, osredotočati se*, etc.) which overlap in valency with **basic verbs of enabling the originating/origin of something** (*omogočati, pripravljati, prizadevati si*, etc.).

1.1.2.2 Verbs with a stressed semantic element of movement (*nesti/nositi, lepiti, postaviti, čolnariti*, etc.) which overlap in valency with **basic verbs of dealing with movement and self-movement** (*deti, namestiti (se), vzeti*, etc.).

1.1.2.3 Verbs with a stressed semantic element of co-originating/co-occurring/

appurtenance (*zgrabiti, čakati, pestovati, pustiti, pomagati, nabrati, sprejeti*, etc.), which overlap in valency with **basic verbs of treating and managing** (*ravnati, izvajati, upravljati, vplivati*, etc.); the element of co-originating/co-occurring also represents the partial valency overlap with **basic verbs of non-active happenings and processes** (*pojavit se, nastati, spreminjati se*, etc.), while the semantic element of appurtenance represents the partial valency overlap with **basic verbs of dealing with movement** (*vzeti, pustiti*, etc.).

1.1.2.4 Verbs with a stressed semantic element of a change of property (*aktivirati, kisati, odpirati/zapirati (se)*, etc.), which overlap in valency with **basic verbs of a change of property** (*spreminjati (se), oblikovati, ohranjati*, etc.) and of **dealing** (*izpolnjevati, izdelovati, pripravljati*, etc.).

1.1.3 Specialized verbs of speaking, understanding and thinking (*sporočati, signalizirati, ugotavljati, razumeti, spoznavati, preučevati*, etc) overlap in valency with **basic verbs of speaking, understanding and thinking** (*govoriti, predstavljati (si), misliti*, etc.).

1.1.4 Specialized verbs with a general meaning of change (*rušiti se, prikazovati se, vznikati*, etc.) overlap in valency with **basic verbs of enabling the originating/ origin of something** (*napravljati se, lotevati se, prizadevati si*, etc.), **of dealing and of self-movement** (*uresničevati se, uveljavljati se*, etc.). The participant roles are the same as with basic verbs of a change of property.

1.1.5 Specialized verbs of movement are divided as regards valency into **a)** right-ward non-valent **process verbs** (the course of movement is stressed) and into rightward-valent **b) goal-directed verbs** (the goal/purpose is stressed) and **c) event verbs** (the content of the event is stressed with predominating verbal compounds). The elementary verb **premikati se** and the basic verbs **hoditi** and **iti** with their derivatives typically cover the entire valency of verbs of movement.

1.2 The derivatives and compounds are classified semantically as higher specialized verbs with lexicological semantic explanations, which include verbal primitives and the most frequent basic verbs (*narediti/delati, imeti, biti; vzeti, spremeniti, igrati (se), govoriti, gledati, iti/priti*).

Within the framework of compounds with the same prefix the valency influence is expressed of the basic semantic values of the prefixes ('phaseness (initial/ momentary/final)', 'resultativeness (once/several times)' and 'property/measure (degree/quantity)'), which are additional semantic properties or distinguishing semantic elements. The compound is transitive when another one of the other two enumerated semantically distinguishing elements is added to the phaseness. The semantic value of the prefix also influences the participant role of the valency complement. Typical original verbal hypernyms with typical semantic-syntactic valency formulas are verbal compounds with syntactic-base *delati, dati, biti* or *iti*.

1.3 The true verbal primitives *biti, imeti, delati* (including lexicalized and non-lexicalized prepositional morphemes) with their participant roles embrace the entire semantic- and structural-syntactic valency of verbs.

Each primitive has basic (elementary) verbs added with typical surveys of the valency of deverbal nouns and adjectives according to verbal valency semantic groups. Each semantic group is embraced and thus typified semantic-syntactically by the so-called realizer basic verb. Realizer basic verbs as representatives of verbal semantic groups are *bivati, čutiti*;

govoriti/reči, misliti, gledati, hoteti, želeti; delovati, deti, vzeti, igrati (se); spreminjati (se); iti, hoditi. (A subgroup of basic verbs is the elementary verbs, which indicate basic life processes/activities and natural phenomena.) The basic verbs are hypernyms of specialized and higher specialized verbs.

1.3.1 The valency roles of verbal prepositional morphemes are seen in that a rection-valent prepositional morpheme, unlike a rection-combinatory prepositional morpheme, demands the arrangement of all the obligatory rightward participant roles and thus from the structural-syntactic aspect as well demands the complete expression of all the syntactically obligatory complements. Unjustified omissions, e.g. with the action of an affected object, are also confirmed by transformations, e.g. *dajanje Janeza otroka za pastirja, dajanje Janeza hrane za pastirja – Janezovo dajanje otroka/hrane za pastirja* – the second genitive (from left to right: *otrok/hrana*) has the participant role of affected due to the communicative completion of the phrase, which is demanded by the free prepositional verbal morpheme, e.g. *za*. The omission of this genitive also causes a semantic change: *dajanje Janeza za pastirja / dajanje hrane za pastirja*.

1.3.1.1 The prepositional verbal morpheme represents the obligatory semantic- and structural-syntactic role of the affected with the action (Prd). An additional indirect proof that prepositional verbal morphemes are part of the verbal meaning lies in the fact that in the tendency to preserve the verbal meaning (with its transitivity) they are sometimes expressed only with a transformation, e.g. *kesati se (zaradi) grehov – kesanje zaradi grehov, udeležiti se česa – udeležba pri čem*.

1.3.1.2 A nonlexicalized prepositional deverbal (participant) morpheme is determined primarily by the participant role which is anticipated by the verbal occasional syntactic meaning. The clearest examples for deverbal (participant) prepositional morphemes are seen in a transformation with indication of the subject participant roles, e.g. *Janez in prijatelj se pogovarjata – Janez se pogovarja s prijateljem – pogovarjanje/pogovor Janeza s prijateljem – Janezovo pogovarjanje/Janezov pogovor s prijateljem*. This is because the participant role of agent of an action is self-evident from the standpoint of the verbal action.

1.3.2 The semantic-hierarchical valency network of verbs (primary > basic > specialized), which together with deverbal derivatives represents the entire verbal valency.

1.3.2.1 The two primitives for a state and non-active processes/happenings /actions:

a)

1) BITI as a verb of full meaning embraces all the general-existential, general-relative and general-functioning circumstances:

1.1) The meaning 'to exist': (*Tukaj*) *je jama – (Tukaj) ni jame, Je iz kamna/iz delov/iz sestavin:*

$\text{Sam}_1[\text{xNs}/\text{p} \text{ž}^{*+}] + \text{Glag}|E^+|;$

$\text{Sam}_1[\text{xNs}/\text{p} \text{ž}^{*+}] + \text{Glag}|E^+| (+ \text{Prisl}_{\text{kc}}[\text{yM}/\text{Čs}/\text{p}] / \text{p} \cap \text{Sam}_3[\text{yM}/\text{Ra}_{\text{sp}}]);$

$\text{Sam}_1[\text{xNs} \text{ž}^{*+}] + \text{Glag}|\text{POS}/\text{M}_{\text{so}}\text{s}| + \text{p} \cap \text{Sam}_2[\text{yVs} \text{ž}].$

1.2) The meanings 'to occur', 'to have', 'to participate': *Hiša je sredi polja, Drva so na dvorišču, Za gozdom je travnik, Otroci so doma, V vodi je kisik, V knjigi so napake, Domači so na zabavi:*

$\text{Sam}_1[\text{xNs}/\text{p} \text{ž}^{*+}] + \text{Glag}|\text{POS}/\text{M}_{\text{so}}\text{s}/\text{p}| + \text{Prisl}_{\text{k}} / \text{p} \cap \text{Sam}_{2,4-6}[\text{yMs}/\text{p}/\text{Ras}/\text{p} \text{ž}].$

1.3) The meanings 'to happen, to take place': (*Tedaj*) *je bila vojna – (Tedaj) ni bilo vojne, (V Kamniku) je bil semenj; Proslava bo (v nedeljo):*

$\text{Sam}_1[\text{Np}/\text{d}/\text{dog}/\text{s}] + \text{Glag}|E^+|;$

$\text{Sam}_1 |xVd/Ns/p/d/dog \check{z}^{+/+}| + \text{Glag} |M_{so} s/p/d/dog| (+ \text{Prisl}_{e/n/n/koI} / p \cap \text{Sam}_{2-6} |yM/\check{C}/IM/I\check{C}/CM/\check{C}\check{C}/Po/N/wL/S/Ra/Vs_{s/p/d/dog} \check{z}^{+/+}|).$

2) BITI as a grammatical-functional nucleus or as a copula can preserve only the role indicating state-consequence: *Mož je poštenjak/učitelj; Širina je trojna; Kruh je pečen/vroč/otrdel; Dekle je večče angleščine/dolžna veliko denarja, Tu mu ni dobro, Z njim je dolgčas, Tema je bilo, Nujno je bilo oditi:*

$\text{Sam}_{1,3,6} |xNs/p \check{z}^{+/+}| + \text{Glag}_p (\text{Mo}) + \text{Sam}_1' / \text{PridSam}_{2-5}' / \text{Prid}_k' / \text{Prisl}' / \text{Povdk} |wL|.$

2.1) The prepositional-morpheme use involves phrases such as *biti brez pameti, biti od brata, biti proti razvoju, biti ob imetje, biti za napredek, biti s šibkimi*, etc:

$\text{Sam}_1 + \text{Glag}_p \text{ brez/od/proti/ob/za/z/s} + \text{Sam}_{2-4,6} |wL|.$

2.2) Modal use: $\text{Sam}_3 |Ns/p| + \text{Glag}_p (\text{Mo}) + \text{Prisl}_k + \text{Nedol}$: *Tu mu je biti.*

2.3) Impersonal use expresses occasional classification of an already existing state, which is the starting-point for the development of the appurtenance meanings of (non>true possession: $\text{Glag}_p \text{ 3os} + \text{Sam}_1' / \text{Prisl}' / \text{Povdk} |wL|$: *Bilo je mraz/škoda/ čudno/prav.*

a₁) Semantic-syntactically close to the verb BITI is IMETI (appurtenance < co-occurrence): – primarily with a spatial-temporal meaning and thus with an obligatorily valent adverbial: *V vodi imamo veliko živih bitij, publ. Na desni strani imamo hrib, ne levi pa reko; Imela bosta otroka, Prejšnji mesec je imela otroka:*

$\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^{+/+}| + \text{Glag} |E^+ + P| + \text{Sam}_4 |yRa/Vs/s/p \check{z}^{+/+}/\check{c}| + p \cap \text{Sam}_3 |zMs/p \check{z}^{+/+}| / \text{Prisl}_k |zMs/p//\check{C}s/p \check{z}^{+/+}|;$

$\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag} [(E_f + P \cap (L \cdot T L^+)) + \text{Sam}_4 |yRas \check{c}^*|.$

1) A true possessive relation is expressed in: *Ima avtomobil/hišo/tri konje/veliko knjig, Ima malo/veliko; Pri sosedu imajo čebele:* $\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag} |P| + \text{Sam}_4 |yRas \check{z}|;$

1.1) $\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag} |P| + \text{Sam}_4 |yRas \check{z}^* \check{c}|.$

2) There is non-owning relative (state) possession in: *Ima dosti gradiva, Trgovina ima dovolj praška; Ima brata/ljubico/direktorja/tekmeca:* $\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag} |P| + \text{Sam}_4 |yRas \check{z}|;$

2.1) $\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag} |P| + \text{Sam}_4 |yRas \check{c}^*|.$

3) The composite-property meaning indicates non-owning true composite possession: *Voda ima precej kalcija, Katere sestavne dele ima celica, Zakon nima take določbe:*

$\text{Sam}_1 |xNs/p \check{z}^{+/+}| + \text{Glag} |P| + \text{Sam}_4 / \text{Prid}_{koI} \text{Sam}_2 |yVss \check{z}|.$

4) Weakened or auxiliary meanings of *imeti* occur in: *Ima nizke/visoke dohodke, Ima podporo/pokojnino, Ima preveč kilogramov/petdeset let:*

$\text{Sam}_1 |xNs/p \check{z}^{+/+}| + \text{Glag}_p |P| + \text{Sam}_4' / \text{Prid}_{koI} \text{Sam}_2 |wL|.$

4.1) The weakened meaning also expresses 'property' and 'relations': *Ima dolge, skodrane lase, Ima stroj v popravilu, Orodje ima v redu, Ima kaj v lastni/v najemu; Ima ga za poštenega/hlapca:*

$\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag}_p |P| \text{Mo}_{v/na} + \text{Sam}_4 |yRas \check{z}^{+/+}| + \text{Sam}_5' |wL|;$

4.1.1) $\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Sam}_4 |yRas \check{z}^{+/+}| + \text{Glag}_p |P| \text{Mo}_{za} + \text{Prid}_k' / \text{Sam}_4' |wL|.$

4.2) This weakened IMETI also expresses the modal use of 'morati', 'moči', 'želeli si': *Vlak ima vsak čas odpeljati, Ima se zahvaliti za pomoč, Imaš za posoditi tisoč dolarjev, Ima to za narediti, Ima ga za vprašati; Ima me, da bi ga vprašal; Ti čevlji me imajo:*

$\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag} |Naklon|(se)/za + \text{Nedol}/\text{Sam}_4' / \text{Sda}' |wL| + p \cap \text{Sam}_4' / \text{Prisl}_k |yMs/Ras \check{z} \text{ abstr./konkr.}|;$

4.2.1) $\text{Sam}_1 |xNs/p \check{c}^*| + \text{Glag} |Naklon| + \text{Sam}_4 |yRas \check{z}|.$

4.3) The modal *imeti se* is used colloquially with a structural-syntactically obligatory adverbial: /Dobro/Slabo/ se ima, Ta se ima /kot še nikoli/:

$\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{c}^*] + \text{Glag}[\text{Naklon/se /+ Prisl}_n] = \text{syntactically obligatory modifier/}$.

1.3.2.1.1 **Basic verbs of state/process**, for which partial rightward semantic-syntactic valency is typical – only with certain rightward-valent meanings within the framework of the same verb.

1) *The realizer basic verb of state/process is bivati: Bival je v isti hiši/na deželi/pri teti (Ms/p), Biva umetnost (Ras/p), Biva iz bistvenih sestavin (Vss).*

The semantic-syntactic possibilities are:

$\text{Sam}_1[\text{Np/d/dog/s}] + \text{Glag}[\text{E}^*]: \text{Bival je kralj, Bivala so znamenja};$

$\text{Sam}_1[\text{xVd/Ns/p } \check{z}^{+/}] + \text{Glag}[\text{POS/M}_{so} \text{ s/p}] + \text{Prisl}_k / \text{p} \cap \text{Sam}_{2,4|6}[\text{yM}_{sp} \check{z}^{+/}]: \text{Biva doma, Tedaj je bival tam/na deželi/v Pivki/sredi polja/pri teti};$

$\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{z}^{+/}] + \text{Glag}[\text{POS/M}_{so} \text{ s}] + \text{p} \cap \text{Sam}_2[\text{yVss } \check{z}]: \text{Biva iz več delov};$

$\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{c}^*] + \text{Glag}[\text{M}_{so} \text{ s/p}] + \text{Sam}_4[\text{yRas/p } \check{z} \text{ abstr.}]: \text{Biva/Živi umetnost, Drži obljubo.}$

2) *The realizer basic verb for physical and mental relations is čutiti – 'to perceive, to foresee with the senses: Čuti pod prsti utripanje (Vss/p) žile, Psi so čutili ljudi/potres (Ras/p), Čutila je bližino/nevarnost (Ras/p), 'to establish with the consciousness of the presence of something' V zraku se čuti pomlad (Ras/p):*

$\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{z}^*] + \text{Glag}[\text{E}^+ + \text{P}] + \text{Sam}_4[\text{yRa/Vs/s/p } \check{z}^{+/}/\check{c}^*] + \text{p} \cap \text{Sam}_5[\text{zMs/p } \check{z}^* \check{c}^*] / \text{Prisl}_{k|e}[\text{zMs/p} // \check{C}s/p \check{z}^{+/}]; \text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{c}^*] + \text{Glag}[\text{E}_r + \text{P} \cap (\text{L} \cdot \text{T L}^*)] + \text{Sam}_4[\text{yRas } \check{z}^{+/}].$

The case presentation of participant roles for verbs of state and process (co-occurring/co-appearing): – Mna/v/pri/ob/po = place/time of a state/process (Ms/p//Čs/p with BITI^{1,2,3} in its full meaning: *bivati/živeti/rasti/stati/ostati/obdržati se na deželi/v mestu/ob jezeru/po celini*, etc.), – Oza/pred/nad/pod/med = place/time of a state/process (Ms/p//Čs/p: *bivati/stati/tičati/zijati/sloneti*, etc.), – T skozi/čez = place of a state/process (Ms/p: *tičati/zijati/sloneti*, etc.), – T = relative object of a state/ process/action (Ras/p/d: *bivati svet/umetnost*, etc.), – Riz = starting place of a state/process (IMs/p: *zijati*, etc.), – Riz = content of a state/process (Vss/p: *obstajati iz več delov*, etc.).

1.3.2.1.1.1 **Specialized and higher specialized verbs of physical-mental state/ processes**

Semantic-syntactic valency formulas are formed with the same participant roles as with basic verbs of state for:

– State, co-occurring/co-appearing – *biti*:

$\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{z}^{+/}] + \text{Glag}[\text{E}^*] (+ \text{Prisl}_{k|e}[\text{M}/\check{C}_{sp}] / \text{p} \cap \text{Sam}_5[\text{yM/Ras/p}]);$

$\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{z}^{+/}] + \text{Glag}[\text{POS/M}_{so} \text{ s/p}] + \text{Prisl}_k / \text{p} \cap \text{Sam}_{2,4|6}[\text{yMs/p } \check{z}].$

There are distinctions according to semantic-syntactic valency: rightward obligatorily valent: *prebivati, stanovati (Prebiva/Stanuje v bloku/na deželi/pod goro (Ms/p))*; rightward non-obligatorily valent: *bedeti (Bedi (pri mrliču/nad otroki (Ms/p)))*, *gladovati (Gladuje (več dni (Čs/p)))*; rightward non-valent: *biseriti se (Vino se biseri)*, *cmerati se (Cmeri se)*.

– In addition to co-occurring/co-appearing there is also appurtenance – *imeti*: $\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{c}^*] + \text{Glag}[\text{E}^+ + \text{P}] + \text{Sam}_4[\text{yRa/Vs/s/p } \check{z}^{+/}/\check{c}^*] + \text{p} \cap \text{Sam}_5[\text{zMs/p } \check{z}^* \check{e}^{+/}] / \text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{c}^*] + \text{Glag}[\text{E}^+ + \text{P}] + \text{Sam}_4[\text{yRa/Vs/s/p } \check{z}^{+/}/\check{c}^*] + \text{p} ? \text{Sam}_5[\text{zMs/p } \check{z}^* \check{c}^{+/}] / \text{Prisl}_{k|e}[\text{zMs/p} // \check{C}s/p \check{z}^{+/}] / \text{p} \cap \text{Sam}_{4,5}[\text{zCd } \check{z}^{+/} \text{ abstr.}^{+/}]: \text{Koprneti po kom/čem};$

$\text{Sam}_1[\text{xNs/p } \check{c}^*] + \text{Glag}[\text{E}_r + \text{P} \cap (\text{L} \cdot \text{T L}^*)] (\text{se}) + \text{Sam}_{4(2)}[\text{yRas } \check{c}^*] + \text{p} \cap \text{Sam}_5[\text{zRas/p } \check{z} \cap \text{zMs/p}]: \text{Boji se staršev, Goji konopljo (na vrtu), Norčevati se iz njega};$

Sam₁|xNs/p ž⁺| + Glag|P|(se) + Sam₄ / Prisl_{kol}(Sam₂)|yVss/p ž⁻: *Sovražiti (se), Ljubiti tri dni/ celo leto*;

Sam₁|xNs/p č⁺| + Glag|Naklon|se /+ Prisl_n = obligatory modifier/: */Zelo/Upravičeno/ se jezi*.
There are distinctions according to semantic-syntactic valency:

– rightward obligatorily valent: *mraziti (Mrazi ga (Ras/p))*, *obžalovati (Obžaluje dejanje (Vss/p))*; rightward non-obligatorily valent (indicated with round brackets): *čustvovati (Vsak čustvuje (svet (Vss/p)))*, *šobiti se (Šobila se je (nad položajem (Ras/p)))*.

1.3.2.1.2 Basic verbs of non-active happenings and processes are indicated as regards the non-active participation of the subject.

They present the subject as the bearer of processes/happening (xNp/dog) and a) indicate non-active general processes (*dogajati se, goditi se, potekati, vršiti se, izvrševati se, trajati, nadaljevati se*, etc.: αPvd/dog/p//αNd/dog/p (xE⁺)) and b) events and phenomena (*pripetiti se, pojaviti/pojavljati se, prikazati/prikazovati se, nastati nastajati, postati/postajati, propasti/propadati, miniti/minevati, izginiti/izginjati, izgubiti se/izgubljati se, spreminjati se*, etc.).

BITI with full meaning introduces participant valency with the semantic-syntactic possibility: Sam₁|xNp/d ž⁻| + Glag|M_{so}p/d|(se) (+ Prisl_{ε/k/n} / p ∩ Sam₂₋₆|yM_{p/d} / Č_{p/d} // IM_{p/d} / IČ_{p/d} / CM_{p/d} / CČ_{p/d} // Po_{p/d} / N_{p/d} / Ra_{p/d} / C_{p/d}): *dogajati se, potekati, nastajati, pojavljati se, izginjati, minevati*.

1.3.2.1.2.1 Phaseness of non-active happening/process

The hypernyms are DELATI SE, POSTAJATI while the phasal hypernyms are POSTATI (hypernym 'beginningness': 'to begin to be') and DOBITI (< 'to begin to have').

The semantic-syntactic possibilities for non-participant valency **posta/ja/ti – delati/narediti se**, e.g.:

– **posta/ja/ti**:

Sam₁|xNs/p č⁺| + Glag_p|E_F ∩ (L· T L⁺)| + Sam₁'|wNs/p č⁺: *Postal je samotar*;

Sam₁|xNs/p ž⁺| + Glag_p|E_F ∩ (L· T L⁺)| + Prid_k'|wL|: *Postal je domišljav/porozen*;

– **delati se** in the meanings:

a) 'to be in the state of originating':

Sam₁|xNp ž⁻| + Glag_p|se|F(E/L· T E/L⁺)|: *Mrak se dela*;

Sam₁|xNp ž⁻| + Sam₃|yNp ž⁺| + Glag_p|se|F(E/L· T E/L⁺)|: *Bula se mu dela*;

b) 'to show a particular state or property, which in reality does not exist':

Sam₁|xNs/p č⁺| + Glag_p|se|E_F ∩ (L· T L⁺)| (+ Sam₃|yRas/p č⁺)| + Sam₄'|Prid_k'|wL|:

Dela se (mu) prijatelj/bolnega;

Sam₁|xNp ž⁺| + Glag_p|se|E_F(L· T L⁺)| + Sam₄'|wL|: *Dela se norca*.

1.3.2.2 A subgroup of basic verbs are elementary verbs, which combine the meanings of the primitives BITI and DELATI (with the phasal hyponyms *posta/ja/ti, delati/narediti se*), thus they include basic verbs of non-active processes/ happenings/ states as well as basic verbs of active processes/actions, which together embrace all the participant roles.

In this group of verbs the dynamic meaning of the verb BITI is also taken into account. In a) non-active processes/activities the subject is the bearer of happening/ process/state/property (Nd/p/s/l), while in b) active processes/activities the subject is the causer and agent of action/ process/state/property (Pv/Vd/p/s/l). The group of verbs of non-active processes/happenings /states has obligatorily valent circumstants.

1.3.2.3 The primitive for active processes/happenings /actions:

a) Active acting is covered by the primary verb DELATI.

1) Semantically the most comprehensive general/non-actual meaning indicates 'acting': 'to

consciously use physical and mental energy': *Delajo in počivajo*, /Vse življenje/cel dan/od jutra do večera/ dela, /Pridno/težko/ delajo, Dela /v tovarni/. But this semantically broad use at least partly limits the number of participants and thus blocks rightward syntactic valency, also in examples with a non-human agent or bearer of an action, e.g. in the meaning 'to be in a working state': *Motorji delajo*, *Srce je začelo delati*, *Pošta/Tovarna ne dela*:

$\text{Sam}_1|\text{xNd } \check{z}^{+'}| + \text{Glag}$; $\text{Sam}_1|\text{xPvd } \check{z}^{+'}| + \text{Glag} / + p_{zs} \cap \text{Sam}_6 / p_{na} \cap \text{Sam}_4|\text{yPrd/Rad/Vsd } \check{z}^{+'}| / \text{/Prisl}_n|\text{yNd}| = \text{modifier}$; $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag} / + \text{Prisl}_{\text{ve}} / p \cap \text{Sam}_2 \cap \text{Sam}_2|\text{wNd}/\check{C}d| / p \cap \text{Sam}_3|\text{zMd } \check{z}| = \text{modifier}$.

1.1) A more specific/actual meaning indicates 'type of action' and demands an obligatorily valent adverbial. In *kulturno/politično delati*, the obligatorily rective nonlexicalized deverbal prepositional morpheme appears with transformations as *delati v kulturi/politiki*, while the lexicalized prepositional morpheme is expressed in the meanings 'opposing' (*delati proti okupatorju*), 'orientation' (*delati z mladino*), 'endeavouring' (*delati za odpravo zaostalosti*), 'contributing' (*delati v korist človeštva*), 'cooperating' (*delati pri društvu*, *delati v organizaciji*): $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{GlagMo}_{\text{v/za/zs/pril/proti}} + \text{Sam}_{3-6}|\text{yCd/Vsd } \check{z}^{+'}| / \text{yRad/Prd } \check{c}^{+'}|$.

1.2) The meaning 'engaging in concrete activity' represents the obligatory rection: *Dela v trgovini*, *Dela pri računalnikih*, *Delajo s kemikalijami/s knjigami/s stroji*, *Dela kot skladiščnik*; *Rože delajo popke*, *Žene delajo okraske*:

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{GlagMo}_{\text{v/pril/zs}} + \text{Sam}_{3-6}|\text{yMd}/\text{Sd}/\text{Vsd } \check{z}$; $\text{Sam}_1|\text{xPvd } \check{z}^{+'}| + \text{Glag} + \text{Sam}_4|\text{yRd}/\text{Cd}/\text{Prd } \check{z}$; $\text{Sam}_1|\text{xNd } \check{z}^{+'}| + \text{Glag} + \text{Sam}_4|\text{yRd } \check{z}^{+'}|$.

2) The meaning 'relation of acting' is indicated by the object rection with an adverbial of manner as (combinable) modifier: *Dela s pravopisom/na pravopisu*, *S knjigo/Z njo delajo kakor s cunjjo/v skladu s predpisi*, and also with a predicate attribute: *Prav delajo*:

$\text{Sam}_1|\text{xPvd } \check{z}^{+'}| + \text{Glag} + p_{zs} \cap \text{Sam}_6 / p_{na} \cap \text{Sam}_2|\text{yPrd/Rad/Vsd } \check{z}^{+'}| / + \text{Prisl}_n|\text{yNd}| = \text{modifier}$; $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{GlagMo}_{\text{za/zs}} + \text{Sam}_6|\text{wVsd } \check{z}^{+'}|$; $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag} + p \cap \text{Sam}_6|\text{zSd } \check{z}|$.

3) 'Resultativeness/goalness' are indicated by the meanings 'to produce' ('orientation' is included in the verb DATI): *Delajo stroje/čevlje/čipke* in 'to obtain, to make': *Delajo gumi (iz kavčuka)*, *Dela (naročniku) za denar/uslugo/kravo*:

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag} + \text{Sam}_4|\text{yRd } \check{z}| (+ p_{iz} \cap \text{Sam}_2|\text{yPr}/\text{IMd } \check{z}|)$;

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag}(\text{Mo})_{za} + (\text{Sam}_3|\text{yPred } \check{c}^{+'}) + \text{Sam}_4|\text{yCd } \check{z}^{+'}|$.

4) Non-participant predicate-complement valency is not necessarily only of a copular nature. The weakened or auxiliary use of DELATI can partly preserve the semantic-syntactic relations 1) 'acting' *Delajo korake/grehe/kupčije*, *Dela čudeže/napake*, 2) 'activity' (*Dela kot skladiščnik*), 3) 'property' (*Frizura jo dela mlajšo*, *Cvetje dela sobo lepšo*) and 4) 'relation' (*Dela (mu) žalost/veselje*):

4.1) $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{z}^{+'}| + \text{Glag}_p + \text{Sam}_4|\text{wL}|$; 4.2) $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag}_{\text{kot}} + \text{Sam}_1|\text{wL}|$;

4.3) $\text{Sam}_1|\text{xPvd } \check{z}| + \text{Glag}_p + \text{Sam}_4|\text{yPrd } \check{z}^{+'}| + \text{Sam}_4|\text{Prid}_k|\text{wL}|$; 4.4) $\text{Sam}_1|\text{xPvd } \check{z}^{+'}| + \text{Glag}_p (+ \text{Sam}_3|\text{yRad } \check{z}^{+'}) + \text{Sam}_4|\text{wL}|$.

a.) Additional 'orientation' of a process/happening /action is indicated by DATI:

1) 'to make/cause to be somewhere': $\text{Sam}_1|\text{Pvd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag} + \text{Sam}_4|\text{yPrd } \check{z}| + p \cap \text{Sam}_2|\text{IMd}| / p \cap \text{Sam}_{3,4}|\text{Prisl}_k/\text{Namen}/\text{CMD } \check{z}^{+'}|$: *Dati denar iz denarnice*, *Dati knjigo na mizo*;

2) 'to make/cause someone to have': $\text{Sam}_1|\text{Pvd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag} + \text{Sam}_3|\text{zPred}/\text{Prd } \check{c}^{+'}| + \text{Sam}_4|\text{yPrd } \check{z}| (+ p \cap \text{Sam}_4|\text{Cd } \check{z}^{+'})$: *Dati mu blago (za kaj)*;

3) 'to make/cause someone to work': $\text{Sam}_1|\text{Pvd } \check{c}^{+'}| + \text{Glag} + \text{Sam}_3|\text{zPred}/\text{Prd } \check{c}^{+'}| + \text{Sam}_4|\text{yPrd } \check{z}^{+'}| + p \cap \text{Sam}_4|\text{Cd } \check{z}^{+'} \text{ abstr.}^*$: *Dati komu čas za premislek/na izbiro*.

1.3.2.3.1 Basic verbs of active actions and processes are indicated with regard to the active participation of the subject.

All the basic verbal valency semantic groups (enabling the originating/origin of something, of speaking/understanding/thinking, dealing, managing, dealing with movement, changes of property and duration) upravljanja, ravnanja s premikanjem, spremembe lastnosti in trajanja) are embraced by verbs, lexicologically indicated with a broad semantic-syntactic use.

This type of verbs presents the subject as the source or agent of an action (Vd) of general activities (*delati, oblikovati, izvrševati, izražati, omogočati*, etc.) or as a semi-agent or the so-called processual agent (V/Pv_{dp}) (*priiti, odhajati*) and as a processor or causer of a process (Pv_{dp}) (*gibati se, hoditi, peti*).

The basic active verbs are at the same time hypernyms for **specialized and higher specialized verbs of dealing/managing/creating** (with physical and mental acting).

1.3.2.3.1.1 Enabling the originating/origin of something

The broad syntactic meaning is lexicologically indicated as 'with work to enable the originating of something': Sam₁|xVd č⁺| + Glag + Sam₄|yPrd/Cd ž⁺| (+ p ∩ Sam₄|Cd ž⁺|): *Dela nalogo/dopis, Dela razstavo, Dela temelje (za hišo), Dela jamo (za ozimnico)*;

Sam₁|xVd č⁺| + Glag_(sc)(Mo)_{za/na/v/k} (+ Sam₃|yPred/Cd č⁺|) + Sam_{4(2,3)}|yCd/Rd ž⁺|: *Delajo (mu) za izvoz*.

The semantic-syntactic valency formulas quoted include the participant roles: **T = the affected object of an action (Prd) – inanimate/animate**, after the transformation: **R = the affected object of an action (Prd) – inanimate/animate**; **T/za/na/v (ob SE_{Prd}) = goal/result of an action (Cd/Rd) – inanimate/animate**; **D/k/proti = goal of an action (Cd) – inanimate**; **D/k = recipient of an action (Pred) – animate**.

The above meanings of the verb *delati* with the quoted participant roles in particular cases are embraced by the basic verbs: *pripravljati/pripraviti (se k/h) Pripravlja se k učenju (Cd), Pripravlja slušateljem (Pred) gradivo (Cd), napravljati Napravlja otroka (Cd), Napravlja se (Prd) (za nastop (Cd)), prirejati Prirejat predstave (Cd), Prireja vozila (Prd) (za invalide (Cd), etc.*

1.3.2.3.1.1.1 Specialized and higher specialized verbs have the basic semantic elements (PS) – 'enabling the originating of an action, i.e. actual/active participation' and 'goalness' without stressing 'movement'. With the same participant roles as the basic verbs of 'enabling the originating/origin of something' they form the semantic-syntactic formulas: Sam₁|xVd č⁺| + Glag + Sam₄|yPrd/Cd ž⁺| (+ p ∩ Sam₄|Cd ž⁺|);

Sam₁|xVd č⁺| + Glag(se)Mo_{za/na/v/k} + (Sam₃|yPred/Cd č⁺|) + Sam_{4(2,3)}|yCd/Rd ž⁺|: *organizirati – Tako delo (Prd) je potrebno dobro organizirati, Svoje misli (Prd) je organiziral; Organizirajo stavko/spopad/tekmovanje (Rd); Organizirajo kmete (Prd) (za sodelovanje z zadruogo (Cd)); Organizirajo (jim (Pred)) prenočišče (Rd); organizirati se – colloq. Organiziral se je k socialistom (Cd).*

According to semantic-syntactic valency the following are distinguished: rightward obligatorily valent: *adjektivizirati (Adjektivizira samostalnik (Prd)), opredmetiti (Opredmetijo ideje (Cd)), oživiti (Oživijo ponesrečenca (Cd)), udejanjiti (Udejanjajo sklep (Rd))*; rightward non-obligatorily valent: *spoprijeti se (Fantje so se spoprijeli /med seboj (Prd)/), vživeti se (Otrok se je vživel (v družino (Cd)))*; rightward non-valent: *bogateti (Hitro bogatijo), bakreneti (Drevje bakreni), babiti se (Babi se).*

1.3.2.3.1.2 Speaking, understanding, thinking

The realizer basic verbs: for physical activity is *gledati*, for mental activity are *govoriti/reči, misliti*.

Semantically the most comprehensive is the general/non-actual meaning 'consciously to use physical and mental energy' with the semantic-syntactic valency formulas:

$\text{Sam}_1 |x\text{Nd } \check{z}^+| + \text{Glag: } Ljudje \text{ govorijo/mislijo};$

$\text{Sam}_1 |x\text{Vd } \check{c}^+| + \text{Glag } /+ \text{Pris}_{n\check{c}} / p \cap \text{Sam}_2 |w\text{Nd}/\check{C}d| / p \cap \text{Sam}_3 |z\text{Md } \check{z}| = \text{modifier};$

– in the meaning 'to complete, carry out some task, work or activity in general' a syntactically obligatory adverbial of manner is added: *Nekateri člani /slabo/ razumejo/govorijo*: $\text{Sam}_1 |x\text{Vd } \check{c}^+| + \text{Glag } /+ \text{Pris}_{n\check{c}} |y\text{Nd}| / + \text{kot} \cap \text{Sam}_1 / p \cap \text{Sam}_{3-6} |y\text{Nd}/\text{Sd}/\text{Vsd} \text{ abstr. } \check{z}-| = \text{modifier } /;$

– the more specific/actual meaning 'to carry out work in a specific sphere: *Govori proti okupatorju/z mladino/za odpravo zaostlosti /v korist človeštva*:

$\text{Sam}_1 |x\text{Vd } \check{c}^+| + \text{GlagMo}_{v/za/z/s/na/prvi/proti/o} + \text{Sam}_{3-6} |y\text{Cd}/\text{Vsd } \check{z} / y\text{Rad}/\text{Prd } \check{c}^+|.$

The semantic-syntactic valency formulas quoted include the participant roles: **T/na/za** = **relative/affected object of an action (Rad/Prd)** – **animate/inanimate**, after the transformation: **R** = **relative/affected object of an action (Rad/Prd)** – **animat/ inanimate**; **T** = **content of an action (Vsd)** – **inanimate**, after the transformation: **R** = **content of an action (Vsd)** – **inanimate**; **T/za/na/v** = **goal of an action (Cd)** – **inanimate/animate**; **Dproti** = **goal of an action (Cd)** – **inanimate/animate**; **D** = **relative object of an action (Rad)** – **animate/inanimate**; **D** = **recipient of an action (Pred)** – **animate**; **Mo** = **content of an action (Vsd)** – **inanimate/animate**; **Mpo/v/na** = **relative object of an action (Rad)** – **inanimate/animate**; **Oz/s//za/nad** = **relative object of an action (Rad)** – **inanimate/animate (with SE)**; **Oz/s** = **content of an action (Vsd)** – **inanimate (with SE)**; **Oz/s** = **means of an action dejanja (Sd)** – **inanimate**; **Infinitive** = **content of an action (Vsd)**.

The above meanings of the verb *delati* with the quoted participant roles in particular cases are embraced by the basic verbs: *z ukvarjati se Ukvarja se z bolniki (Rad)/s trgovino (Vsd), obravnavati Obravnava problematiko (Vsd)/mladostnika (Rad), uporabljati Uporablja naravna bogastva/govedino (Prd) za preživetje/polpete (Cd), zaznavati Zaznava svetlobo (Rad) s čutili (Sd), ugotavljati Ugotavlja rezultate (Rad) (z zadovoljstvom (Rad), etc.*

1.3.2.3.1.2.1 Specialized and higher specialized verbs of speaking, thinking and understanding (mental acting) include 'accepting and appropriating information' (*dokumentirati, izvedeti, dojemati, verjeti, etc.*) and 'intelligent understanding and responding to information' (*razumeti, argumentirati, etc.*) and 'giving out information' (*sporočati, pokazati, agitirati, etc.*). They have the same participant roles and the same semantic-syntactic valency formulas as the basic verbs of 'speaking, understanding, thinking'.

1.3.2.3.1.3 Dealing

The realizer basic verb is *delovati*. 'Dealing' anticipates the broadest range semantic-syntactically – it encompasses as many as three syntactic meanings of *delati* – 'engaging in concrete activity' 'relations of acting' and 'resultativeness': 'to carry out work in some area of the whole production process as a source of income' and 'to have dealings with something as the object of one's employment, work'. This meaning presents – in addition to the result of action (Rd): *delati nalogo/dopis, delati razstavo, delati most/temelje* – the means of action (Sd) or accompanying circum-stance, e.g. *delati s kemikalijami/s knjigami*; the lexicological style marker **colloq.** draws attention to the instrumental rection of a human participant in *Nerad dela z ljudmi*. The realizer basic verb *delovati* in the meaning 'to carry out work in a particular area as a source of income' also has the same valency:

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^*| + \text{GlagMo}_{\text{v/pri//z/s}} + \text{Sam}_{5-6}|\text{yMd-Sd/Vsd } \check{z}|$: *Dela v industriji/pri črpalki/s kemikalijami.*

In the meanings 'to produce': *delati stroje/čevlje/čipke* and 'to obtain, to make': *delati gumi* (iz kavčuka):

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^*| + \text{Glag} + \text{Sam}_4|\text{yRd } \check{z}| (+ p_{\text{iz}} \cap \text{Sam}_2|\text{yPrd } \check{z}|)$: *Delati vino* (iz grozdja);

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^*| + \text{GlagMo}_{\text{z/s}} + \text{Sam}_6|\text{wVsd } \check{z}|$: *Delati s slovarjem*;

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^*| + \text{Glag} + p \cap \text{Sam}_6|\text{zSd } \check{z}|$: *Delati z lopato/strojem.*

The semantic-syntactic valency formulas quoted include the participant roles: **T = the result of an action (Rd) – inanimate**, after the transformation: **R = the result of an action (Rd) – inanimate**; **T = the affected object of an action (Prd) – animate/ inanimate**, after the transformation: **R = the affected object of an action (Prd) –animate/inanimate**; **O = means of an action (Sd) – inanimate**; **O = content of an action (Vsd) – inanimate.**

The above meanings of the verb *delati* with the quoted participant roles in particular cases are encompassed by the basic verbs: *ravnati /Negospodarno/ ravna z odpadki (Vsd) /s stroji (Sd), povzročati/povzročiti Jed povzroča žejo/bolezen (Rd), uresničevati/uresničiti Uresničuje načrte (Prd), pripravljati Pripravlja tekmovalce (Prd)/letalo (Prd), etc.*

1.3.2.3.1.4 Managing

The realizer basic verbs are *delovati* and *igrati (se)*.

This involves the meaning 'relations of acting': 'to show to something a particular relation, which is expressed especially in actions': *Dela s slovarjem/na slovarju, S knjigo/z njo dela kakor s cunjo/v skladu s predpisi, po vesti*; also in association with the predicate attribute: *Prav dela. Delovati* also has the same meaning, e.g. *Bivanje v gorah blagodejno deluje na zdravje, Vlaga je (škodljivo) delovala na izolacijo, Grdo dela s knjigami/z njo*: $\text{Sam}_1|\text{xPvd } \check{z}^{\text{+}}| + \text{Glag} + p_{\text{z/s}} \cap \text{Sam}_6 / p_{\text{na}} \cap \text{Sam}_{4-5}|\text{yPrd/Rad/Vsd } \check{z}^{\text{+}}| / |\text{Prisl}_n|\text{yNd}| = \text{modifier/}$.

The semantic-syntactic valency formulas quoted include the participant roles:

T/na = the affected object of an action (Prd) – animate/inanimate, after the transformation: **R/Tna = the affected object of an action (Prd) – animate/ inanimate**; **T = the relative object of an action (Rad) – animate/inanimate** (with SE), after the transformation: **R = the relative object of an action (Rad) – animate inanimate**; **T = content of an action (Vsd) – inanimate/animate**, after the transformation: **R = content of an action (Vsd) – inanimate/animate**; **Oz/s = content of an action (Vsd) – inanimate**; **Oz/s = the relative object of an action (Rad) – animate/ inanimate.**

The above meanings of the verb *delati* with the quoted participant roles in particular cases are encompassed by the basic verbs: *učinkovati Učinkuje na snov (Prd) s segrevanjem (Rad), Učinkuje na učence (Rad) z znanjem (Vsd), vplivati Vpliva nanj (Rad) z besedo (Rad), uvajati Uvaja novinca (Rad), Uvaja predpise (Vsd), etc.*

1.3.2.3.1.4.1 Dealing and managing combine specialized and higher specialized verbs of dealing/managing with co-occurring/co-appearing. Thus the participant roles for the basic verbs of 'dealing', 'managing' and 'non-active happenings and processes' are combined.

There are stressed semantic elements of co-occurring/co-appearing/appurtenance:

$\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^*| + \text{GlagMo}_{\text{v/pri//z/s}} + \text{Sam}_{5-6}|\text{yMd-Sd/Vsd } \check{z}|$; $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^*| + \text{GlagMo}_{\text{z/s}} + \text{Sam}_6|\text{wVsd } \check{z}|$; $\text{Sam}_1|\text{xVd } \check{c}^*| + \text{Glag} + p \text{ Sam}_6|\text{zSd } \check{z}|$; $\text{Sam}_1|\text{xPvd } \check{z}^{\text{+}}| + \text{Glag} + p_{\text{z/s}} \cap \text{Sam}_6 / p_{\text{na}} \cap \text{Sam}_4|\text{yPrd/Rad/Vsd } \check{z}^{\text{+}}| / |\text{Prisl}_n|\text{yNd}| = \text{modifier/}$; + 'co-occurring/co-appearing', which introduce rightward obligatorily valent actants and circumstants (the subject is the bearer of

an action/state/process (Nd/s/p): $\text{Sam}_1 | xV/\text{Nd/s/p} \check{z}^{+} + \text{Glag} | \text{M}_{\text{so}} \text{d/s/p} + \text{Prisl}_{\text{kl/n}} / p \cap \text{Sam}_{2-d} | yM/\text{IM}/\text{CM}/\check{C}/\check{I}\check{C}/\text{C}\check{C}/N/\text{wL}/\text{S}/\text{Ra}/\text{Vs}_{\text{d/s/p}} \check{z}^{+}$;

čakati – *Pacienti čakajo zdravnika (Ras/p)*, *Čaka na avtobus (Ras/p)*, *Čaka na ugodno priliko (Vss/p)*, */Težko/ čaka pomlad (Vss/p)*, *Čaka s kosilom/plačilom/ otvoritvijo (Ras/p)*, *Čakajo jih še težke naloge (Vss/p)*, *Kosilo vas čaka na mizi (Ms/p)*.

'Changes in co-occurring/co-appearing' introduce rightward obligatorily valent actants and circumstans (the subject is the causer or agent of an action/process (Pv/Vd/p): *sodelovati* – *Sodelujejo z različnimi organizacijami (Sp/d)* *Sodelujejo pri knjigi/pri projektu/na predstavitvi (Mp/d)*; (similarly: *reševati se*).

1.3.2.3.1.5 Dealing with movement

The realizer verbs are *dati* and *vzeti*. The dominant element is 'orientation', secondarily 'goalness' or 'purposeness'.

This involves *dati* in the meaning 'to make something come somewhere with a particular purpose a) with an adverbial, b) with a supine';

– *dobiti* 'to make someone/something come from/to somewhere' *Dobili so ga iz ječe*, *Dobil je smet iz očesa*, *Dobil ga je na svojo stran*, *v svojo družbo*:

$\text{Sam}_1 | xPvd \check{c}^+ + \text{Glag} + \text{Sam}_4 | yPrd \check{z}^{+} + p_{\text{v/nak}} \cap \text{Sam}_{3-4} / \text{Prisl}_k / \text{Namen} | \text{CMd}$:

Dati kaj v popravilo/promet/mlin/na pošto, *Dati delat obleko*;

$\text{Sam}_1 | xPvd \check{c}^+ + \text{Glag} + \text{Sam}_4 | yPrd \check{z}^{+} + p \cap \text{Sam}_2 | \text{IMd}$: *Dati denar iz denarnice*;

$\text{Sam}_1 | xPvd \check{c}^+ + \text{Glag} + \text{Sam}_3 | zPred/Prd \check{c}^+ + \text{Sam}_4 | yPrd \check{z}^+ (+ p \cap \text{Sam}_4 | \text{Cd} \check{z}^{+})$:

Dati mu denar (za blago);

– and in the meaning 'to make something come to a particular place':

$\text{Sam}_1 | xPvd \check{c}^+ + \text{Glag} + \text{Sam}_4 | yPrd \check{z}^+ + p \cap \text{Sam}_4 / \text{Prisl}_k | \text{CMd}$:

Dati knjigo na mizo/v omaro/proč.

The semantic-syntactic valency formulas quoted include the participant roles:

T = the affected object of an action (Prd) – inanimate/animate, after the trans-formation:

R = the affected object of an action (Prd) – inanimate/animate; **Tna/ v/nad/ob//Riz/od/**

do/z/s//Dk/proti = the goal/departure-point place of an action (CMd/IMd) – inanimate/animate; **T/za** = goal of an action (Cd) – inanimate/ animate; **D** = recipient of an action

(Pred) – animate, **D** = affected with an action (Prd) – animate/inanimate; **Mpri/v** = place of an action (Md) – inanimate/ animate.

a) A change of objectified ownership (acquiring, linked with a change of placeness): *dati* : *vzeti* (Vd = addressee) => to give to oneself => acquiring, which has the opposite orientation from the standpoint of Vd/Pvd: 'to make something come to the subject especially by seizing it with the hand'

Vzemi (si) žlico (Prd), *Vzeti komu (Prd) prtljago (Prd) iz rok (IMd)*, *Vzeti denar (Prd) od kupca (IMd)*, *Vzeti bolniku (Prd) kri (Prd) z brizgalko (Sd)*, *Vzeti kamen (Prd) v roko (CMd)*, *Vzeti otroka (Prd) v naročje (CMd)*.

b) A change of non-objectified ownership (acquiring, which is not linked with a change of placeness): *vzeti* – 'to make someone no longer have something against his will' *Vzeti komu (Prd) čin, naslov, voljo (Prd)*, *Vzeti nase (CMd) krivdo, sramoto (Prd)*.

The above meanings of the verb *dati* with the quoted participant roles in particular cases are encompassed by the basic verbs: *položiti* *Položil kravam (Pred) seno (Prd)*, *Položil je denar (Prd) za varščino (Cd)*, *odstraniti* *Odstranil mu (Prd) je odlikovanja (Prd)*, *Odstraniti navlako (Prd) z dvorišča/iz sobe (IMd)*, etc.

1.3.2.3.1.5.1 Specialized and higher specialized verbs of dealing/managing with movement

include a) a change of placeness – transport (Pv/Vd), b) a change of position (V/Nd), c) a change of site (Pd). Here belong as well the syntactic meanings of specialized verbs of 'dealing/ managing with a change of appurtenance'. But the participant roles and semantic-syntactic valency formulas are the same as with basic verbs of 'dealing with movement':

Sam₁|xPvd č*| + Glag + Sam₄|yPrd ž^{+/}| + p_{v/na/k} ∩ Sam₃₋₄|Prisl_k/Namen|CMD|;

Sam₁|xPvd č*| + Glag + Sam₄|yPrd ž| + p ∩ Sam₂|IMd|;

Sam₁|xPvd č*| + Glag + Sam₃|yPred/Prd/Cd č*| + Sam₄|yPrd ž| (+ p ∩ Sam₄|Cd ž^{+/}|).

Oriented self-movement:

Sam₁|xVd/Np/d/dog ž^{+/}| + Glag|M_{so}p/d/dog| + Prisl_{k/n} / p ∩ Sam₂₋₆|yIM/CM/N_{p/d/dog} ž^{+/}|.

There are the following distinctions as regards semantic-syntactic valency:

– rightward non-obligatorily valent circumstances (with elementary *živeti* in the semantic base):

beračiti, barabiti, banovati, cesarjevati; rightward non-obligatorily valent actants: *kositi,*

krampati, kvačkati, vitlati, zobati; (with elementary *jesti* in the semantic base): *kósiti, malicati,*

večerjati, zajtrkovati; rightward obligatorily valent actants: *kopičiti, križati, obiskati,*

projektirati, razgaziti, spajkati, tovoriti, transportirati; a change of site: *podminirati, vativati.*

1.3.2.3.1.6 Change of property

The realizer basic verb is *spreminjati* (*se*). 'Property' is expressed in the meaning 'to be actually involved in the originating of something' and makes possible the transition from full syntactic meanings into weakened or auxiliary meanings of the verb (the justified use of *weakened meaning* for the semantically weakened/auxiliary syntactic use of the original full meaning can be well seen here), e.g. for *delati*:

Sam₁|xPvd ž^{+/}| + Glag + Sam₄|yRd/Cd/Prd ž|: *Pete delajo jamice (v parketu), Voda dela brzice, Rože delajo popke*; as against: Sam₁|xVd ž*| + Glag_p + Sam₄|wL|:

Dela korake/grehe/kupčije, Dela čudeže/napake.

The meaning 'to give someone/something some property, characteristic' also represents 'resultativeness' *dati*, 'property' and 'relation'. Especially 'property' and 'relation' make possible the transition into auxiliary use: Sam₁|xPvd ž^{+/}| + Glag (+ Sam₃|yRad ž^{+/}|) + Sam₄|wVsd ž|:

(Naročniku) dela vsa opremo;

as against:

Sam₁|xPvd ž^{+/}| + Glag_p + Sam₄|Prd ž^{+/}| + Sam₄' / Prid_k'|wL|: *Frizura jo dela mladenko/mlajšo, Dela stvar lepšo*; Sam₁|xPvd ž^{+/}| + Glag_p (+ Sam₃|yRad ž^{+/}|) + Sam₄'|wL|: *Otrok/radio (mu) dela veselje.*

The semantic-syntactic valency formulas quoted include the participant roles:

T/v = the result of an action (Rd) – animate/inanimate, (with SE), after the transformation:

R/Tv = the result of an action (Rd) – animate/inanimate; (with SE), **T/v = the goal of an**

action (Cd) – inanimate/animate; (with SE), **T = the affected object of an action (Prd) –**

inanimate/animate; after the transformation: **R = the affected object of an action (Prd) –**

inanimate/animate, **D = the relative object of an action (Rad) – animate/inanimate**; **Oz/**

s = means of an action (Sd) – animate/ inanimate.

The above meanings of the verb *delati* with the quoted participant roles in particular cases are encompassed by the basic verbs: *tvoriti Tvori glas (Rd), Vprašanje tvori jedro (Cd), ustvarjati Ustvarja dohodek (Rd)/stike (Cd), oblikovati Oblikuje kip (Prd), Oblikuje s kladivom (Sd), Oblikuje stavke (Cd), Oblikuje posode (Cd)/v posode (Cd), Oblikujejo (mu (Rad)) svetovni nazor (Rd)*, etc. (With verbs which indicate self-movement (with SE) the resultative Tv changes into goal Tv.)

1.3.2.3.1.6.1 Specialized and higher specialized verbs of dealing/managing with a change of property

They have the same participant roles as the basic verbs of 'a change of property' and the same semantic-syntactic valency formulas as the basic verbs of 'a change of property' and 'dealing'. As regards the subject participant role there are the following distinctions:

agent of an action (Vd): *odpreti/zapreti* – *Odprl/Zapr_l je znancu (Rad) vrata (Prd)*, *Odprl/Zapr_l je trgovino/razstavo/razpravo (Prd)*; bearer of a state/property (Ns/I): –orientation outwards introduces valency: *odpreti se* – *Odprl se je prijatelju (Ras)*, *Odprl se je estetskim idejam romantike (Ras)*; orientation inwards blocks valency: *zapreti se* – *Zapr_l se je /v hišo/sobo/, Družina se je zaprla /pred njim/, /Po prvih pesniških poskusih/ se je zaprl /vase/.*

The bearer of a state (Ns) is a thing which in the meaning 'beginning of a new existence/state' is non-valent: *odpreti se* – */Na koncu doline/ se svet odpre*, *Nebo se je odprlo* (expressive), */Pri visoki temperaturi/ se odpro novi problemi*, *Odprlo se je vprašanje tiskarne*; *zapreti se* – 'to pass into high, hilly ground' *Tukaj/ se dolina zapre*, *Svet se /na severu/ zapre*.

1.3.2.3.1.6.2 Specialized and higher specialized verbs with the general meaning of change in contrast to 'changes in the framework of dealing/managing' include 'self-movement Vd/dog/p' and 'goalness' as well as the semantic element 'property'.

With the same participant roles as the basic verbs of 'change', they combine the semantic-syntactic valency formulas of the basic verbs of 'enabling the originating/ origin of something' and of 'dealing':

$\text{Sam}_1|xVd \check{c}^*| + \text{Glag} + \text{Sam}_2|yPrd/Cd \check{z}^*| (+ p \cap \text{Sam}_4|Cd \check{z}^*|);$

$\text{Sam}_1|xVd \check{c}^*| + \text{Glag}(se)Mo_{za/na/v/k} + (\text{Sam}_3|yPred/Cd \check{c}^*|) + \text{Sam}_{4(2,3)}|yCd/Rd \check{z}^*|;$

$\text{Sam}_1|xVd \check{c}^*| + \text{Glag}Mo_{v/pri/z/s} + \text{Sam}_{5-6}|yMd-Sd/Vsd|;$

$\text{Sam}_1|xVd \check{c}^*| + \text{Glag} + \text{Sam}_2|yRd \check{z}^*| (+ p_{iz} \cap \text{Sam}_2|yPrd \check{z}^*|);$

'self-movement': $\text{Sam}_1|xVd/Np/d/dog \check{z}^*| + \text{Glag}|M_{so,p/d/dog}| + \text{Prisl}_k / p \cap \text{Sam}_{2-6}|yM/IM/CM/ Ra_{p/d/dog} \check{z}^*|.$

The predominating semantic elements of 'movement' and 'goalness' prevent the adjectivalization of rightward valent participants. The most common exception is means participants, which are adjectivalized into classifying accompaniment adjectives (Vsp): *iskanje vode z bajaranico*, *iskalec/iskatelj resnice*, *iskanec za tatove*, *eletromagnetni (Vsp) iskalnik za kable*, *briljantno optično (Vsp) iskalo za reše-vanje*, *iskanost pesniškega izraza*.

1.3.2.3.2 Phaseness of active verbal action

Rightward non-participant valency or predicate-complement valency:

$\text{Sam}_1|xPvd \check{c}^*| + \text{Glag}_p F + \text{Sam}_4|Nedol|wL|;$

Začne/Nadaljuje/Konča/Ustavi/Preneha/Prekine/Uničuje/Izničuje/Pusti razpravo/rast.

Beginningness, momentariness/duration and finalness of an action/acting are indicated by *začeti* *Začel je študirati/študij (Vsd)*, *lotiti se* *Lotil se je študirati/študija (Cd)*, *nadaljevati* *Nadaljeval je vožnjo (Rad)*, *končati* *Končal je delati/delo (Vsd)*, *ustaviti* *Ustavil je avtobus (Prd)*, *Ustavil je kri (Prd)*, etc.

1.3.2.4 Verbs of movement

The basic criteria in dividing verbs of movement are **a)** independence of movement of a single participant and **b)** non-independence of movement of one of the participants *The elementary verbs of movement* are *premikati se* and *gibati se*, while *the basic verbs of movement* are *iti* and *hoditi*.

1) With **process verbs** the stress is on the course of movement: –non-valent: uninter-rupted

movement (*iti, bežati* > *hod, bežanje* ...); – non-obligatorily valent: recurring movement in any direction (*letati, begati, voziti se* > *letanje, beganje, vožnja* ...); – obligatorily valent: / non/actual repeated movement *iti/hoditi v šolo/iz šole* > *hoja v šolo/iz šole*.

2) With **goal-directed verbs** the stress is on the goalness of movement or purpose-ness (purpose is expressed by a deverbal noun or supine), which is always obligatorily valent: – uninterrupted one-directional movement (*teči nakupovat* > *tek po nakupih*); recurring movement with purpose (*hoditi na vaje* > *hoja na vaje*); simultaneous (once/ recurring) movement/co-movement of two beings (Pvd/Vd \cap Nd: *Janez žene Toneta na delo, Janez goni kolo v popravilo, Pes podi kokoši spat* > *Janezovo gnanje Toneta na delo, Janezovo potiskanje kolesa v popravilo, pasje podenje kokoši spat*).

3) With **event verbs**, which are primarily verb compounds, the stress is on the content of the event: – non-valent: change of co-occurring (reciprocal acting of two living beings: *srečati se, sestati se* > *srečanje, sestanek*); – obligatorily valent: departure-point expressed (*iziti pri založbi* > *izid pri založbi*), goal expressed (*vrniti se domov, priti v sobo* > *vrnitev domov, prihod v sobo*), place of action expressed (*preiti cesto* > *prehod čez cesto*), change of place/ position/direction (*pasti z drevesa, sukati se okoli, vstati s postelje, sestti na stol* > *padec z drevesa, sukanje okoli*).

1.3.2.4.1 The most typical higher specialized verbs with the most frequent basic and specialized verbs in the semantic base

Typical derivatives with semantic-base HODITI – ITI with emotionally indicated use: *korakati, hlačati, paradirati, patroljirati, romati* – *korakanje, hlačanje, paradiranje, patroljiranje, romanje*; semantic-base PLUTI in *križariti* – *križarjenje*; semantic-base PASTI in *kapniti*.

1.3.3 Predominating obligatorily valent participant roles according to verbal groups

This treatment takes into account basic, specialized and higher specialized verbs (the latter are derivatives – verbal derivatives, compounds with particular predominating semantic elements, which are also at the same time semantically distinguishing between the individual verbal semantic groups.

Within the framework of deverbal nouns, the basic word-formational meanings of action, property and state (De, L, St) are dealt with, while Vd, Pd, Rd in Sd are also presented comparatively.

Although the verbal semantic groups, determined on the basis of verbal valency, include all the participant roles, certain participant roles are more frequent. Also after the nominalization of verbs into nuclear deverbal nouns with the word-formational meaning of action (De), all the participant roles are preserved (mostly also adjectivalized into different classifying adjectives) and the same semantic-hierarchical arrangement (distributing and expressing participant roles in the direction agent/ causer/source of an action > recipient > affected by an action > circumstances of an action; first of all the so-called monosyllabic cases and then the polysyllabic cases), only in varying extent – as regards the starting-point nuclear word-formational meaning certain participant roles are omitted.

The sufficiency or correctness of the extent of valency verbal semantic groups from the aspect of structural-syntactic valency is also confirmed by the accusative complement (T), which with verbs of state and course of an action encompasses all the basic participant roles. However in transformations, instead of the accusative (T) there is the genitive (R): **a**) verbs of state/process – relative/content T, **b**) verbs of active processes/actions – **b**.) affected/result/goal T, **b**.) – affected/relative T, **b**.) affected/ result/goal T, **b**.) content/appearing/relative T,

b₅) T as goal place/time; in transformations R functions as departure-point/goal place/time. (The more frequent non-obligatorily valent participant roles are indicated by round brackets.)

In Slovenian, the frequency case arrangement TRIMOD has been confirmed (the case arrangement of words which are at the same time phrasally nuclear is TIMROD, while the use of verbal prepositional morphemes – the most frequent are *za, z/s, o, v, pri, na* – gives the case relation TMROD). The locative (M) is so high in frequency because the prepositional morphemes *o* and *pri* are only locative, *z/s* are only genitive whereas the other three prepositional morphemes have several cases.) The nominative complement is something special from the semantic- and structural-syntactic aspect, while the dative complement in terms of valency is arranged before prepositional-case complements.

For Slovenian I distinguish five basic groups of complements, which as regards their morphological-syntactic properties I further divide into ten classes (DI₁₋₁₀):

a) With **verbs of full meaning** as realizers of valency (on account of their valency properties they are internationally indicated as *functors*, alongside which the complements indicate the appropriate participant or else its participant role on the syntactic level):

– case complements (DI₁₋₄): nominative, accusative, genitive and dative (in terms of word-class these are nouns);

– (prepositional) case complements (DI₅₋₇): locative and instrumental (in terms of word-class these are nouns whose case is determined by a verbal prepositional morpheme); the same holds true for accusative, genitive and dative complements with prepositional-morpheme verbs;

– adverbials (DI₈): in terms of word-class these are adverbs – *static adverbs*, which in terms of clause function encompass all the basic adverbials of place/time/manner/ cause, *dynamic adverbs*, which are all the adverbials of direction and goal.

b) With **verbs of non-full meaning** as only copular or grammatical-functional realizers of non-true/non-participant valency (they are internationally indicated as *proto-functors*, which together with non-participant predicate complements define a particular participant as to property):

– case/adverb predicate-attribute complements (DI₉): in terms of word-class these are nouns and adjectives, verbs and adverbs;

– infinitive/supine complements (DI₁₀): in terms of word-class these are verbs.

1.4 Typology of obligatory valency

By establishing the relevant semantic-syntactic elements that are common to the majority of meanings of a particular verb, we obtain the predominant general syntactic meaning, which for the verb treated is also the most usual and most frequent one used semantic-syntactically and structural-syntactically. Obligatory semantic-syntactic valency is formed on the basis of the predominating or leading syntactic meanings of a particular verb.

1) **Obligatorily univalent verbs** (with so-called absolute semantic-syntactic use) indicate:

1.1) 'to exist, to happen, to be carried out' (Np/s/d): *biti (Tukaj) je jama – (Tukaj) ni jame; Je iz kamna/iz delov/iz sestavin; (Tedaj) je bila vojna – (Tedaj) ni bilo vojne; bivati Bival je kralj, Bivala so znamenja* ipd.;

1.2) 'to complete, to carry out, to perform some task or activity in general' (Vd/p): *delati*

Delajo in počivajo, /Vse življenje/cel dan/od jutra do večera/ dela, Pridno/ težko/ delajo, Dela /v tovarni/; tesariti, gospodariti, šturirati Tesari/Gospodari/Šturira, etc;

1.3) 'to move' (Nd/p): korakati, hlačati, paradirati, patruljirati, romati, križariti, kapniti Koraka/Hlača ... /po cesti/okrog/, etc.

2) **Obligatorily bivalent verbs** indicate:

2.1) 'presence in place or time' – 'to occur', 'to participate', 'to have' (Nd/p/s): biti Hiša je sredi polja (Ms), Otroci so doma (Ms), V vodi (Ms) je kisik, V knjigi (Ms) so napake, Domači so na zabavi (Ms); imeti V vodi (Ms) imamo veliko živih bitij (Ras), etc.;

2.2) 'expresses property or disposal or relation to something/someone': imeti Ima avtomobil/ hišo/tri (Ras/p) konje/veliko knjig, Ima malo/veliko (Ras/p); Pri sosedu (Ms/p) imajo čebele (Ras/p); Voda ima precej kalcija (Vss/p), etc;

2.3) a) 'to carry out work in a particular area' or b) 'to be employed as regards someone/ something', c) 'with work to enable the originating of something': delati Dela proti okupatorju (Cd), Dela z mladino (Rad), Dela za odpravo zaostalosti (Cd), Dela v korist človeštva (Cd), Delajo stroje/čevlje/čipke (Rd) 2.3.1) adjektivizirati Adjektivizira samostalnik (Prd), etc;

2.4) 'spatial particular/oriented movement': doteči/obteči Dotekel je prijatelja/avtobus (CMD), preteči Pretekel je cesto (Prd), etc.

3) **Obligatorily trivalent verbs**: 'to make/cause someone/something (to) be some-where', '... someone/something (to) have something', '... someone (to) do something':

dati Dal je denar (Prd) iz denarnice (IMd), Dal je knjigo (Prd) na mizo (CMD), Dal mu (Pre) je blago (Prd) (za kaj), Dal mu (Pre) je čas (Prd) za premislek/na izbiro (Cd), etc.

1.4.1 **The typology of obligatory valency is the basis for the typology of clause patterns**

From the standpoint of the semantic- and structural-syntactic obligatoriness of complements the typology of clause patterns in Slovenian is formulated, taking into account the verbal-semantic orientation of all the verbal semantic groups.

From the standpoint of clause creation the original division is into a) one-part and two-part clause utterances, while a secondary division is that regarding b) the semantic-syntactic valency of verbs in the predicate, which can be non-valent, uni-, bi-, tri-, or multi-valent. In a one-clause utterance, verbal valency can be caught in predicate valency, which forms clause utterances with two, three or four clause elements and takes into account c) the criterion of grammatical correctness and communicative completeness, which divides utterances into the main clause patterns and subpatterns.

Clause subpatterns are formed by two special semantic-syntactically foreseeable but structural-syntactically non-obligatory complements: a) the general subject (Misli se, Človek misli) and b) the internal object (with the same word: Pleše ples, not with the same word: Češe lase, Govori besede) or the inner adverbial, whose semantic properties are already included in the verb. (The two complements are indicated by round brackets.)

The number of clause patterns (V) and subpatterns (PV) also reveals the most frequent and at the same time most usual semantic-syntactic use of verbs from the standpoint of forming clause utterances as well: a) one-part clauses: originally impersonal non-valent Glag (1V) and secondarily impersonal uni-/bivalent Glag (8V, 1PV); b) two-part clauses: univalent Glag (2V, 1PV), bivalent Glag (10V, 9PV), trivalent Glag (27V, 7PV), quadrivalent Glag (4V), pentivalent Glag (1V, 1PV).

Translated by dr. Margaret Davis

STVARNO KAZALO

- delovalnik** 41
1./2./3. delovalnik 41
- določilo** 11, 21, 23, 24, 25, 27, 30
časovno 30
fiktivno 28
intenčno napovedljivo skladiškovnoobvezno 11
intenčno napovedljivo skladiškovnoobvezno 11
izrazno neopustljivo sklonsko/prislovno 24
izrazno opustljivo sklonsko/prislovno 24
minimalno predmetno 28
morfemsko 26
namenilniško 24
nedoločniško 24
neobvezno 28
neobveznovezljivo 28, 37
nesklonsko 24
neudeležensko povedkovo 24
neudeležensko tožilniško 27
obvezno 24
obvezno predmetno 24
obvezno prostorsko 28
obveznovezljivo 23, 28
pomensko izpraznjeno 28
posredno roditeljsko 28
povedkovniško 25, 30
povedkovo 16, 24
predložnoslonsko 24, 25
pridevniško 24
pridevniško povedkovo 25
prislovno 24
prostorsko 30
samostalniško 24
samostalniško povedkovo 25
sklonsko 11, 21, 24, 25
- spošno predmetno 28
stavčnočlensko 26
vezavno 22, 27, 28
zaimensko fiktivno 28
- dopolnilo** 21, 24, 30, 36
modifikacijsko 30, 36
nevezljivo 21, 30
skladiškovnoobvezno 30
prislovno 30
prislovnodoločilno 30
skladiškovno obvezno 30
skladiškovno obvezno primumno prislovno 30
- družljivost** 11
vezavna 11
- enakovezljivostnica** 36
- glagol** 9, 12, 13, 14, 22, 23, 24, 35, 47
brezosebni 27, 35
dovezljivi 31, 35
elementarni 13, 14
enovezljivi, 31, 35
fazni 13, 20, 24
naklonski 20, 24
naravnih pojavov 13
nepolnompomenski 13, 24
neprenehodni 28
nevezljivi 35
nosilni 12
nosilni temeljni 12, 14
obvezno dovezljivi 35
obvezno enovezljivi 35
obvezno trovezljivi 35
osnovni življenjskih procesov in dejavnosti 13
petvezljivi 35
polnompomenski 13, 24
pomožniški 24

- predložnomorfemski 22
premikanja 14
prostomorfemski 23
ravnjanja/upravljanja/ustvarjanja 14
skladenjskopodstavni 16
specializirani 9, 12, 14
splošnopomenski 24
stanjski 13
štirivezljivi 35
telesnega in duševnega stanja 14, 18
temeljni 9, 12, 13
temeljni netvornih dogajanj in procesov 13
temeljni stanjski 13
temeljni tvornih dejanj in procesov 13
trovezljivi 35
višji specializirani 14
v pomožniški vlogi 47
v posplošenem pomenu 47
vezni 42
glagolska nadpomenka 12
primarna 12
glagolska pomenska skupina 9
glagolska vezljivostna mreža 13
glagolska vezljivostna skupina 12, 13
glagolski primitiv 14
hierarhija 18, 32
pomenskosestavinska 18
pomenskih sestavin 18
udeleženskih vlog 32
kategorija 11, 22, 26, 40, 42
abstraktnosti 40, 42
človeškosti 21, 26
pomenskosladdenjska 11
slovnicihna 40, 42
živosti 22, 26
klassem – sistemska sestavina 40
leksem 37
primitivni 37
večpomenski 37
leksikalizacija 17
predložnega morfema 17
modifikator 30
lastnostni 30
neudeleženski skladdenjskoobvezni 30
morfem 12, 16, 17, 20, 21, 27
leksikalizirani glagolski predložni 12, 17
leksikalizirani prosti predložni 17
neleksikalizirani obveznovezavni predložni 17, 19
neleksikalizirani glagolski predložni 12
neleksikalizirani udeleženski izglagolski /ne/ izraženi predložni 17, 19
neobveznovezavni /udeleženski/ predložni 17
obveznovezavni neleksikalizirani udeleženski izglagolski predložni 17, 21
obveznovezavni /udeleženski/ predložni 17, 21
predložni glagolski 16, 17, 20
predložni vezavni 11
prosti 16
udeleženski izglagolski (neleksikalizirani) predložni 17
udeleženski predložni izglagolski 17
vezavnodružljivi glagolski predložni 17, 21
vezavnovezljivi leksikalizirani glagolski prosti 19
vezavnovezljivi neleksikalizirani udeleženski izglagolski 17
vezavnovezljivi predložni morfem 19, 21
zaimenski prosti glagolski 17, 27
nadpomenka 12
primarna glagolska 12
nosil-ec/-ka vezljivosti 12, 24
slovníčnofunkcijsk-i/-a 12, 24
okolíščina
dinamična 29
statična 29
pomen 10, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 22,
abstraktni 27
glagolski 19
izhodiščni glagolski 10
nepolni/oslabljeni 13
posplošeni 20
prostorski 22
prostorsko-upravljalni 19
prostorsko-usmerjevalni 21
prvotni 20
samostojni/polni 22
skladenjski splošnorazmerni 12

- slovnični 13
 specializirani 20
 splošni/neaktualni 13
 splošni samozadostni 22
 upravljalno-usmerjevalni 21
 usmerjevalni 20, 22
 zaznamovani 11
pomenska lastnost 21, 27
 udeležencev 21
 udeleženska 21
pomenska sestavina/sem 12, 13, 16, 17, 23, 29
 besedotvorna uvrščevalna 12
 ciljnosti 16, 23, 29
 faznosti 16
 nasprotovanja 29
 premikanja 16
 razločevalna 16
 slovarska uvrščevalna 12, 13
 vezljiva 17
pomenskosestavinskost 11, 16
pomenskoskladenjska raba 12
 splošna 12
 široka 12
pomenskoskladenjska vezljivostna formula 36
 splošna 36
 vzorčna 36
pomenskost 13, 16
 glagolska 13
povedek 27
 zloženi 27, 30
predlog 22
 leksikalizirani 22
 neleksikalizirani vezavni 22
 vezavnodružljivi 22
 vezavni 22
predmet 21, 22, 24, 27, 28
 globinski 21
 izraženi 28
 neizraženi 28
 notranji 21
 predložni 21, 22
 razmerni 27
 splošni 28
primik 10, 11, 21
 obveznovezljivi 21
primitiv 12, 13, 16, 24
prislov 11
 desnovezljivi 11
 primičnovezljivi 11
prislovno določilo 11, 22, 24, 25, 30
 dinamično 25
 obveznovezljivo 30
 predložno 11
 statično 24, 25
 vezavnodružljivo predložno 11
prisojevalno razmerje 30
 stavkotvorno 30
prizadeti 27
 z dejanjem 27
skladenjsko mesto 24
 napovedljivo 24
 prosto 24
skladenjsko obvezna povedkova neudeleženjska sestavina 24
skladenjskoobvezni prislovni modifikator načina 30
sklon 27, 31, 32
 enovlogovni 31, 32
 globinski 32
 nepredložni 27
 večvlogovni 31, 32
slovničnokategorialna lastnost 11
slovničnokategorialna stalnica 11
splošnopomenskost 16
 primitivov 16
stavčni 24, 36
 vzorec 24
 obrazec 36
stavčni obrazec 36
 drugotni izpeljani 36
stavčni vzorec 24, 34, 35
 dvodelni 35
 enodelni 35
stavek 27, 31, 34, 35
 brezosebni 35
 dvodelni 35
 izhodiščni 27
 prosti 31, 34

- razširjeni prosti 31
udeležene 16, 21, 26
neobveznovezljivi 26
notranji 26
udeleženska vloga 11, 16, 22, 27, 41
drugotne osebkove 27
izhodiščni vrstni red 41
možna 41
neprednostna 41
okoljšinska 41
osnovna 41
predvidena 11
prvotna osebkova 27
ujemalnoprisojevalno stavkotvorno razmerje 25, 26
ujemalnost 24, 26
povedkovodoločilna 24
prilastkovna 26
ujemanje 29
usmerjenost 10, 24
glagolska 24
pomenska 10
vezava 10, 24, 28
dvojnična 28
povedkova 24
vezavnost 21, 22, 24, 28
neobvezna 21
obvezna 21
posredna/pogojna 24
smerna 22
vezljivost 9, 10, 11, 12, 13, 18, 21, 24, 25, 30
absolutna obvezna predmetna 21
delna obvezna prislovnodoločilna 21
desna 11, 13, 21, 25
glagolska 10
izhodiščna pomenskoscadenjska 11, 12
leva 25
neudeleženska 13
neudeleženska povedkovodoločilna 13
obveznoprimična 21
pomenskoscadenjska 9, 11, 18
povedkova 10, 21
povedkovodoločilna 10
predmetna 13, 21
priglagolska 24
stavčna 30
strukturnoscadenjska 9, 11
terminološka 36
tipologija obvezne 34
tožilniška 27
udeleženska 10, 13
vezavna 22
vezljivostna lastnost 24
vezljivostna mreža glagolov 12
pomenskohierarhična 12
vezljivostna tipologija 34
vezljivostna zmožnost 10, 31
vezljivostni obrazec 9, 40

VIRI IN LITERATURA

Domača literatura:

- BAJEC, A., 1959: *Besedotvorje slovenskega jezika IV: Predlogi in predpone*. Ljubljana: SAZU.
- BEZLAJ, F., 1948: Doneski k poznavanju glagolskega aspekta. *Časopis za literarno zgodovino in jezik I*. Ljubljana. 199–220.
- BOLTA, M., 1986: Slovenski glagoli z nedoločniškimi dopolnilom v tvorbeno-pretvorbenem pristopu. *Slavistična revija XXXIV/4*. 419–431.
- 1987: *Tvorbeno-pretvorbena skladnja N. Chomskega*. Maribor: Pedagoška fakulteta.
- ČERNELIČ KOZLEVČAR, I., 1968: O pomenskih kategorijah samostalnika v povedkovi rabi. *Jezik in slovstvo XIII/1*. 11–15.
- 1971: O pomenu in sintaktičnih možnostih samostalnika in pridevnika v povedni rabi. *VII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 1–8.
- 1975/76: O funkciji glagolov z oslabiljenim pomenom tipa biti. *Jezik in slovstvo XXI/3*. 76–81.
- 1979: O glagolih premikanja zlasti glede na glagol iti in stavčne vzorce. *Jezik in slovstvo XXV*. 45–47.
- DULAR, J., 1978: Nova slovenska slovnica. *Slavistična revija XXVI/1*. 45–55.
- 1982: *Priglagolska vezava v slovenskem knjižnem jeziku (20. stoletja)*. Doktorska disertacija. Ljubljana. 1–259.
- 1983a: Napovedljivost vezave iz morfemske sestave glagolov. *Slavistična revija XXXI/4*. 283–287.
- 1983b: Slogovne razsežnosti glagolske vezave v slovenščini. *XIX. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 187–207.
- 1983/84: *Združena vezava v desni vezljivosti slovenskega glagola*. *JiS XXIX/8*. 289–293.
- HAJNŠEK HOLZ, M., 1978: O pomenih slovenskih predpon. *XIV. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 33–58.
- JAKOPIN, F., 1966: K tipologiji slovenskega in ruskega glagola. *Jezik in slovstvo XI/6*. 176–182.
- 1971: Glagoli premikanja v slovenščini in ruščini. *VII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 1–12.
- KOROŠEC, T., 1977: Slovenski dajalnik in nominalizacija dajalniških zvez. *XIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 59–67.
- KRIŽAJ ORTAR, M., 1981: *Glagolska vezljivost (na podlagi korpusa črke b v SSKJ)*. Diplomatska naloga. Ljubljana.
- 1982: Glagolska vezljivost. *Slavistična revija XXX/2*. 189–213.

- 1984: O posamostaljenju povedka prisojevalne zveze. *Slavistična revija XXXII/3*. 277–288.
- 1989: Vezljivost: iz pomena v izraz. *XXV. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 129–140.
- KRŽIŠNIK, E., 1994: *Slovenski glagolski frazemi (ob primeru frazemov govorjenja)*. Doktorska disertacija. Ljubljana.
- KUNST GNAMUŠ, O., 1981: *Pomenska sestava povedi*. Ljubljana.
- 1989/90: Težave s stavčnoočlenskim razločevanjem zaradi oblikovnega sovpadanja pomenskih in sklonskih razlik. *Jezik in slovstvo XXXV/1–2*. 15–24.
- 1992/93: Slovnična zgradba in vloga stavkov s pomensko podstavo SZ1 biti SZ2. *Jezik in slovstvo XXXVIII/7–8*. 267–280.
- MERŠE, M., 1995: *Vid in vrstnost glagola v slovenskem knjižnem jeziku 16. stoletja*. Ljubljana: SAZU.
- MIKUŠ, R. F., 1960: Struktural'nyj sintaksis L. Ten'era i sintagmatičeskij strukturalizm. *Voprosy jazykoznanija IX/5*. Moskva. 125–140. Prevod iz francoščine: M. M. Makovskij.
- NOVAK, F., 1975: Vloga skladnje pri določanju in dokazovanju pomenskih lastnosti besedja. *XI. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 37–48.
- OREŠNIK, J., 1992: *Udeleženske vloge v slovenščini*. Ljubljana: SAZU.
- 1994: *Slovenski glagolski vid in univerzalna slovnica*. Ljubljana: SAZU.
- POGORELEC, B., 1968: Razvoj prostega stavka v slovenskem knjižnem jeziku (Vloga dativa v stavku). *Jezik in slovstvo XIII*. 145–150.
- 1974: Dopolnilnik (povedkov) v slovenski skladnji. *Jezik in slovstvo XIX*. 120–122.
- 1980: Pomenska skladnja v besedilni slovnici. *XVI. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 23–24.
- SHIGEMORI BUČAR, Ch., 1992: Izražanje povratnega dejanja v japonščini in slovenščini. *Slavistična revija XL/2*. 143–157.
- TOPORIŠIČ, J., 1965–1970: *Slovenski knjižni jezik I–IV*. Maribor: Obzorja.
- 1967: Poizkus modernejše obravnave glagolskih kategorij. *Jezik in slovstvo XII*. 119–127.
- 1976: *Slovenska slovnica (SS)*. Maribor: Obzorja.
- 1979: Poskus slovenske slovnice C. Vincenota. *Slavistična revija XXVII/2, XXVII/3–4*. 262–291. 486–496.
- 1980: O strukturalnem določanju besednih pomenov (ob glagolu BITI). *Linguistica XX: In memoriam Milan Grošelj Oblata*. 151–167.
- 1982: *Nova slovenska skladnja (NSS)*. Ljubljana: DZS.
- 2000: *Slovenska slovnica (SS)*. Četrta prenovljena in razširjena izdaja. Maribor: Obzorja.
- VIDOVIČ MUHA, A., 1984: Nova slovenska skladnja J. Toporišiča. *Slavistična revija XXXII/2*. 142–155.
- 1985: Primeri tvorbenih vzorcev glagola. *XXI. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 47–61.
- 1986: Besedni pomen in njegova stiliska. *XXII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 79–91.
- 1988: *Slovensko skladijsko besedotvorje ob primerih zloženk (SSB)*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete in Partizanska knjiga.
- 1993a: Glagolske sestavljenke – njihova skladijska podstava in vezljivostne lastnosti (Z normativnim slovensko-nemškim vidikom). *Slavistična revija XLI/1*. 161–192.

- 1993b: *Slovníčna obvestilnost slovarja slovenskega knjižnega jezika*. Zbornik SDS. Murska Sobota. 35–49.
- 1997: Razmerja med leksemi in homonimija. Uvodna razprava k *Slovarju slovenskih homonimov* Júlie Bálint. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete. 7–16.
- 1998: Pomenski preplet glagolov IMETI in BITI – njuna jezikovnosistemska stilistika. *Slavistična revija XLVI/4*. 293–323.
- 2000: Čas v besedi (Tipologija leksikalne večpomenskosti). *XXXVI. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. Ljubljana. 85–109.
- 2000: *Slovensko leksikalno pomenoslovje. Govorica slovarja*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- VODUŠEK, B., 1961/62: O leksikografskem ugotavljanju in urejevanju besednih pomenov. *JiS VII/1*. 5–10. Pomenska ureditev glagola »vzeti«, izdelana na podlagi leksikološkega materiala iz kartotečne zbirke SAZU. *Jezik in slovstvo VII/4*. 117–121.
- WEISS, P., 2000: Označevanje v slovenskih narečnih slovarjih. *Jezikoslovni zapiski 6*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 27–44.
- ŽELE, A., 2001: *Vežljivost v slovenskem jeziku (s poudarkom na glagolu)*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Tuja literatura:

- ABRAMOV, B. A., 1966: Sintaksičeskie potencii glagola (v sopostavljenii s potencijami drugih častej reči). *Filologičeskie nauki 3*. Moskva: Izdatel'stvo »Vysšaja škola«. 34–44.
- ADAMEC, P., 1968: K otázce uplatnění větných členů v strukturních popisech jazyka. *Otázky slovanské syntaxe II*. Brno. 111–114.
- ADMONI, V. G., 1955: *Vvedenie v sintaksis sovremennogo nemeckogo jazyka*. Moskva.
- 1958: Zaveršennost' konstrukcii kak javlenie sintaksičeskoj formy. *Voprosy jazykoznanija VIII/1*. 111–117.
- 1973: Tipologija predloženiya i logiko-grammatičeskie tipy predloženiya (Materialy i soobščeniya). *Voprosy jazykoznanija XXII/2*. 46–57.
- APRESJAN, Ju. D., 1964: O sil'nom i slabom upravlenii (Opyt količestvennogo analiza). *Voprosy jazykoznanija XIII/3*. 32–49.
- 1965: Opyt opisaniya značenij glagolov po ih sintaksičeskim priznakam (tipam upravleniya). *Voprosy jazykoznanija XIV/5*. 51–66.
- 1967: *Ekspperimental'noe issledovanie semantiki russkogo glagola*. Moskva: Nauka.
- ²1995: *Leksičeskaja semantika*. Vostočnaja literatura RAN. 2. popravljena in dopolnjena izdaja. Moskva.
- BAK, P., ⁴1984: *Gramatyka języka polskiego*. (Zarys popularny). 4. popravljena izdaja. Warszawa.
- BARIĆ, E. idr., 1990: *Gramatika hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb.
- BAUER, J., 1968: Konstitutivní a fakultativní prvky větných schémat. *Otázky slovanské syntaxe II*. Brno. 164–165.
- BELIČOVÁ, H., 1982: Sémantická struktura věty a kategorie pádu. *Příspěvek k porovnávací syntaxi ruské a české jednoduché věty*. Praha: Academia.

- 1984/85: K finálnému významu predložek v spisovných jazycích slovanských. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku XXVII–XXVIII*. Novi Sad. 69–75.
- BOGUSLAVSKIJ, I. M., 1980: O ponjatiu sfery dejstvija predikatnyh slov. *Serija literatury i jazyka*. Tom XIX/4. Izvestija Akademii nauk SSSR.
- BONDZIO, W., 1969: Das Wesen der Valenz und ihre Stellung im Rahmen der Satzstruktur. *Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt Universität*. XVIII/2. 233–240.
- BONDARKO, A. V., 1971: *Grammatičeskaja kategorija i kontekst*. Leningrad: Nauka.
- 1978: *Grammatičeskoe značenie i smysl*. Leningrad: Nauka.
- BRINKER, K., 1977: *Modelle und Methoden der strukturalistischen Syntax*. Stuttgart – Berlin – Köln – Mainz.
- BRINKMANN, H., 1962: *Die deutsche Sprache. Gestalt und Leistung*. Düsseldorf: Pädagogischer Verlag Schwann.
- BUDAGOV, R. A., 1973: K teorii sintaksičeskikh otnošenij. *Voprosy jazykoznanija XXII/1*. 3–15.
- BUTTLER, D., 1976: *Innowacje skladniowe współczesnej polszczyzny (Walencja wyrazów)*. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe.
- CHOMSKY, N., 1957: *Syntactic structures*. The Netherlands: The Hague: Mouton and Co. Printers.
- 1986: *Knowledge of Language: Its Nature, Origin and Use*. New York. Prev. B. Kante: *Znanje jezika: O naravi, izviru in rabi jezika*. Ljubljana 1989: MK.
- ČERMÁK, F., 1974: Viceslovná pojmenování typu verbum – substantivum v češtině (Příspěvek k syntagmatice tzv. abstrakt). *Slovo a slovesnost XXXV*. 287–306.
- ČERMÁK, F., BLATNA, R. idr., 1995: *Manuál lexikografie*. Praha: H + H.
- ČERMÁK, F., 2001: *Jazyk a jazykoveda (Přehled a slovníky)*. Praha: Univerza Karlova.
- DANEŠ, F., 1968: Sémantická struktura větného vzorce. *Otázky slovanské syntaxe II*. Brno. 45–49.
- DANEŠ, F. idr., 1987: *Větné vzorce v češtině*. Praha: Academia.
- 1988: Mnogomernaja klassifikacija grammatičeskikh členov predloženiija. *Jazyk: sistema i funkcionirovanie*. (Sbornik naučnyh trudov). Moskva: Nauka. 78–87.
- 1991: A functional modal of the system of sentence structures. *Trends in Linguistics. Studies and Monographs 55*. New York. 63–79.
- DIK, S. C., 1978: *Functional Grammar*. New York: North–Holland Publishing Company.
- DOLNÍK, J., 1980: Podmet a jeho sémantický ekvivalent. *Jazykovedný časopis XXXI/1*. 14–20.
- ENGEL, U., 1970: Die deutschen Satzbaupläne. *Wirkendes Wort XX*. Berlin. 361–392.
- 1977: *Syntax der deutschen Gegenwartssprache*. Berlin. 164–175.
- ENGEL, U., MIKIĆ, P., 1983: Valenz im Deutschen und im Serbokroatischen. *Verbalphrase und Verbvalenz*. Ur. M. Đorđević. Heidelberg.
- FILIČEVA, N. I., 1967: Ponjatie sintaksičeskoj valentnosti v rabotah zarubežnyh jazykovedov (Obzory – Kritika a bibliografija). *Voprosy jazykoznanija XVI/2*. 118–125.
- FILIPEČ, J., ČERMÁK, F., 1985: *Česká lexikologie*. Praha: Academia.
- FILLMORE, Ch. J., 1965: *Indirect Object Constructions in English and the Ordering of Transformations*. London – The Hague – Paris: Mouton & CO.
- 1968: The Case for Case. *Universals in Linguistic Theory*. Urednika E. Bach in R. T. Harms. USA.

- FILLMORE, Ch. J., LANGENDOEN, D. T., 1971: *Studies in Linguistic Semantics*. New York.
- GREPL, M. idr., 1968: Strukturní typy slovanské věty a jejich vývoj. *Otázky slovanské syntaxe II*. Brno: Universita J. E. Purkyně.
- GREPL, M., KARLÍK, P., 1986: *Skladba spisovné češtiny*. Praha: SPN.
- GREPL, M. idr., 1987: *Mluvnice češtiny (3 – Skladba)*. Praha: Academia.
- GROCHOWSKI, M., KAROLAK, S., TOPOLIŃSKA, Z. idr., 1984: *Składnia. Gramatyka współczesnego języka polskiego*. Warszawa.
- GRUBER, S. JEFFREY, 1976: *Lexikal Structures in Syntax and Semantics (I. Studies in Lexikal Relations, II. Functions of the Lexicon in Formal Descriptive Grammars)*. North-Holland Linguistic Series. Company Amsterdam – New York – Oxford.
- HAIJČOVÁ, E., 1975: *Negace a presupozice ve významové stavbě věty*. Praha: Academia.
- HAIJČOVÁ, E. idr., 1983: *Větná stavba a aktualní členění ve slovanských jazycích z porovnávacího hlediska*. Československá slavistika. 139–149.
- HALLIDAY, M. A. K., 1970: Language Structure and Language Function. *New Horizons in Linguistics I*. New York. 158–165.
- ¹1973: *Explorations in the Functions of Language*. New York.
- 1989: *Spoken and written language*. Oxford: University Press.
- HALLIDAY, M. A. K., HASAN, R., 1989: *Language, context, and text: aspects of language in a social-semiotic perspective*. Oxford.
- ²1994: *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold.
- HELBIG, G., BUSCHA, J., 1984: *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Leipzig: VEB Verlag Enzyklopädie. 137, 352–398, 535–564.
- HELBIG, G., 1992: *Probleme der Valenz- und Kasustheorie*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- HERINGER, H. J., 1967: Wertigkeiten und nullwertige Verben im Deutschen. *Zeitschrift für deutsche Sprache* 23. 13–34.
- HIRŠCHOVÁ, M., 1988: *Česká verba dicendi v performativním užití (Příspěvek ke zkoumání komunikativních funkcí výpovědi)*. Olomouc.
- HRAKOVSKIJ, V. S. idr., 1985: *Tipologija konstrukcij s predikatnymi aktantami*. Leningrad: Nauka.
- IRTENJEW, N. F., 1971: Valenz und Satziefenstruktur. *Beiträge zur Valenztheorie*. Ur. G. Helbig. Haag – Paris. 19–21.
- IVANČIKOVA, E. A., 1965: O strukturnoj fakul'tativnosti i strukturnoj objazatel'nosti v sintaksise (Materialy i soobščeniya). *Voprosy jazykoznanija XIV/5*. 84–94.
- JAKOBSON, R., 1936: Beitrag zur allgemeinen Kasuslehre. *Travaux du Cercle Linguistique de Prague* 6. 1–49.
- JIRSOVÁ, A., 1987: K syntaktickým vlastnostem prefigovaných desubstantivních a deadjektivních sloves. *Slovo a slovesnost XLVIII/3*. 208–215.
- KAČALA, J., 1982: Sémantická štruktúra vety a obsah vety. *Jazykovedný časopis XXXIII/1*. 3–10.
- 1989: *Sloveso a sémantická štruktúra vety*. Bratislava: VEDA.
- KALENIĆ, V., 1970: Raba sklonov v slovenščini in srbohrvaščini. *Slavistična revija XVIII/1–2*. 107–128.

- KARAULOV, J. N. idr., 1988: Jazyk: sistema i funkcionirovanie. *Sbornik naučnych trudov*. Moskva: Nauka.
- KATIČIĆ, R., 1986: *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb.
- KIPRIJANOV, V. F. idr., 1986: *Sovremennyj russkij sintaksis: slovosočetaenie i predloženie*. Vladimir: Gasudarstvennyj pedagogičeskij institut.
- KOLESNIKOV, A. A., 1988: *Semantičeskoe obespečenie grammatičeskikh form imen suščestvitel'nyh russkogo jazyka*. Kiev: Golovnoe izdatel'stvo izdatel'skogo objedinenija. Vyšča škola.
- KONEČNÁ, D., 1968: Jeden z prístupu k popisu objektu českého slovesa. *Slavica pragensia X – Philologica 1–3*. 187–192.
- KOPEČNÝ, F., 1952, 1962: *Základy české skladby*. Praha: SPN.
- KOŘENSKÝ, J., 1972: Funkce českých sloves být a mít ve větněsémantické struktuře »situace« (state of affairs). *Jazykovedný časopis XXIII/2*. 159–168.
- 1979a: Teorie tzv. statických významů české věty. *Slovo a slovesnost XL/4*. 271–285.
- 1979b: Pragmaticeskij komponent i teorija teksta. *Sintaksis teksta*. Moskva: Nauka. 68–77.
- 1984: *Konstrukce gramatiky ze sémantické báze*. Praha: Academia.
- KOTELOVA, N. Z., 1975: *Značenie slova i ego sočetaemost' (k formalizacii v jazykoznanii)*. Leningrad.
- KŘÍŽKOVÁ, H., 1968: Adverbiální determinace slovesná a větný vzorec. *Otázky slovanské syntaxe II*. Brno. 103–109.
- KRJUČKOVA, M. L., 1979: *Osobnosti glagol'nogo nemotivirannogo upravlenija v sovremennom russkom jazyke*. Moskva: Russkij jazyk.
- LEVONTINA, I. B., 1996: Celeobraznost' bez celi. *Voprosy jazykoznanija XLV/1*. 42–57.
- MEL'ČUK, I., 1993: Soglasovanie, upravlenie, kongruentnost'. *Voprosy jazykoznanija XLII/5*. 16–58.
- MOSKAL'SKAJA, O. I., 1973: Problemy semantičeskogo modelirovanija v sintaksise. *Voprosy jazykoznanija XXII/6*. 33–43.
- 1974: *Problemy sistemnogo opisanija sintaksisa (Na materiale nemeckogo jazyka)*. Moskva: Nauka.
- MRÁZEK, R., 1964: Sintaksičeskaja distribucija glagolov i ih klassy. *Voprosy jazykoznanija XIII/3*. 50–62.
- 1968: Dedukce a empirie pri srovnávací typologii slovanské věty. *Otázky slovanské syntaxe II*. Brno. 185–200.
- 1976: Problematika tzv. hierarhizace propozice. *Slovo a slovesnost XXXVII/2*. 86–97.
- NĚMEC, I., 1980: *Rekonstrukce lexikálního vývoje*. Praha: Academia.
- NOVÁK, P., 1973: O »klamau« gramatické formy. *Slovo a slovesnost XXXIV*. Praha: Academia. 146–149.
- NOVOTNÝ, J., 1979: Dualismus subjektu a predikátu a postavení predikace z hlediska valenční teorie. *Slovo a slovesnost XL/4*. 286–294.
- ORLOVSKÝ, J., ²1965: *Slovenská syntax*. Bratislava: Obzor.
- PALA, K., ŠEVEČEK, P., 1997: Valence českých sloves. *Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity. Studia minora facultatis philosophicae universitatis brunensis*. 41–54.

- PÁLEŠ, E., 1990: Sémantické roly slovenských slovies. *Jazykovedný časopis XLII/1*. Diskusie. 30–48.
- PADUČEVA, E. V., 1974: *O semantike sintaksisa (Materialy k transformacionnoj grammatike russkogo jazyka)*. Moskva: Nauka.
- PADUČEVA, E. V., ROZINA, R. I., 1993: Semantičeskij klass glagolov polnogo ohvata: tolkovanie i leksiko-sintaksičeskije svojstva. *Voprosy jazykoznanija XLII/6*. 5–16.
- PANEVOVÁ, J., 1975: Rozvití předmětová a příslovečná, doplňující a určující. *Naše řeč* 58. 61–66.
- PARTEE, H. B., 1971: On the Requirement that Transformations preserve Meaning. *Studies in Linguistic Semantics*. New York. 1–21.
- PAULINY, E., 1943: Štruktúra slovenského slovesa (Štúdia lexikálno-syntaktická). *Spisy Slovenskej akadémie vied a umení* 2. Bratislava.
- PETTERSSON, T., 1972: *On Russian Predicates (A Theory of Case and Aspect)*. Göteborg.
- PIT'HA, P., 1971: Existuje dativ posesívni. *Slovo a slovesnost*. XXXII/4. 301–311.
- POPELA, J., 1968: K predikaci v současné ruštině a češtině. *Slavica pragensia X. Philologica* 1–3. 193–205.
- PROKOPOVIČ, N. N. idr., 1981: Imennoe i glagol'noe upravlenie v sovremennom ruskom jazyke. Moskva: *Russkij jazyk*.
- QUIRK, R. idr., 1973, ²⁷1993: *A University Grammar of English*. Hong Kong.
– 1985, ²⁹1994: *A Comprehensive Grammar of the English Language*. New York.
- RUŽIČKA, J., 1968a: O vetách s nulovým gramatickým subjektom. *Otázky slovanské syntaxe II*. Brno. 115–117.
– 1968b: Valencia slovies a intencia slovesného deja. *Jazykovedný časopis XIX/1–2*. Praha. 50–64.
- SAMARDŽIJA, M., 1986: *Valentnost glagola u suvremenom hrvatskom književnom jeziku*. Zagreb.
- SELIVERSTOVA, O. N., 1982: Semantičeskije tipy predikatov. Moskva: Nauka.
Semantic Syntax, 1974. Ur. Pieter A. M. Seuren. Oxford.
- SGALL, P., 1976: K obecným otázkám sémantiky věty. *Slovo a slovesnost* XXXVII/3. 184–194.
- SGALL, P. idr., 1986a: *Úvod do syntaxe a sémantiky (Některé nové směry v teoretické lingvistice)*. Praha: Academia.
– 1986b: *The Meaning of the Sentence in Its Semantic and Pragmatic Aspects*. Praha: Academia.
- STEPANOVA, M. D., 1971: *Die innere Valenz des Wortes und das Problem der linguistischen Wahrscheinlichkeit* (Beiträge zur Valenztheorie). Haag – Paris. 133–142.
- STEPANOVA, M. D., HELBIG, G., 1981: *Wortanten und das Problem der Valenz in der deutschen Gegenwartssprache*. Moskva: Vysšaja škola; Leipzig: VEB Bibliographisches Institut.
- STORRER, A., 1992: *Verbvalenz – Theoretische und methodische Grundlagen ihrer Beschreibung in Grammatikographie und Lexikographie*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- ŠOLTYS, O., 1986: Ke vztahu predikace a centrace. *Slovo a slovesnost* XLVIII/1. 1–15.
- ŠVAČKO, V., 1993: Funkcija i status prijedložnih izraza. *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik* XIX. Zagreb. 353–361.

- ŠVEDOVA, N. Ju., 1964: Determinirujuščij ob"jekt i determinirujuščije obstojatelj'stvo kak samostajatel'nye rasprostraniteli predloženiya. *Voprosy jazykoznanija XIII/6*. 77–93.
- 1979: Ob"ektnaja forma v sub"ektnoj poziciji. *Otázky slovanské syntaxe IV/1*. Brno. 61–67.
- 1980: *Russkaja grammatika II. (Sintaksis)*. Moskva: Nauka.
- 1989: *Slovo i grammatičeskie zakony jazyka (Glagol)*. Moskva: Nauka.
- TESNIČRE, L., 1965: *Éléments de Syntaxe structurale*. Paris.
- TOPOLIŃSKA, Z., 1981: *Remarks on the Slavic Noun Phrase*. Prace Instytutu języka polskiego 37. Wrocław.
- 1984: Składnia grupy imiennej. *Gramatyka współczesnego języka polskiego*. Warszawa: PAN. 301–386.
- TROŠOK, R., WELKE, K. M., 1990: Einführung in die Valenz- und Kasustheorie. Leipzig, Bibliographisches Institut 1989. *Jazykovedný časopis XLI/2*. 198–199.
- VENTOLA, E., 1991: Functional and Systemic Linguistics Approaches and Uses. *Trends in Linguistics. Studies and Monographs 55*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter. 3–492.
- VINCENOT, C., 1975: *Essai de Grammaire Slovčne*. Ljubljana: MK.
- VINOGRADOV, V. V., 1947: *Russkij jazyk (grammatičeskoe učenie o slove)*. Moskva, Leningrad.
- Voprosy jazykoznanija XLV/2*, 1996: Moskva: Nauka.
- WIERZBICKA, A., 1972: *Semantic Primitives*. Frankfurt: Athenäum Verlag.
- ZASORINA, L. N., BERKOV, V. P., 1961: Ponjatie valentnosti v jazyke. Vestnik Leningradskogo universiteta. *Serija istorii, jazyka i literatury. XVI/8*. 133–139.
- ZOLOTOVA, G. A., 1979: *Sintaksis teksta*. Moskva: Nauka.
- ŽEPIĆ, S., 1975: Gramatika zavisnosti i teorija valentnosti. *Suvremena lingvistika XI*. Zagreb. 19–27.
- ŽIC FUCHS, M., 1991: *Znanje o jeziku i znanje o svijetu (Semantička analiza glagola kretanja u engleskom jeziku)*. Zagreb.

Slovarji, leksikoni, enciklopedije:

- ABRAHAM, W., 1988: *Terminologie zur neueren Linguistik*. Tübingen.
- AGOŠKOVA, V. A. idr., 1973: *Slovar' glagol'no-imennyh slovosocetanj obščenaučnoj reči*. Moskva: Nauka.
- ALTHAUS, H. P., 1973: *Lexikon der Germanistischen Linguistik (LGL)*. Tübingen.
- BEZLAJ, F., 1976: *Etimološki slovar slovenskega jezika A – J*. Ljubljana.
- CRYSTAL, D., 1997: *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Malden: Blackwell.
- GRAD, A., 1982: *Veliki slovensko-angleški slovar*. Ljubljana.
- HAUSMAN, F. J., REICHMAN, O. idr., 1989: *Wörterbücher – Dictionaries – Dictionnaires*. 1. delni zvezek. Berlin – New York: Walter de Gruyter (HSK 5.1). 1000–1010.
- HELBIG, G., SCHENKEL, W., 1969: *Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben*. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut.
- JEDLIČKA, J. idr., 1977: *Slovník slovanské lingvistické terminologie I*. Praha.
- KOPEČNÝ, F., 1973: *Etymologický slovník slovanských jazyků. 1. zv. Předložky *Koncové partikule*. Praha.

- KRASNYH, V. I. idr., 1973: *Slovar' glagol'no-imennyh slovosocetanj obščenučnoj reči (posobie dlja inostrancev, izučajuščih russkij jazyk)*. Moskva: Nauka.
- MORCINIEC, N. idr., 1995: *Słownik walencyjny czasowników niemieckich i polskich*. Wrocław.
- NIŽNÍKOVÁ, J. idr., 1998: *Valenčný slovník slovenských slovies*. Prešov: Prešovská univerzita.
- OŽEGOV, S. I., 1973: *Slovar' russkogo jazyka*. Moskva.
- OŽEGOV, S. I., ŠVEDOVA, N. Ju., 1995: *Tolkovyj slovar' russkogo jazyka*. Moskva.
- POLAŃSKI, K. idr., 1980–1992: *Słownik syntaktyczno-generatywny czasowników polskich*. Tom I–V. Kraków.
- SKOK, P., 1971: *Etimologijski rječnik hrvatskoga i srpskoga jezika*. Zagreb.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) I–V*, 1970, 1975, 1979, 1985, 1991. Ljubljana: DZS.
- Slovník spisovné češtiny (pro školu a veřejnost)*, 1978, 2001. Praha: Academia.
- Slovník spisovného jazyka českého I–IV*. 1964. Praha.
- SOCHOVÁ, Z., POŠTOLKOVÁ, B., 1992: Co v slovnících nenajdete (Novinky v současné slovní zásobě). Část 1. *Naše řeč LXXV/5*. 225–246.
- SOMMERFELDT, K. E., SCHREIBER, H., ¹1977, ²1980: *Wörterbuch zur Valenz und Distribution der Substantive*. Leipzig: VEB Bibliographisches Institut.
- SPEARS, A. R., ²1995: *Dictionary of Grammar Terminology*. Lincolnwood: NTC Publishing Group.
- SVOZILOVÁ, N. idr., 1997: *Slovesa pro praxi (Valenční slovník nejčastějších českých sloves)*. Praha: Academia.
- TOPORIŠIČ, J., 1992: *Enciklopedija slovenskega jezika (ESJ)*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- ZOLOTOVA, G. A., 1988: *Sintaksičeskij slovar' (repertuar èlementarnyh edinic russkogo sintaksisa)*. Moskva: Nauka.

ZALOŽBA
Z R C

ZRC SAZU, Založba ZRC, Novi trg 2, 1001 Ljubljana, p. p. 306;
tel.: 01/470 64 64; faks: 01/425 77 94; e-pošta: zalozba@zrc-sazu.si;

www.zrc-sazu.si/zalozba

Linguistica et philologica

2003

France Bezljaj

Zbrani jezikoslovni spisi 1 in 2

2002

Primož Jakopin

Entropija v slovenskih leposlovnih besedil

2001

Andreja Žele

*Vezljivost v slovenskem jeziku (s poudarkom
na glagolu)*

2000

Jerneja Gros

*Samodejno tvorjenje govora iz besedil.
Postopek za izdelavo sintetizatorja
slovenskega govora*

1999

Alenka Šivic Dular

*Besedna družina iz korena *god- v slovanskih
jezikih. Pomenoslovna razčlemba v
kulturološkem kontekstu*

1998

Varja Cvetko Orešnik

*K metodologiji preučevanja baltoslovansko-
indoiranskih jezikovnih odnosov. Prvi del.*

ISBN 961-6358-79-0

ZALOŽBA ZRC • LJUBLJANA